

HOLLÓS-CORVINUS-HUNYADI JÁNOS (1387-1456)

SZENTBORBÁLA TÖRTÉNETE 3. rész

II. kötet

Mottó: "Jankó védi a halott Ulászlót, Mért is védi, hogyha meg nem védi?" Pétár Pétrovity Nyegos

Jankó: Szibinyáin Jankó, helyes nevén Hollós-Corvinus János, az 1444. évi várnai csata után is védelmezte a halott király országát, később mégis bekövetkezett a mohácsi vész. (Csuka Zoltán fordítása)

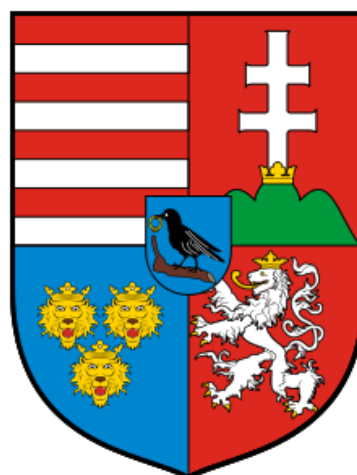
A halott királyt lehet, de a harctereken a kormányzó Hollós-Corvinus János a saját országának függetlenségét védelmezte.

Hollós János - Iohanes Coruini arany forintján a kettős kereszt

Teofil (829-842) Kelet-Római császár pénze

Hollós-Corvinus Mátyás király (1458-1490) címere

VRÁNÁ: A Balkán középkori hadvezérei és kapitányai járatosak voltak a harci ügyességekben, görög nyelven írtak és beszéltek, használták a latin nyelvet, sokan a török nyelvet is. Az Oszmánokkal való ütközet előtt a lovascsoporthoz úgy lett kiválasztva mint ahogyan azt Aleksandar Makedonszki vezette le a **Gaugemáli és Isa-i ütközetben**. A lovasok egy pont felé vágattak, oda ahol a szultán lobogóját és csapatának a zászlait látták. Teljes erőből vágattak, halálfélelem nélkül és a győzelem hitével. Néhány ezer tonna élő hús tömeg egy pont felé az ellenséges falnak vágat. A küzdelemben amiről beszélsz, a vágatát Miloš Obilić vezette, **a szultán a harcban vesztette életét, nem cselszövéselt megölni.**

VRÁNÁ – HOLLÓ a fentiekre tanító feleségével Dunjával, aki a mézesetek kezdetén szeretve simogatja férjének haját: - *Komisz katona vagy, mondja neki, mindenre kész*

csak hogy megnyerd a küzdelmet, a császár köntösét csókolod, hogy utána a torkát vágjad, akár Obility-Obilić.

(Vráná kihúzza magát, komoly.)

VRÁNÁ: Az nem történt meg. Az a császárral - a szultánnal.

DUNJÁ: Az iskolában azt tanultuk, hogy igen.

VRÁNÁ: Jó, azt tanulni, lehet tanulni, rendben, de nem úgy történt.

(Tekintete rajta marad, feláll, mosolyogva néz rá, a nő választ váró arccal kérdi)

DUNJÁ: Én, akkor helytelenül tanítom a gyerekeket?

VRÁNÁ: Nem tudtad, nem tudod.

DUNJÁ: És mit kellene tudnom?

VRÁNÁ: Hát azt, a szultánnal, a derékszínórjától a torkáig, a szultán éppen az *ucskurját* kötözte, na de jól van, az a nép hagyománya, az rendben van. Gyenge és szegény, fegyvere nincs csak a ravaszsága és csak abban hisz, azért találta ki az énekes a cselszövés meséjét, és hogy modernül fejezzük ki magunkat, a szultán orvul meggyilkolását. De nem úgy volt. Nem volt átpártolás az Oszmán oldalra, nem volt Obilić árulása, sem a szultán meggyilkolása amíg a ruháját csókolta.

DUNJÁ: Hanem?

VRÁNÁ: a szultán a harcban vesztette életét, nem cselszövésel lett megölve.

(A távoli komor hegy-ormokkal övezett ház körül viruló kert egyik padjának közelében egy gyümölcsöt szakít a fáról, nem eszik belőle, kezében forgatja) **Miloš Obility a "Sárkány" Vitézek Rendjének volt a tagja, *societas draconistrarum*, a rend a 13. és nem a 15. században alapult miként azt a hanyag és átmásolható történelem állítja, minden Némánjity a "Sárkány" rendhez tartozott, a kereszt védelmezésének a szervezetéhez.** Ha egyszer a Lázárévityek címerére tekintesz akik az összes dinasztiaak folytatói voltak, a sárkányt látod amint körülfonta magát a fehér solymok pajzson. A sárkány az istenség szimbóliuma, mivel az ég és a föld, a kígyó és a madár egyesítését jelenti. Még egy lépéssel visszafelé, ő a világ teremtőjének **Bele Boginje** istennőnek az eltakart alakja. Erről ennyit.

(Az órájára néz.)

DUNJÁ: Nem udvarias egy hölgy társaságában az órát nézni, ez annak az üzenete, hogy unalmas neked velem.

VRÁNÁ: Bocsáss meg.

DUNJÁ: De honnan tudod te mindezt, a vágótáról, a "Sárkány" rendről?

VRÁNÁ: Tanultam, olvastam. Nincs ezek körül különös homály, a harcot tanult vezérek vezették, olvasták a térképeket, ismerték az asztronómiát, számtant, filozófiát, stratégiát-hadászatot, le tudták vázolni a korábbi harcok bármelyik nagy ütközetét, Termopilnál, Salaminnál, Maratonnál, Granika, Ise, Krasov-(Crassus) harcát Spartakusszal. Mindez érvényes volt az Oszmán oldal kapitányaira is.

DUNJÁ: Az iskolában akkor erről miért nem tanítanak?

VRÁNÁ: Nem tudom.

DUNJÁ: Ha ez igaz, akkor sokan hiányosak maradnak ezekről a fontos tudnivalókról.

VRÁNÁ: Nem. Megtudják, megtanulják, mindig megtudni. Jobb ez így.

(a feleség kételkedéssel néz rá.)

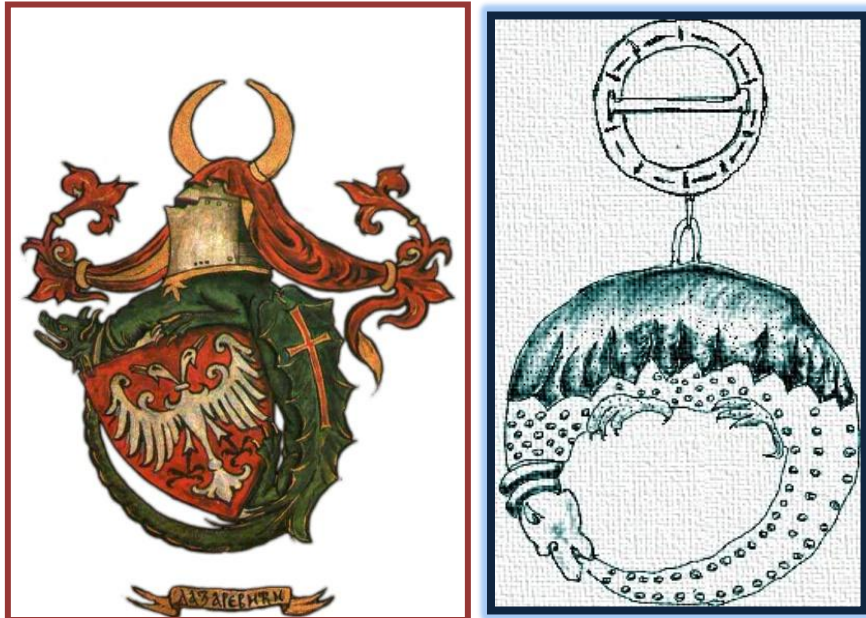
DUNJÁ: Te egy csodálatos ember vagy, tudod?

Jelen korunk hazát és nemzettudatot védelmező írói egyre gyakrabban menekülnek a vidék emberéhez ahonnan egy svábbogár vagy egy egérke helyzetéből szemlélik a történelmi eseményeket. A szerző Lale Pavlović bebizonyította, hogy a falu perspektívájának távlatából, az elődökhöz és az azoknak fiaikhoz való viszonyulást, az ő hősei, miként ő saját maga is, így mindig tökéletesebben megnéz és mindig többet lát. "Moj rođak sa sela" – A rokonom

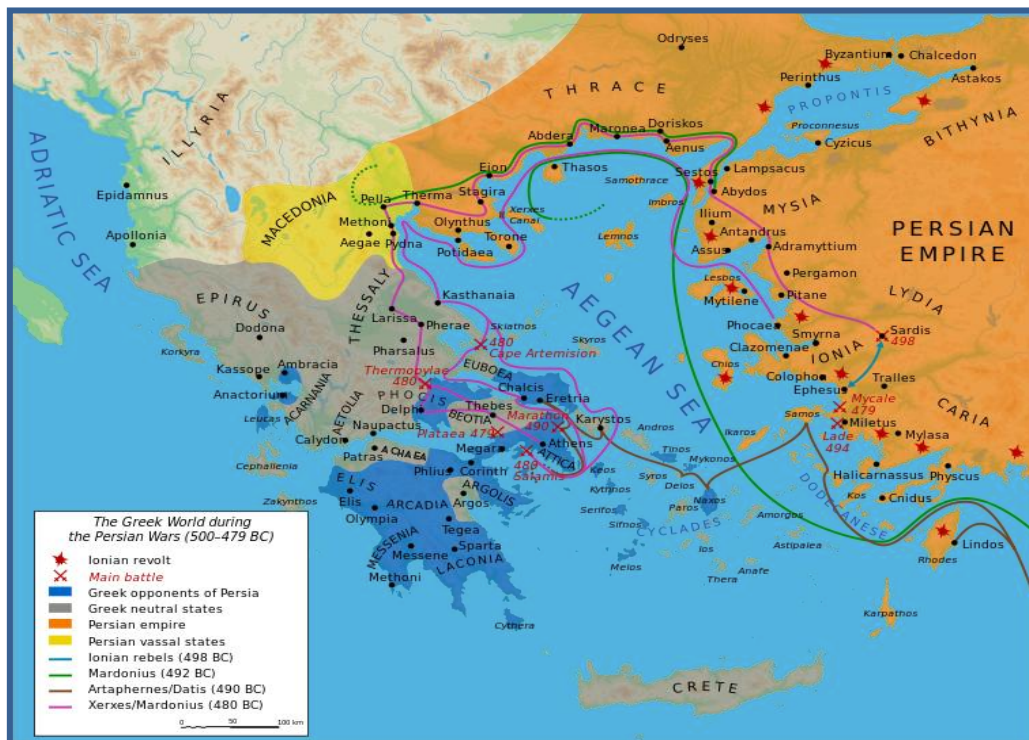
faluról – című TV sorozatról véleményez így a kritikus. Dunyá és Vráná eszmecseréjét a 28-ik epizódában hallottuk láthattuk.

A világ-történelemben pedig amelyiket a Szerb Nemanja-Némányák korában tudtak, mi is kicsit betekintünk.

Elsősorban betekintünk azért, mert nekünk Magyaroknak is voltak a Szerbekhez és az Oszmánokhoz is hasonló tanult hadvezéreink és kapitányaink a Nemanják korában is.

Történelmi szemléltetőnek: A Lázárévity-Lazapevnik despoták címerén a sárkány és a kereszt, mellette egy régi sárkány jelvény rajza Ausztriában, állítólag maga az eredeti jelvény eltűnt, a rajz viszont megmaradt

Kr.e. 500-479 közötti Perzsa háborúk: Thermopylae BC 480, Salamis BC 480, Marathon BC 490. Itt bizony kedves olvasó, a Némányák Kr.u. 1389-es és Kr.e. 500 közötti évkülönbség legalább 1800 év. És mi ma is vesztegelünk a mi Mátyás királyunk korának hamisításain?

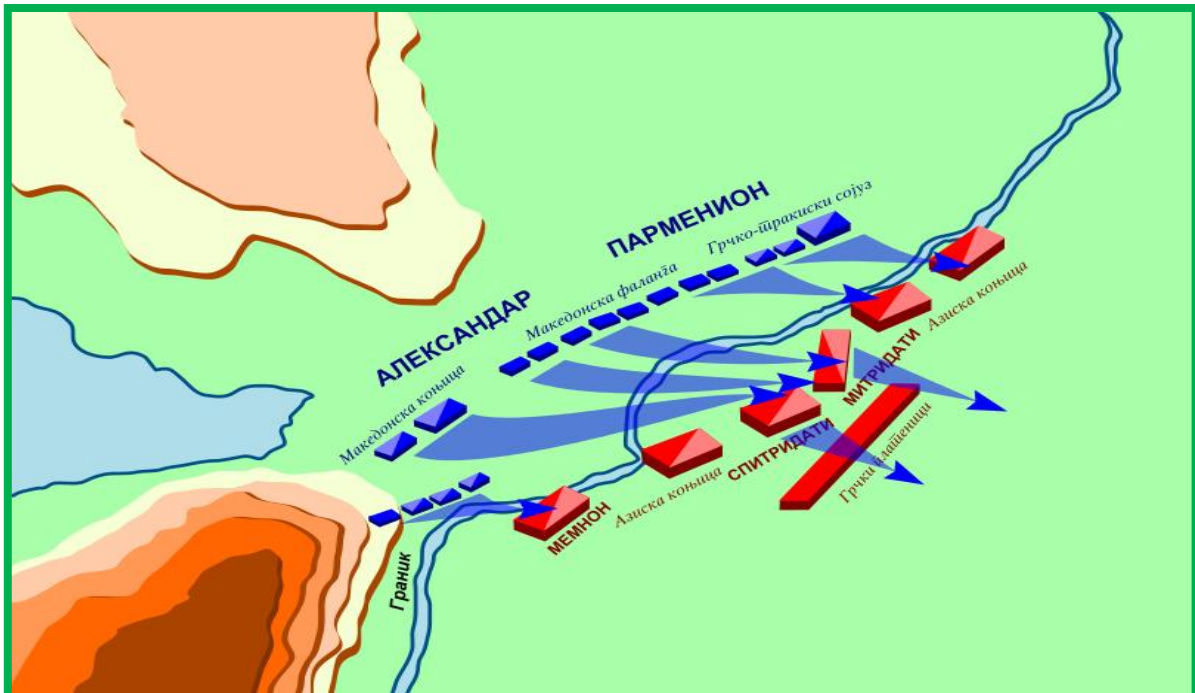
Sokat kellene tanulnunk a Thermopülai csata harci mozgásairól, hogy legalább annyit tudjunk róla mint amennyit a Kormányzó és hadvezér Hollós-Coruinus János és kora tudott - lásd pl. Ransanusnál 1450-ben

Charles Le Brun festménye 1665-ből – mert ő is tudta: Átkelés a Granikosz folyón – Nagy Sándor és a Perzsa birodalom első nagy ütközete volt i.e. 334 májusban – a Dardanellák közelében lévő Granikosz folyó mentén vívtak. A csata a makedónok látványos győzelmével ért véget. Ott bizony át kellett ugrani a folyó, élve ...

ELŐZMÉNYEK: (a Magyar Wikipédiából) Az i. e. 4. század közepére a II. Philipposz uralkodása alatt megerősödött Makedón Királyság hatalma már egész Görögországra kiterjedt. A Philipposz győzelmével záruló khairóneai csata után (i.e. 338-337 telén) makedón irányítás alatt létrejött a pánhellén (vagy korintoszi) szövetség a Perzsa Birodalom ellen, a görög-perzsa háborúk megtorlására készülő támadás koordinálására. Philipposzt i.e. 336-os halála után fia, a 20 éves Nagy Sándor követte a trónon (ugyanebben az évben került a perzsa trónra III.Dareiosz is). A balkáni hadjáratban Sándor megadásra kényszerítette a lázadó görög népet, a végsőkig ellenálló Théba városát azok ellenségein keresztül romboltatta le. Sándor hadseregének száma 50 000 a különböző források figyelembe vételével. Amíg seregét hosszadalmasan szállásolták, 50000 ember nem kevés hajlékigénylő, Sándor Trója városába látogatott, hogy tisztelegjen a trójai háborúban harcolt hősök emléke előtt. (nem vetek tőle példát a Florimund Mercy, a Julius Jacob von Haynau meg a többi hozzájuk hasonló hiénák,

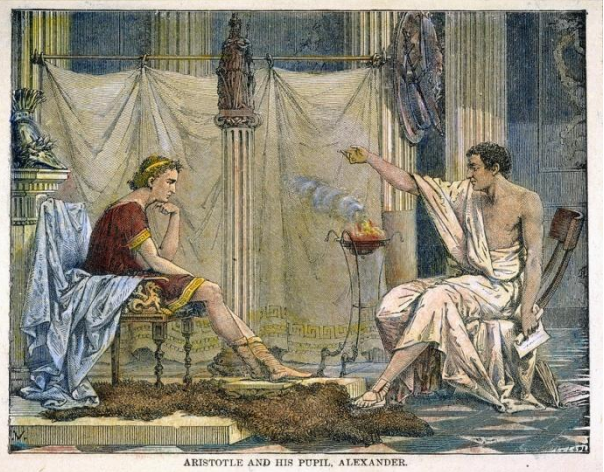
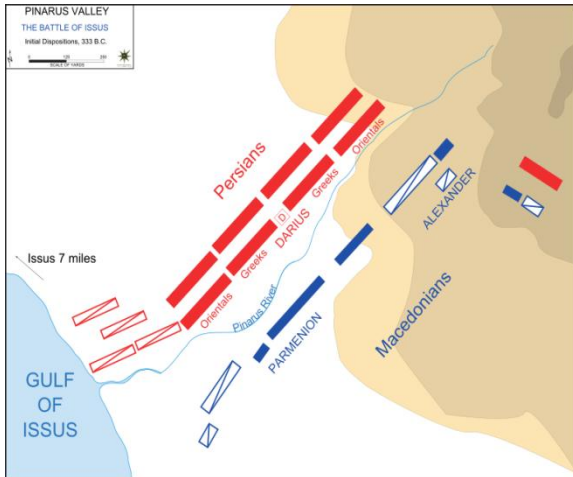
akik tüzzel vassal irtották a szomszédot, a "jósomszedságuk" jelképeként... inkább pusztították várait, falvait, kastélyit). Nagy Sándor meglátogatta Akhilleusz állítólagos síremlékét és Athéné istennő templomát is.

Csatasor i.e. 334-ben. Átkelés a Granikosz folyón. Nem a mi *Hollós-Corui* hadvezériünket leírástudatlanozók észjárásához való hadvezetések még úgy 2340 év távlatából sem.

Albrecht Altdorfer (1480 – 1538) festőművész 1529-ban az isszoszi csatáról készült, képzeletbeli festménye. Jobb oldalon a csatásor közepéről kinagyított részlet. Jó lenne itt a középkori stílusra is odafigyelni. Elsősorban azoknak akik Horogszegi Szilágyi Erzsében magyar nagyszonyt 6-ik századi férfi-alakkal azonosítanak, ha hagynánk... Vagy ami még helytelenebb, megtévesztésre kieszelve, a nevét Horogszegi-Corui helyett csak Hunyadi Szilágyi névre hamisítják. A HOROGSZEG-i várkastélyból lett Soutour eredetét azonban Szent-Borbála azaz Szentborbála neve ma is (2015. van) védelmezi.

Alexander III. of Macedon (Kr.e. 356 - 323 BC) – III. Alexandrosz makedón király – magyarul ”Nagy Sándor” néven is került a történelemírásunkba - az ókor kiváló hadvezére, a hadvezetés második legnagyobb ikonja (mert volt a mi középkori hadvezéreinknek kiktől tanulniuk), a mostani makedón nép nyelvileg is inkább a bolgárokhoz áll közel, nem leszarmazottja az ókori makedónoknak, emiatt a görög-makedón ellentétek már pattanásig feszültek. Nekünk nem feladatunk ezt dönteni, minket itt a hadvezéri harci hagyományok tudnivalója érdekel. Alexander the Great-Nagy Sándor Kr.e. 333-ban aratott győzelmet a Perzsa III. Dariusz felett. Az isszoszi csatában a Perzsa sereg 100.000 emberből a makedón sereg 25-30 000 katonából állt. Az Isszoszi öbölben Darieosz a lovas harckocsi egységet is bevetette a harcba , ami megbosszulta magát, ez volt a harci szekér korának a vége.

Alexander édesapja II.Philippos, fiának 13 éves korától biztosított gondos nevelést.

Tanítójának több arra érdemes kiváló tanár közül, Arisztotelészt választotta.

A mi ábc-nk 40 betűjétől azért, egy kicsit többet kellett tudniuk már az akkori vezéreknek is.

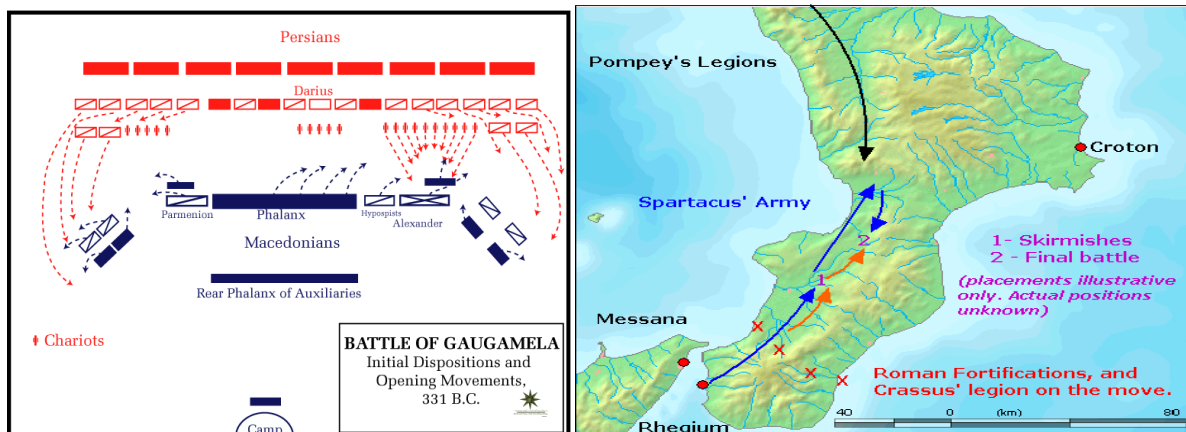
Nagy Sándor birodalma. Életéről Kr.u. 1. és 2. században készült történészek munkái maradtak az utókorra. A 2. században Flavius Arrianus munkája a legteljesebb, legtöbb forrásmunkát használt fel a makedón király hadjáratairól. Diodorus Siculus, valamint Sztrabón szintén közöltek korábbi forrásokból.

Julius Valerius Kr.u. 450-ben: *De rebus Alexandri Magni gestis* – már semmi történeti beccsel nem bír, de az ő forrását használták a középkor összes meséinek, amelyek Alexandroszra vonatkoztak és az európai latin nyelvű és ó-germán írásokban nagy szerepet játszottak (nem csodálkozunk). **Mellőzhetetlen tanulság itt: Nemcsak forrásokat kell idézni, hanem rendkívül fontos utána nézni, hogy kinek vagy kiknek a munkája érdemes arra, hogy forrásként legyen használatos a Magyar Történet írásban. Példamutató útmutatás a Nagy Sándor életéről szóló történet-írás a Magyar Wikipédiából.**

Lovas harcoksi a veszedelmes Perzsa-Szkytha háborúban. 'Írástudatlan' ezt sem vezethette le

Érdeemes lenne elgondolkodni, miért vannak egyesek annyira felfuvalkodva valami saját "írástudásukon"??? Talán mert megtanultak egy 40 betűs ABC-t??? A mandarin meg a kantonéz ABC 5000 írásjegy betűből áll. Kínai kollégámat sohasem hallottam a saját írástudásáról dicsekedni, még kevésbé másokat leírastudatlanozni. El is bátortalanultam amikor kérdéseimre nevetve válaszolta, "úgy" 4999 betűt biztosan tud, amikor arról érdeklődtem, a mandarin vagy a kantonéz nyelv közül melyiket tanuljam. És kínai kollégám nem írástudatlanozott le. A saját népének középkori hadvezéreit pedig biztosan nem.

Kr.e. 331 – hadvezérek irányította harci csatasorban a küzdő felek.

Spartacus (i.e. 109 – i.e. 71) származása természetesen ellentmondásokkal van teleírva. Abban megegyezett a történetírás, hogy nemcsak nagyon bátor és erős hanem feltűnően értelmes és művelt ember volt. Még ha rabszolgaként kellett harcolnia is amikor i.e. 74-ben lázadt fel 78 követőjével. Alvezérei Krixos és Oniomaios gall gladiátorok voltak, ő maga is képzett gladiátor. Küzdelmének végjátéka i.e. 72-es év végén Rhegiumnál a mai Reggio Calabriánál a Messana-Messinai szoros közelében, az Olasz csizma orránál kezdődött. A bekerített Spartakust Marcus Licinius Crassus, a korabeli Róma leggazdagabb emberének csapatai Luciania mellett megállították. A Silarus folyó mellett esett el. Lovát levágta, mert az

volt a jelmondata "Győzelem vagy halál". Már életében legenda volt. A hadtörténet géniuszai között tartják számon. Olyan háborúban volt sikeres amelyet emberanyagban és utánpótlásban kedvezőtlen körülményekben vívtak.

A hadtörténet géniuszának – Spartakusnak halála i.e. 71.

Hol vagytok ti ettől a tudástól, mai "írástudástokkal" dicsekedő forrás megjelölése nélkül meggondolatlanul átmásoljátok...

Szent György – Szvéti Georgijé–Saint George–Georgios–Giwargis–Georgius (275/281 - 303)
 Római katona volt Diocletianus császár seregében. Kisázsiaiban Kappadókiaiban született gazdag tekintélyes keresztény szülőktől. Apja Görög származású keresztény, rangos római katona volt. Még fiatal gyerek volt amikor apja meghalt. Keresztény anyja akkor Palesztinába költözött a gazdag családi birtokra ahol fiának magas oktatást biztosított. Kiváló képességével hamarosan magas rangot ért el a római seregben. Diocletianus uralkodása alatt történt 303-ban a tizedik és legnagyobb keresztény üldözés. Georgios akkor vagyonát szétosztotta a szegények között és felszabadította a rabszolgáit. Betört Palesztinába is és szabadon engedte a

szolgákat. Diocletian színe előtt is kijelentette, hogy ő keresztény mire a császár tömlőcbe záratta. Rettenetes kínzások után és hajthatatlan keresztény kiállása miatt Kr.u.303 május 6-án a fejét vették.

Kultusza már I.Konstantine (306-337) császár idejében megkezdődött. Először a Kelet-Római Birodalomban majd az 5. században nyugaton is, 494-ben szentté avatták. Számtalan monostort építettek a tiszteletére, vagy neveztek el róla.

Szent György Anglia legkedveltebb szentjévé lett.

Oroszlánszívű Richárd király személyes védőszentje volt.

III.Henrik idejében az 1222. évi oxfordi nemzeti zsinaton az Angol királyság oltalmazójává nyilvánították. III.Edwardtól ered az angol hadsereg csatakiálltása:

”Szent Györggyel Angliáért.”

III.Edward alapította 1348-ban a Szent György–vagy térdszallag rendet.

V.Henrik (1386-1422) uralkodásának idejében a Canterbury érsek rendelkezése szerint Szent György ünnepe ugyanazt a liturgiai napot kapta mint a Karácsony. A reformáció ellenére az Anglikán Egyház megőrizte György iránti tiszteletét. A vitézek, lovaskatonák, számos szervezet, ország, tartomány és város védőszentje.

Országok: Grúzia, Anglia, Etiópia, Litvánia, Portugália, Szerbia, **Crna Gora**, Georgia, Románia, Egyiptom, Görögország, Libanon, India, Aragónia, Macedónia, Palesztina, Ukrajna, Oroszország, Szíria, Bulgária, Irák,

Tartományok: Aragón és Katalónia

Városok: Barcelóna, Genoa, Beirut, Isztambul, London, Moszkva, Kalabria Regió, Ferrare, Amersfoort, Botosani, Novi Sad – azaz Újvidék. Az újvidéki búcsú november 16-án, az ortodox naptár szerinti Szent György vértanú napján lesz.

Edward Gibbon angol történétíró ugyan egy másik Kappadókiában élő Györgyre állította, hogy ő az akinek a kultusza elterjedt, de Professzor Bury határozottan bizonyította a tévedést, mondván: ” the dragon slaying legend does not relegate him to the region of the myth.”

”sárkányölő legendája még nem számúzi őt a mitológia területére.”

Miért kell ezt kiemelni? Azért mert a későbbi irodalom úgy is fogalmaz, hogy Szent György vértanú Sárkány elleni küzdelme a pogányok és a boszorkányok legyőzését szimbolizálta, így nem meglepő, hogy a leprások a pestisben és szifiliszben szenvedő keresztények is a katonák és földművelők védőszentjéhez fohászkoztak.

Željko i Tanjica Perović: Slavarica – Sveti Georgije, c. munkájából olvassuk,

A legenda: A hagyomány szerint Palesztinában Lida város közelébe, élt egy óriási nagy sárkány, amelyik a helybeli lakosoknak nagy gondot okozott. A sárkány sűrűn feljött a tóból és felfalta az éppen arra járó embereket, azon felül olyan mérgező leheletet árasztott amelyiktől az emberek megbetegedtek, némelyek meg is haltak. A helybeliek végül is az uralkodójukhoz fordultak segítségért aki azonban a következő rendeletet adta nekik:

A sárkánnyal való gondjuk megszüntetésére, a tó partján minden nap adjanak egy gyermek áldozatot a sárkánynak.

Elfogadták ezt az emberek és másnaptól megkezdődtek a napi gyermekáldozatok. Minden reggel egy gyermeket hagytak a tó partján akit azon nyomban elnyelt a sárkány. Legvégül bizony az uralkodó egyetlen leányára is sor került, akit díszesen felöltöztettek és a sárkánynak feláldozni elrendezték. Mialatt a leány sírva állt a tó parton, megjelent előtte Szent György, lován ült a nyeregben, kopjával a kezében. Akkor a sárkány is kijött a tópartra, György a sárkány felé száguldott a torkába merítette koplyáját és a földhöz zúzta. György utasítására, a leány a ruhájának övét a sárkány nyaka köré kötötte és úgy vezette a város felé. A város uralkodója és minden lakója akkor felvette a kereszténységet és a városban hamarosan nagy templomot építettek a Boldogságos Szűz Anya és Szent György tiszteletére.

A fehér lován ülő és koplyájával a sárkányt leölő Szent György gyakori motívummá vált a címertanban. Ilyennek látható Moszkva címerében is.

Konstantinápolytól Magyarországon át minden szomszédunknál él Szent György tisztelete. De mi van a sárkánnyal?

Az ősközösségek társadalmához vezet az egyenes út. Oda ahol az emberek a közvetlen környezetüket az erdőket, vizeket, hegyeket és az eget népesítették be szellemekkel vagy felsőbb rendű lényekkel, mondjuk ma a mitológiai őskorra. Ne feledjük, úgy 2000 év múlva a mi korunk lehet majd mitológiai őskor az utánnunk következő embereknek.

Az összehasonlító vallástörténeten át számtalan változatot találunk az emberiség talán legősibb mitikus alakjára, a sárkányra.

Itt olvasunk arról, hogy a sárkány őstípus igen közeli rokon a kígyóval. A kígyó az ókori vallásokban fontos szerepet játszik. Egyiptomban, Babilóniában, Kánaánban, Görögországban szent állatnak tekintik. Számos istenség jelképe. A termékenység istennőjétől az aratás istennője, ő adja a föld termékenyítő erejét, szabályozza az árvizet (de nem úgy ahogy a Habsburgok - el –"szabályozták" Torontált), ő adományozza a friss vizet. A magtárak és tárolók védőistennője. Felsőjelvényként a kígyó a király homlokát fonta körbe, a legfelsőbb istenség és királyi bölcsesség és hatalom megtestesítője.

A sumér jósnő szerint szerencsét hoz a betegekre.

A Görögök hitében is a gyógyításhoz kapcsolódik. Aszklépiosz, a gyógyító isten attribútuma. A római gyógyfürdők is a kígyó jelét viselték, a gyógyszertárak jelvénye ma is a kígyó. A keleti ember a kígyót az istenek világába tartozónak tekintette.

A sárkány – dragon alakja a legkülönbözőbb népeknél is a kígyóhoz állt a legközelebb. A legősibb sárkányalak mindenütt kígyó. Hérodotosz egy egyiptomi mondát jegyzett le arról, hogy ott tavaszonként "szárnyas kígyók" csapata ront Butó város környékére és ezek Arábiából jönnek.

Solymossy tanulmánya szerint úgy a görög mint az egyiptomi forrás keletre utal, a sárkányok onnan szálltak át, vagy a vizeken jöttek le hozzájuk. A Pallas nagy lexikon is bőven mesél a sárkányokról.

Európába a középkorban a Görög típusú sárkányképzet került át amit aztán a biblia módosított. Innen gyökerezik a sárkányok gonosz hírneve. Az ősi jóindulatú és rosszindulatú kígyó istenségeket az európai kereszténység általános elítélésben részesítette. A bűn és a pogányság szimbólumává súlyosztették. A szentek és mártírok sarka alatt földre terítettként,

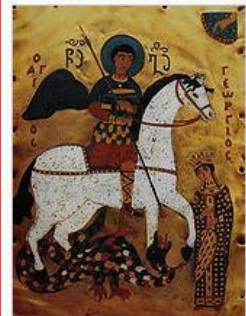
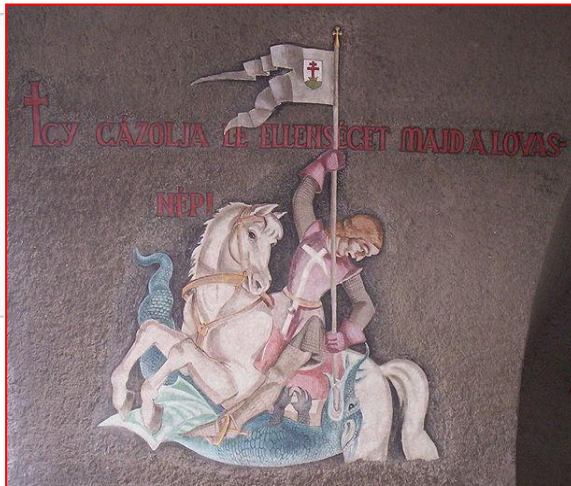
megalázottként lett bemutatva. (Istenem, milyen lelki mélységig tudtak másokat megalázni némely európai keresztény "írástudók".)

A sárkány mint szimbólum a kezdet és a vég kozmikus eseményének a szereplője. Egyesíti magában az alvilági kígyó és az égi madár, a sötétség és a fény, a föld és az ég jegyeit. Mert pikkelyes a teste és szárnyai vannak. A tüzellel és a nappal áll kapcsolatban a lángokadó sárkány. *A sárkány a kezdet és a vég őreként a rejtett tudás képviselője is.*

Erről beszélgetett VRÁNÁ a tanítónő feleségével DUNJÁVAL.

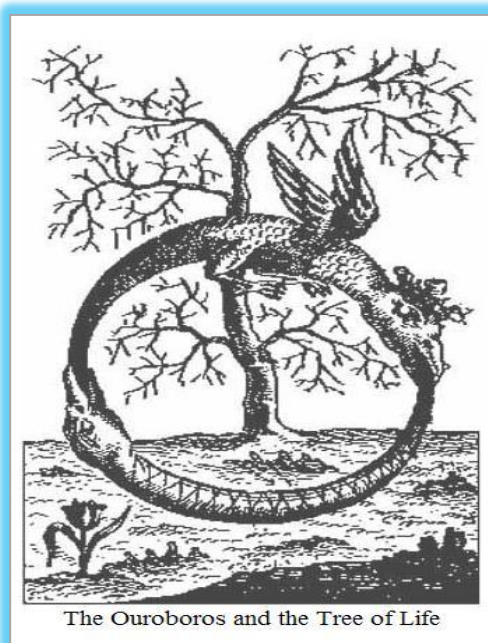
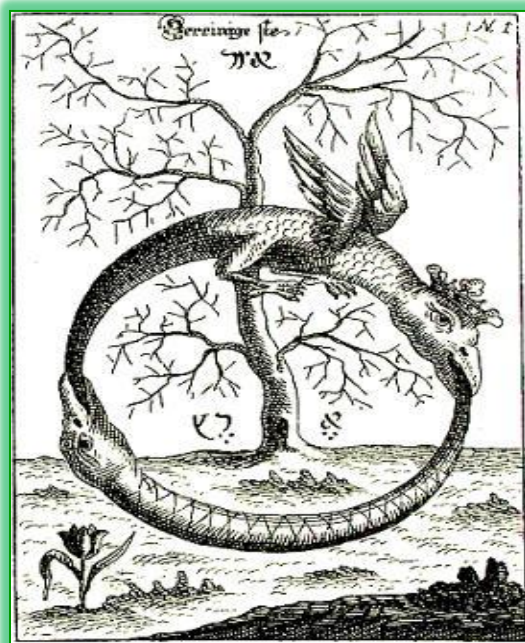
Szent György és a sárkány – Paolo Uccello, 1460 körül

Святой Георгий, спасающий дочь императора (эмалевая миниатюра, Грузия, XV век)

Nálunk Szegeden is üzen a sárkánykultusz.

A kettős keresztünkről kell még tájékozódjunk majd.

The Ouroboros and the Tree of Life

Book/Manuscript: Abraham Eleazar (Samuilis Baruch). *Donum Dei* (1735)
XVIII Century, Germany, Erfurt

Page (Folio): n/a

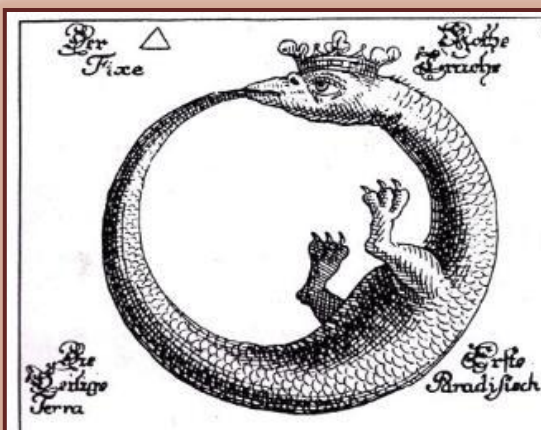
Ouroboros. In front of a tree bare of leaves, two serpent dragons seize each other's tail and form an ouroboros. The upper snake is winged and wears a crown. On the left foreground a tulip-like flower is growing.

Book/Manuscript: [Abraham Eleazar \(Samullis Baruch\), Donum Dei \(1735\)](#)
XVIII Century, Germany, Erfurt

Page (Folio): n/a

Serpents Ouroboros. Two serpent dragons seize each other's tail and form an ouroboros. The upper snake is winged and wears a crown. The signs of the four elements are set in a square around them. Associated with Water at the top left is Philosophical Mercury and Spirit; Air at the top right has Philosophical Sulphur and Soul; Fire at the bottom left has Philosophical Salt and 'Leib' - body or belly; while at the bottom right is Philosophical Earth and 'Corpus' - Body.

Book/Manuscript: [Abraham Eleazar \(Samullis Baruch\), Donum Dei \(1735\)](#)
XVIII Century, Germany, Erfurt

Page (Folio): n/a

Serpent Ouroboros. A single serpent dragon or snake seizes its tail and forms the ouroboros. It is crowned. In a square around it are 'The fixed fire' at the top left; 'The Holy Earth' on the bottom left and the 'First Paradise' at the lower right.

Vector clipart

Vector image "[Abraham Eleazar \(Samullis Baruch\), Donum Dei \(1735\) - Serpent](#)

Víz, föld, levegő, tűz körforgása a két kígyósárkány ölelkezésében. Életfa és tulipánnal.

Caius Aurelius Valerius Diocletianus (Kr.u. 244.12.22 – 311.12.13) **eredeti nevén Dioklész.**

Kr.u. 284 és 305 között volt Római császár. Autokratikus uralkodás létrehozója, a tetrarchia azaz késő Római Birodalom alapjainak a megteremtője volt. **Diocletianus reformjai segítettek abban, hogy a Nyugat-Római Birodalom még 200 évig fennálljon. A Kelet-Római Birodalom létrejöttét és annak további 1000 éves fennállását is az ő reformja valósította meg.** Dalmáciai származású, Split-Szplitben hunyt el. **Források szerint Diocles volt a neve, ami görög felmenőket bizonyít.** Ő rendelte el az utolsó keresztényüldözést. Jelentős üldöztetésben sujtott le a manicheusokra már 297-től. A Rajnától Egyiptomig az egy ember kormányzására túl nagy Római Birodalmat kettéosztotta egy egyenes vonal meghúzásával a térképen Rómától keletre. A római rendszerben a trónutódlásra legalább három, sőt néha több aspiráns is volt. Reformja a tetrarchia azaz **"négy uralkodó" rendszer volt ahol a két idősebb császár uralkodó, egyikük keleten a másik nyugaton, mellett mindkettőjük mellé egy-egy fiatalabb császár is ki lesz nevezve.** A Római császároknak kijáró legfontosabb **augustus** címet csak a két idősebb császár viselhette. A két fiatalabb a kisebb jelentőségű **caesar** címet kapták. **Diocletianus eredeti szándéka az volt, hogy ha az egyik idősebb császár meghal vagy lemond, az öröklés problémáját megoldandó, akkor automatikusan a megfelelő caesar vegye át a helyét (ennek figyelembevételével megoldana sok "elmélet" találgatást a mi Szent Koronánkon található Görög császár és Géza király zománcképét illetően is).** Komoly tudnivalók állnak itt rendelkezésre a mai olvasó számára, de minket most:

Kingdom of Dioclea – Doclea – Duklja királysága érdekel.

1090-ben nincs "Byzantine Empire" – csak RÓMAI BIRODALOM volt.

De nagyon figyeljünk oda Transylvania és Wallachia nyugati határának területére.
Mert a Kufstein várában is raboskodó Kazinczy Ferenc tudta, hogy Hollós ott volt.

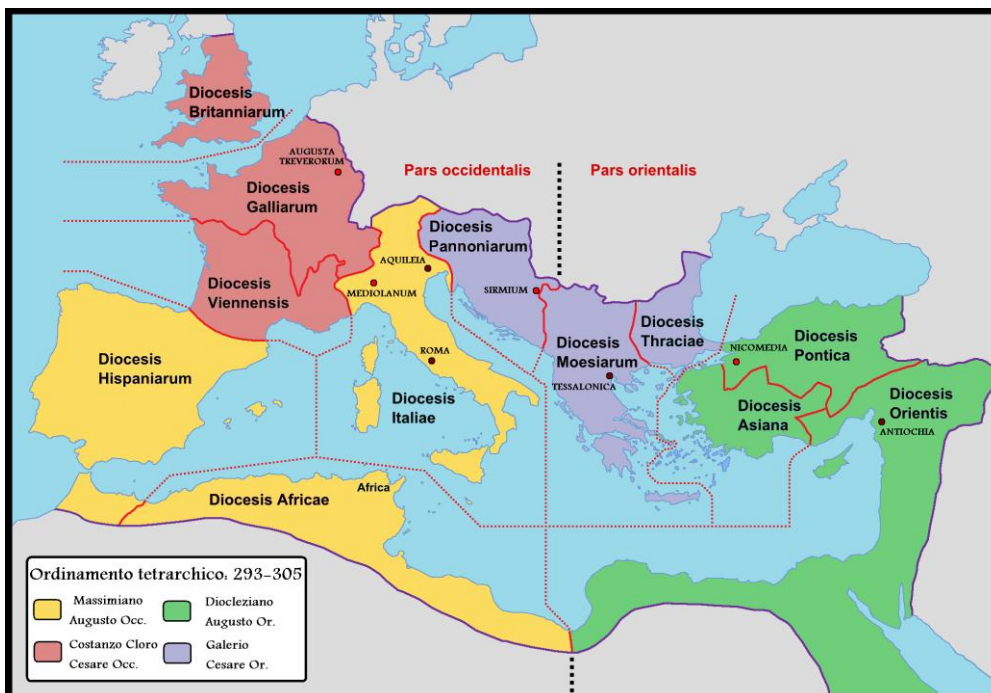
KINGDOM OF DIOKLEA - KIRÁLYSÁG 1090 körül

valamint Durazzo – EPIRUS fővárosa is érdekel minket

292-ben vezette be Diocletianus a tetrarchia rendszert. Saját maga számára a Keleti Birodalom részt választotta. Maximianusnak adta a Nyugati Birodalom részt. 293-ban Diocletianus augustus mellé Galerius caesar került, nyugaton Maximianus mellett Constantius lett a caesar. Galerius és Constantius azonban nemcsak örökösök lettek hanem mindkettőjük megkapta a birodalomnak egy-egy negyed részét. A birodalom politikusainak széthúzása azonban nemsokára a tetrarchia széteséséhez vezetett. 305-ben Diocletianus visszavonult, a nyugaton uralkodó császárt is rávette erre, a két caesarból lett a két új császár, de megválasztásuknak idején a hadsereg és a szenátus is közbeavatkozott és saját jelöltjeiket is előhozták. 306-ban Constantius polgárháborút robbantott ki nyugaton, amit 312-ben meg is nyert. 324-ben elfoglalta a keleti birodalomrészt is, 337-ben bekövetkezett haláláig uralkodott az egész egyesített Római Birodalomban. 395-ben újra két részre oszlott a Római Birodalom és már soha többé nem egyesült.

Diocletianus tetrarchiája

Sárga és zöld színű területen a két Augustus. Lila és vörös színek a két Caesar területei 305-ig.

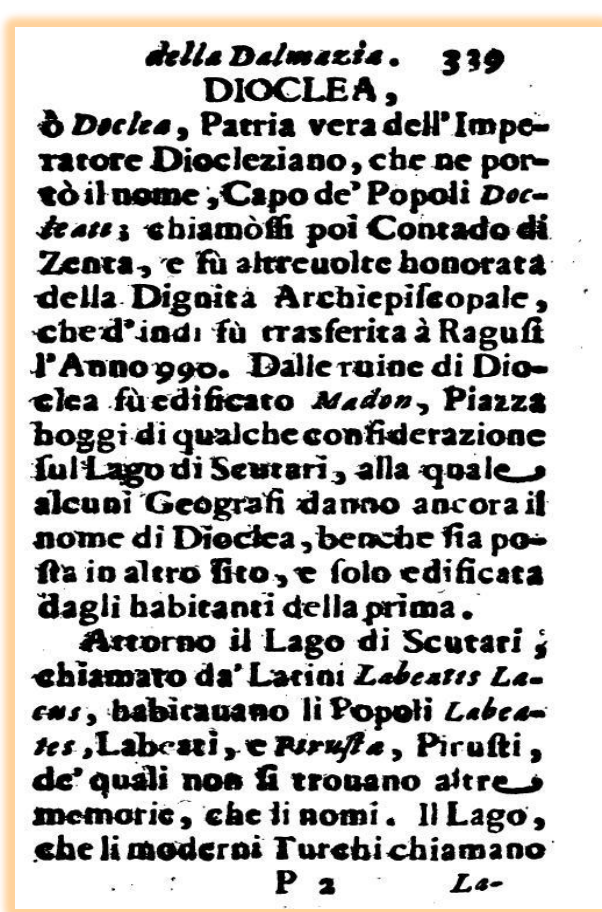
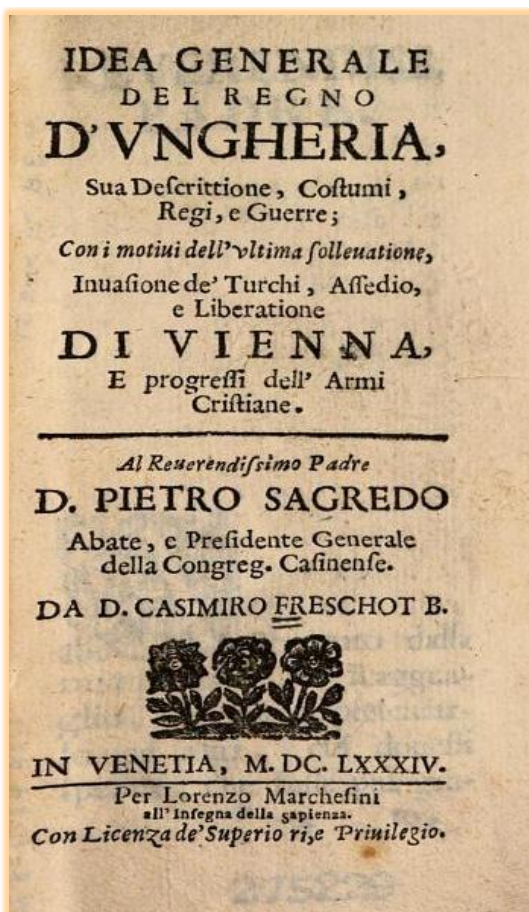

DIOKLEA, Kelet – Római Birodalom. A továbbiakhoz, ezen a c. 960-as és a 12-ik oldalon az 1090-es térképen **Ras és Nis** városának a hovatartozását (Bulgarian) érdemes még megfigyelnünk. Fontos. Dioclea **DIOKLEA** vagy **Doclea** vagy **Duklya** a neve annak a középkori államnak amelyiknek katolikus lakói a mai Montenegró délkeleti területén éltek. **NEVE:** Dioclea volt az első neve a Diokletian császár által épített római városnak, a mai Podgoricának. Erről a térségről uralta a Római Dalmáciát. Szláv változatban később a **Duklya** néven volt és van ma is használatban. Eredetileg a **Dioclea** város után kapta az állam is a **Duklya** nevet. Majd a 12-ik századtól nevezték a térséget **Zeta** államnak. A 11-ik század

előttről kevés hiteles adat áll a történetkutatók rendelkezésére erről a térségről. 952-ből a *De Administrando Imperio* VII Constantine császártól, tesz említést Dioclea, Bar, Kotor neveiről mint a Kelet-Római Birodalom fennhatósága alá tartozó térségről. Magyarul írott magyarázat szerint: Montenegró mai fővárosa Podgorica. A várostól három kilométer távolságra, észak-nyugatra fekszik *Dioclea* romja. Csak sokkal később, rómaiak "helyesbítették" a nevét az i betű elhagyásával és helytelenül Docleára. (ennek valósága is igen furcsa lenne, éppen a rómaiak "helytelenítették", aligha...)

Dioclea – Duklja romjai a főváros Podgorica mellett

Egy kis Velencei ritkaság 1684-ből,
D. Casimiro Freschot: DIOCLEA Patria vera dell'Imperatore Diocleziano

Szerb uralkodók: további tudnivalóinkhoz ezekkel ismerkedünk.

1. A Balkánra való településük előtt **631-641 között Derván** és egy ismeretlen knéz.
2. Történelmileg kétes összeírás – istorijski sporni vladari: Letopis Popa Dukljana – A Duklyai pap Krónikája (latinul *Regnum Sclavorum – Szlávok királysága*) a *Bári nemzedékrend* néven ismert középkori krónika amely Bár-ban lett írva feltehetően igen bizonytalanul a 12-ik század második felében.

A névtelen pap szerző eredetileg ciril betűs szláv krónikája elveszett, csak a 17-ik században került elő egy latin nyelvű fordítása. A ma ismert változatok ennek a latin szövegnek a több változatos fordításai. **A névtelen szerző a gótokat és a szlávokat egyazon népnek tartja, könyvét is a gótok népvándorlásával és azoknak a mai Montenegró területén az 5-ik században létező Prevalis tartományban való letelepedésével kezdi.**

A névtelen krónikás (valahogy kisértetiesen emlékeztet ez a magyarok Anonymus-ára) a gót-szlovén királyokat sorolta fel az 5. század végétől a 12. század elejéig. A krónikás fiktív képzelgő-kitalált Szvatopluk uralta Szlávok királyságát, Dalma-mezőn tartott tanácsülést, Dubrovnik legendáját, Duklja történetét írta le.

A történészek a krónika teljes bevezető részét elutasítják kétes és igaznak nem vehető valótlansága miatt (a mi történészeink is belenézhetnének már az összeképzelt Ménmarót meg szláv Glád úr meg a többiek badarságaiba).

A 10-12. századtól már Duklja történetét hitelesnek tartják. Vladimir duklyai knéz életéről, szerelméről és szenvedéseiről, Koszara nevű feleségéről a Sámuel bolgár cár leányáról szóló részt tartják az irodalmilag legsikeresebbnek. Noha arról is tájékoztatnak, hogy a 17-ik században feltalált latinra fordított szövegben nem csak a Dukljai névtelen pap írása hanem bizonyíthatóan más későbbi szövegek részei is belekerültek. Az ismeretlen papról feltételezik, hogy egy szerzetes lehetett Bár városában. Eduárd Pericsity szerint Grgur érsek lehetett.

A latin változatban az áll, hogy a fordító azok kívánságát teljesítette akik megkérték, hogy a szláv eredetit fordítsa latin nyelvre. A legrégebb fordítást 1650 körülre teszik. Nem minden adat egyezik mindenben.

Mavro Orbini olasz nyelvű fordítását 1601 körülre teszik: *Il regno degli Slavi*. Itt olyasmi is olvasható azonban ami az eredeti szövegben sehol sem található...

1666-ban Lucsity krónikájának is része. 1874-ben Iván Csicsicsy adta ki: *A Dukljai pap krónikája latinul és még annyi meg még valami horvátul, Jérolim Káletity pap fordítása szerint.* 1500 körül Pápality szpliti nemes talált egy könyvre amely ma: *”Dukljai pap krónikájának horvát szerkesztése”* címen ismert.

Sztjepán Antolják történész szerint a XXIII fejezet után azonban a horvát fordítások különböznek. A horvát változatban a szlávok le lettek cserélve horvátokra, Szvatopluk helyére Budimir került valamint Zvonimir király gyilkosságának a legendája is bekerült a Dukljai pap krónikájába.

– Ahány fogalmazás annyi kicsi vagy nagyobb változás található csak a Wikipédiákban. Részletes történész munkák áttekintésére nem teszünk körutat – *”na djelo koje opisuje zamišljeno kraljevstvo Slavena”* - a Szlávok képzeletbeli királyságáról íródott műben - azon a megjegyzésen kívül, hogy Duklja *névtelen – anonymus* papja nagyon keveset vagy valójában semmit sem tudott azokról az eseményekről amelyek Cetinjétől északra vagy nyugatra történtek. Érdeemes bizonyíték erre a *Hrvatska redakcija – Horvát kiadás* amely az eredeti Dukljai szövegbe szándékosan bedobált horvát neveket tartalmazza, különösen jelentős az Adalék vagy sajátos egyéni befejezése a Hrvatska redakciónak, azaz Zvonimir horvát király erőszakos halálának a legendája.

– Aki pedig, kedves olvasó, esetleg eléggé hihetetlenül olvassa a sok rólunk magyarokról összehordott badarságos legendákat, krónikákat meg az azokra hivatkozásokat, kicsit felvidulhat ha betekint a Dukljanin pap krónikájáról szóló értelmes értelmezésekbe. Ott is arról, hogy félre kell már végre tenniük ennek a Dukljaninnak különösen szórakoztató **gótmaniáit** – **”gotomanije”**, és nekilátni a horvátok számára elsőosztályúnak számító régebbi horvát historiográfia tanulmányozásának.

”Gótomániával” viszont bizonyíthatóan, nem csak a szlávok történelme lett telefirkálva.

Az al-Duna alatt és a Drina folyótól keletre Bugarska - Bolgárország

A vazalus Zahumlje, Travunja, Duklja érdekel minket, na meg, a Duna felett Magyarország is a helyén van. Ennél a térképnél a történészek Tomisláv király 925-ös évi "Árpád (Atila) ugarski kraljem" feletti győzelmét vázolták amikor Cetinjétől a Dráváig hatolt. Érdekes téma a Száva és a Dráva közötti terület vitája is.

Duklja Névtelen –Anonymus- pap krónikája, a horvát változat teljes 12.ik részében azzal foglalkozik-szórakozik, hogy a fehér Horvát "hrvatsko-srpske" dakako izmišljene države – Svetopeleg unokája a Tomisláv aki 910-től 925-ig knéz majd haláláig 928-ig király aki "o Tomislavu i njegovoj borbi s ugarskim kraljem Arpadom (Atilom) ... bio sposoban mladić i snažan ratnik vodio mnoge ratove s Atilom, ali ga je uvijek pobjeđivao (16)". A fehér-Horvátok "horvát-szerb" még mennyire kitalációs országában Tomisláv mint rátermett ifjú és kemény harcos, a magyarok (Árpád) Atila királyával sok háborút folytatott de mindig legyőzte őt. (a horvát nyelvű Wikipédia 13 oldal terjedelemben: *Ljetopis popa Dukljanina* a történezt Šišić Ferdo-t a 16.sz. forrásnál jelzi helyesen, persze említeni sem érdemes, mekkora tudományos értéket hordozhat az olyan történelmi "krónika" amelyik Tomislav horvát királyt egyidőre teszi Attilával (406-453) és hadjárataival, vagy akár Árpád (elhunyt a pozsonyi csata után 907 július elején) fejedelemmel, a Dukljai névtelen pap szerint "a magyarok Árpád királyával"... Még akkor is ha bizonytalan Árpád fejedelem halálának időpontja, igen valószínűtlen, hogy 910 és 928 között a horvát Tomisláv királlyal bárhol is háborúzatott.)

Ami történelmi tény, az nem kevesebb, mint hogy Tomisláv uralkodása alatt a horvát állam területe Bosznia és Dalmácia felé erősen megnövekedett. Horvát történészek – talán csak nem a névtelen Dukljaira is hivatkozva? – a Dráváig terjedő államukról beszélnek.

Hiteles, akadémikus történészek ezt a tévállítást nem fogadják el. VII. Konstantinosz császár A birodalom kormányzásáról írt műve szerint a magyarokat a tengerparti horvátoktól a hegyek választották el és nem a Dráva vagy a Száva folyók. A Száva és a Dráva völgye a Magyar fejedelemség területe volt a 10-ik században.

Dukljai névtelen pap után már csak "lustán átfordítva-átmásolgatva" nem csoda, hogy horvát történészek arról tudnak, hogy Tomisláv (910-928) királyuk többször megverte hol Attilát hol meg Árpád magyar királyt. Dukljai névtelent a mai napig sokan előszeretettel idézgetik...

Vészesen emlékeztet ez a magyar "Anonymus" történelmi forrásként előszeretettel átmásolgatók –néhány-, a képtelenség határáig merészkedő, magyarok történetén ábrándozó meséjének irodalmára...

Takozvani „Ljetopis popa Dukljanina“ koji je izdao Mavro Orbini pripada povijesnim falsifikatima kakvi se često mogu nalaći u to doba. Orbini koristi sve mogućnosti koje jamče autentičnost dokumenta čudesno (*miraculeusement*) pronađenog i objavljenog u obimnoj knjizi o porijeklu Slavena. Objavljujući ovaj tekst na talijanskom, Orbini izbjegava problem jezika i odgovarajućih arhaičnih srednjovjekovnih latinskih izraza. Također, izdanje fiktivnog prijevoda s latinskog na talijanski omogućilo mu je da se obrati velikom broju čitatelja.

Kao i kod ostalih falsifikatora, na primjer kod Tatijaševa iz 18. stoljeća, koji je napisao srednjovjekovnu povijest Rusije, pokazuje se ista želja da se opiše prošlost, usprkos nedostatku povijesnih izvora. To je ono što goni autore da pomiču postojeću granicu između istine i laži. Želja da se piše sistematična povijest vodi ih da „izmišljaju“.

Solange Bujan - Orbinijevo izdanje „Ljetopisa popa Dukljanina“: povijesni falsifikat

Također, iako se ta djela ne smatraju znanstvenim u kasnijoj historiografiji, jer su ocijenjena kao nedovoljno istinita, ona predstavljaju neporecivo važan povijesni rad. Snaga naracijetih lažnih povijesnih dokumenata objašnjava se istim žarom da se ujednači povijest i da se na svaki način popune praznine iz prošlosti. Bez obzira na to, Orbini je stvorio mit o slavenskoj kronici koju će povjesničari u kasnijim vremenima preuzeti i održati do današnjeg vremena.

15.000.000 értelmiségiek honlapjáról a fenti részlet a Duklyai névtelen-Anonymus történelemhamisításról
Mavro Orbini egy fiktív – nem létező – latin szövegből fordította az olasz nyelvű kiadást. Középkori hiteles források hiánya vezette a szerzőket az igaz és hazug közötti határ ide-oda tologatására, a történekek számos személetes érdeke szerinti kitalációjára.

O kavkasko-íránskom podrijetlu Hrvata

Problem, otkuda potječu Hrvati, — kada, gdje i kako su nastali, opet je postao savremen i privlačljiv. O tom se prije svašta pisalo, ali bez pravog uspjeha. Dosta je pogledati pregled mišljenja »o doseljenju Hrvata i Srba« u Šišićevoj »Povijesti Hrvata u vrijeme narodnih vladara«.¹

Zadnjih je godina opet oživjela stara, već davno zabačena *gotska hipoteza*, po kojoj bi Hrvati bili poslavenjeni Goti. Povod je tomu dao Šišić kritičnim izdanjem »Ljetopisa popa Dukljanina«, u kojem je među ostalim dokazao, da je t. zv. gotomanija kod popa Dukljanina i Tome Arcidakona bez historijskog temelja. Nikla je iz dva vrela: 1.) iz običaja tadanjih učenih pisaca, da novijim narodima daju imena starih, koji su prije njih na istom teritoriju obitavali; 2.) kod sredovječnih dalmatinskih Romana izraz »Got« označivao je heretika, surova i nasilna čovjeka, prostaka. Zato su oni i Hrvate nazivali »Gotima«.² Ljubljanski geograf Dr. J. Rus i J. Kelemina, profesor germanistike na ondješnjem sveučilištu, pokušali su iza toga, da novim dokazima rehabilitiraju gotsku hipotezu, a i K. Šegić objelodanio je u berlinskom časopisu »Nordische Welt« veliku njemačku raspravu o »Gotskom podrijetlu Hrvata«.³ Rusove hipoteze i filološko-historijske kombinacije zabacili su odmah u »Nastavnom Vjesniku« profesor povijesti na zagrebačkom sveučilištu Ljudmil

¹ F. Šišić, Povijest Hrvata u vrijeme narodnih vladara. Zagreb 1925; str. 236—265.

² F. Šišić, Letopis popa Dukljanina. Posebna izd. Srp. kr. Akad. knj. 67.; filos.-filol. spisi, knj. 18. Beograd-Zagreb 1928; str. 110—121. — Njegovo oštromno razjašnjavanje pojave »gotomanije« popunili su nekim no. im podacima ili opažanjima: N. Radojčić u recenziji tog Šišićeva izdanja (Slavica, VIII. Prag 1929—30; str. 174) i M. Barada u raspravi »Episcopus Chroatensis« (Croatia Sacra, 2. Zagreb 1931; str. 190—193).

Život (Élet) 1937/1 1 számból az első oldalról, és néhány részlet a továbbiakban:

(a továbbiakban majd **Ferdo Šišić-Sisity: Pregled povijesti Hrvatskog Naroda, 1920, könyvből a 130 old. vesszük Zvonimir király koronázásának idejét 1076. október 9-ét mivel az, Vjekoslav Klaić: „Bijaše polovicom listopada 1076. upravo u vrijeme kad se slavilo krunisanje u Hrvatskoj (Klaić-Kláiű, 1899, 115.)”**

D. Mandić, I. Tkalčić, K. Stojšić, J. Neralić és még számos más hiteles történeti adattal is egyezik.)

Hauptmann s historijskog, a A. Mayer s filološkog gledišta.⁴ Vrlo se nepovoljno izrazio o postupku i rezultatima Rusovim prof. Barada u »Bogoslovskoj Smotri«⁵ Definitivno je obračunao s gotskom hipotezom prof. Hauptmann u najnovijoj svojoj njemačkoj raspravi »Kroaten, Goten und Sarmaten«, što je izašla u praškom njemačkom časopisu »Germano-slavica« nekako u isto vrijeme kad i Šegvićeva u »Nordische Welt« t. j., 1935/36. O gotizmu raspravlja u prva tri dijela svoje opširne rasprave.⁶ Uvjerljivo obara dokaze prof. Kelemine, priznaje Rusu, da se u prvim glavama Ljetopisa Dukljaninova zrcali povijest gotske dinastije Amalaca, ali ujedno otkriva njezin nehrvatski izvor: gotska tradicija potječe iz Bavarske i došla je odanle s njemačkim junačkim pjesmama najprije u Madžarsku, kad se sv. Stjepan oženio s Gizelom Bavarskom, a iz Madžarske je s drugom pjesničkom literaturom prešla u XI. i XII. vijeku u naše krajeve. Ženidbene veze hrvatskih kraljeva i srpskih velikih župana s Arpadovićima omogućivale su takovo širenje njemačko-madžarskih pjesničkih proizvoda. Time je Hauptmann upozorio na treće — literarno — vrelo gotomanije, a ujedno otkrio novi, još neispitani izvor Dukljaninova djela. Sad se već smije reći, da su noževi stručne historijske kritike podrezali i zadnje korijene gotskoj teoriji. Nijedan se argumenat njezinih branitelja ne može više održati.⁷ To je bila magla, što je pala na polje hrvatske historiografije i sad je raspršena.

⁴ Nastavni Vjesnik, knj. XLI (1932); str. 76 i d.; 86 i d.

⁵ Bogoslovska Smotra XX., Zagreb 1932; str. 497—502.

⁶ Hauptmann Ljudmil, Kroaten, Goten und Sarmaten /Germano-slavica, III. Prag 1935 (?). Sonderabdruck, S. 95—325/.

⁷ a) Hrvatska redakcija Dukljaninova Ljetopisa ne će da išta zna o gotskom podrijetlu Hrvata. U gl. II. Hrvati se bore *profi* Gotima i dodaje se »vele Hrvat bi pobijeno«. A toga nema u lat. originalu. U gl. VI. »Gothi, qui et Sclavi« jednostavno je ispušteno. — b) Prof. Barada posve je ispravno konstatirao, da Toma Arcidakon »sam nije zaražen gotomanijom« (Ep. Chroat., l. c. str. 190). Kad donosi vijesti o gotstvu Hrvata, ograđuje se od njih riječima »dicebantur«, »dicebant«, »dicitur«.

1925, 1928, 1931, 1935 a dátum azokon a dolgozatokon ahol a Horvátok Gót származását bizonygatják egyesek, vitatják mások, attól függően ki és kiknek az érdekében akarta germanizálni vagy degermanizálni a szlávokat.

Lásd: Prof. Ch. Šegvić – (Ségvity), Die gotische Abstammung der Kroaten – Nordische Welt, Berlin 1935. Sonderabdruck. S.1-56. (A Horvátok gót származása)

A lyublyanai geográfus Dr. J. Rus és J. Kelemina az akkori egyetem germanisztika professzora újabb bizonyítékokkal próbálkozták a gót-származás hipotézisét felújítani.

F. Šišić a szerb királyi Akadémián 67.könyv, Beograd-Zagreb 1928, élesgondolkodású felvilágosítással magyarázta meg a **”gotomanije” – gót-mánia jelenséget** és új adatokkal és megfigyelésekkel bővítette ki. A gót hipotézissel prof. Hauptmann Ljudmil (1884-1968) a Zágrábi Egyetemen előadó és a középkort tanulmányozó és előadó történész számolt le véglegesen a saját német kiértékelésében ”Kroaten, Goten und Sarmaten” amely a német ”Germano-slavica” Sonderabdruck, S. 95-325. Prága, 1935 folyóiratban jelent meg valahogy ugyanakkor amikor Šegvić-é a ”Nordische Welt”-ben 1935/36-ban. Meggyőzően döntötte meg prof.Kelemine állításait, elfogadja Rustól, hogy a gót dinasztia a Duklyai névtelen Krónika első fejezeteiben csírázott ki, de egyben feltárta annak nem-horvát forrását: a gót-hagyomány Bajor eredetű amelyik a német hősi-énekekkel legelőször Magyarországra került

akkor amikor Szent István a Bajor Gizellával házasodott és Magyarországról több más költői irodalommal a XI. és a XII. századokban került át a horvátok területére. A horvát királyok és Szerb nagy-zsupánok Árpád-háziakkal való házasságai tették lehetővé a német-magyar költemények ilyen úton való terjedését. Ezzel Hauptmann Ljudmil - szószerint a harmadik – forrófejű Gótmániáról figyelmeztetett, és egyben feltárta a Duklyai mű újabb, még kivizsgálatlan forrását. Ezzel mostmár szabadon kimondható, a hiteles kritikai történelmi szakmunka kés-ei, elvágták a gót-teoriás gyökerek utolsó szárait is. Védelmezőinek egyetlenegy vitája sem helytálló többé. Ez egy köd-hintés volt csupán amelyik a horvát historiográfia – tudományos történetírás - mezején szanaszét oszlott.

Svoje vlastito mišljenje izrazio je Toma riječima: »Gothi a pluribus dicebantur et nichilominus Sclavi«. — c) Dubrovačko vijeće zove g. 1432. u jednom svom pismu bosanskog bana Kotromana »Gotom« (Cotrumano Gotto). Vl. Corović misli, da je Kotroman bio *Nijemac*, — možda onaj »comes« Kotroman, što se spominje g. 1163. u pratnji ug.-hrv. kralja Stjepana u Splitu (Istorija Jugoslavije, Beograd 1933; str. 95—96). Mnogo je vjerojatnije tumačenje Dra Č. Truhelke, da »Gotto« dolazi od loše latinizovanog imena slavenskog »Kutjeva« (Kučeva). U onom kraju je praotac Kotromanića Prijezda imao imanja, a ondje se kasnije spominje i crkva sv. Marije *de Goto* (Kutjevo). Zato zaključuje: »Goto kao origo bio bi dakle najprikladniji tumač za istoimeni *cognomen*« (Kolijevka i groblje prvih Kotromanića. *Nast. Vjesnik*, XLI /1933/, str. 194.)

Vrlo su zanimljivi razlozi, što ih proti gotskoj teoriji iznosi *Dr. Svetozar Ritig* u svojim »Rimskim refleksijama i pobudama povodom V. bizantološkoga međunarodnoga kongresa od 20—27. rujna 1936.« (*Katol. List*, 17. XII. 1936.)

Azt már nem is rendezgetjük, hogy valakik a bosnyák Kotrománity bánt is a gót-németekhez sorolták volna be...

8. HRVATSKA PRAHISTORIJA

Iz svega bi dakle Hauptmannova razlaganja slijedilo, da su slavenski Hrvati nastali od Vislanskih Slavena i kavkaskih Iranaca (Alana) i Anta-Cerkeza, koji su nakon propasti gotske crnomorske države (375) u službi Huna došli do Visle i s tamošnjim se narodom slili u novi evropsko-azijski narodni organizam. Period od provale Huna u Evropu do rasapa hunskog carstva (374—454) bilo bi dakle djetinje doba hrvatskog naroda. Kad se poslije smrti Atile (453), sina Mundzukova, raspala silna hunska država, stvorila se na zakarpatskom stepskom području nova antsko-slavenska od Šleske tamo negdje do Crnoga Mora. U tom savezu bili su i Vislanski Hrvati jedan član, lijepo se razvijali i sve se više poslavenjivali. To bi bilo mladenačko doba Hrvata (453—560). Snažna i svježa kavkaska krv proizvela je u jednom dijelu primitivne slavenske mase poduzetni i junački eurazijski tip, koji je imao više smisla za državnu organizaciju od slavenskih individualista i više inicijative od pasivnog čistog Slavena. Uz Slavena ratara našao se i poslavenjeni gojitelj konja i stoke; uz pješaka konjanik. Još je trebalo, da taj novi narodni organizam bude prekaljen i očeličen u borbi za opstanak. To se zbilo nakon provale Avara. Poslije nesretne smrti antskog vođe Mezamera-Madžaka (oko g. 560.) raspadne se antsko-slavenska država u svoje sastavne česti. Zbilo se ono, što je zabilježio Masudí: »Dode među njima do nesloge;

¹⁶ De administrando imperio, gl. 30 (ed. bonn. 140 i d.). Tomašičev hrv. prijevod: *Vjesnik kr. hrv.-slav.-dalm. zem. arkiva*, XX (1918.); str. 75—76. — »Bagibareia«, ispravnije »Babigareia«, jest lijepa i impozantna Babja Gora (1725m.) u zapadnim Beskidima, koja dominira velikim dijelom nekadanje Bijele Hrvatske. Ne može biti »Bavarska«: 1. jer bi izašao nesmisao (cfr. Skok P., Kako bizantinski pisci pišu lična i mjesna

Ljudmil Hauptmann

Ha pedig nem voltak gótok akkor Vislanski Szlávok és Alánok lettek volna, de ennek már nem dolgunk utánnézni.

Szlávok királyságának területe a *Dukljai pap krónikája* szerint (persze nem a horvát változatban)

A horvát Svetopeleg "országa" CROATIA – a *Dukljai pap krónikája* szerint

A szlávok között pedig azóta is folyik a vita – melyik terület kihez hova tartozik, kit minek nevezzenek, ki kítől vett el területet – a kolévkájukat – bölcsőjüket kinövésük óta hol is a gyökerük? Ezért nem csodálkozunk, hogy az anyatejjel felszívott "ognjüsté – tűzhely"-üktől mára a szomszédék "mocsaraira" tévelyegtek. Dolgozik a Góto-megalo-mánia.

3. Szerbia a bolgár fennhatóság alatt, Császláv-Časlav Klonimirovity (924-927)
4. Szerbia "Bizánc" – helyesen: a KELET RÓMAI BIRODALOM alatt - (950-998 és 1018-1084), Szamuilov császár alatt (998-1018), Duklja alatt (1081-1101).
5. Nincs, nem lehet Közép-Európai terület történelem a Közép-kor története nélkül. Közép-Európának volt történelme a Középkorban is. Ezt nem lehet kikerülnie a mai modernkedő történészkedésnek sem, amelyik KÖZÉP-EURÓPA "történelmének kezdetét" valahogyan és félrevezetően csak valamikor 1699-1725 – 1770 és 1780 körülre dátumoztatná ..

Közép-Európa "SÖTÉT Középkora" viszont bizonyíthatóan, NEM 1725/1775-ben kezdődött, mivel világos és értelmes középkori történelmet is jegyzeteltek Európa közepéről. Összesen **42 Szerb uralkodót** számlál tehát az a kor amellyel mi foglalkozunk 1000 és 1540 között, valamint elolvassunk egy-két adatot a 43-ikról is majd. Jelen adatgyűjtemény nem térhet ki mind a 42 Szerb uralkodó megismerésére, de jó néhányuk nem kerülheti el a figyelmünket.

6. Vukán nagyzsúpán (1084-1112),
7. I.Uroš Vukánovity nagyzsúpán (1112-1145) "sinovac Vukana" Vukán zsupán féltestvérének a fia - színovác,
8. **II.Uroš Primislav** vagy **Prvoszláv** a Vukanović dinasztiából, apja halála után Szerbia nagyzsúpánja **1145-1162 között**. Előde apja I.Uroš volt, utóda a legfiatalabb öccse Desa - ejtsd Dészá. Uralkodásának idejére testvérével nemcsak a szerb trónért való küzdelem jellemző hanem ugyanez vonatkozott a Konstantinápoly és Magyarország közötti viszonyra is, amit II.Uroš igyekezett a saját előnyére fordítani. Rascia-Raškában elsőnek Vukán nagyzsúpán 1083-1112 között és Duklya névleges királyának Constantine Bodinnak a fennhatósága alatt uralkodott. Bodin 1089-ben eltávolodott Konstantinápolytól és a Pápához fordult aki a Bar-i püspökséget érsekségi rangra emelte. Ezen év és 1091 között a Kelet-Római császár megtámadta Duklyát, Bodint rabul ejtették. Polgárháború tört ki és Duklya területén, Rascia függetlenséget követelt. Vukán a császár területeit támadta, először Koszovót majd észak Macedóniát. A Császár birodalmának más területén is harcolni kényszerült, így 1106-ig hol békét köt hol meg újra harcol a két fél. Duklyában végülis Bodin 1101-ben bekövetkezett halála után, az utódainak kényszerből el kellett ismerniük a Konstantinápolyi császár fennhatóságát. (eddig az Angol Wikipédiából)

I.Uroš legfiatalabb fia Dészá, Trávnijá és Zétá uradalmát szerezte meg a helyi nemesek egy részével, legnagyobb érdeke az volt, hogy a hatalomból kiszorítsa a Vojiszávlyevity dinasztia embereit. Mivel Duklya akkori knéze Radoszláv Konstantinápoly védelmét élvezte a viszálykodások annak bizonyítékai, hogy az Adriai tenger hátterében Rascia urai közvetlenül újra I.Manuel Komnini (1118-1180) „Árpádházi Piroksa fia és Szent László királyunk unokája, erős hatalma ellen fordultak. Szerb adatok itt Nikita Honijat – **Niketas Choniates** (1155-1217) korának legműveltebb és legelismertebb görög történész, jegyzeteire hivatkoznak, arra hogy II.Uroš szerb zsupán: "kako je srpski župan vršio upade u zemlje podložene Romeji – Romejának – azaz - Rómának - alávetett területekre, a szerb zsupán vezette beütő támadásait".

Viszont Jován Kinám szerint – azaz – **Ioannus Kiuuanos-Kivanos-Kiuanos** (1143 -) görög történész, II.Ioannus Komnenos halála után született 1143-ban, és egészen fiatal kora óta I.Manuel császár (1143-1180) kísérője volt minden Európai és Ázsiai hadjárataiban, így egészen magabiztosan írt az eseményekről amelyeknél személyesen ott volt. Az olvasók számára az igaz történéseket jegyezte le, tudatosan a valóságot adta tovább, nem szépirodalmi művet hanem a valós eseményeket közvetlen és valóságos munkákban. Tüzes védelmezője I.Manuel császár politikájának. A császár nagyságos személyiségével teljességében el volt ragadtatva. Valóságos homeri műfajként mutatta be a császár harcos diadalait, bátorságát, felkészültségét. Görög nyelven írt munkájában feltűnő a kifejezések egyszerűsége, ami a klasszikus görög nyelvtől a hadtörténeti irodalomig terjedő és a saját érdeklődésének mozaikkockáiból álló összessége. **Munkájában végig terjed a Római császárság univerzális gondolata.** A császárság határai idővel változtak, Európában új ellenségek álltak elő, miként Keleten is. Írásaiban helyet ad nekik, de oly módon mintha nem egészen szeretne róluk tudomást szerezni. Írásaiban ezt sajátos módon juttatja kifejezésre: kortárs népeket ő sajátosan az ősi néven nevezett meg, így például nála legtöbbször:

a Magyarokat – (Ugri) = a Hunoknak és a – (Peonci) Peónoknak nevezte míg a Szeldzsuk Törökök = a Perzsák.

Nos, Ioannus Kiuanos szerint viszont, I.Manuel császár 1149-ben Szicília ellen akkor indított támadást amikor megtudta, hogy az *Alemanok, a Dalmátok és a Peonci-Peóniak* készek nyugatról támadni a császárságot. (ezek a *Normanok* dél-Itáliából, a *Szerbek* és a *Magyarok voltak*) – Szerb Wikipédiából ahol bőven, részletesen tájékozódhatunk.

Igazán kár, hogy itt nem foglalkozhatunk teljes egészében ezzel az anyaggal, nekünk magyaroknak ritka sok tudnivalónk rejlik ebben a korban itt. II.Uros és Primislav

személyiségét a történészek máig vitatják, vajon egy vagy két személyről is lenne szó, Ioannus Kiuanos munkájára hivatkoznak. A lényeg, 1150-ben "Uroš je pao na ničice pred carem Manojlom i položio zakletvu da će za sva vremena ostati rob Romeja." - Uros térdre borult I.Manuel Komnini császár előtt és megesküdött, hogy minden időkre hűséges marad Rómához."

II.Uros uralkodásának ideje volt az amikor a Rascia uralkodó háza és a nemesek megoszlottak abban a kérdésben, hogy vazalusi helyzetben maradjanak-e a "Bizánci" birodalomhoz császárához. A nemesek egy része magyar támogatással, ellent állt "Bizáncnak", maga Uros pedig három alkalommal is nyíltan a császár ellen fordult. 1162-ben felkelés tört ki, amelyet Manuel császár a Magyarországi helyzettel való túlságos foglalkozása váltott ki, II.Urost leváltották. Mivel a neve ezután nem szerepel forrásokban, feltételezhető, hogy rövidesen uralkodásának elvesztése után elhunyt.

Amit itt elsősorban fontos megfigyelnünk, hogy egyszer s mindenkorra tisztázható legyen a fogalom értelmezése:

II.Uros szerbia nagyzsupánja hűséget esküdött **Romeja császárának 1150-ben!!!**
Mi az, hogy Romej ???

SVETOSAVLJE
ПРАВОСЛАВНО ХРИШЋАНСТВО СРБСКОГ СТИЛА И ИСКУСТВА

Danas je utorak, 31. decembar 2014. У нашој светој, саборној и апостолској Цркви слави се

[Преподобна Меланија Римљанка.](#)

[Свети праведни Јосиф, цар Давид и Јаков брат Господњи.](#)

[Преподобни мученик Зотик Сиропитељ \(хранитељ убогих\).](#)

[Блажени Теофилакт, архиепископ охридски.](#)

[\(Житија Светих за данас\)](#)

a Szerb Orthodox-Pravosláv Keresztény honlapról:

Szvétoszávlye

WHAT, IF ANYTHING, IS A BYZANTINE?

by
Clifton R. Fox
Professor of History
Tomball College
Tomball, TX, USA
Comments?

Ha egyáltalán, akkor mi az, hogy BYZANTINE?

In the West, the idea of "Imperator Romanorum" survived to describe the ranking Roman Catholic ruler until the nineteenth century. In 1508, the Pope authorized the "Rex Romanorum" to call himself "Imperator Romanorum Electus" [Elected Roman Emperor] without coronation at Rome. The last "Imperator Romanorum Electus" abdicated in 1806. Voltaire scoffed at the Holy Roman Empire in its senescence. The Holy Roman Empire was, Voltaire giped, "...neither Holy, nor Roman, nor an Empire." As in other matters, Voltaire ridiculed the things in which other people believed. Until the end, most Europeans, particularly Catholics, spoke of the "Sacrum Romanorum Imperium"[Holy Roman Empire] as a serious and important enterprise. Nonetheless, Western Europeans did not call themselves Romans or refer to their homeland as Romania. These words were conceded, albeit grudgingly, to Constantinople.

Clifton R. Fox történész professzor dolgozatából csak részletek, a teljes szöveg két nyelven a Szvetoszávlyé honlapon. Nyugaton a "Rómaiak Imperátora" a Római Katolikusok uralkodójának a címe a tizenkilencedik századig. **A pápa 1508-ban hatalmazta fel a "Rómaiak királyát" hogy a rómaiak megválasztott uralkodójának nevezhesse magát. Az utolsó "Rómaiak Elekted Imperátora" 1806-ban abdikált-leköszönt-lemondott. A Szent Római Birodalom Voltaire szerint –gibed- badarul -"...nem volt Szent, sem Római, sem Birodalom". Miként más dolgokban is, Voltair nevetségesnek, képtelenségnek tartott dolgokat amelyekben más emberek hittek. A végsőig, a legtöbb Európaiak, különösen a Katolikusok, a "Szent Római Birodalomról" mint komoly és fontos intézményről beszéltek. Mindazonban, a Nyugat Európaiak nem nevezték magukat 'Romans - Rómaiaknak' és a szülőföldjüket sem nevezték 'Romania – Rómának'. Ezek a szavak, noha kelleltenül is de Constantinápolynak lettek megadva.**

In light of the late date at which modern Romania acquired its name, it appears clear that earlier, the term "Romania" referred to the territory where the Greek speaking "Romaioi" lived. For more than a millennium, the state that we call, inaccurately, the Byzantine Empire was "Romania." After the end of the Empire, Greek speaking inhabitants of the Ottoman Empire continued to call themselves "Romaioi."

Modern Greeks call themselves "Hellenes," like the ancient Greeks did. The switch from "Romaioi" back to "Hellenes," like the switch from "Vlach" to "Romanian," came from the politics of nationalism in modern times. Greeks needed Western European help to become independent in the early nineteenth century. The Greeks were not likely to attract assistance if the Western peoples thought of Greeks as Byzantines. However, if the Greeks were imagined as the children of Plato and Pericles, then the sympathies of educated Westerners, steeped in the Classical tradition, would be with Greece. In the Greek Revolution of 1832, the "Philhellenic"[Greek loving] sympathies of Britain and other European governments were deeply engaged. Intervention on behalf of Greek independence proved decisive. The name of "Hellenes" was revived in order to create a national image which rejected the "Byzantine" past.

Conclusion

The names by which things are called are important in shaping our interpretation of reality. People are often surprised to discover that historical labels which define the past are inventions of later scholarship and ideology, not parts of the past itself. Men and women of the Middle Ages did not know that they lived in the Middle Ages: people who lived in Classical Athens or Renaissance Italy suffered the same disability. The people of the "Byzantine Empire" had no idea that they were Byzantine. They regarded themselves as the authentic continuators of the Roman world: the Romans living in Romania.

Megvilágítva a dátumot (19-ik század Sz-V.I.) amikor a modern Románia a mai nevét megkapta, tisztán látható, hogy korábban a "Romania" elnevezés arra a területre vonatkozott ahol a Görög nyelvű "Romaioi" éltek. Az ország amelyet mi egy évezreden át helytelenül Byzánci Birodalomnak nevezünk volt Róma "Rómania". A Birodalom megszűnése után is, az Ottomán Birodalom Görög nyelvű lakói továbbra is "Romaioi" –nak nevezték magukat. A modern Görögök miként az ősi Görögök is "Helleneknek" nevezik magukat. A "Romaioi" vissza cserélése "Hellénre" olyan mint a "Vlach" – (magyarul "Oláh") csere a "Romanianra" ami a modern nacionalista politizálás terméke. A "Hellén" név új nemzeti képet volt hivatva alkotni amelyik elutasította a "Byzánci" múltat.

Epilógus

A nevek amelyekkel dolgokat megnevezünk fontosak a valóságos tények helyes értelmezésének a kialakításához. Az emberek sokszor elcsodálkoznak amikor rájönnek, hogy történelmi elnevezések amelyek a múltat írják körül, későbbi ideológiák és tudományosságok kitalációi, és nem részei magának a múltnak. A Középkorban élő emberek nem tudták, hogy ők a Középkorban éltek: A Klasszikus Athénben élő emberek vagy a Reneszánsz Itália ugyanabban a fogyatékoságban szenvedtek. A "Byzánci Birodalom" embereinek fogalmuk sem volt arról, hogy ők Byzáncrian éltek. Ők magukat a Római világ hiteles utódainak tartották: Rómaiaknak akik Rómában éltek. (eddig a dolgozatból)

Ezer évet várat magára a mai történetismeret újraértékelése és helyes mederbe terelése.

†††

**A történelmi fogyatékoságok első számú képletét:
A.D. 330-tól Imperii Graeci Historia: Hieronymus Wolf, Basel, 1557-ben adta ki.**

Dácia alatt az ősi Paeonia területe, innen várták a magyar hadat I. Manuel ellen

a Szkíták lakóhelye ahol a magyar nyelv - egy - a Szkíta terület nyelvcsoportjából. Ezt lehet vitatni és elvitatni. Lucera püspöke (ejtsd Lúcsérá) Petrus Ransanus erről 1450-ben készült jegyzetében már írt térkép szittyakorunkból Kr.u. 4-ik évszázadban

Tovább a Szerb uralkodókkal:

9. Sztéfán Némányá Raška nagyzsúpánja (1166/68-1196),

10. **Стефан Немањих Првовенчани - Sztéfán Némányity Prvovéncsáni Szerb uralkodó született 1165 körül, nagyzsúpán-fejedelem 1196-1202 és 1204-1217 között, király 1217-től haláláig 1228-ig.** (a szerb helyesírást azért követjük mert eredeti irodalomban csak így találunk a helyes személyekre, főként amikor uralkodókról is van szó mivel I.István fiaként született elsőnekkoronázott II.István királyt keresnünk a szláv történelemírásban, valóságos zűr-zavarhoz vezethet – nem kell őket ”magyarosítani”)

**NEM elsőnekkoronázott ”István” hanem Sztéfán Prvovéncsáni – Stefano ”primo incoronato”
A magyarul írott és ”elsőnekkoronázott” István királyt 1000-ben Esztergomban kell keresnünk
és nem Szerbiában 1217-ben**

A Némányity dinasztia megalapítójának Sztéfán Némányá nagyzsúpánnak és Anna feleségének a második fia volt. Zéta uralkodójának Vukán Némányitynak az öccse, és a Szerb utonóm archiepiskópia megalapítójának Rasztkó Némányitynak a bátyja volt. Irodalmi munkásságában apja életrajzának a megírásával alkotott maradandó értéket. Angeliosz Izsák Kelet-Római császár leányával nősült, így elnyerte a ”sebastokrator” – önmaga jogán uralkodó titulát. A szerb Raška államot királyságra emelte. A primogenitura szabály ellenében másodszülöttként 1196-ban ő került apja után a trónra. A bátyja Vukán és személye közötti ellentét akkor 1206-ig tartó háborúzáshoz vezetett.

Uralkodása kezdetén és házassága révén teljes mértékben élvezte Konstantinápoly pártfogását azonban később miután a házassága felbomlott ez a pártfogás nagyban veszített a jelentőségéből és talán ezzel magyarázható, hogy szinte alig tanúsított ellenállást amikor bátyja Vukán felkérésére Imre magyar király 1202-ben megtámadta Szerbiát, Sztéfánt megfosztotta a tróntól, száműzetésbe kényszerítette és Vukánt ültette a helyébe. Azonban 1204 végén vagy 1205-ben Sztéfánnak sikerült visszaszereznie hatalmát és 1216-ban végleg birtokába venni Zétát, Vukánnak a birtokát.

Közvetlenül azután, hogy a negyedik Keresztes hadjáratban a keresztések elfoglalták Konstantinápolyt és leigázták a Kelet-Római Császárságot az új vallási erőviszonyoknak megfelelően Sztéfán Némányity - III.Honoriusz pápa – Papa Onorio III.- támogatását keresve a latin szertartáshoz csatlakozott.

Cserébe Róma teljesítette a kérését és a pápai legátus ”Szerbia, Dioklétia, Travunija, Dalmácia és Hum” királyává koronázta 1217-ben. Sztéfán Némányity lett így a szerbek első koronás királya, szerb források így is emlegetik:

Stefan Prvovenčani

III.Honoriusz pápa követe koronázta

– Elsőnekkoronázott Sztéfán szerb király – Stefano primo incoronato 1217-1228.

a koronája mára nincs meg és senki sem hiányolja

A magyar Wikipedia után más források:

Vladimir Ćorović – ejtsd Tyórovity – történész ide vonatkozó tanulmányában dolgozta fel a legrészletesebben a térség hatalmi harcaiból adódó fejleményeket. Objektív történelem-szemléletéhez elsősorban mint az adott földrajzi területhez tartozó értelmiségi meglátása az iránytadó. Ezer oldalakat kitevő fordítás lenne a tanulmánya, azonban nagyon röviden innen:

A III. keresztes hadjárat 1189-92-ben zajlott. A IV. keresztes hadjárat vagy latin háború 1202 - 1204. április 13-ig, amikor a keresztesek elfoglalták a keresztény Cárigrádot - Konstantinápolyt.

Az V. keresztes hadjárat 1217 – 1221-ben, a VI. keresztes hadjárat 1227-1229 között zajlott. Az Epiruszi Despotátus középkori állam a mai Görögország és Albánia területén, egyike a negyedik keresztes hadjárat következtében létrejött kisebb államoknak. 1205 és 1479 között állt fenn amikor az oszmánok meghódították.

.....magyar irodalomból tovább:

Az Epiruszi Deszpotátust **Dukász Mihály**, II.Izsák és III.Alexiosz császár unokatestvére hozta létre. Eleinte

Montferrai

Bonifáccal a

keresztes hadjárat

vezetőjével

működött együtt, de

hamarosan

Nikopolisz

helytartójának

Dészpotésának

nyilvánította magát

és felkelt a Bonifác

alapította

Thesszalonikai

Királyság ellen.

Országa hamarosan

menedékül szolgált

sok előzőtt

Görögnek akik

Dukász Mihályt mint

az új Nóét tisztelték,

aki megmenti a

Görögöket a latin

áradattól.

A konstantinápolyi pátriárka mégsem őt, hanem I.Laszkarisz Theodort nyilvánította a törvényes **Kelet-Római császárnak**, ez a **''Dukász Mihály''** elismerte **III.Ince pápa** főségét Epirusz felett (tehát a Nyugat-Római egyházat), így elszakadt az ortodox Görögöktől. A második latin császár, Flandriai Henrik követelte Dukász Mihály behódolását a Latin Császársághoz amit Mihály meg is tett sőt a leányát Henrik császár bátyjához adta feleségül 1209-ben, miközben abban reménykedett, hogy Epirusz hegyei bevehetetlenné teszik államát a latin támadókkal szemben.

Közben Bonifác montferrai rokonai jelezték igényüket Epiruszra, mire Dukász Mihály lepaktált a velenceiekkel és megtámadta a Thesszalonikéi Királyságot 1210-ben. **Dukász Mihály despota** rendkívül kegyetlenül bánt foglyaival, latin papokat feszített keresztre ezért a pápa kiközösítette. Flandriai Henrik még ebben az évben felmentette Thesszaloníkit, Mihályt pedig belekényszerítette a felújított névleges szövetségbe. **''Dukász Mihály'' despota** akkor a latin kézben lévő kikötők Durazzo, Ohrid, Larissza felé fordult, biztosította magának a Konstantinápolyba vezető fő útvonalat a Via Egnatiát és elfoglalta a Korintoszi-öböl kikötőit. 2014-ben Korfut is elfoglalta a velenceiektől de még abban az évben meggyilkolták. (**magyar Wikipédiából**).

Itt bizony újra zavarba kerülne a kedves olvasó, aki a széleskörű történelmi szakirodalomban ''Dukász Mihály'' néven keresné ezt az Epiruszi despotát.

Dukász Mihály neve bizony csak azzal a ''Bizánci'' Római császárral azonos aki 1071. október 24. és 1078. január 7-március 24. között uralkodott és aki a mi Salamon királyunk 1074-es megbuktatása után már I.Géza királyunkkal baráti politikát folytatott.

1075 "körül" lehetett amikor VII.Mihajlo Duka Parapinak (1050 – 1090) tehát **VII.Mihail Dukasz császár Konstantinápolyból koronázásra** a mi Szent Koronánkat és a később trónra lépő Niképhorosz Botaneiatész unokahúgát Szünadénét pedig házastársnak küldte I.Géza királyunkhoz.
(szomszédainkkal ellentétben nálunk, fontos dátumaink jó részének még a magját is kiirtották)

Dukász Mihály a Szent Korona görög részén

I. Géza a Szent Korona görög részén

Dukász Mihály Római császár és nem tudni ki mikor mit miért küldte....

1075. –ben nem volt külön "Bizánc és Latin" hanem csak EGY -"RÓMAI"- volt
*Ami itt a lényeg: a **Dukász Mihály RÓMAI császár** küldte koronánkon, I.Géza királyunk fején itt egy különleges abroncs szerű korona látható, amelyik lényegesen különbözött a ma Szent Koronánknak ismert magyar koronánktól. Dukász Mihály császár koronája viszont annál ismerősebben hasonlít a mi koronánkhoz. Arról pedig, hogy ki milyen zománcképet cserélt le és miért, a sok vitatkozás helyett, magát a RÓMAI-"Görög" császárt és korát kellene megfaggatnunk és tanulmányoznunk. Nyugatnak ehhez semmi köze sem volt.*

Depiction of Michael VII Doukas on the back of the Holy Crown of Hungary.

Μιχαήλ Ζ' Δούκας

ΜΙΧΑΗΛ ΕΝ ΧΩ ΠΙΣΤΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥC ΡΩΜΑΙΩΝ Ο ΔΟΥΚΑC

Mihael Pisztoosz Baszileusz ROMAIONO- O Doukasz Doukasz Mihály Baszileusz-a RÓMAIAK hívő császára
azért a RÓMAIAK hívő császára

mert a két egyház 1054-ben kiátkozta egymást így, egymást hitetlennek átkozták:
a pistos.-piztoosz – azt jelenti *hűséges hívő*,
és mindkét fél csak a sajátját tartotta "hívőnek". Ez ilyen egyszerű.

1075-ben !!! a koronánkon Dukász Mihály császár alatt egy-sorban a trónörököse és Géza magyar király :

Konstantinosz ROMAIONO-RÓMAI porphürognénatosz-bíborbanszületett baszileiosz-császár- aki azért RÓMAI mert "bizáncról" még jó 600 évig szó sem volt !!!
a trónörökösrel egy-rangon mert ugyanazon sorban, Géza magyar király zománcképe
Geobitzász-Géza pizstos-hívő –Jézushoz hűséges- királya a turkiasz-magyaroknak
a konstantinápolvi ötvösmesternek pedig megbocsájtjuk ha 1075-ben nem ismerte a mi mai helyesírásunkat...
a mi Szent Koronánkon mindenki csak a Pantokrator alattvalója – a Római császár is
minden más okoskodás csak 925 év távlati képzelődgetés esetleg porhintés
Konstantinápolv császára egy-vonalon helyezett el minket a saját trónörökösével – megcáfolhatatlan tény!

2 Royal Crown of Hungary processed to the Parliament Building, Budapest, 1 January 2000. Photo: Reuters.

memorandum to President Carter by the World Federation of Hungarian Freedom Fighters:

In 1000 A.D., in order to formalize his independent kingdom, Stephen, the first king of Hungary, requested a crown from the spiritual head of the Western world, Pope Sylvester II. Stephen purposely [sic] did not request a crown from the Holy Roman Emperor or from the Emperor of Byzantium in order to avoid the national subservience which would be implied. Thus, he committed Hungary to the ideals of Western civilization while retaining its political independence.⁵

By this logic, a gift from either the Holy Roman or Byzantine emperor would suggest political subservience to those realms, but as a papal gift, the crown escapes terrestrial obligation (and political dependence) while still positioning Hungary in line with Western civilization and values. The crown's value and authority, in other words, derive from the belief that it was a papal gift legitimating Hungarian rule, and the coronation of subsequent sovereigns with St Stephen's crown, as it came to be known, symbolically re-enacted such a legitimating event. As the central icon of Hungarian identity – indeed it has featured prominently on modern Hungarian stamps, bank notes and visas – its reputation as a gift from the Pope allows the

Lássuk, kedves olvasó, mit kapunk, ha 1075-ben történt történelmünket most 2000-ben 925 éves történelmi időeltolódással és elhamarkodott gondolkodással akarjuk kiértékelni.
Vegyük csak figyelembe, mi történik, ha 2000-ben meggondolatlanul és a valós történelmünk felett mások által kreált félrevezetésekön vergődünk. Mi sem értjük önmagunkat, a nagyvilág meg igen tanácstalanul szemléli tudatlanságunkat.

1075-ben csak "Római császárság" létezett,
ami nem volt véletlenül sem azonos a "német-római" császárokkal.
Mindenesetre a germán Ottótól biztosan nem "kértünk" és nem is "kaptunk" koronát.
 "A.D. 1000-ben királysága függetlenségének megformálásakor, István, Magyarország első királya, II.Sylvester pápától a Nyugati egyház vezetőjétől kért koronát, szándékosan (sic) nem a Szent Római Császártól (?) vagy a Bizánci Császártól (?) kérte azért, hogy elkerülje az ezzel járó alárendelt-szolgaságra való tételét a nemzetnek.)" olvassa a nagyvilág mai magyarázgatások egyik változatát
 Ami egyáltalán nem logikus, mivel a Habsburgok alatt 400 évig igenis csak alárendelt szolga-gyarmat ország voltunk...
De a Habsburgok viszont 400 évig Konstantinápolvi – Római "Bizánc" korona trónbitorlói voltak. Ez tény.
 Kivétel a Kalapos királyuk volt, mert az legalább visszautasította a számára idegen koronát.
 (Szent Római – vagy "Szent német-római" – a kettő nem egy)

1000-ben még nem volt Egyházzakadás

és 1000-ben még véletlenül sem tudtak valami "Bizáncról"

A sokféle félre és mellémagyarázások helyett azt is észre kellene vennünk, hogy Dukász Mihály császár a mi Géza királyunk zománcképét a nekünk 1075-ben küldött Szent koronánkon, egyenrangú helyre helyezte a saját fiával és trónörökösével. Nem volt "alárendelt helyen".

A korona csúcsa és uralkodói hatalma a kereszt és a Pantokrátor a korona tetején.

Azt pedig úgy fúrták és "szegecselték", ahogy abban a korban és abban az ötvösműhelyben tevékenykedő mester és segédei éppen tudták és munkájuk eredménye olyan lett, amilyenre éppen sikeredett. Nincs ebben semmi rejtély, sohasem volt. Csak egy kis értelem van.

Magyar Wikipédiából lássuk a kor helyzetét:

(csak azért innen mert egyszerre 20-30 nyelven lehet az adatokat egyeztetni)

IV. Henrik német-római császár

Belső problémák

A korlátlan királyi hatalomra törő Henrik 1070-ben felségsértés ürügyén megfosztotta trónjától Nordheimi Ottó bajor herceget, aki erre fegyvert fogott ellene, de végül még szászországi birtokait is elveszítette.^[5] 1072-ben a király letaszította trónjáról karintiai Bertoldot is.^[5]

Szászországban alkalmazott kiméretlen módszerei – a királyi javak visszaszerzése, az újonnan emelt várak helyőrségeinek túlkapasai, illetve az adók erőszakos behajtása – miatt 1073-ban Ottó, valamint Magnus szász herceg részvételével lázadás tört ki uralma ellen: Henrik a körülzárt Harzburg várából alig tudott elmenekülni, Gerstungenben 1074-ben kénytelen volt békét kötni és leromboltatni várát.^[5]

Magyarországi hadjárat, szász lázadás

Ezalatt Magyarországon Béla fiai, a későbbi I. Géza és Szent László 1073-ban fegyveres harcot indított Salamon ellen.^[5] Henrik Markwart karantán herceget küldte sógora segítségére, de az vereséget szenvedett, és csak a nyugati határszélék maradtak uralma alatt.^[5] A gerstungeni béke lehetővé tette Henrik személyes hadba szállását is, ám 1074-es magyarországi akciója kudarcba fulladt.^[5] Salamon elismerte hűbérurának, ám a támogatására indított újabb hadjáratát a szászok mozgolódása miatt el kellett halasztania.^[6] Ezt, miután a délnémet fejedelmek nagy része csapatokkal támogatta, valamint a szász feudálisok egy része is átállt az oldalára, az Unstrut folyó mellett 1075-ben aratott győzelmével sikerült levernie.^[7]

Az investitúraharc időszaka

Kiátkozás, Canossa

Henrik kiskorúságát kihasználva, a reformpápák (1046-tól) hozzákezdtek az egyházi hatalom megerősítéséhez, ami óhatatlanul is a császárral való összeütközésre vezetett.^[7] II. Miklós 1059-es pápaválasztási szabályzatában a császár kiiktatásával a

biborosok testületére, a konklávéra bízta az egyház fejének megválasztását.^[7] A reformpápa legkeményebbje, az 1073-ban trónralépő VII. Gergely volt.^[7] Az általa kiadott *Dictatus papae* megfogalmazása szerint a pápa a legfőbb hűbérúr, királyokat is lehet, és az ő joga a püspökök kinevezése (investitúrjog).^[7]

Gergely és Henrik között a háborúskodás azzal indult, hogy pápa szimónia – az egyházi tisztségek vásárlása – bűne miatt több német püspököt megfosztott méltóságától, valamint megtiltotta a világi investitúrát (1075).^[7] Erre válaszul Henrik az 1076-os wormszi zsinaton letétettnek nyilvánította Gergelyt, mire az felfüggesztette tisztségéből a királpárti német főpapokat, majd kiközösítette Henriket, és felmentette alattvalóit a neki tett hűségeskü alól.^[7] A Henrik mellett álló főpapok ekkor Gergelyt közösisítették ki az egyházból: így vette kezdetét a pápaság és a császárság több évtizedes harca a legfőbb hatalomért.^[7]

és 1075-ben kaptak a Magyarok királyi koronát tiszteséget, ahol sem a pápa sem a császár hanem a *Pantokrátor* a hatalom ura

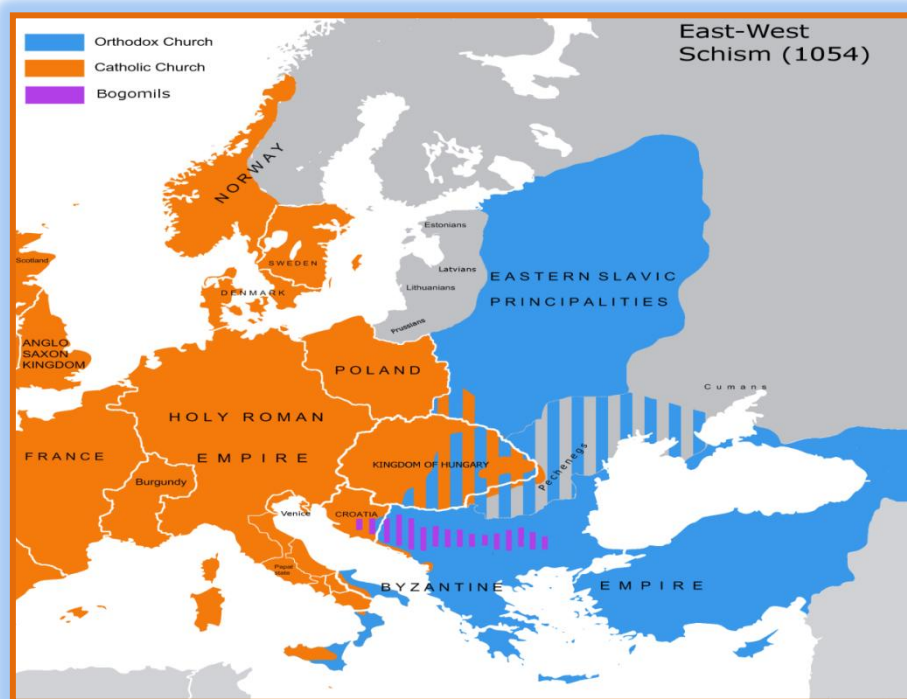
vegyük ezt már észre

Ha már ezeknél tartunk, álljon itt még néhány tudnivalónk.

A Balkáni helyzet sem rostokolt egyhelyben. 1076-ban Dmtar Zvonimir horvát király, 1077-ben pedig "Dukász Mihály" dukljai fejedelem a pápától kapott koronát.

Mert a "Bizánci" császárság hatalma megingott a balkáni területein. Ezt a helyzetet Salamon magyar király vezette magyarok is igyekeztek kihasználni. Salamon 1074-ben megbukott.

Húsz évvel a nagy egyházszakadás (1054) után csak természetes volt, hogy mind a két immár ellenséggé vált fél, helyesen megnevezve úgy a Kelet-Római mint a Nyugat-Római egyházfő, minden erejével igyekezett a saját táborába – Egyházába toborozni a híveket.

''Geobitz despota pistos králes turkis''

- 1075-ben Géza despota a turkoknak hívő királya-Konstantinápolyból,

1076-ban Dmítar Zvonimir Szlavónia bánja Árpád-házi Ilona feleségével a pápától
kapott koronát,

1077-ben pedig Duklja fejedelmét is a pápa koronája ismerte el királynak.

DESPOTA = Konstantinápolyban a Római császár utáni második ember – ugyan az mint Nyugaton a király

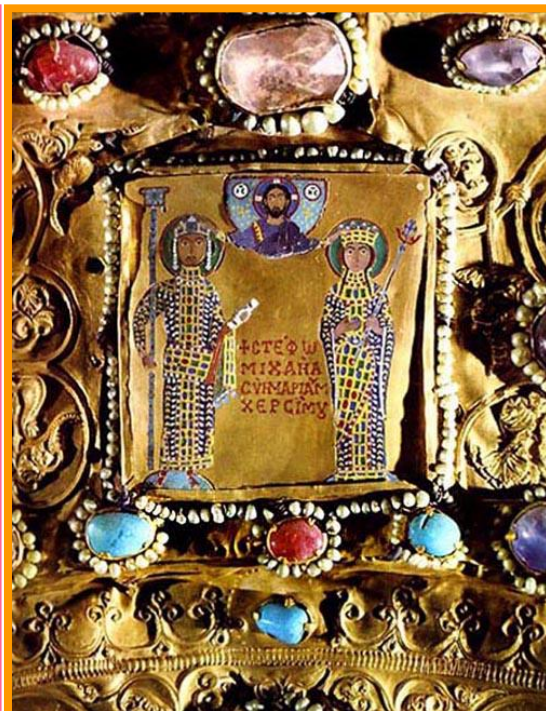
Konstantinos Porfirogenitos ''bíborbanszületett Konstantinos, a Rómaiak császára''

Mihail Dukas ''Krisztusban hívő császára a Rómaiaknak''

Koronánkon a Konstantinápolyi zománcképek üzenete: ŐK a Római császárok
'Geobitz-Despota' csak annyit jelent = 'Géza király' aki a császár utáni első ember Kelet-
Rómában és akit a császár egyenrangúnak tartott a saját trónörökösével. Ennyi.

Celestin Medovic: Zaruke hrvatskog kralja Zvonimira. Horvát Tudományegyetemen: -Ilona és Zvonimir eljegyzése

VII. Michael Doukas és felesége IV. Bagrat grúz király leánya Alániai Mária koronázása: Khakhuli triptych

Jelena Lijepa – Szép Heléna (?1050-1091 körül) Árpád-házi Ilona magyar királyi hercegnő, házassága révén horvát királyné. Édesapja I.Béla (1060-1063) magyar király – Vazul magyar herceg és egy

Tátony nembeli leány harmadik fia. (Az a Vazul akit 1032-ben a jogos trónörökléséből a gonosz bajor Gizella megvakított és fülébe forró olmot öntetett, ezzel téve alkalmatlanná a magyar trónra, hogy oda a saját germán pereputtyát hozhassa – lásd az első Magyar Krónikát, persze erről is ahány írás, annyi ellenvélemény... nem csodálkozunk.) Édesanyja Richeza lengyel hercegnő, II.Mieszko lengyel fejedelem és lotharingiai grófnő leánya. Ilonának három fiútestvére volt: I.Géza (1074-1077) magyar király, I.László (1077-1095) magyar király, és Lambert herceg. Három leánytestvére is volt. **Ilonát 1063-ban adták feleségül Szlavónia bánjához Dmítar Zvonimirhoz.** Celestin Medovic az eljegyzésüket örökítette meg, megfigyelendő módon nem a mi Horogszegi-Coruini-Hollós Szilágyi Erzsébet magyar nagyasszonyunkat ”megörökítettő” 6-ik századi férfiruhába bujtatva. Pedig 1063-tól úgy 1450-ig azért változhatott még a női divat Európában ...

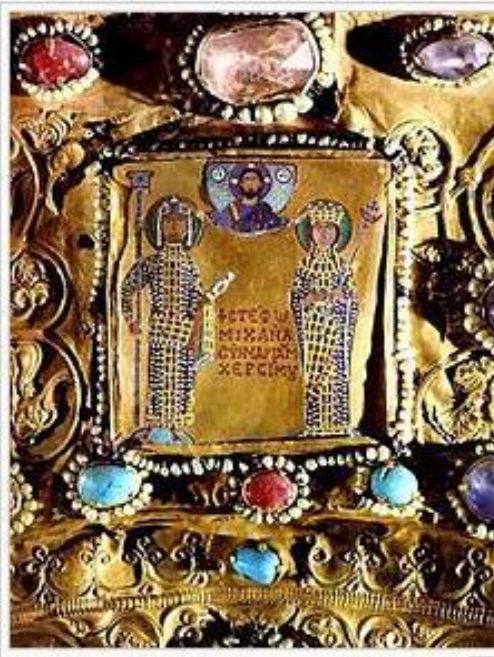
Ilona különösen szép teremtés volt ezért is kapta a ”Lijepa”-”Szép” becenevet. (Lijepá a horvát ijékávszki tájszólásra utal – mert a ”Lépá” is ugyanazt jelenti).

Zvonimir a horvát-dalmát IV.Petar Krešimir (1058-1074) király társuralkodója majd ennek halála után az örökösé lett. Az új királlyá feleségével Lijepa Jelenával együtt 1075-ben koronázták. Házassága révén az Árpád-háziakkal rokonságba kerülésének köszönve sikerült neki leszámolnia Istria-kranj markgrófjával I.Ulrikkal, akinek a felesége Jelenának az egyik nőtestvére a magyar Zsófia volt. (Horvát enciklopédiá szerinti)

Mivel Zvonimir király halálakor (1089) egyetlen fiuk Radován királyfi már nem élt, a horvát trón örökös nélkül maradt. Jelena királyné akkor a trónviszályi harcban kihasználta a saját királyi jogait (*erről a királynéi jogról úgy tűnik megfeledkeztek a mi Hollós-Corvinus Mátyás királyunk feleségének Aragóniai Beatrice-nek emlékére kigyót-békát dobálódzó történészkedők...*) és az uralkodói jogát átadta bátyjának I.László magyar királynak. I.László (Szent László király) akkor az unokatestvérét Álmos herceget (Könyves Kálmán király öccsét) ültette a horvát királyi trónra (1091-1095). Ugyanakkor a horvát nemesek egy része a Trpimirović dinasztia utolsó férfi tagját II.Stjepant (1089-1090/91) választották meg királyuknak aki IV.Petar Krešimir király unokatestvére volt. II.Stjepánt annakidején Zvonimir rákényszerítette, hogy mondjon le a hercegi rangjáról és a koronára való jogáról, és Szplit közelében a sv.Stjepan monostorba záratta. II.Stjepan két év után 1091-ben el is hunyt így a Horvát Királyság uralkodó nélkül maradt. Így jött létre aztán Jelena királyné családi kapcsolataival által a horvát-magyar perszónális unió - (az uralkodó személyén kívül más nem kapcsolta össze a két királyságot. Könyves Kálmán (1074-1116) és a horvát nemesek között megkötött ”pacta konventa” pedig feltehetően egy 14-ik századi hamisítvány olvassuk még ezekről. A magyar országgyűléssel párhuzamosan azonban mindig működött ennek horvát megfelelője a sabor – szabor.) - Szent László király unokaöccse Könyves Kálmán király (1095-1116) uralkodása alatt - aki 1102-ben a mai Zadartól 20km-re délre fekvő akkori fővárosban Biogradban Dalmácia és Horvátország királyává koronáztatta magát. Könyves Kálmán király kapcsolata igen megromlott Álmossal az öccsével és a hatalmon nem osztozott vele. Innen indult el tehát Lijepa Jelena – Árpád-házi Ilona horvát királyné érdemeként a kilenc évszázadig tartó, közös horvát-magyar történet. (Wikipédiákból)

"Crucifixion" from the Khakhuli triptych

"Michael VII Doukas and Maria" from the Khakhuli triptych

Szent Koronához hasonló ötvösmunka – Aláni Mária 1072-ben vitte a zománcképet Konstantinápolyból Grúziába. VII. Dukász Mihály Római császár pedig olyan zománcképeket cserélgetett a Magyarokhoz ajándéknak szánt koronáján amilyenre éppen kedve volt. Nincs ebben semmi rejtély azon kívül, hogy esetleg a Habsburgok az önkoronázgatásuk koronájának a bölcsőjét szégyenlik elismerni, érthető tehát miért volt az, hogy Habsburg Kalapos király okosan a Konstantinápolyi koronánk helyett inkább a saját kalapját választotta – 45 vagy akár 450 koronaelmékedések elkerülésének az érdekében

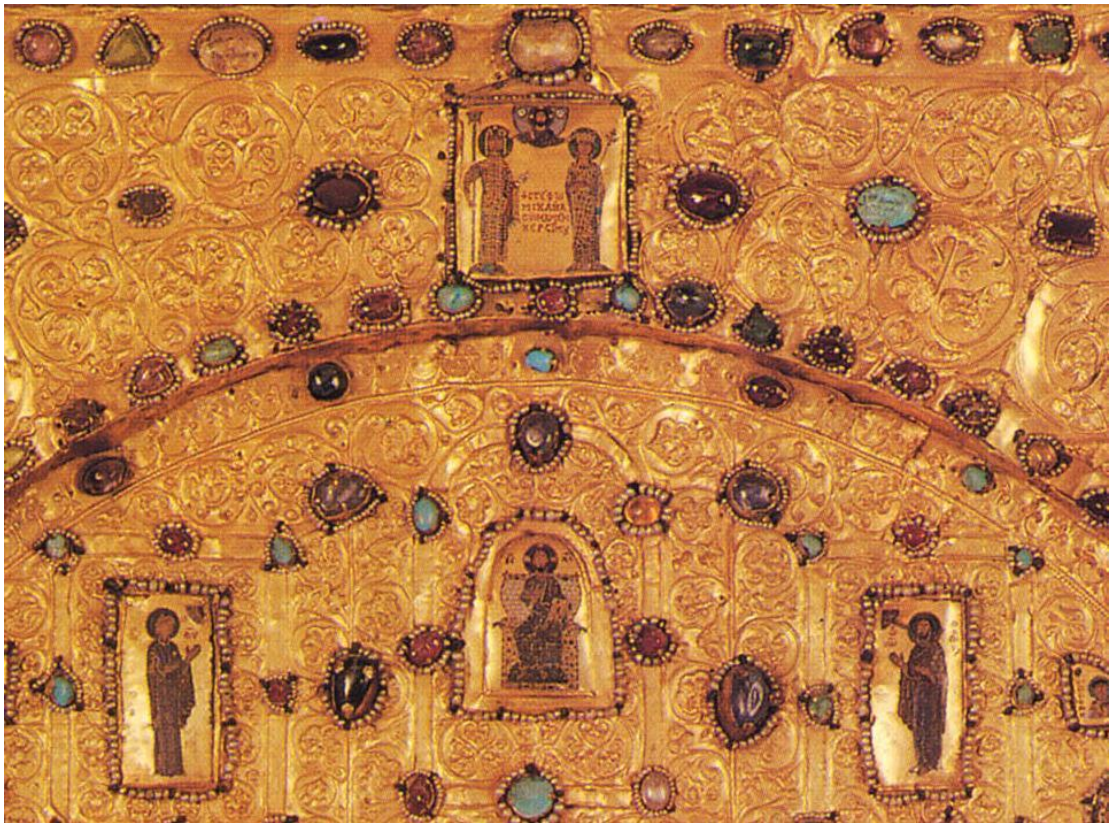

The Khakhuli triptych

Istenszülő – Istenanya – Szűzanya a Grúziai - Georgian valamint Konstantinápolyi 115 zománcképből összeállított triptich remekművén a Tbilisi Múzeumban.

(nem kell a kor szegecseit meg az ötvösmunkákat 1000 év távlatából manapság bírálgatni meg lenézni)

A magyarok Szent koronája a Szűzanyának felajánlott korona

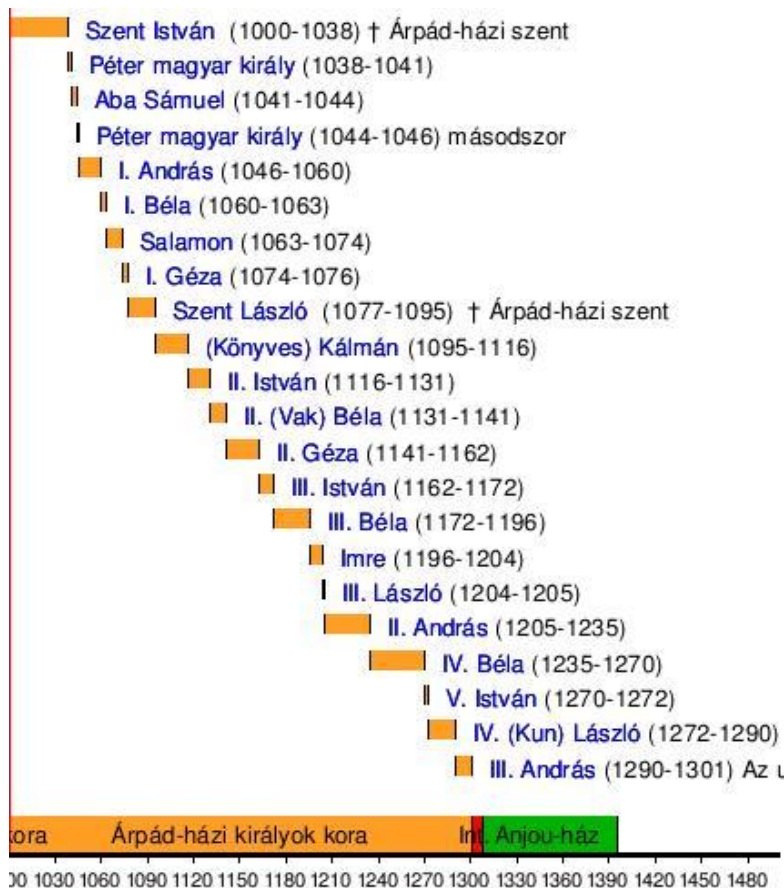
VII.Doukas Michael Római császár és Alániai Mária - IV.Bagrat Grúz király leányának esküvőjét megörökítő zománckép amelyet 1072 körül Alániai Mária császárné vitt el Konstantinápolyból Grúziába.

Khakhuli triptych – repousse trébélés – fémlemezek hideg domborítása kalapálással, három táblából szerkesztett, összecusukható oltár, Georgia-Grúzia középkorának a Theodokos-Istenszülő anyának világviszonylatban egyedüli iconja.

Még egy részlet a világ-egyedüli zománckép remekműről amelyik 1.47m magas és szétnyitva 2.02m széles.

Nem csodálkozunk, hogy a mi Konstantinápolyból eredő Szent Koronánk gyökereit valakik itt keresték és tévesen itt kihajtani vélték. Keletkezzen már csak mindenütt – csak ne a bölcsőjében Konstantinápolyban...

Árpád-házi királyaink uralkodásának idejét így szépen áttekinthetjük. Fontos tudnunk, ki, mikor és melyik szomszédunkkal házasodott. I.Béla királyunk Ilona leányáról volt feljebb szó. III.Béla királyunkat és idejét is különösen fontos ismernünk.

Szent László király (1077 – 1095) leánya, Árpád-házi Piroska – Eiréné és a II.(Szép) Jóannész császár fia volt: I.Manuél Kelet-Római császár. Konstantinápolyhoz való házassági, politikai kötődésünknek hiteles bizonyítékai ezek. **1054-ben az Egyházak egymást kiátkozása** volt a kezdete annak a széthúzásnak amelyekkel úgy Kelet mint Nyugat a saját táborába igyekezett toborozni királyokat mivel velük nem csak a magánszemélyüket, hanem az egész országot a saját érdekük alá rendelhették.

<p>Манојло I Комнин</p> <p>Минијатура Манојла I из византијског манускрипта (Ватиканска библиотека, Рим)</p> <p>Датум рођења 28. новембар 1118. Место рођења Цариград (Византија) Датум смрти 24. септембар 1180. Место смрти Цариград (Византија)</p>	<table border="1"> <tr><td>Reign</td><td>5 April 1143 – 24 September 1180</td></tr> <tr><td>Predecessor</td><td>John II Komnenos</td></tr> <tr><td>Successor</td><td>Alexios II Komnenos</td></tr> <tr><td>Spouse</td><td>Bertha of Sulzbach Maria of Antioch</td></tr> <tr><td>Issue</td><td>Maria Komnene Alexios II Komnenos</td></tr> <tr><td>House</td><td>Komnenoi</td></tr> <tr><td>Father</td><td>John II Komnenos</td></tr> <tr><td>Mother</td><td>Irene of Hungary</td></tr> <tr><td>Born</td><td>28 November 1118</td></tr> <tr><td>Died</td><td>24 September 1180 (aged 61)</td></tr> </table>	Reign	5 April 1143 – 24 September 1180	Predecessor	John II Komnenos	Successor	Alexios II Komnenos	Spouse	Bertha of Sulzbach Maria of Antioch	Issue	Maria Komnene Alexios II Komnenos	House	Komnenoi	Father	John II Komnenos	Mother	Irene of Hungary	Born	28 November 1118	Died	24 September 1180 (aged 61)	<p>Manuel I Komnenos</p> <p><i>Emperor of the Byzantine Empire</i></p> <p>Manuscript miniature of Manuel I (part of double portrait with Maria of Antioch, Vatican Library, Rome)</p>
Reign	5 April 1143 – 24 September 1180																					
Predecessor	John II Komnenos																					
Successor	Alexios II Komnenos																					
Spouse	Bertha of Sulzbach Maria of Antioch																					
Issue	Maria Komnene Alexios II Komnenos																					
House	Komnenoi																					
Father	John II Komnenos																					
Mother	Irene of Hungary																					
Born	28 November 1118																					
Died	24 September 1180 (aged 61)																					

Szent László magyar király unokája I.Manuel Komnenos (1143 – 1180) Kelet-Római császár
 Цариград = Cárigrád = Konstantinápoly (még sokáig nem Vizantija sem Bizanc)- csak Róma

A KETTŐS KERESZTES ORSZÁGALMA

A koronázási ékszerek közül a kettős kereszt országalma (S.36) származásával kapcsolatban kialakult vélemények szintén nem tekinthetők egységesnek, tehát az országalma történetét sem ismerjük eléggé. Ez a felségjelvény tulajdonképpen két jelképből tevődik össze; a gömb alakú glóbuszból és a kettős keresztből.

Ismereteink szerint az uralkodók egyik első és legfontosabb felségjelvénye a földgömböt vagy a világmindenséget jelképező sima gömb, a glóbusz volt, amelyet leggyakrabban aranyból vagy hegyi kristályból készítettek. A hosszú nyéllal ellátott kettős kereszt, szintén uralkodói jelvény volt, amely először csak a IX. században jelenik meg Bizáncban.

Tudomásom szerint III. Michael bizánci császár (842-867) volt az első, aki a kettős keresztet az országalmával egyesítette és így létrehozta a kettős kereszt glóbuszt. Ezt látszik bizonyítani a császár feleségét ábrázoló veret, amelyen Theodóra császárnő jobb kezében kettős kereszt glóbuszt láthatunk (K.48).

Petneházy István: Magyarország 1000 éves ereklyéi – 2013. Szombathely

Minden értékes Magyar adatot becsülünk, ezért áll itt Petneházy István munkájából néhány sor, bizonyítékkul, hogy Szent Piroska-Eiréné Római császárné (mert "bizancot" még meg sem álmodták) fia és Szent László királyunk unokája - I.Manuel KomnenOs vagy ComnenUs Kelet-Római császár udvarában már 1143-ben biztosan használatos volt az Ország függetlenségét jelentő Kettős Kereszt.

Ezt a példát követte később I. Mánuel Komnenosz bizánci császár (1143-1180) is, aki országalmájára szintén rárakatta a kettős keresztet és ezt az uralkodói jelvényt az arany hüpertonján (K.49) is megörökítette.

Ezek ismeretében bizonyosra vehető, hogy Mánuel császárhoz hasonlóan Alexiosz deszpotész is használt Bizáncban ilyen hatalmi jelvényt, amit I. Manuel császár trónörökösi kinevezésekor adott Béla-Alexiosz-nak. A körülmények ismeretében ezt a glóbuszt a jelenlegi kettős kereszt glóbuszsal azonosítom (S.36). III. Béla azonban Magyarországon már nem használta a kettős kereszt glóbuszt, mert ezt az akkori magyarországi politikai helyzet nem tette lehetővé.

Bélát 1172-ben azért hívták haza, hogy foglalja el a megüresedett trónt. Ezt a hírt nemcsak Béla, hanem I. Manuel császár is örömmel fogadta, mert így megszabadulhatott Bélától és egyben egy bizánci neveltetésű, a császárral rokoni kapcsolatban álló Árpád-házi herceg lett a magyar trón örököse, akitől a császár bizonyára elvárta a bizánci érdekek tiszteletben tartását is. Ezért a császár Bélát bőségesen ellátta pénzzel, fényes kísérettel, sőt királlyá választása érdekében még a hadseregét is mozgósította. Viszonzásképpen Béla megígérte Mánuelnek: "egész életében védelmezni fogja azt, ami a császár és a bizánciak számára hasznos."

"III.Béla megígérte I.Manuelnek egész életében védelmezni fogja azt, ami a Kelet-Római császár és a Konstantinápolyiak számára hasznos"- a kettőskereszt uralkodói jelvényt, a senkinek sem alárendelhető függetlenség jelképét .

Árpád-házi Szent Piroska – Eiréné fia

"O Megas" – "Nagy" I.Manuel Római császár aranypénzén a kettőskereszt jelvényével 1143 körül

Az utókor egyeseinek öt minden lejáratási kísérleteinek ellenére, I.Manuel megbecsült uralkodó volt akit udvari történésze John Kinnamos olyan hősnak örökített meg az utókor számára akihez szívós hűséggel ragaszkodott a

környezete. Alapos, lépésről lépésre és főként tárgyilagos kielemezésre vár még 1054 utáni Magyar Történelem minden mozzanata. Konstantinápolyal való nem-véletlenül szoros történelmi kapcsolatunk sokkal részletesebb össz-folyamatát kellene látnunk a tiszta történetünk szemlélethez. Nyugati érdekek ködhintése nélkül. Függetlenül attól, hogy a pápa vagy a "német-római" császár mit akart és kit sikerült toborozniuk. Mert ők csak úgy jöttek Rómába, császárkodni.

IV. Henrik 1053-tól "német-római" császár, 1058-ban békét köt Magyarországgal amikor még a gyermek király nővérét Juditot eljegyezték a magyar trónörökösrel Salamonnal. Egy csomó német beavatkozás magyar trónviszály, 1063-ban Henrik Magyarországra indul, hogy a trónra segítse Salamon, **ami sikerült is de Salamon nem lett német hűbéres.** 1065-ben lett a feslett életet élő Henrik 15 éves nagykorú. A korlátlan hatalomra törő német Henrik 1070-ben felségsértés ürügyén megfosztotta trónjától Nordheimi Ottó bajor herceget aki fegyvert fogott ellene, 1072-ben Henrik letaszította a trónjáról karintiai Bertoldot is. 1073-ban Szászországban lázadások Henrik kíméletlen uralkodói módszerei ellen.

Magyarországon Béla fiai: I. Géza és Szent László 1073-ban harcot indított Salamon ellen. Henrik 1074-es magyarországi akciója kudarcba fulladt, Salamon mégis elismerte hűbérurának!!!

INVESTITURA-HARC

A reformpápák 1046-tól, kihasználva Henrik kiskorúságát, hozzákezdtek az Egyházi hatalmuk megerősítéséhez. Ez óhatatlanul a "német-római" császárral való összeütközéshez vezetett. II. Miklós pápa 1059-es megválasztási szabályzatában a "német-római" császár kiiktatásával a bíborosok testületére – a konklávéra bízta az egyház fejének a megválasztását.

A reformpápák legkeményebbje az 1073-ban trónra lépő VII. Gergely pápa volt. Gergely pápa és Henrik között háborúskodás indult. A pápa több német püspököt megfosztott méltóságától, megtiltotta a világi investitúrát. Egymást ki-be közösítgetésük a kezdete a pápaság és a "német-római" császárság közötti több évtizedes harcának a legfőbb hataloméért.

Németországi csapások: ...Itáliai hadjáratok: ... Németországi beháborúk:...

Henrik halála: fia a fiatal Henrik szövetségre lépett 1104-ben a fejedelmekkel édesapja ellen. Fia fogságából is megszökött Henrik, kiátkozták, holtában sem lelte nyugalmát.....

Dióhéjban, ez volt Európa 1000 évvel ezelőtt.

VII. Gergely pápa 1073-tól 1085-ig a haláláig.

Energikus intézkedéseit nemcsak a "német-római" császárra, Németországra, Itáliára hanem az egész keresztény világra ki akarta terjeszteni. IV. Henrikkel kirobbant konfliktusai miatt gyakran azért keresett meg uralkodókat, hogy azok támogatását megszerezze a német trón ellen. A normannok nemhogy nem álltak ki a pápa mellett hanem szöveterkezték a "német-római" császárral. Mások csak akkor álltak a pápa mellé amikor Henrik már az ő birodalmukat fenyegette.

Mégis Róma közvetlen környezetén kívül, jelentős segítségre várhatott azoktól az államoktól amelyek a "német-római birodalomtól" teljesen függetlenül a Római Egyházhöz tartoztak.

Ilyen államok voltak: Korszika, Szardínia, Spanyolország és Magyarország is.

Gergely pápa megpróbált segítséget kérni Lengyelország, Csehország, Oroszország vezetőitől, sőt még Örményországot is közelebb próbálta vonni a Római Egyházhöz.

Gergely pápa minden erejével igyekezett megszüntetni az egyházszakadást és fel is vette a kapcsolatot VII. Mikhaél Doukas – a mi VII. Dukász Mihály néven ismert Szent Koronánkat küldő Római - Konstantinápolyi - császárral akit megfelelő partnernek látott ennek a kérdésnek a rendezéséhez.

Dukász Mihály arra kérte Gergely pápát, hogy segítsen neki visszaverni az időközben közel-kelet területére törő és előrenyomuló szeldzsuk törököket.

Gergely pápa körlevelet küldött minden fontos európai udvarba, hogy kereszties hadjáratall mentsék meg az ősi keresztény területeket, de minden törekvése süket fülekre talált.

A horvátok területe ezekben a körülményekben úgymond a szerep középpontjába került. Dmitar Zvonimir neve először 1070-ben kerül említésre. Nem tudni mikortól de az Árpád-háziaktól kapott Szlavónia terület ura volt majd a horvát IV.Krešimir Petar király társuralkodójának nevezték. 1067-ben Zvonimir a magyarok Salamon királyától és Géza hercegtől kért segítséget, hogy kiüzzék a Dalmát területéről (Kvarna, Horvát tengerpart, Istria egyik részéből Rijekától Labinig) II.Ulrik vajdát aki ezeket 1064-ben foglalta el. A sikeres hadműveletet Zvonimir ajándékozással köszönte meg és ezen területek ura lett. Petar Krešimir pedig nagyon is odafigyelt mindezekre, és 1070-től Zvonimirt mint a király trónörökösét és társuralkodóját jegyezték a korabeli források. Horvát historiográfia szerint akkor egyesült újra Szlavónia Horvátországgal ami a hatalmát jelentősen erősítette. Krešimir addigi trónörökösét és rokonát Stjepan vojvodát megfosztották az utódlásától és Split mellett sv.Stjepan monostorba zárták. Zvonimir hatalma jelentősen nőtt, a királyságára készülődött amikor az Adrián új hatalom jelentkezett – a Normanok. Források arról írnak, hogy 1074-ben a Normanok elfoglalták Dél-Itáliában Apuliát, fosztogató hadjáratukban Horvátországra törtek és rabul ejtették a "horvát királyt". Mivel nincs megnevezve, ez vagy IV.Petar Krešimir lehetett de a neretvai Slav knéz is szóba került. Ilyen nem világos körülmények között került a trónra Zvonimir. Hatalomra léptekor azonnal hozzálátott a Velenceiek által uralt városok helyzetének rendezéséhez.

Zvonimir a külpolitikai helyzetet is alaposan felmérte.

Konstantinápoly császáranak a helyzete (az őket ért szelyuk támadások miatt) gyengült, a Velenceiek pedig az ő ellenfelükhöz, az egyre erősödő pápai hatalomhoz csatlakoztak.

Ilyen helyzetben állt Zvonimir, a VII.Grgur (1073-1085) – Gergely pápa oldalára elfogadva az akkor aktuális doktrínát miszerint a pápának joga van koronákat osztani és országok uralkodóit elismerni.

VII.Gergely pápa két legátust Gebizont és Fulkont azzal a feladattal küldte ki, hogy rendezzék el az önálló és egységes Horvát-Dalmát állam kérdését.

Miután Solunban a Szent Péter Bazilikában a horvát Szábor előtt Dmtar Zvonimir a pápához alattvalói hűség nyilatkozatot tett, Gebizon 1076 októberben királyi koronával megkoronázta őt, és átadta neki a többi királyi felségjelvényeket és a pápa zászlaját.

Zvonimir hűségfogadalmat tett a pápának: a Szent Széket védelmezi, segíti a hitújítást, védelmezi az egyházat, évi pénzbeli ajándékot ad a pápának, pápai tized adományt betartja, megakadályozza az emberkereskedést, védelmezi a szegényeket, özvegyeket és árvákat. Vráná-ban (ez a magyar Hollós név megfelelője) a szent Grgur monostort a pápa küldötteinek a rendelkezésére bocsájtja. Abban a monostorban (samostan) két ékszerekkel kirakott arany koronát őriztek. Feltételezték, hogy azok Tomisláv király és Stjepan Držislav koronái voltak. Tomislav koronájáról nem tudni honnan való.

Stjepan Držislav koronájáról tudott, hogy azt Konstantinápolyból küldték mint Sztjépán Držislav uralma elismerésének a jeléül.

Dmtar Zvonimir Horvát királyt (1076 – 1089) egy harmadik, Rómából küldött koronával koronázták.

Ezek a koronák a Török és Velence időkben eltűntek – Vrana mind a két fél megszállása alatt is volt.

Nincs kizárva viszont így a Horvát Wikipédia, hogy ezekből egy korona Nápolyba is kerülhetett Anjou Ladislav Zadarban történő 1403 augusztusi koronázása után , aki Drácski-Durazzói Karlo-Károly (Karla Dračkog) fia volt. Hitelesen nem tudni milyen koronával koronázták - Nápolyi Lászlót.

*Dmitar Zvonimir Horvát király Római koronája
Demetrius Sunimirio 1076-1089 Rex regni Croatiae*

*Szent István Magyar király koronája
Szent István király 1000/1001-1038*

Középen a Képes Krónika egyik lapja. Szent István országalmáján nincs kettős kereszt. Mikor írták a Krónikát?

A Képes Krónika 1360 körül készült Magyarországon. Mátyás király idejében Magyarországon őrizték. Érthetetlen a Magyar Wikipedia magyarázata miszerint "Mátyás király (1458-1490) udvara után a Képes Krónika Gyurágy Bránkovity (1377-1456) szerb despota udvarába került volna.....?? ez a Gyurágy 1456-tól nem volt többé! Az viszont már jellemző, hogy 1500 után "Bécsbe került a magyarok Képes Krónikája" amit csak 1934-ben sikerült hazahozni Magyarországra.

I.Istvánt írni úgy a magyar mint a szláv I.Stefan király nevére is, igen zavartkeltő lehet, példa erre később.

Ami megtévesztő:

A kettős keresztet Konstantinápolyból hozta magával és címerpajzson először III.Béla király (1172-1196) ezüst dénárán volt látható 1190 körül.

Tehát véletlenül sem 1000-ben Szent István idejében.

Ha pedig mégis volt kettőskeresztünk 1000-1038-ban akkor azt Gyula fejedelem hozta magával 952 körüli Konstantinápolyi megkeresztelkedésekor.

Novac iskovan 323. godine kako bi se proslavila pobjeda Konstantinovog sin Krispa nad Gotima

Konstantin der Große (306–337) als Sol invictus. Geprägt ca 309–310 in Lugdunum. Sol stehend mit dem Gesicht nach rechts, rechte Hand erhoben, den Globus in der linken.

Flavius Julius Crispus Caesar – Crispus solidusa

Bal kezében a Földgömb – Glóbusz - Országalma

Az Országalma mint uralkodói jelkép viszont Caius Flavius Valerius Aurelius Constantinus I. Constantinus Római császár (272-337) pénzén már jelen volt a: Sol – Invictus – Római istenség 323-ban veretett pénz: Constantin császár - Krisp – nevű fiának Gótok feletti győzelmét örököltette meg.

Mithras Napisten december 25-én tartott ünnepe – a fény ünneplése fényvel – a Rómaiaknál Sol Invictus – a Győzedelmes – legyőzhetetlen Napisten ünnepe.

a keresztények Mithras fényünnepéhez kötötték Jézus születésnapját

Sol Invictusból – így lett - Sol Salutis – az üdvösség napja – December 25-ike.

Szent Konstantin^[3] és anyja, Szent Ilona, kezükben a Szent Kereszt ereklyét tartják^[4] (ortodox ikon)

I. Constantinus 313-ban vert érméje, a pogány római vallás Napistenével (Sol Invictus) ábrázolva

A kettős keresztet Konstantinápolyban Kr.u.320 körül kezdték el használni, Nagy Konstantin császár édesanyja Szent Ilona hozta magával Jeruzsálemből a Golgota hegyről, mely vélhetően Jézus keresztjének darabja volt. Ebből lett a kettős kereszt.

Alább néhány koronát hasonlítunk össze azért, hogy lássuk is ne csak nézzük. Mert a nemzet Szent Koronájával nem jó viccelődni... sem "elméleteket" gyártani...

Szent István király koronája – a neve Waic - Vajk - Vojk vagy Wajk vagy Wojtech is volt?

Rómából 1076-ben Zvonimir horvát királynak küldött korona mellett az adriai Biográd város címere a horvát koronával

VI. Heinrich ab 1191 Kaiser der Heiligen 1191-től német-római császár -koronája

Woic, Waic, Vajk, Vojk, Uuaic — írásmód és találgatásoknak se vége se hossza.

Dithmari Chronikon: Ioan Avgvstin Wagner 1807. Norimbergae-ban kiadott könyvében a 100. oldalon olvassuk "Imperatoris antem praedicta gratia et hortatu, gener Heinrici ducis Bauuariorum Uuaic 53) Waic, Rex Pannoniae, addit. Ann. Saxo. p. 371

Codex Diplomaticvs Hvgariae: Georgii Fejér, Tomi VII. Volvmen IV. 1837-ben Budán kiadott könyvében a 34. oldalon

bus mire corrosus, magna ex parte absumtus. Incipit: Debitor sum fateor. Num res remota et vetusta — nomen Salamonis — quo scriptores Angli et Scoti Proto-regem nostrum, qua demumcunque causa, signarunt, non sefellit Monachum?? Quam res alienae — praesertim nomina incognita, quale nomen in paganismis est — sefellerint Scriptores exteros, Ademarvs Chabanus Monachus, qui baptisantis Stephanum nomen, Adalberti, in Brunonem vertit erronea, ipse Horvathio concedente, sufficiente exemplo est. An etiam nomen Salomonis congruit Paganis? An Dittmarus sine causa filium Geysae appellavit Waic? quod paganicum fuerit. Ast is binomius? Stephanus, et a lustrali nomine Adalberti Woitech = Waic? Sed num a baptizante nomen mutare Principibus tunc in usu? An Wojtech Adalberti nomen lustricum et non ex confirmatione? Si mutasset, an non potius Adalberti gesturus erat? An etiam Wojtech et Wajc Dittmaro testi idem? An, quod extero, ac remotissimo scriptori post semi tertium seculum innotuit, omnes domestici et proximi, pares et supares ignoraturi? Unde, quo teste, aut fonte poterat uni Joanni de Fordua innotuisse?? Ast Horvathio arrisit sententia, quia — paradoxum est.

Adalbert Woitech = Waic? An etiam Wojtech et Wajc Dittmaro testi idem? quia – paradoxum - mert milyen hihetetlen..... mert Wajc volt a keresztapa neve

Adalbert of Prague

From Wikipedia, the free encyclopedia

Adalbert of Prague (Czech: *Vojtěch*, Polish: *Wojciech*, c. 956 – April 23, 997), was a Czech Roman Catholic saint, a Bishop of Prague and a missionary who was martyred in his efforts to convert the Baltic Prussians. He evangelized Poles and Hungarians. Adalbert was later made the patron saint of Bohemia, Poland, Hungary and Prussia.

Contents

- 1 Life
 - 1.1 Early years
 - 1.2 Religious acts
 - 1.3 Mission and martyrdom in Prussia
- 2 Places and building named after it
- 3 Veneration
- 4 See also
- 5 References

Saint Adalbert of Prague

Martyr and Bishop

Born	c. 956 Libice nad Cidinou, Bohemia
Died	April 23, 997 (41) Truso (Elbląg) or Kaliningrad Oblast
Honored in	Roman Catholic Church Orthodox Church
Canonized	999, Rome by Sylvester II

Mission and martyrdom in Prussia

Adalbert of Prague had already in 977 entertained the idea of becoming a missionary in Prussia. After he had converted Hungary, he was sent by the Pope to convert the heathen Prussians.^[1] Boleslaus the Brave, duke of Poland (later king), sent soldiers with Adalbert. The bishop and his followers - including his half-brother Radim (Gaudentius) - entered Prussian territory and went along the Baltic Sea coast to Gdańsk.

It was a standard procedure of Christian missionaries to try to chop down sacred oak trees, which they had done in many other places, including Saxony. Because the trees were worshipped and the spirits who were believed to inhabit the trees were feared for their powers, this was done to demonstrate to the non-Christians that no supernatural powers protected the trees from the Christians. (See Iconoclasm)

When they did not heed warnings to stay away from the sacred oak groves, Adalbert was martyred in April 997 on the Baltic Sea coast east of Truso (currently Elbląg, Elbing), or near Tenkitten and Fischhausen (see external link map St. Albrecht). It is recorded that his body was bought back for its weight in gold by Boleslaus the Brave.

The execution of St. Adalbert by the pagan Prussians, Gniezno Doors panel

Vojtech, Wojciech Adalbert mártírhalált szenved 997-ben a pogány Poroszoktól.

Szent Adalbert – Wikipédia

2

Kovács Mihály (1818 -1892): Szent Adalbert (1855)

Prágai püspöksége

981-ben tért vissza Prágába, ahol eleinte könnyelmű világi életet élt. 983-ban a haldokló Dietmar prágai püspök lelki vívódásai hatására megtért és vezeklésbe kezdett. II. Boleszláv cseh fejedelem őt jelölte Dietmar utódául és Prága püspöke lett.^[1]

Hatalmas volt az egyházmegyéje: északon Sziléziáig, Felső-Lausitzig és az Oderáig, keleten Krakkón túl, a Bug folyóig, nyugaton a bajor és cseh erdőkig, míg délen Magyarorszáig terjedt. Ez a hatalmas, nem teljes egészében keresztény vallású terület akkoriban a cseh Přemysl család uralkodási területének felelt meg, kiegészítve a valamikori morva püspökség területével. A politikai helyzet 989 után megváltozott, amikor a Piast-dinaszti (I. Mieszko és fia, Vitéz Boleszláv) meghódították Sziléziát és Krakkót és birodalmukat az Odera folyóig kiterjesztették.

Római tartózkodása

Világi környezetének a pogányságban való megmaradása, többnejűsége, a főurak hatalmaskodása, a papok engedetlensége miatt 989-ben püspöki székét elhagyva Rómába ment, ahonnan a XV. János pápa engedélyével szentföldi zarándoklatra indult, de a gaetai görög remete, Szent Nilus hatására visszafordult és öt évig, 994-ig az aventinusi Szent Elek és Bonifác-apátságban élt bencés és bazilita szerzetesek között.^[3]

Szent Adalbert és fivére, Gaudentius emlékműve Líbiacében

Második prágai tevékenysége

994-ben II. Boleszláv és Willigis mántzi érsek visszarendelték Rómából Prágába. A fejedelem öccse és a cseh Radla, korábbi magdeburgi tanulóútarsa személyesen mentek érte Rómába.^[4]

Adalbert halálának jelenete a gnieznoi katedrális kapuján

As for Adalbert, he went to Hungary and baptized Géza of Hungary and his son Stephen in the city of Esztergom. Then he went to Poland where he was cordially welcomed by Boleslaw I the Brave. After the short visit Adalbert went to Prussia with a Christian mission.

Magyarországon Géza fejedelmet és annak István fiát Vojtech-Wojciech Adalbert keresztelte - Esztergomban.

Európai utazásai

Adalbert ismét összekülönbözött a cseh világiakkal pogány életük és a templomi menedékjog véres megsértése miatt. 995-ben Magyarországon és Ravennán keresztül ismét Rómába ment, vissza az aventinusi monostorba, ahol örömmel fogadták. [5]

Magyarországon Géza fejedelem udvarában. [6] Géza és Adalbert szövetsége mind külpolitikai, mind egyházpolitikai szempontból jelentős volt. Ezt támasztja alá, hogy Szent István nagylegendája István megkeresztelését is Szent Adalbertnek tulajdonítja, ami valószínűleg nem felel meg a valóságnak, de bizonyítja Szent Adalbert magyarországi munkájának egyháztörténeti jelentőségét. [7]

Ravennában többször is éjszakába nyúló beszélgetéseket folytatott a 17 éves III. Ottó német-római császárral, akire nagy hatást tett vallási fellángolásaival. A mainzi érsek közben sürgette Prágába való visszatérését, ő viszont halogatta ezt, ekkor már inkább a vértanúságra vágyott. Előbb Franciaországban látogatott meg szent helyeket, majd Mainzban az érsek és a császár elé járult, innen Szászországba ment. [8]

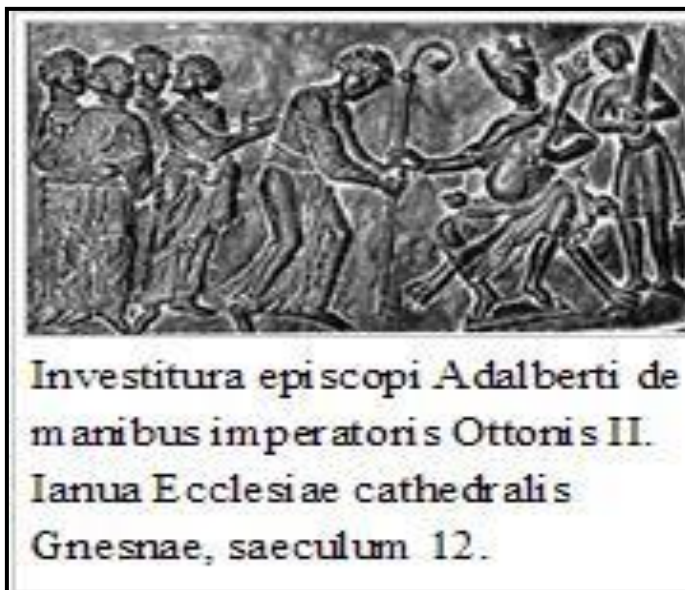
A Sziléziáért dúló küzdelemben Adalbert kompromisszumot kötött a Piast-dinasztiával. [9] Minthogy mindez a csehek érdekeit sértette, II. Boleszláv cseh fejedelem Adalbert családjá ellen fordult és 995-ben megtámadta a püspök székhelyét, Libicét és megölette az ott tartózkodó négy Slavnik-fiút családjukkal együtt, kiirtva a püspök egész rokonságát, végleg leszámolva a rivális cseh dinasztiával. [9]

Lengyelországi tevékenysége

Adalbert ezután nem térhetett vissza Szászországból Prágába, hanem Vitéz Boleszláv lengyel fejedelem udvarába ment. Megalapította a meseritzi apátságot, amelynek apátjául Anasztáz-Asztrikot, későbbi esztergomi majd kalocsai érseket tette meg. Magyarországra írt Radlának, hogy szökjön meg, Sarolt fejedelemasszonynak pedig, hogy engedje el őt. Radla-Sebestyén azonban inkább a magyar udvarban maradt, ahol szerették őt és később esztergomi érsekké tették. [10]

Halála

997-ben Boleszláv fejedelem Adalbertet és egyetlen életben maradt öccsét, Radim-Gaudentiust a pogány poroszok térítésére küldte, ahol vértanúhalált szenvedtek a Visztula torkolata vidékén. Testét Boleszláv nagy pénzen visszaváltotta, s ezzel elindította Szent Adalbert kultuszát. [11]

Milyen is volt II.Ottó koronája amikor püspökbot-baculust adott Adalbertnek?

983-ban Adalbert Prága püspöke baculust vett át II.Ottó német-római császártól, II.Ottó koronája mintha hasonlítana a pápa Zvonimir horvát királynak 1075-ben adományozott koronájára

A lényeg: Magyarországon a Habsburgok 400 évig az Ortodox Konstantinápolyi császár koronájával koronáztatták magukat. A TELJESEN EGY-RÉSZBŐL álló, Dukász Mihály Római császár Konstantinápolyból küldött koronával.

Vajk-István király nem a mai Szent Koronát kapta a pápától. Még véletlenül sem. Olvasom: A Szilveszter féle koronaküldés csak és kizárólag feltételezés, ami viszont nem történelem még kevésbé történet írás.

E Vicipaedia

Adalbertus Pragensis
(Bohemice *Wojtěch*,
Polonice *Wojciech*,
natus circa annum 956 in
Libice, Bohemiae – obiit
Borussiae die 23 Aprilis
anni 997) fuit secundus
episcopus Pragensis,
missionarius et amicus
imperatoris Ottonis III.
Anno 993 cum duce
Bohemorum Boleslao II
monasterium
Brevnoviense fundavit.

Index

Sanctus Adalbertus Pragensis

Święty	
Wojciech OSB	
Vojtěch Slavníkovec	
biskup męczennik apostoł Prusów	
	
Data urodzenia	ok. 956 Libice
Data śmierci	23 kwietnia 997 Święty Gaj lub

István atya halála után, 997-ben vette át az uralmat, melyet a somogyi Koppány, a család legidősebb férfitagja fegyverrel vitatott, a korábbi, szeniorátuson alapuló örökösödés alapján. István legyőzte őt a veszprémi csatában, s tetemét felnégyelve, tagjait Esztergom, Győr, Veszprém kapujára függesztette ki, valamint elküldte Erdélybe.

Múlt-kor történelmi portálról

1000 karácsonján, vagy 1001. január elsején megkoronáztatta magát Esztergomban. A király cím Nagy Károly frank uralkodó nevéből származik, a koronát, későbbi források szerint, István kérte II. Szilveszter pápától, ami az ország függetlenségét jelentette a római egyház védnöksége alá helyezve. A kortárs Theotmár merseburgi püspök úgy tudja, hogy azt III. Ottó császártól kapta. A két adat nem mond ellent, a császár ekkor Rómában, a pápával együtt tevékenykedett. Ez nem tette Istvánt a császár vazallusává, a koronaküldés az ország függetlenségét jelelni a védnöksége alá helyezve.

Vajk a keresztségben - akárcsak apja - az István nevet kapta, Szent István vértanú nyomán. (Vajkot a hagyomány szerint Vojtech prágai püspök, a későbbi Szent Adalbert keresztelte, más források szerint bérmálta.) Géza a bajor herceg - a későbbi II. Henrik császár - nővéreivel, Gizellával háziasította össze őt. Ekkor számos német lovag érkezett az országba, akik István seregének magvát alkották.

Géza nyugati keresztyénségre térése mögötti okként azt látszik meghúzódnia, hogy fia születésébe belehalt Saroltot követően a lengyel Adelhaidot elvéve, az új asszony Gézát ebbe az irányba terelte.¹⁷ Kifejti, hogy a magyarok keletről hozták magukkal a vallási türelmet, ahol már „a különféle vallási tanok ismerete... elterjedve volt légyen”. Erre hozza bizonyítékul a magyar vajda Konstantinnal való találkozását, valamint azt is fontosnak tarja leszögezni, hogy arról egyetlen adat sincs, miszerint a magyarok a keresztyénséget, a keresztyényeket üldözték volna. Ez a vallási türellem volt az, ami könnyen utat nyitott a keresztyénségnek. Hierotheos

¹⁵ FEJÉR 1846. 72–82. A románok erdélyi betelepülésére lásd például KRISTÓ 2003. 191–218.

¹⁶ HORVÁTH 1878. 38., 46–48.; HORVÁTH 1871. 126–128.

¹⁷ HORVÁTH 1860. 85–86.; HORVÁTH 1871. 106–107., 126–128., 139–142.

Sarolt belehalt fia születésébe

Dr Padány Viktor történész bizonyította, Gézának két felesége volt.

Műhelyszeminariumi dolgozatok I. 73–83.

Gyula „törzsében is terjesztette, ... a hazában első volt és utóbb rómaiivá alakítottatott, ó-hitnek nevezett keleti keresztény vallást”,¹⁸

A XIX. század végén – a honfoglalás ezeréves évfordulója okán – a korai magyar történelem felé fordulás mellett a görög-katolikus egyházszervezet megszervezésére irányuló politikai törekvések, egyeztetések, majd az egyházmegye megszervezése idején a téma felé fordult a figyelem és felélenkült az irodalma, olykor heves vitát váltva ki.

Reiner Zsigmond (Gyulafehérvár, 1862. június 21. – Budapest, 1907. június 29.) miniszteri államtitkárként hivatalból foglalkozott az egyházszervezéssel, melyről 1907-ben tette közzé tanulmányát. Előszavában a szervezés munkálatairól beszámol: a „képviselőház 1907. évi március 19-én tartott ülésén ... azon határozatot hozta, hogy a szatmári görög-keleti magyar hívek” saját plébánia létrehozására irányuló tervét támogatják.¹⁹ Ezt az önálló görög-katolikus egyházmegyét hosszas tárgyalások és X. (Szent) Pius pápa (1903–1914) *Christifideles graeci* kezdetű bullája után 1912. június 8-án alapították meg,²⁰ első püspökét, Miklósy Istvánt 1913. október 5-én szentelték fel, mely hivatalát haláláig betöltötte.

Miklósy István görög-katolikus püspök (Rákóc, 1857. augusztus 22. – Nyíregyháza, 1937. október 29.)²¹ 1922. november 17-én kelt *VII/1922. számú püspöki körlevelében* – melyben a görög-katolikus magyarok múltjáról az 1912-ben felállított egyházmegye tízéves évfordulója alkalmából ír – a hajdúdorogi egyházmegye papságához, gyülekezetéhez szolt. A témát ekként tárgyalja: „Az a kérdés már most: volt-e valamelyes része a keleti egyháznak a térítés létmentő munkájában? E kérdésre Kedrenosz, Zonarasz, Kuropalatesz görög történetírók egyezőleg ekként felelnek: 'Bultsu és Gyula, két magyar vezér, Konstantinápolyba menvén s Theophilactusz pátriárchától fölvevén a keresztséget. Több szerzetest és papot – ezek között Hierotheust – hoztak magukkal Erdélybe, ahol más magyarokkal együtt Sarolta, Gyula leánya is megkeresztelkedett s miután Gejzához férjhez ment. A keresztény

(részlet Révész Éva dolgozatából)

"Hierotheos Gyula törzsében is terjesztette.....a hazában első volt és utóbb rómaiá alakítottatott, Ó-hitnek nevezett keleti keresztény vallást" - **MERT AZ akkor csak RÓMAI - KERESZTÉNY vallás volt**

még nincs 1054-es Egyházszakadás , sem Kelet – Nyugati egymást kiátkozás, Gyula idejében biztosan nem.

"Byzancot" még 600 évig NEM TÁLALJÁK germániából. Germán versengés folyt a "császárság" kisajátítására.

áldott földjével meg ösmerkedett idegenek seregestől költöztek az országba, ... miveltebbé lenni is segítették; 's ugyan azok a 'Keresztyén vallás' lábrakapását is siettették", de egyesek – Bulcsú és Gyula – már Taksony idejében „bevétek a 'Krisztus' vallását”, „ha hisztünk a' Görög Történetíróknak”. A Gyulával érkezett Hierotheos terjesztette a hitet a „Görög vagy Keleti Ekkle'sia rendtartása szerint, mire látszik többek közt mutatni mind több hónapjainknak Görög Szentekről lett elnevezetése, mind ezen nálunk máig is fenlévő nevezet Ó hit, melylyel később a' Római Pápához állott Eleink az oda hagyás után a' Görög vallást nevezték.” Géza megkeresztelkedésével kapcsolatban két nézetet is említ, egyik szerint még 977-ben a Sarolttal kötött házasságkötés következtében került rá sor, másik szerint csak később, Prágai Adalbert keresztelte meg az akkor 14 éves fiával együtt 994/995-ben. Bár külön nem tér ki rá, ki volt István anyja, de a Koppány-féle lázadás kapcsán említi, hogy a 984-ben feleségül vett lengyel Adelheid volt az özvegye. Miután 994/995-ben Istvánt 14 évesnek mondja, és 984-re teszi az új házasságkötést, így ki nem jelentve, de István anyjának Saroltot, az első feleséget nevezi meg.¹³

Az elsősorban forráskiadó munkássága révén ismert *Fejér György* (Keszthely, 1766. április 23. – Pest, 1851. július 2.) pestújhegyi prépostkanonok magyar egyháztörténeti munkájának önálló fejezetében foglalkozott a korai keresztiségek problémájával; és már a címével – *Ecclesiae Graecae non debentur* – kifejezi állásfoglalását. Ütközteti Skylitzés, Kedrénos és Zonaras szövegét a DAI-ként közismert X. század közepi államkormányzati művel,¹⁴ hiányolva az utóbbiból a Gyulára vonatkozó híradást, végezeti Anonymussal. Úgy véli Fejér, hogy Skylitzés és az ő adatait felhasználó másik két bizánci szerző is, kései híradás nem lévén kortársak, téves információra alapozták a Gyula-féle keresztiség történetét, későbbi eseményekkel, az utóbb Erdélybe költözött románok görög rítusú kereszténységével mosták egybe a területi azonosság miatt a történeteket, ezért nem fogadja el hitelesnek híradásukat. Fejér kritikai megjegyzését az teszi problematikussá, hogy a XI. század második felében alkotó Skylitzés idején a románok még nem kezdtek el beszivárogni Erdélybe, így az ő görög

Skylitzés idejében még nincs "Román beszivárgás"(részlet Révész Éva dolgozatából)

Az eredeti írások bemutatása mindig csak a forrás hitelességét hivatott bizonyítani. Atmeselni, átmagyarázni is könnyű lenne, de itt ADATGYŰJTEMÉNYRŐL szól a felvilágosító-gondolat-ébresztő munka. A kedves olvasónak így hiteles anyag készen áll a rendelkezésére, mivel a régi történelem-írások elérhetősége nem mindig egyszerű.

1836-ban Pesten:

Felelet Fejér György Észrevételeire Szent István nevééről.

A' ki hallatlan példával a' K r i t i k a után azonal a' Logikát hirdeti (!) a' Történettudomány főtalpkövének, attól méltán várhattuk volna, hogy követni fogja történeti értekezését írtában a' Logikai Rendszabásokat.

Hogy Szent István első Magyar Királynak ISTVÁN volt neve, azt én elannyira nem tagadtam soha, hogy inkább magam is épen ezt állítottam az 1833dik évi Tudományos Gyűjteményben is a' VII. Kötet 123 – 124 oldalain.

Így folytatnak ottan soraim Fordun tanutételnek előadása után:

„Innend érthetni, miért nevezik több Angoly és Normannus Írók (ezek közé tartozik Ordericus Vitalis is) azon Magyar Királyt, kinél Edmund Angoly Királynak fiai számkivetésben voltak, Salamon Királynak. E' név alatt ők mindenkör SZENT ISTVÁN Magyar Királyt értik, Ditmár Waicja Adalbertet jelent, melly nevet SZENT ISTVÁN a' Keresztelőtől másod névűl nyerhette.“

Ki huzhatja ki fenekesen e' sorokból, hogy én elvettem az ISTVÁN nevet első szent Királyunktól? Legyünk hív előadók, 's ne kenjünk más-

(109)

Ha ez illik Ellenfelemre a' kérdéses vetekedésben, úgy mind az, a' mit Értekezése kezdetén 's folytatában nagy készülettel fölhoz az ISTVÁN név valóságáról ellenem, nem illeti a' jelen pert, hanem egy Logikai Tévedésnek, mellyet, ha jól jut eszembe, Fallacia ignoracionis Elenchi néven hallottam ifuságomban nevezeteni, szembetűnő példája.

Állításomat Fejér György vetekedésében csak ime soroknál kezd érdekelni: „*Azt se mondhatni okosan, hogy kereszteltetése előtt hivattott legyen Salomona k: erről tudósítva vagyunk Ditmár Merseburgi püspök által, ki azon korban élt: Hujus Regis Pannonici STEPHANI pater erat Deiux (Geux) nomine, admodum crudelis — Imperatoris autem praedicti (Ottonis III.) gratia et hortatu gener Henrici, Ducis Bavariorum, Waic in Regno suimet Episcopales cathedras faciens coronam et benedictionem accepit. pag. 360. 420.*

Ditmár Merseburgi Püspök sorából bizonyítja tehát mindenek előtt Fejér György Fordun állítása ellen, 's melleleg ellenem is, hogy Szent István Magyar Király kereszteltetése előtt (erről folyhat csak a' vetekedés) Salamon nevet nem viselt, tzeolván a' Waic névre, mellyet Szent István Királynak Ditmár tanutétele szerint a' Keresztelő fülvétele előtt tulaidant. Lásuk hár...

Tudományos Gyűjtemény 1836. V-dik kötet szerkeszteti Horvát István, Pesten 895 óta a vitának és találgatásoknak nincs vége ... Salomon nevet nem viselt... Waic ... Adalberttől....

Ditmár Merseburgi Püspök soraiból bizonyítja tehát mindenek előtt Fejér György Fordun állítása ellen, 's mellesleg ellenem is, hogy Szent István Magyar Király kereszteltetése előtt (erről folyhat csak a' vetekedés) Salamon nevet nem viselt, tzelozván a' Waic névre, melyet Szent István Királynak Ditmár tanutétele szerint a' Kereszttség fölvétele előtt tulajdonít. Lássuk hát, mennyire áll ezen okoskodása.

Fejér György értekezésében a' Kritikát tézsi a' Történettudomány első tápkövének. Várható e' szerint mindegyik Olvasó tőle, hogy Ditmár soraival a' Kritika Rendszabásai szerint bánt. De, fájdalom! nekem épen azt kellett tapasztalnom, hogy mind a' mellett is, hogy a' „CRITICA TEXTUS” fő dolog a' Kritikában, Fejér György Ditmár sorait inye szerint megváltoztatta. Mennyire igazak szavam? azt Ditmárnak valóságos sorai nyilván hirdetik.

perius memorata sicut in caeteris sedulum, Deus eidem concessit victoriam, hujus pater erat De-ju x nomine, admodum crudelis et multos ob subitum furorem suum occidens. Qui cum Christianus efficeretur, ad corroborandum hanc fidem contra reluctantes subditos, saevum et antiquum facinus, zelo domini exaestuans, abluat. Hic domino omnipotenti, variisque Deorum illusionibus immolans, cum ab Antistite suo ob hoc accusaretur, dicitem se et ad haec faciendum satis potentem affirmavit. Uxor autem ejus Beleknegini, id est, pulchra domina, Slavonice dicta, supra modum bibebat, et in equo, more militis, iter agens, quendam, virum iracundia nimio fervore occidit. Manus haec polluta fusum melius tangeret, et mentem vesanam patientia refroneret.“)*

*) Ha azok bizonyosak, a' miket a' közelkoru Ditmár Sarolta tétezségéről és gyilkosságáról; — nem különben Gyézának, az ő férjének, Vallás-zavarásáról följegyzett, mint lehessen Saroltának tulajdonítani a' Magyar Nemzet megtérését, én ugyan meg nem foghatom.

„...a' miket ... Saroltról Ditmár följegyzett”... mert idegenek ritkán írtak pozitívan és jót a magyarokról, hogy miért? azt a saját szavukból hallottuk: ”azért hogy ők jobban érezzék magukat” — ”to feel better”

(111)

Mennyi már ezek szerint Ditmár valóságos sorai és Fejér György Ditmárnak sorai között a' különbözés! Nem a' megrövidítést értem, hanem azt, hogy a' „STEPHANUS” név első Királynakra nézve Ditmárnál egyik helyen — sőt mondhatom Ditmárnál épen sehol — sem jó elő. Ditmár tehát Szent Istvánt csak Waic néven említi, 's már úgy említi, mint Henrik Bajor Hertzeg Vőjét, az az: Leánya férjét; mint Püspökségeket állított és Koronát nyert Királyt. — Ezek pedig a' Szent István kereszteltetését megelőző időre mind nem illenek. Továbbá Ditmár tudott Tótul is, 's ezért Saroltát, Gyeza Feleségét, Szláv Nyelven Szép Asszonyoknak (Beleknegini) nevezi szinte úgy, mint első Királyunkat a' Szláv WAIC, másképen WOITEC, az az: ADALBERT néven említi. Ebből meg az a' következés, hogy vagy hibáson nevezi Szent István Királyunkat Ditmár WAIC néven, vagy a' Szent Adalbert Püspöktől megkereszteltetett Szent Istvánnak STEPHANUS néven kívül még másod WAIC kereszt neve is volt, a' mit én a' „nyerhettem” szó által csak gyanítólag tettem ki. Így az első Királyunknak csak egy nevet említett Ditmár soraiban Fejér György állításának nem lehet oltalma.

Odább megyen Fejér György és így okosodik: „Se a' rebesgetett Fordun János; se Vitalis Orderic, vagy akármellyik angol vagy normann író ennek ellent nem mond; csak egyik se mondja, mint Ditmár, hogy kereszteltetése előtt nevezett volna Salamonnak.” E' sorok ismét merő tévedésekből állanak.

ADALBERT néven említi. Ebből meg az a' következés, hogy vagy hibáson nevezi Szent István Királyunkat Ditmár WAIC néven, vagy a' Szent Adalbert Püspöktől megkereszteltetett Szent Istvánnak STEPHANUS néven kívül még másod WAIC kereszt neve is volt, a' mit én a' „nyerhettem” szó által csak gyanítólag tettem ki. Így az első Királyunknak csak egy nevet említett Ditmár soraiban Fejér György állításának nem lehet oltalma.

Odább megyen Fejér György és így okosodik: „Se a' rebesgetett Fordun János; se Vitalis Orderic, vagy akármellyik angol vagy normann író ennek ellent nem mond; csak egyik se mondja, mint Ditmár, hogy kereszteltetése előtt nevezett volna Salamonnak.” E' sorok ismét merő tévedésekből állanak.

Ditmár sorainak a' WAIC névre nézve hogy mondhatott volna ellenük akár Fordun János, akár Ordericus Vitalis, akár végre más Angoly és Normannus Író: ha Ditmár sehol sem tagadta Szent Istvánnak a' kereszttség előtt viselt SALAMON nevet? Ha Ditmár önön maga sehol sem állította, hogy Szent István a' kereszttség fölvétele előtt WAIC nevet viselt? Ezeknek az Íróknak vagy Cornides Dánielnek, vagy Fejér Györgynek kellett volna ellen-

ctus est STEPHANUS: „ Azt is mondja, hogy Szent István idősebb korában kereszteltetett meg; azt is állítja, hogy Szent István előbb SALAMON nevet viselt a' Kereszttség fölvétele előtt; azt is hirdeti, hogy Szent István a' Kereszttség fölvételekor STEPHANUS nevet kapott. Mint lehet tagadni az ilyen értelmes tanutételt? Mint lehet Ditmárra kenni, hogy ez a' Kereszttség előtt, mellyről ő mélyen hallgat, WAIC nevet tulajdonít Szent István Királynak? Fölhök, ha még olly feketék is, csak időig 's óráig zárhatják-el a' tiszta napfényt szemünk elül.

Ha hiteles az, a' mit Katona István is (Historia Critica Ducum. Pestini, 1778. 8-o. pag. 639.), Cornides Dániel is (Regum Hung. Geneal. pag. 331.) állít, hogy Szent István nem tsetsemős, hanem ifju korában kereszteltetett-meg: Azonnal hi-

Pest 1778 – fölötébb fontos a viták dátumaira odafigyelni. Hollóst már itt kezdték törölni a köztudatból... remélték ők...

(114)

hogy Szent Istvánnak pogány-kereszteltetése előtti neve Salamon volt legyen?

Mi üres es semmit sem nyomó kérdések ezek! Könnyű őket szinte kérdéssel semmivé tenni. En is kérem tehát: 'S *hihető-e, hogy István Vezért, Szent István atyát, a' Magyar és Külföldi Írók tsupán neveztek volna kereszteltetése után is pogány GYEZA néven? Sőt hihető-e, hogy István Vezérnek, Szent István atyának, pogány-kereszteltetése előtti neve Gyéza volt legyen? Azt is elfeledte Ellenfelem, hogy mind Gyéza (máskepen Jesse, melly néven Gyéza Királyunk hitelesen említtetik), mind Salamon olyan Bibliai Nevek, mellyekkel szelvében eltek a' Keresztények. Hagygyuuk föl iten e' két név pogányságával.*

Által mégjen utóbb Fejér György Ágátára, mint ő biztosan állítja, egyik Magyar Király, 'a különösen Szent István leányára. Azonban fölötte sok bizonytalanság terheli itt is állítását. A' Kútfők közül Ágátát, Edmundfi Edvárd Angoly Hertzeg feleségét, Florentinus Wigorniensis, Simeon Dunelmensis, Radulfus de Diceto, Rogerius Hovedenus, 's némelly tekintetből Ailredus, Johannes Bromtonus, Henricus de Knygthon, Ranulphus Higdenus a' magtalan II-dik Henrik Német Trászár Leányává tézük. Ellenben Wilhelmus Malmsburiensis, Albericus Monachus és Matthaenus

gio dedit., Valóban Szent István ifjai és nem tse-temés kereszteltetésére mutatnak Hartviknak magától Fejér Györgytől a' 10dik szám alatt föl hozott ime sorai is: „*Hunc Deo dilectus Adalbertus chrismali baptmate SECUNDUM CREDULITATIS SUAE VERITATEM intinxit...* Nomen sibi impositum est Stephanus. Legalább így ér- tette Katona is (Hist. Crit Ducum. pag. 646—647.) Hartviknak e' helyét. Nem egyez-e meg Fordun Jánosnak MŰTATÓ NOMINE kitétele híven Ademarust kifejezésével? Egyik Szent Istvánról, a' másik Gyézáról szólott. Ki jegyezte föl hazai írónk közül, hogy Gyéza vezér a' Keresztiségben STEPHANUS nevet nyert? Ki vesse-meg azért akár Ademarust (Fejér György is fölhozta ezt ellenem), akár Fordunt, hogy olyanokra tanítanak hennünket, a' miket hazai Kútfőink föl nem jegyeztek? Alább írja megint Fejér György: „*S hihető-e, hogy ők tsupán neveztek volna őtet kereszteltetés után is pogány Salamon néven? Sőt hihető-e Tüd. Gyűjt. VI. Köt. 1836.* 8

(115)

fratiam victoris, veneno extinctus est: Filii que ejus in RUZZIAM exilio sunt damnati. Sőt miért is kellett volna Angoly Országból SVETZIAN által Magyar Országba küldeni a' bujdosó Angoly Királyi Hertzogeket? Russiába ellenben tengeren arra vitt az út. Nem olly bizonyos tehát az, mint Fejér György látszik képzelni, hogy Ágata Szent István leánya volt. E' dolgot csak gyanítás képen adta elő Cornides, a' ki maga is így írt e' tárgyról: „*De AGATA res est intricatissima, quam veteres scriptores Angli tantis omnino difficultatibus implicarunt, ut haud ita promptum sit reperire exitum.*“ En régen egészen mást tartok e' bujdosó Angoly Hertzogekről, mint Cornides állított: De nintsen még itt idője, hogy közölhessem új tétéleimet: Mindent esetre annyit már most is merek hirdetni, hogy Szent István uralkodásával e' tárgynak legkisebb őszszekötöttetése sints:

Midőn végre Fejér György e' szovakra fakad: „*Azt se hihetem, hogy T. Cornides Dániel a' magasztalt Fordun János vallását végig nem olvasta legyen; hanem, nem ok nélkül, abba hagyta.*“ Azt is akarja Fejér György a' meghaláozott igen jeles Férfuról tudni, a' mit Cornides értekezésést írtában titkon magában gondolhatott. Az illyen tudomány az emberit tudhatást fölül halladó tudomány:

(116)

János egyik helyére más tekintete után idézett? Azután olly lehetlenség-e a' Történeti Tudomány kútfőzűnében észre nem venni valamit? En legalább magamról mindig így gondolkodom: „*Homo sum, nihil humani a me alienum puto.*“

Egyébbéránt fölösleges volt Fejér Györgytől engemet Cornides fényes kritikai érdemeire emlékeztetni, ki szoros meggyőződésből hiszem, hogy azon esetre, ha Cornides adta volna ki a' *Codex Diplomaticus* című munkát, bizonyosan nem tsuztak volna abba MILLIÓNYI HIBÁK. — De elhallgatok inkább, azt vetve ide: „*Judicium posteritatis erit.*“ Ez majd nem a' Logicit, hanem a' Diplomaticai Pontosságot fogja a' diplomatikai munkában föl nem találhatni.

Horvát István.

11.

Szmerthitk Menyhárt levele, mellyben Hevneszt Gábort tudósítja némelly kéziratok felül, mellyeket Budáról Mátyás Király könyvtárából külföldről ki-vittek.

Hevanesi Gábor. a' kinek ez a' levél szólott.

... (Fejér, Codex Diplomaticus) ”milliónyi hibák” ... zárta sorait 1836-ban Horvát István
- az utókor pedig válogathat, ki-ki a kedve szerint... akarom mondani a saját érdeke szerint

Folytatjuk ahol a kitérőt előbb abbahagytuk:

Árpád-házi III. Béla királyunk, apja II.Géza Magyar király, anyja Eufrozina Kijevi hercegnő volt.

1161 körül horvát-dalmát herceg lett. 1162-ben meghalt II.Géza.

A trónörökös III.Béla testvér-bátyja III.István volt.

Azonban II.Géza király halála után III.István nagybátyja, IV.István és II.László ellenkirályok elsősorban KONSTANTINÁPOLYI támogatással akarták megszerezni a trónt.

Árpád-házi Piroska fia I.Manuel császár a Kelet-Római birodalom császára elsősorban az általa támogatott ellenkirályok által kívánta megerősíteni befolyását Magyarországon. (a germán áradatot ellensúlyozni, tegyüik hozzá).

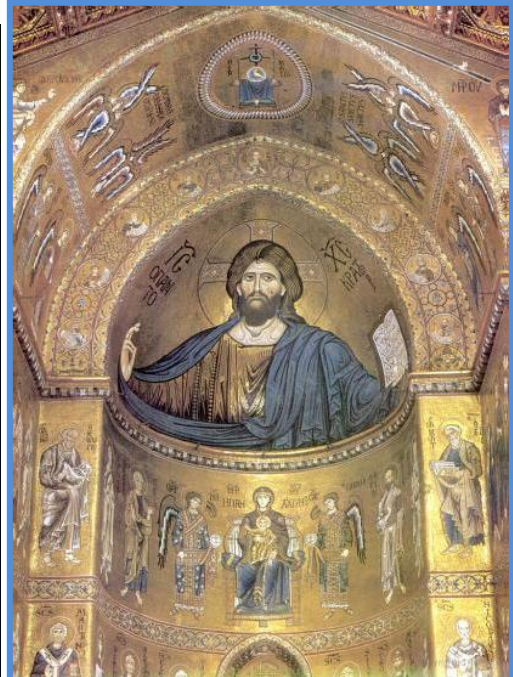
1163. június 6-án Székesfehérvárnál III.István serege legyőzte IV.Istvánt és támogatóit.

Az ellenkirály Konstantinápolyba menekült, I.Manuel császár támogatásában bízva.

I.Manuél keleti határait biztosítva, elérkezettnek látta az időt, hogy támadjon, követséget küldött Magyarországra, hogy elfogadtassa III.István nagybátyja, István herceg megkoronázását. Nem térünk ki III.István elleni háborús évekre Dalmácia, Bosznia, Velence, Horvátország, Szerémség, Zimony, Bács vára körüli területi küzdelmekre. Kiegyeztek, majd újabb harcok.

1165-től kezdve I.Manuél császár letett volna Magyarországi terveiről (nem bizonyítható az egyszerűen "hűbéressé" akarás tételének szándéka – csak erőviszonyok folytak kelet-nyugat között, ennyi az egész, I.Manuél konstantinápolyi császárnak nagyon is érdeke volt, hogy kik uralják Magyarországot) itt III.István apósa Jasomirgot Henrik osztrák herceg is közrejátszott. I.Manuél Kelet-Római császár elfogadta III.István királyságát, békét ajánlott neki.

A normannok 1074-ben elfoglalták az évszázadokon át Kelet-Római császárság Dél-Itáliai fővárosának számító Bari városát.

Palermo közelében II.Vilmos alapította Dóm főhajója

Viking elődöktől származott az 1154. február 26-án elhunyt, Szicília első királya akinek Európa legműveltebb fényes udvartartásában arab tudósok is tevékenykedtek miként többek között az elismert földrajztudós arab térképész Abu Abdalláh Muhammed ibn Muhammed al-Idríszi is. A hódító észak afrikai népek közül a hispániát meghódították a mórok – Itália déli részét és a Mediterrán szigeteket megszállók a szaracénok latinul sarraceni voltak. II.Roger szicíliai király palástját arab betűk is gazdagították, habár ő maga keresztény király volt.

Hautville II.Roger (1095-1154) azoknak a Skandináv Normannoknak az utóda volt akik valamikor, észak Franciaország róluk elnevezett Normandia területén telepedtek le.

1066 szeptember 26-án szállt partra seregével az angliai Sussexben Hódító Vilmos normann herceg aki 1066 és 1087 között mint angol király uralkodott miután két hét alatt a hastingsi csatában legyőzte és az angol trónt megszerezte II.Harold királytól.

Hódító hadjárataikban a normannok a Földközi tenger földjeit, dél-Itália és Szicília területét is elfoglalták. A Tancred de Hautville-től leszármazott ifjak különösen kitűntek sikereikkel.

Vaskezü Vilmos Apulia grófja lett.

Robert Giliscard a Ravasz Apulia vajdája volt.

Boson I.Robert Szicília grófja volt.

Boson I.Robert fia volt Szicília első királya II.Roger.

II.Roger egyesítette az összes normann kézben lévő területet dél-Itáliában így Sziciliától egészen a pápa Római területéig ő uralkodott. Királyi székhelyéül Palermot választotta.

II.Roger 1105-ben Szicília grófjaként kezdte uralkodását, 1127-től Apulia és Calabria grófja lett, **1130-ban pedig Szicília királya.**

Palermói mozaik – II.Rogert Krisztus koronázta
A mozaikon Görög betűkkel a "Rogerius Rex"
felirat áll.

II.Roger ezüst dukátján a kettős kereszt
Koronája is ismerős

II.Roger király negyedik fia és trónörököse volt I.Vilmos (1154 – 1166)

<p>Guglielmo I di Sicilia Re di Sicilia, Puglia e Calabria In carica 1154 - 1166</p>	<p>Dedikationsmosaik von Monreale</p>	<p>Guillaume II de Sicile</p> <p>Le Christ couronnant Guillaume II.</p> <p>Titre Roi de Sicile 7 mai 1166 – 1189</p>
---	---------------------------------------	---

II.Vilmos szicíliai király a Szűzanyának dedikálja templomát – őt is miként a nagyapját II.Rogert, Jézus koronázta.

Nos, ez a II.Roger király kihasználta **I.Manuel császár** keleti lekötöttségét és Konstantinápoly ellen támadt, 1147 őszén elfoglalta Korfu szigetét illetve Thébait és Korinthoszt a görög szárazföldön. III.Konrád német király halála után utóda az egyetemes császárság eszményét magáévá tevő Barbarossa I.Frigyes – Friedrich a Rótszakállú (1122-1190) , 1152-től német

király és 1155-től német-római császár német hatalmi-fölényes vezérszerepre - hegemoniára törekedett Nyugat-Európában valamint szembeszállt a pápai hatalommal. Az észak-itáliai városok ellen hat déli hadjáratban folytatott hosszú harcokat 1154-1183 között. A III.Keresztes hadjáratban vesztette életét.

III.Sándor pápa a német-római császárságtól független pápaság létrehozásának érdekében 1160-ban kiközösítette Frigyeset.

I.Frigyes Friedrich sosem ápolt jó viszonyt Konstantinápolyal, és az 1150-es évek végére végleg szembefordult **I.Manuel császárral**. Manuel csak II.Roger 1154-es halála után indított támadást annak a magyarokkal szövetkező utódja, I.Vilmos szicíliai király ellen. Az 1155-ös hadjáratában és helyi támogatással Bari, Trani, Giovinazzo, Andria, Taranto és Brindisi sorra konstantinápolyi kézre kerültek.

Most Frigyes császár és a Velencei Köztársaság is I.Manuel ellen foglalt állást.

Háború II.Géza ellen (Wikipédiából)

I.Manuél (Konstantinápoly 1118.nov.28 – Konstantinápoly 1180.szept.24) teljes nevén

I.Manuél Komnénosz római császár a magyar Szent László király unokája, Árpád-házi Piroska St. Eiréné római császárné és II. (Szép) Jóannész római császár negyedik fia, a Komnénosz dinasztia negyedik tagja, 1150 kora őszén támadást indított II.Uroš szerbiai zsupán ellen akinek a Kijevben hadakozó II.Géza magyarjai siettek a segítségére.

II.Géza Árpád-házi magyar király támogatta I.Manuel unokatestvérének Andronikosz Komnénosznak az összeesküvését amelyik ha sikerrel végződött volna Andronikosz a magyar királynak adta volna Belgrádot, Barancsot és Ništ. De nem végződött sikerrel.

II.Géza 1154-ben szövetkezett a trónra lépő szicíliai I.Vilmos királlyal és sikeresen lerohanta a Balkánt. 1155 tavaszán Manuel nagy sereget gyűjtött az ellencsapásra, de az ellenség békét kért. Manuel 1156-ban javasolta Barbarossa Frigyes német-római császárnak, hogy közösen rontsanak Magyarországra, Frigyes elutasította a tervet, 1158-ra II.Géza iránt is megnyűhült. Ekkor Frigyes udvarából Konstantinápolyba költözött a magyar király elégetlenkedő fivére, István herceg, akihez rövidesen a harmadik testvér, László is csatlakozott. (további, a gyökerekig menő részletes és tárgyilagos ezen földrajzi területekre kiterjedő történelmi tanulmányt követelő korszaka múltunknak)

I.Manuél császár sikere a keleti határon

Miután a magyarok elleni és az itáliai háború is elcsitult, Manuél kelet felé kényszerült fordulni ugyanis Chatilloni Rajnald antiochiai fejedelem 1156-ban Ciprust fosztotta ki, II.Thorosz kilikiai örmény herceg pedig a II.Joannész császár által az apjától elhódított Kis-Örményországot próbálta visszaszerezni. 1158 végén megindított hedereje elől a hegyekbe menekülő Thorosz hűségesküt tett Manuélnek, 1159-ban Rajnald is látszólag elfogadta a főségét. Manuél császár első feleségének Bertának akitől két leányuk Mária és Anna született, halála után – Konstancia antiochiai fejedelemasszony és első férje, Poitiers-i Rajmund leányát, Máriát vette feleségül 1160-ben. Ezzel a házasságával dinasztikus kapcsolatait is megerősítette és fia született, a trónörököse II.Alexiosz.

I.Manuél Komnenos császár kezében a kettős kereszt

1162-ben meghalt II.Géza magyar király, a trónt a fia III.István örökölte.

I.Manuél követséget küldött Magyarországra, hogy elfogadtassa III.István nagybátyja, István herceg megkoronázását és haddal vonult a magyar határ felé. A magyar urak I.Manuél római császár unokahúgát feleségül vevő István helyett a függetlenebbnek vélt Lászlót fogadták el királyuknak, akit megkoronáztak 1162 júniusában, de 1163 januárjában megmérgezték.

Csak ekkor kapta el a „népszerűtlen” István herceg a magyar koronát aki mindenben I.Manuél érdekeit szolgálta ... (???), megszakította a kapcsolatait a pápasággal és még a pénzverését is a Kelet-Római császár konstantinápolyi hatalmához igazította.

Egy percre sem feledjük kedves olvasó, itt, még a ”túloldalról” is igen elismert, és magasra magasztalt Árpád-házi magyar királyainkról van itt szó.

Miért is ”népszerűtlen” akkor az az Árpád-házi aki Konstantinápolyal tart?

Kik és miért ”népszerűtlenítették” Szent László királyunk leányának uralkodói házát?

Itt valami igen nagyon agyon lehet hallgattatva velünk?

Tulajdonképpen ki lehetett az a „nép” amelyik között „népszerűtlen” volt a Konstantinápolyal tartó magyar király? Miért? Hol? Hogyan?

A magyar Wikipedia Georg Ostrogorsky, Magyar István Lénárd, Kristó Gyula neveit jelölte forrásként. De most nem is őket akarjuk megfaggatni, mert itt valamiről mégis szó lehet.

Lássuk csak:

Gyula fejedelem Konstantinápolyban megkeresztelkedett jóval AD 1000. előtt, mellékes mikor.

1000/1001-ben Waic-Vajk megkeresztelkedett vagy a pápa királyi rangra emelte, mindegy melyik vagy hogyan. Ami nem mindegy, az nem kevesebb mint amit félrevezetően, hamisan és lejáratásos szándékkal terjesztgetnek István király édesanyjáról Saroltról nemcsak évszázadokon keresztül, hanem a korunkbeli digitális és minden más modern módszerrel hozzáférhető adatok közepete is, csak egy példaként, a napjainkban ”István király” című rock-opera a színpadon és filmen is.

Badiny-Jós Ferenc dr. EGY MAGYAR ÉDESANYA VÉDELMEBEN c. írása mindenki számára elérhető, mindenki számára elgondolkodtató anyagot nyújt. A magyar ÁRPÁDHÁZ elsősorban nyugati és ”hazai” méltatásáról.

Lássuk, olvassuk mit is terjesztenek egy magyar édesanya lelkivilágáról a mai modern művészetben. ”A szépségéről és jóságáról ismert királyleány” az erdélyi Gyula – Árpád-házi uralkodó herceg – leányáról.

A színpadon egy kegyetlen érdek-asszony milyen tanácsot is ad a fiának?

”Győznöd kell a földeken

És győznöd kell a váraknál.

Mindenkire szükség van,

Ki a trónra téged vár.

Érdekből vagy számításból

Mellékes, ha melléd áll

Istennel vagy Isten nélkül...”

(a fenti sorok kiötlőjének csak annyi megjegyzést: lelkekből a szavaid, szavaidban a lelked)

Még groteszkabb a folytatás amikor a legyőzött és hősi halált halt Koppány leányához fordul

Sarolta amikor a leány térden állva azért könyörög, hogy ”Halott atyám add ki nekem

Hadd temessem ela földbe...”

Ám István kegyelmet adó szavait semmibe veszi ez az állítólagos ”magyar édesanya” és fia akarata ellenére ő ítél:

”Hit szegőnek itt a földön

Megbocsátani nem szokás

Koppány testét felnégyeljük

S várainkra tűzzük fel...”

Pusztulj – vagy meghalsz!

Az emberben megfagy a ”magyar vér” – folytatja Badiny-Jós dr.

”Hát ilyen bestia volt Szent István édesanyja?”

Magyar népünk lelki világában első helyen állt és ma is első helyen áll "a magyar ősvallás istenasszonya – Nagyboldogasszony" és ezért pogányozhatnak és barbározhatnak bennünket irigyeink, ahogyan csak a szájukon kifér, számunkra ennek jelentősége: "A magyar édesanyák jóságosak voltak és nem ismerték a kegyetlenséget és még ma is ilyenek" mert mindig volt és ma is van kitől példát vegyenek, akire mindig felnézhetnek.

Azok pedig akik Badiny-Jós szavaival, „a magyar lelkek rontására kiagyalt hazugságot” terjesztették és ma is terjesztik, okosabban tennék saját lelkük felé befelé fordulni, annak tisztaságát vagy romlottóságát megvizsgálni. Egészségesebb társadalom felé haladnánk.

Vagy most újra nyugatnak kell hízelkedni? A magyarok meggyalázásával is? Miért?

Ja, tudom. A saját szavaikból és elsőkézből tudom. „Azért, hogy ők jobban érezzék magukat”

Mert évszázadokon át szomszédaira ontották a gonoszkodásaikat, a lelki világuk csak erre lett beidomítva. Tisztelet a kivételnek! Ha van! Nehogy még szó érje a házat!

Jut eszembe most amikor ezeket írom, közel négy évtizede annak (ma 2014 nov. 21-ike van), hogy egyszer egyetemet fejezett és Görögországból elszármazott barátommal beszélgettünk. Milyen elvesztettnek is érezhettem magam akkor. Magyar vagyok és Irén a nevem. Bizonyára nem találkozott ilyen kombinációval előttem a környezetemben, mert neki velem kapcsolatban a Görög Orthodox Egyház első szentje a Magyarországról a Görög császárhoz férjhezmenő Saint Eiréné – Priska királyleány jutott eszébe. Mekkora megbecsülésel és milyen tiszteletteljes arccal mesélt. Én meg egy szavát sem értettem. Mert olyan magyar királyról akinek a leánya, a Priska Görögországba ment volna férjhez, én sohasem hallottam. Igazán, magyar királyokról én akkor még vajmi semmit sem tudtam. Tőlem Szent István is születhetett akát 1000 évvel korábban vagy később is. Mátyás királyról, igaz hallottam, csak meséket.

Hát itt élem át a nekünk idegenek által adagolt oktatást. Mert bizony Torontál vármegyében, és úgy általában minden vármegyénkben, magyarnak és nem magyarnak is, kötelessége lenne tudni és tisztelni a térség múltját. Hangsúlyozom itt: a Középkorát. Ezekről máshol bővebben pögyögtetek még betűket. Görög barátom fényes csillaga a magas kék égből most bizonyára mosolyogva olvas bele adatgyűjteményem tízezrekre terjedő lapjaiba és jólesően tapasztalja, Saint Eirénéről az a régen-múlt okos elbeszélgetése nem volt hiába való.

Badiny professzorral tovább: "István a király" Saroltjáról szóló irodalomnak járt utánna részletesen, mi ebből kiemeljük – Historia Poloniae II. könyv 3. fejezetből –

"Az apa felnőtt fiának feleséget szerzett, Gyejcs magyar királynak, rokonának, Judith nevű leánya személyében, aki annak előző feleségétől született. Mert annak halála után testvérét Adelhaidot – Miciszláv vele összeházasította."

Ez utóbbi adat, melyet a lengyel krónikából idézünk, perdöntő formában bizonyítja azt, hogy Géza első felesége volt "a szépségéről és jóságáról ismert" Árpád-házi Sarolta. (A régi írásokban SAR-AL-DU ...jelentése királyi szülött.) És a második feleség a lengyel Adelhaid, aki István és Koppány összeütközése korában élt, mint Géza (Gyejcs) özvegye.

Tehát kinek a nevét is kellene a MTA és „hivatalos történészei” (itt Kristó Gyulát és Nemeskürty Istvánt nevezte meg a professzor) által jóváhagyott átmásológató történetírásokban a "részeses, dölyfös felnégyelni" parancsot parancsoló "édesanyának" megnevezni???

.....Ah, Hol vagy magyarok tündöklő csillaga?" szól a fohász
Egy gondolat: Padányi Viktor történésztől – Géza első két leánya és utolsó két leányának születése között feltűnően nagy az évkülönbség. 990-es évekről és Saroltról írnak olyat ami nem felel meg egy 45-55 év körüli fejedelemasszonyra. Nehezen képzelhető el, hogy Koppány egy ilyen életkorú asszonyt akart feleségül venni ANNÁL INKÁBB mivel fejedelemsége elnyerésének NEM VOLT FELTÉTELE a Sarolttal való házassága.

Szerb Wikipediában olvasom: Sarolt (950 körül – 997 után) a többi nagyjából a magyar fordítása

Magyar Wikipedia: Sarolt annak a Gyulának a leánya, aki 950 után keleti rítus szerint keresztény hitre tért. Szkülitzész forrásából tudjuk, hogy kevésel Termacsu és Bulcsú bizánci??? - Konstantinápolyi – követjárása után az erdélyi Gyula szintén - Konstantinápolyba ment Hierotheosz nevű szerzetest „Turkia” azaz Magyarország püspökévé szenteltek, a magyarországi térítőpüspökség keleti rítus szerint létesült és felállítása Sarolt apja, az erdélyi Gyula nevéhez fűződik.

Querfurti Brúnó krónikája Saroltról értesít minket amelyikből megtudjuk: Sarolt az egész országot egy férfi kezével tartotta a hatalmában..... vezetése alatt a keresztény hit pogánysággal vegyült.... és rosszabb kezdett lenni a barbárságnál ez a tétlen bágyadt kereszténység” - ez a Brúnó is biztosan jobban akarta érezni magát amikor a saját barbárságát Saroltra hányta.

olvasok tovább: Koppány

’Koppányról 1350-ig semmit sem tudunk, nincs más forrásunk csak az, hogy Somogy és Zala területén volt fejedelem. István – Koppány ellentétéről először a Nagy Képes Krónika ír, vallási szembenállást pedig a Habsburgok csináltak belőle.’ -Brávó!

’Gyula fejedelem ellen pedig Szent István azért indított hadjáratot 1003-ban mert „bizánc” ?????? keresztelkedéséből kifolyólag idegen térítőkkal töltötte fel udvarát a fejedelemségét.

Mint történelmi tény viszont fontos tudni, hogy az egyházszakadás 1054-ben történt, azaz Szent István halála után 16 évvel, eddig a dátumig a középkori kereszténységet Róma alanyi jogon tartotta a magáénak, ”Bizánc” azaz Konstantinápoly pedig Róma hiteles jogutódjaként tudta és tartotta a sajátjának ugyanazt.

1054-ig NEM egymást kiátkozott egyházzól és vallásról beszélünk.

Akkor itt történelmi Paradoxont talál a MTA meg a többi ”hiteles történetírás” nekünk?

Szent István aki idegen térítőket engedett be az országba azért támadta meg Gyula fejedelmet mert ugyanazon vallás idegen térítőit engedte be az országba 1003-ban?

Mert ugye vannak közöttünk, egyre többen vannak-vagyunk a gondolkodó magyarok:

Sapere aude – Bukik a Szent István térítés hazugság!

Koppány halálát a névtelen Anonymus meg sem említette!!!

Tovább:

Vazult ki vakított meg? Gizella hallgatta ki a követtel való beszélgetést és megelőzve Sebős követet barbár módon uralkodásra lehetetlenné tette Vazult? István király az elé vezetett Vazul látványába majd beleőrült. István figyelmeztette Vazul gyermekeit, hogy ő mint az országának a királya, többé nem tudja garantálni a sajátjai biztonságát, meneküljenek.

Vazul gyermekei közül - Béla fia volt I.Béla királyunk - akinek hét? gyermeke közül egyik volt I.Géza királyunk aki két évig uralkodott utána Szent László királyunk ült a magyar trónon.

István király szenté avatása 1038 augusztus 20-án történt Szent László királyunk által.

Itt idéznem kell a hozzászólást, az nhl.centerice.hu oldalon olvasható teljes 4 sort.

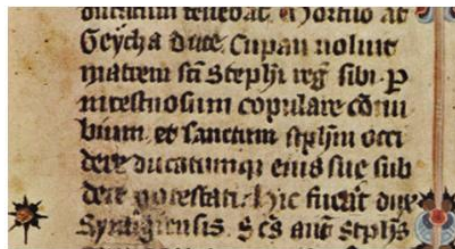
”Abban az esetben ha feltételezzük, hogy István vakította meg Vazult, így kell föltennünk a kérdést: Elképzelhető-e az, hogy az a Szent László akinek a nagvapjával így elbánt egy „vérengző gazember” az avassa szenté ugyanazt a „gazembert”?

Ehhez azért még Szent Lászlóról tudni kell, hogy Ő volt a legnagyobb királyunk! Egy roppant nehéz vészorszakot kapott amin az országot hibátlanul vezette át teljesen példa nélküli a történelemben!

Magyarország királya és Európa bírájaként is emlegették, tehát nem volt „szenté avatás de külföldi nyomásra” és „merjünk kicsik lenni” szindrómája se neki!

Külön kiemelt köszönettel tartozunk a fenti ismeretlen szerző gondolatébresztő soraiért.

Legbővebben Kálti Márk ír róla a Képes Krónikájában:

-részlet a Képes Krónikából-

”Géza fejedelem halála után Cupán /Koppány/ vérfertőző házassággal magához akarta kapcsolni Szent István király anyját, meg akarta gyilkolni Szent Istvánt, és fejedelemsége területét a saját hatalma alá akarta vetni. Ez somogyi vezér volt. (Hic fuerat dux Symigiensis !)

/ford./Bollók János/

Itt a "dux" kifejezés azt jelenti, hogy Somogy területe Koppány törzsfő (vezér) ősi szállásterülete volt.

Szár Szerémd fia Koppány ”István király anyjával Saroltal akart házasságra lépni.” Sarolt ”keleti ritusban keresztelkedett” Géza 970 táján vette feleségül Saroltot. 1054-ig nincs Kelet-Nyugat Egyházszakadás, 1600-ig nincs ”Bizánci Birodalom”. Koppány (962-997) Tar Zerindnek a fia. Taksony nagyfejedelem trónörököse Tar Zerind volt aki még Taksony idejében meghalt, így Géza lett a rangidős Árpád-házi herceg – ő lett a nagyfejedelem. Géza halálakor Koppány volt a rangidős de

öt a germánok javára, ki kellett irtani. István értesítette sógorát, Gizella bátyja Henrik bajor herceget – aki seregével Esztergomba vonult. A folytatás már történelem: Koppányt felnégyelték – a germán krónikák vérfertőzés szándékával vádolták. Sarolt nem volt Koppány közeli rokona. Sokkal közelebbi első unokatestvérekkel házasodottak a germán krónikák nem bélyegzik ’’vérfertőzőknek’’. Ja, ők a civilizáltak, a barbár magyarok felé a történelemben nekik minden megengedett... Sapere aude!

A Thuróczy krónika így ábrázolja a csatát. Jobbra a páncélos német lovagok, balra a hagyományos fegyverzetű Koppány pogány harcosai. A páncélos lovagok gyűrűjében István fejedelem látható. Háttérben a Veszprémi vár magasodik.

A többi már tanultuk az iskolában: István fejedelem /még nem volt meg a koronázás/ német-sváb lovagokból álló serege legyőzte Koppány csapatát, Vecellin vezér /a vasserburgi/ megölte Koppányt.

István fejedelem itt az új keresztény értékeket képviselte, Koppány dux pedig az Ősi magyar törzsi szabadságot és a "pogány magyarok" vallását, erkölcsi rendjét.

...mert aki nem fogadta el az alárendeltséget, az mind kiirtandó-eliminando volt a ’’civilizáltaknak’’...

-miniatúra a Képes Krónikából-

Egy érdekesség: a fehér lovon ülő István fejedelem kalapján egy nyitott korona van

Koppánynak meg kellett halnia, mert lázadt a keresztény rend ellen. Pedig csak az ősi magyar törvények, a szokás jog értelmében akart cselekedni. Ugyanis ha a törzs vezetője meghalt, a törzs szellemi és vagyoni egybemaradásának megóvása érdekében az elhunyt vezér asszonyát el kellett venni feleségül. (levirátus) Mikor Géza nagyfejedelem 997-ben meghalt, a szeniorátus ősi törvénye értelmében Koppánynak kellett volna örökébe lépni.

Kálti Krónika 1330-ig befejezőleg, 1360 körül Nagy Lajos király udvarában készült, és akkor hogyan is nézett ki István király kalapján a nyitott koronája?

1990-es években kitalált aacheni fantazmagóriás Charlemagne korona helyett...?!
Képes Krónika 1360-ban

SZENT ISTVÁN KIRÁLY HARCA KOPPÁNY VEZÉR ELLEN

Már kora ifjúságában dicső hadat viselt Szent István király a vitéz és hatalmas Koppány vezér ellen. Koppány pedig Szár Zerind fia volt, és már Szent István király atyja, Géza vezér életében vezérséget viselt; Géza vezér halála után Koppány vezér Szent István király anyját vérfertőző házasságra kívánta, meg akarta ölni Szent Istvánt, hogy vezéri részét a maga hatalma alá hajtja. Somogyi vezér volt. Szent István király azonban összehívta főembereit, és Szent Márton hitvalló közbenjárása által kérte az isteni irgalmasság segítségét. Majd összegyűjtötte seregét, és az ellenség elébe indult; a Garam folyó mellett öveztek fel először karddal; itt testi épségének őrizetére két főembert rendelt, Hontot és Pázmányt; az egész sereg fejedelmévé és vezérévé pedig német származású vendégét, Vencellint tette meg. Megkezdődött a csata, mindkét részen sokáig és vitézül folyt a viadal; de az isteni irgalmasság segítségével Szent István vezér nyert dicső diadalt. Ebben a harcban Vencellin ispán megölte Koppány vezért, ezért téres jószágokkal jutalmazta őt meg Szent István, aki akkor még vezér volt. Koppányt pedig Szent István négykézre vágatta; egyik részét elküldte az esztergomi, másikat a veszprémi, a harmadikat a győri kapuhoz, a negyediket Erdőelvébe. Szent István vezér ekkor fogadalmat tett Istennek, ezt hűséggel be is váltotta: elrendelte ugyanis, hogy mind a Koppány vezér földjén lakozó népség gyermekeiből, terméséből és barmaiból örök időkre tizedet adjon Szent Márton klostromának. Az említett Vencellin azután Rádit nemzette, Rádi pedig nemzette Miskát, Miska nemzette Koppányt és Mártont.

SZENT ISTVÁN KIRÁLY HARCA GYULA ERDÉLYI VEZÉRREL

Miután Szent István méltónak találtatott és isteni rendelésből elnyerte a királyi föntség koronáját, híres és nyereséges háborút viselt Gyula nevezetű anyai nagybátyja ellen, aki amaz időben az egész Erdőntüli országot a maga hatalmával kormányozta. Az Úr 1002-ik esztendejében tehát Szent István király elfogta Gyulát, feleségével és két fiával együtt, és átküldte őket Magyarországra. Ezt azért cselekedte, mert bár Szent István király sokszor megintette, mégsem tért keresztény hitre, s nem nyugodott, hanem folyvást igaztalanul zaklatta a magyarokat. Gyula tágas, nagy gazdagságú országát Szent István egészen Magyarországhoz csatolta. Ezt az országot - melynek magyar neve Erdőelve - igen sok folyó öntözi, melyeknek fővenyében aranyat lelnek, és ennek a földnek aranya igen jó.

„Az Úr 1002-ik esztendejében az az erdélyi másik Gyula nem tért keresztény hitre” pedig Gyulát már 950-ben Konstantinápolyban megkereszteltek több családtagjával és főemberével együtt...

Tartsuk csak szem előtt: 1301-re valakik tettek róla, hogy Árpád-házi királyaink országára és trónjára felkapaszkodjanak. Kegyes tettüket, a királygyilkosságaikat valamivel csak meg kellett magyarázniuk. Remélhetőleg ”akkor jobban érezték magukat.”

Mindennek tárgyilagosan átgondolt tudatában érthető, Árpád-házi királyaink egyre komolyabb és véletlenül sem ”népszerűtlen” - Konstantinápolynak Római császára felé való fordulásuk.

Kettős kereszt: Konstantinápolyban a 6. században jelent meg, ahol nemcsak vallási, hanem politikai jelvényként volt használatos. Ott rendkívüli módon el volt terjedve. a 12-ik századig, a kettős kereszt kizárólag a KELET-RÓMAI kereszténységen keresztül terjedt el a nyugati kereszténység területére. Magyarországra **III.Béla** -született 1148-ban-, király 1172-1196 között, hozta magával Konstantinápolyból, Árpádházi-Piroska császárné fiától I. Mánuel Római császártól akinél fiatal kora óta nevelkedett. **III.Béla** apja II.Géza magyar király, anyja pedig Eufrozina kijevi hercegnő volt. 1161 körül Horvát-Dalmát herceg. Mivel apja trónörököse az első fia III.István volt, **III.Béla** a Konstantinápolyi császársággal való közös kapcsolat erősítésének a feladatát kapta.

A Kelet-Római császár után a második ember a *deszpotész* volt.

1165-ben ünnepélyesen a trónörökösének nevezte ki I. Mánuel császár mivel nem volt fiú utóda. **Béla akkor az Alexius nevet és Despota titulust** kapott és pajzsára a kettős keresztet festette. Találgatás hogy ezzel, a császárral való uralkodási egyenrangúságát akarta-e kifejezni. Annyi biztos, hogy a KETTŐS KERESZT eredeténél fogva, az uralkodó azon jelképe, hogy független országot vezet.

Mivel azonban 1169-ben I.Manuél fiatal feleségének fia született, a Konstantinápolyi trón helyett III. Béla néven és mivel a bátyja III.István örökös nélkül hunyt el, Magyarország királya 1172-től amikor a bátyja halála után a hívei neki ajánlották fel a magyar trónt.

(lásd J.W. Sedlar, *East Central Europe in the Middle Ages* c. munkájában is)

Az ő uralkodása alatt kezdődött a hivatalos írásbeliség Magyarországon. A nyugati kapcsolatok is erősödtek uralkodása alatt. Mánuel 1180-ban bekövetkezett haláláig hű szövetségese volt a császárnak. III.Béla idejében tűnt fel először a Konstantinápolyból magával hozott KETTŐS-KERESZTŰNK.

A Magyar Királyság III.Béla uralkodása alatt elismert európai nagyhatalommá fejlődött, erős, független központi irányítással.

Székesfehérváron a Bazilikában temették el, sírjára csak 1848-ban leltek rá. Az Árpádházi uralkodók közül az ő sírja az egyetlen, amit hitelesen feltártak. (mert elárasztották országunkat az uszupátor trónbitorló idegenek).

III.Béla hamvait a budapesti Mátyás-templomba helyezték át.

KETTŐS-KERESZTŰNK jelentősége abban áll, hogy az Ország önálló – függetlenségének a jelképe. Ez a tolmácsolás a Kelet-Római császár uralkodásának a jelképe, ahol **a kettős kereszt az ország világi és egyházi függetlenségének a szimbóluma**. Ezt a kereszt két horizontális-vízszintes vonala jelzi. Középkori uralkodók kezében a jogar alakja a kettős kereszt.

Jézus keresztje is ilyen kereszt volt.

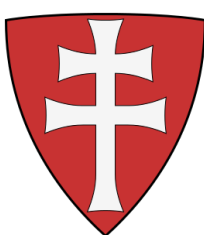
”860-ban Konstantin Cirill szerzetes a Krím félszigetén találkozott a magyarokkal, 882 táján a magyar fejedelem a Duna tájékán találkozott és ünnepélyesen megajándékozta Metód szerzetest.”

(értékes olvasmány és tudnivalónk itt Dr. Diószegi György Antal: Az első görög diaszpóra félezer éve a Kárpát-medencében c. értékes tudnivaló dolgozata

”1154-ben Bács városában görög tudósok munkálkodnak...1774-ben Mária Terézia előírta a hűségeskü letételét a görög kereskedők számára...”

(bár mindenben eszükbe jutott volna az országhoz hűségük kötelessége, a hűségesküelőiróknak, elsősorban az, hogy a magyar nemzet Mátyás királyának szülőföldjét Torontált 1774-től nem hamisítják el, gyökerestül... ha hagyjuk...)

Kettős keresztjeink

Hollós-Corvinusok és III.Béla címerén

és III.Béla pénzein

A "bizánci" – RÓMAI – eredetű kettős kereszt már nem az egyház, hanem az állam, a birodalom jelképe volt. III.Béla Konstantinápolyban nevelkedett és hazatérve az ő pénzén jelenik meg először a kettős kereszt, 1190 körül. Ezzel a magyar függetlenséget hangsúlyozta ki. (Ismerjük-e nemzeti jelképeinket c. írásból)

Bizony ismerjük, ismernénk még jobban is, ha a nemzetünk történetét újraírnák, hitelesen. Kezdhetnék ott, hogy Szent Istvánt ábrázoló festményekről letörölnék a megtévesztésünkre odafestett kettős keresztet. Akkor tiszta képet kapnánk arról is, hogy Szent István kereszténységének államát nem magyar független ország, hanem nagyon is alávetett, megszállt, gyarmatosított területként kezelték valakik a nyugatról 1000 éven át. A napnál világosabban látszik, hogy pontosan erről folyik még manapság is a nagy vita.

Ezt volt hivatva ellensúlyozni 1075-ben Konstantinápolyból nekünk küldött Szent Koronánk és a, 1190-ben Konstantinápolyból III.Béla által hozzánk is elhozott, kettőskereszt. III. Béla édesanyja, I. Msztyiszláv kijevi nagyfejedelem leánya Eufrozina (Kijev 1130 – 1193 Jeruzsálem) volt. Nemzeti címerünkön - az Árpádsáv már jóval előbb - Kijevből került hozzánk. Ezeknek hiteles története a mi nemzeti jelképünk.

Ja, de a Werbőczy mást írt nem csodálkozunk...

10. Stefan Nemanjić Prvovenčani (1165-1228) - Sztéfán Némányity

Elsőnekkoronázottnál maradunk pár adat erejéig aki Raška nagyzsupánjának, a szerb államiság megteremtőjének tisztelt és azonos nevű dinasztiaalapító Stefan Nemanjának három fia közül volt a második. Magyar irodalomban is bőven olvashatunk róluk, szláv történelemben tűnik fel a figyelemre való. (a Nemanjity azt jelenti hogy a Nemanja fia)

Stefan prvovencsáni – "Zeta" - uralkodójának Vukán Nemanjitynak az öccse volt és az önálló Szerb orthodox egyház megalapítójának - osnivač autonomne Srpske arhiepiskopije - **Rastko Nemanjitynak** volt a testvér bátyja.

"Zétáról" igazán 1308-ig hivatalosan "Duklyát" helyes írni és terjeszteni.

Feltűnő, hogy Stefan Nemanja nem az antik "Dalmácia" és "Diokletia" elnevezéseket használta hanem a sajátos "Zeta" nevet ami azt jelenti, hogy Duklya politikai fészke Dukljából áthelyezkedett északnyugatra a Zeta folyó völgyébe (Wikipediából) A "Zeta" elnevezés már 1075-ből ismert volt, a Kelet-Római történész Kekavmen krónikájából ahol Zetáról azt jegyezte le, hogy az Vojiszláv knéz uralma alá tartozott miként

Dalmácia városai is. Konstantinápoly fennhatóságának a megszűntével, Duklja – Diokletia valamint Dalmácia is Stefan Nemanja nagyzsupán és az ő utódianak országához kerültek. A déli tengermelléki városok közül Stefan Nemanja egyedül Dubrovnikot nem tudta elfoglalni amelyet Miroszláv és Sztracimir nevű testvéreivel közösen 1184-ben támadtak meg. Dubrovnik erős ellenállása miként Korcsuláé is, végülis békeszerződés aláírásához és szabad kereskedelmi egyességhez vezetett. Duklyát és Dalmácia déli területét Dubrovnik kivételével a szerb nagyzsupán 1184-ben legidősebb fiának Vukánnak adományozta – a cselekedete az akkori uralkodói szokással egyezett amikor az uralkodó az ország területét a saját családjának férfi örököseire hagyományozza. Így jöttek létre a "kenézi részek" – "udione kneževine". Stefan Nemanja 1196-ban országgyűlést hívott össze – "državni sabor" mivel elhatározta, hogy önként lemond az uralkodásról és mánasztirba-kolostorba vonul. Utódának a középső fiát Stefant nevezte meg. Legidősebb Vukán fiának a nagy-knéz "veliki-knez" titlust adományozta, ezzel rangját a "nagyzsupán" méltósággal tette egyenlővé de nem az ország főhatalmával is. Vukán 1190-ben mint "udioni – társ-részes – knéz" van említve de 1195-ben már mint Duklja, Dalmácia, Travunija, Toplice és Hvosna "királya", de az ország legfőbb uralkodója "gospodin Nemanja veliki župan", tehát az apja Stefan Nemanja **nagyzsupán volt.** Vukán neve mellett a "király" megnevezés abból a hagyományból eredt amikor Duklyában királyok uralkodtak, név szerint **Stefan Vojisláv és az ő Mihailo nevű fiának az utódai.** Vukán uralma alá került tehát az akkori szerb állam délnyugati területe. Azonban rövidesen miután Stefan Nemanja nagyzsupán lemondott uralkodásáról, Vukan "veliki- nagyknéz" többé nem ismerte el fiatalabb testvérenek Stefan Nemanjitynak a főhatalmát. 1202-ben Vukán a magyar királytól kért és kapott katonai segítséget, Rasciából elűldözte az öccsét és saját magát tette meg az ország nagyzsupánjának. Stefan Nemanjity nem adta fel a küzdelmet és 1204 végén vagy 1205 elején visszavette magának a "nagyzsupán" hatalmat.

Vukán Duklja, Dalmácia és Trebinje területén megtarthatta előbbi hatalmát.

Utóda Gyorgyé – Đorđe – nagyknéz titulája szintén mint "király" szerepelt.

Az "udioni knéz" – "társ-részes – knéz" jogai nem változtak amikor Stefan Prvovencsáni 1217-ben királyi titulát és koronát kapott amelyet a pápa követői hoztak el számára Szpliten keresztül. A Balkánon uralkodó akkori helyzet, különösen a régi Kelet-Római császárság részekre való szétverése és Carigrád-Konstantinápolyban létrehozott Latin császárság körülményei hatottak oda, hogy Stefan Nemanjity megkoronázásával ő inkább a katoliku egyházhoz kerüljön közelebb.

Azonban András magyar király sikertelen keresztes hadjárata valamint Petar Kurten latin császár halála is közrejátszott abban, hogy elsőnekoronázott Stefan visszatérjen az ősi vonalra amivel létrejött a "Szerb önálló Egyház" létrehozásának az alapja 1219-ben. A szerb "számosztálná Szrpszká Crkvá – Samostalna Srpska Crkva" (ami azt jelethette tehát, hogy a pápa adományozta királyi koronája NEM biztosította az ország önállóságát???) megalapítója és megszervezője valamint első érseke – arhiepiskóp – a harmadik fiú – a legfiatalabb, Rastko –Rásztkó Nemanjity –a későbbi Szent Száva – volt.

Rastko Nemanjity (1174-1236 január 14.) az első érsek, író, fordító és törvényíró: Konstantinápolyból Kelet-Római törvénykönyvet fordított az egyházi életéről, kolostori szabályzatot és egyházi költeményeket írt. A konstantinápolyi műveltség szellemében nevelkedett, erősen vonzódott a szerzetesi életmódhoz. 1192-ben a Szent Hegyre, az athosi Vatopedi kolostorba vonult, ott vette fel a Sava – Száva – szerzetesi nevet.

Fiatalkorában még otthon Rastko Nemanjity (Szent Száva – Sveti Sava) Zahumlje területének ura volt.

Igen érdekfeszítő területre kerülünk itt, kedves olvasó:

Lássuk csak:

Jelen idő hivatalos adatai között is azt olvassuk, hogy " ... miután másodszer is kértek koronát a pápától, III.Honorius pápa jóváhagyta a kérésüket és koronát küldött amellyel 1217 január 4-én – "Sava je ovenčao (krunisao) Stefana za kralja" - Stefánt Száva, királynak eskette (megkoronázta). A pápa koronája Szerbia részére azt jelentette, hogy jogilag

nemzetközien elismert független állam volt. Két év múlva Száva elérte, hogy Nikejától megkapja a Szerb Ortodox egyház önállóságának az elismerését. Fontos.

Világos ez?

Ha valakit a pápa katolikus királynak koronázott, akkor hogyan lehetett egyszerre ortodox király is, éppen azokban az években amikor a nagy schizma még nagyjában tartott, amikor az egységes Kelet-Római rítusú Konstantinápolyból Latin császárságokat szabdaltak a keresztesek?

Hol történt a világ-történetben már meg, hogy egyazon személy, egyazon uralkodó királyt egyszerre katolikus és ortodox egyházi rítusban koronázott???

A jelen történelemírás Szerbiában, lehet ilyen szemléletet követel, bizonyára nem véletlenül.

A valós történetnek mégis helyes utána keresni.

Magyar nyelven elsőként Tower Vilmos (Komárom 1879 – Győr 1958) felszentelt pap, plébános, táborigazgató, adminisztrátor, tanár, esperes, pápai kamarás, táborigazgató, 1935-től pápai prelátnak terjedelmes irodalmi munkája jön elő akit az 1950-es évek elején internáltak vagy börtönbe csuktak. Munkái közül: 1907-ben Szt. Borbála a tüzéség védőszentje Bp. 1914-ben Die heilige Barbara, Schutzpatronin d. Artillerie, Wien.

1941-ben Das Reich Gottes Kath. Kirchengeschichte für deutsche Schulen in Ungarn. Bp. (keresem, hogy vajon írt-e ugyanezt a magyar iskolák számára Németországban? ...)

1942 Der Wille Gottes, Bp.

1943 Mit köszönhet Magyarország a pápaságnak? Bp.

1935-ben A PÁPÁK SZEREPE HAZÁNK MEGMENTÉSÉBEN ÉS FENNMARADÁSÁBAN, BP. – innen: – roppant érdekes

9. FEJEZET.

A pápa a Szent Korona jogaiért.

III. Ince pápa más oldalról is megvédte a Szent Korona jogát. István szerb fejedelem, helyesebben nagyzsúpán (1196–1228) 1199-ben küldöttség útján a pápához fordult, mint lelki atyjához (patri suo spiritali), azzal a kéréssel, hogy küldjön neki királyi koronát (regium Diadema) és követet. Egyben ígérte, hogy kérése teljesítése esetén népével együtt a katolikus egyházba tér. A pápának tehát, mint az Egyház fejének, elsősorú érdeke, sőt szent kötelessége lett volna István kérelmének teljesítése. Ince pápa örömmel is hajlott a nagyzsúpán kérésére. Már ki is szemelte követét Albanoi János bíboros-püspök személyében. Ekkor azonban váratlan eset történt. Imre magyar király, értesülvén István óhajáról, arra kérte a pápát, ne küldjön koronát Istvánnak, mert Szerbiára ő maga tart hűbéri igényt és mert az önálló szerbiai királyság sértené a Szent Korona jogait, azon a címen, hogy a magyar Szent Korona fennhatóságát egykor István nagyatyja elismerte.

A pápa meghajolt Imre érvelése előtt. Nem is küldött koronát Istvánnak. Sőt amikor Béla felvette a „Szerbia királya” címet (1202), a pápa ebbe is belenyugodott. Együttal utasította János kalocsai érseket, hogy a térítés művének vezetését vegye át Szerbiában, amelynek területét az ő érseki joghatósága alá helyezte, amivel a magyar-szerb kapcsolatot még szorosabbá fűzte. A következmény? István újra kelet felé irányította a figyelmét, népe pedig megmaradt a görög-keleti vallásban.¹

Igaz ugyan, hogy III. Ince pápa utóda, III. Honor, jóvá akarta tenni elődje hibáját és Istvánnak mégis küldött koronát (1217), mert II. András már nem tiltakozott ellene,² de a III. Ince szúrta fullánk megmaradt Istvánban, a megszakított tárgyalás bántotta hiúságát és fokozta benne a függetlenség vágyát, közben a latin csá-

¹ Theiner: Momum. Slav. I. 36.; Migne: Patrologia lat. vol. 215, col. 415.; Fejér: Codex dipl. II. 389, 408, 417.; Hergenrother: Handb. d. allg. K.-Kirchengeschichte. Freiburg. 1913. IV. 755.; Constatin Jurecek: Geschichte d. gerben. Gotha. 1911. I. 287–288.; Fraknoi V.: Magyarország és a róm. Szentszék. I. 39.

² Jurecek: i. m. 296–297.

Imre magyar király miatt szúrta a fullánk Stefan hiúságát? Bélát meg a többi mind utánozta jó példája ez annak: igen hatalmast jelentett a Kárpátok alatt, kimondani a szót hogy magyar, hol rónára hol meg a lankára jobbról-balról irigy toporzékolástól ropogott felénk az avar...

A 19-ik oldalról, ez az "István" a Stefan Prvovencsáni (nagyzsupán 1196-1217, király 1217-1228), és szerb adatok nem írnak a magyar Imre király hűbéri igényéről a koronaküldés elutasításávk kapcsolatban. A magyar király miatt fordult a szerb nagyzsupán a KELET-RÓMA görög vallásához 1202 után?? Érdekes... és mi volt Vukán ellenkezése, aki egyedül akart király lenni??

Egyedül a magyarok, vagy a pápaság és mások érdeke volt-e a térítés szerb területen?

20

szárság hanyatlása és a görög hatalom megnövekedése is kelet felé csábította, úgyhogy később visszatért a görög-keleti vallásra, sőt mint görög-keleti szerzetes halt meg 1228-ban, Szerbia pedig végleg megmaradt görög-keletinek.

Hasonlóképp foglalt állást a pápa a magyar király javára Kalojan Joannicza (Kalojo Johannes) bolgár fejedelemmel szemben is. Kaloján is a pápához fordult azzal az ajánlattal, hogy népével együtt a nyugati egyházhoz pártol, ha neki királyi koronát küld.¹ A pápa Leo bíboros, pápai követet Bulgáriába küldte, hogy a bolgár fejedelemnek elvigye a koronát, őt megkoronázza s a bolgár nemzetet újra felvegye a katolikus egyházba. Leo bíboros a magyar király *tudtával*, sőt királyi kiküldöttével együtt indult Bolgárországba. De Imre később meggondolta a dolgot és a bíborosnak útját állta, őt elfogatta, úgyhogy ez nem is juthatott el a bolgár udvarba. A bíboros jelentette a sérelmet Rómába, de a király is panasszal fordult a pápához, hogy a magyar király „halálos ellenségének” akar koronát küldeni. A pápát bántotta a király erőszakoskodása a bíborossal szemben és a követi jog megsértése, mégis atyai szeretettel válaszolt Imrének: *hogv Bolgárország már előbb létezett*

Ejnye magyar király, te-miattad kellett Stefannak görög-keleti szerzetesként meghalnia 1228-ban? Majdnem elfelejtettem ideírni, még azt is olvasom, hogy Tower Vilmos álneve Wilhelm Tower volt.

TÁJÉKOZÓDUNK:

Rastko Nemanjity – Szent Száva 1192-ben a Szent Athosz Hegyre, kolostorba vonult

Athos félsziget a nagyobb Kalkidiki félsziget három nyúlványából az észak-keleti, sűrű erdővel borított meredek hegyei, emelkedői 2033 méter magasságba nyúlnak fel. A félsziget körüli tengerek a hajók számára veszélyesek. 422-ben a görögökre támadó Perzsa hadsereg flottájának mintegy 20 000 embere veszett oda a viharban. Az Athosz-hegy mintegy 20 orthodox kolostor otthona. Ezek autonóm teokratikus köztársaságot alkotnak Görögországon belül. Itt csak 21 évet betöltött és KELET-RÓMAI orthodox hitű férfiak élhetnek-élhetnek. Nőnemű lény – még állat sem!!! nem léphet be a szerzetesi köztársaság területére.

Jobb oldali térképen Chilandariou a szerbek legnagyobb zarándokhelye – a Hilándár kolostor

egy a 20 közül: Simonos Petras orthodox kolostor meredek óriás az Athosz Szent Hegyén

Athosz Szent Hegyén a Hilándár szerb kolostor

Stefan Nemanja - St.Szimeon (1113-1199.2.13) és Rasztko Nemanjity – St.Száva (1174-1236)
apa és fia, szerb szerzetesek a Szent hegyen
1198-ban közösen alapították az orthodox szerbek Hilándár zárandokhely-kolostorát

Stefan Nemanja

The fresco of Saint Simeon (Stefan Nemanja),
King's Church in Studenica monastery

Стефан Немања

Фреска из Богородичине цркве у Студеници

Датум рођења око 1113

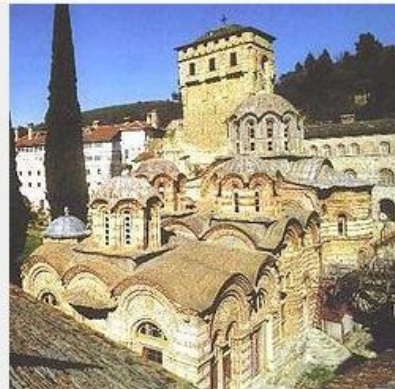
Икона - Св. Сава и св. Симеон
ктитори Хиландарски

Карејски типик из 1199. године са
потписом и печатом Св. Саве,
најстарији документ у Хиландару

Hilandar Хиландар

Хиландариу

External view of the monastery.

Location within Mount Athos

Szent Száva és az apja Szent Szimeon – Hilándár mánasztir-kolostor megalapozói 1198-ban.
Szent Száva aláírása és pecsétje 1199-ből a legrégebb dokument Hilándárban

Ami teljesen érthetetlen: hogyan koronázhatott Szent Száva 1217-ben katolikus szerb királyt, ha ő maga már 1192-től Hilándárban élt és orthodox szerzetes volt? Az apja 1196-ban választotta a szerzetesi életet.

Az apát Stefan Nemanját tartják alapjában a szerb orthodox egyház atyjának, habár jó politikai viszonyt tartott fenn a pápasággal is, főleg I.Manuel császár (aki Szent László királyunk leányának a fia, tehát a magyar király unokája) elleni harcainak a támogatására és mivel az országának tenger melléki területén sok katolikus élt. Uralma idején a bogumilek ellen is harcolt akiket üldözött és büntetett, úgyhogy ők nem jelentettek veszélyt az országára.

Az elte.szlávintézet honlapról: Szláv civilizáció címmel, Stepanović Predrag írja, NEMANJA ISTVÁN (STEFAN!) UTÓDAI részről,” István (Stefan) uralkodása idejében (1196-1228)....Miután a keresztések 1204-ben elfoglalták Konstantinápolyt ahol létrehozták a latin császárságot...., István (ez a Stefan Nemanjity) politikájában a nyugati orientáció került előtérbe. Ennek egyik legkézzelfoghatóbb eredménye az volt, hogy a pápa 1217-ben királyi koronát küldött Istvánnak (Stefánnak! mert mi nem akarunk, sose akartunk senkit magyarosítani, szláv nyelvet nem beszélők vagy akár a csak magyar nyelvet ismerők is a sok ”Istvánt” akár a mi Szent Istvánunkkal is összekeverhetjük Sz-V.I. példa erre a továbbiakban) amelyet a pápai legátus helyezett a szerb uralkodó fejére.....”

**Innen már aztán van min tájékozódni, kedves olvasó
elsőként a Szent Száva nevével viselő egyházi SVETOSAVLJE honlapról:
Stefan Nemanjity fejére öccse az első szerb érsek Sv.Sava-Szent Száva helyezte a koronát**

KRUNISANJE STEFANA PRVOVENČANOG 1217.

röviden innen: Szerbia nemzetközi királyságának elismerése érdekében Stefan Prvovenčani első alkalommal 1204-ben kért koronát a pápától. Ebben testvér bátyja Vukan Nemanjity állt neki ellent, lévén ő már Zeta (királyság) uralkodója és ezért csak saját magát tartotta a szerb királynak. A királyságért folyó testvérharcot 1205-ben a legfiatalabb Sava-Száva testvérüknek sikerült rendezni és egyezséget aláírni az ellenfelekkel. Ennek értelmében Stefan tartotta meg a legfőbb uralkodói jogot aminek erejével mégis ő akart lenni a király. Mivel a görög

császárság és maga CARIGRÁD-Konstantinápoly is akkor latin uralom alá került aminek háttérben a pápa hatalma állt, Stefan Nemanjity a pápától akart koronát kapni és elismerését valamint alárendeltségét is a pápának akarta felajánlani. Az akkor már szent életű öccse Sava-Száva viszont ebben az aktusban az orthodox Pravo-slavlje elleni nagy veszedelmet vélte megérezni és azonnyomban Nikejába utazott, az oda menekült pravoszláv császárhoz és a patriárkához, előadta az előállt helyzetet természetesen, amire Nikejában a Szerb Egyház részére önálló arhierpiskopiját-érsekséget kapott.

Maga Sava Nikejában az első szerb arhierpikop-érseknek lett rukopoložen-felavatva így visszatérve Szerbiába elhárította a veszedelmet amelyik a szerb nép pravoszláv hitét és Egyházát fenyegette. Magához hívatta Stefant, és testvérek közötti beszélgetésben világosította fel arról, hogy mi a helyes igaz lelki haszon úgy az összes szerb népre mint az uralkodóra való tekintettel is. 1221-ben SPASOVDAN napjára (május 20-ára) Žič nevé helységben Egyházi-népi országgyűlést hívatott össze Stefánnal ahol mint szerb arhierpikop-érsek felkente a saját testvérét a királyságra, amikor pravoszláv-orthodox ritusban koronázta királynak és a szerb földek és ország egyedurának-samodršca. **Ettől az alkalomtól neveztetett a minden szerb földek Elsőnekkoronázott királyának, mivel csak Szent Szávától kezdődött Stefan és az ő Nemanjity örökösének igazi királysága. (2) dr. Justin Popović**

Domentijan azt írja, hogy a koronázást Szent Száva "a szent Liturgia szertartásának" "veliki vohod" utáni részében vezette le, amikor az ő hívő testvér-bátyját királyságra a szent venac-koronával koronázta és a Szent Lélekkel kente fel a nagy szentélyben."(3)

(3) Živorad Janković – itt még azt is tudnunk kell, hogy a Kelet-Római egyházi szertartás rendje szerint a "Bizánci" (akkor egészen biztosan csak RÓMAI) császárt a liturgia elején a "Malim vohodu" után koronázzák, de mivel a király a császártól alacsonyabb rangú, ezért őt a szent liturgia későbbi de legfontosabb részében, amikor a régi szertartás szerint a templomban csak a Jézusi tanítást hívők maradnak, a - Liturgija Vernih – a Hívők Liturgiájának – "Veliki vohod" - után következő szertartási részlet keretében kell koronázni.

További néhány tudnivalónk ezekről, 16 oldalból kivonatolva:

Dr.Radoslav Rotković: Zeta u državi Nemanjića (1186-1356)

Poputno je jasno da Dioklitija nije Nemanjina očevina, već jedino mjesto njegovog rođenja

KO JE BIO OTAC STEFANA NEMANJE? Ko je bio taj otac? Tim pitanjem bavili su se mnogi autori. Možda jedini koji se nije kolebao bio je Đ. Sp. Radojičić, koji je kao Nemanjina deda označio Stefana Vukana, mladena brata velikoga župana Uroša I, a kao oca Prvoslava, velikoga župana. Po Radojičiću Prvoslav je postao veliki župan 1126. godine, i tada je Nemanja ponovo kršten po grčkome obredu. Isti autor tvrdi da Nemanja 1160. još nije bio oženjen, iako je imao 46 godina. Da je odabrao Toplicu da u njoj bude njegov dvor. I da se tamo oženio Anom, ćerkom nekoga vlastelina. Ni riječi o zagoneci: zašto niko ne pominje toga Nemanjinoga oca, ako je taj otac bio veliki župan i imao lijepo slovensko ime Prvoslav? P. Srečković je krenuo od izvora. Od Nemanjine Hilendarske povelje, de Nemanja diktira pisaru: "I vzdvižoh pogibšuju svoju dedinou, i priobretoh od morske zemle Zetou s gradovi". (Pisar ga nije dobro čuo. Sava je ispravio taj navod i umjesto morske stavio pomorsku zemlju.) Sava je ponovio ono što piše Prvovenčani, da je njihov otac kršten dvaput, u Zeti po katoličkome a u Raškoj po pravoslavnome obredu, pa u glavi III veli: "vzrastšou že jemou od otročini, i priemšou čest otčastvija svojego... Toplicou, Ibr, i Rasinou". Iz ovoga se, veli Srečković, vidi da je Nemanji, kao očevina, pripadao dio Raške, i to Toplica, Ibar i Rasina; drugim riječima da otac Nemanjin nije bio dukljanski kralj (!), što smo znali i bez njega. I kad je Sava pisao papi da njegovome bratu da kraljevsku krunu, iz teksta je jasno da Dioklitija nije njegovoga očevina nego mjesto njegovoga rođenja! Andrija Zmajević se (1675) držao Orbina (1601). Najveća Zmajevićeva greška odnosi se na ime Stefan, koje je, po njemu, uobičajeno tek od njegovoga prauka, iako se on zvao Stefan Nemanja, a sam Zmajević navodi Stefana kao prvoga ugarskoga kralja 1118. godine, koji je primio krunu od svetog oca pape. U Dubrovniku se, po njemu, nalazi balsamovana Stefanova desnica okovana. Od njega je nastala sintagma "Kruna sv. Stefana". U rodoslovima Nemanjića pominje se kao Nemanjin predak Bela Uroš. No Uroš nije ime nego mađarska titula od ur = čovjek, gospodin u smislu gospodar, što se dosljedno navodi u srpskim titulama. Na Humačkoj ploči iz X - XI vijeka gospodar župe je župi urun. Od osnove ur je i titula gospodarice Srema Ane, koja se pretvorila u ime Urca. Ova je titula u početku bila rezervisana za prijestolonasljednike, a kasnije za veliku gospodu, piše S. Čirković. Dakle, Bela Uroš je gospodin Bela. Kad se tome dodaju imena Stefan Nemanja, veliki župan; Stefan Nemanja, njegov sin, Prvovenčani; Stefan Nemanja, Vukanov sin; Stefan Uroš, treći sin Prvovenčanoga; Stefan Dragutin, stariji sin Uroša; Stefan Uroš II Milutin; Stefan Uroš III Dečanski; Stefan Dušan; Stefan Uroš IV, koji je umro prirodnom smrću 4. XII 1371. i dalje; Stefan Lazarević, Stefan Branković, postaje jasno da tri elementa vezuju Nemanjiće i Mađare: a) ime Stefan, jer je njihova država kruna sv. Stefana; b) titula ur - os, a to je i pridjev = gospodski, pretvorena u ime i c) ime Bela koje je nosilo nekoliko ugarskih kraljeva! J. Kalčić u komentaru uz Jovana Kinama veli: "Kinam kaže da su Uroš i Desa braća... a Dukljanin zna da je Desa bio sin velikog župana Uroša I... Pošto se iz ugarskih izvora zna da je ugarski kralj Bela II Slep (1131 - 41) bio oženjen Jelenom, ćerkom srpskog župana Uroša (I), to znači da je ugarska kraljica Jelena bila rođena sestra srpskog velikog župana Uroša II. Pored toga, za vreme maloletnog Geze II (1141 - 62) u Ugarskoj je bio veoma uticajan ban i palatin Beloš, po rečima ugarskih izvora i Otona Frajziškog, ujak kraljev (Geze II), znači brat kraljice Jelene, i Uroša II... To znači da su Uroš II, Beloš, Desa i Jelena bili deca župana Uroša I..." Dakle, i u Nemanjića je bilo imena Beloš, koje je samo refleks mađarskoga imena Bela. Ovo samo podupire tezu o tjesnoj vezi Nemanjića i Mađara. S druge strane Dukljaninov Pavilimir dobija nadimak Belo, od lat. bellum = rat, jer je "mnogo uživao u ratovanju". Što je na što, možda, uticalo, to mi sada ne možemo da znamo sa sigurnošću. Za nas je važno što su o ovome pitanju učili crnogorski đaci.

Imenica - nemanjić, sa značenjem - onaj koji nema ništa, postoji i danas u češkom jeziku

MONTENEGRO elismert akadémikusa, a történet-tudományos rendszerben a múlt történetek hitelességének tárgyilagossá tanulmányozója **Dr.Radoslav Rotković** (Herceg Novi 1928 – 2013 Herceg Novi) povjesničar, munkája ad felvilágosítást: **"Mindaz mellett, hogy rövidebb vagy hosszabb ideig a Szerb állam keretéhez tartozott, Zeta sohasem volt Szerbia. Teljesen érthető, hogy Dioklitia nem a Nemanja hazája hanem kizárólag**

csak a születésének a helye. Ki volt az ő apja?...” Imenica – nemanjić, - a nemanjity főnév jelentése: – az akinek semmije sincs – nincstelen - ma is létezik a cseh nyelvben.” (kiemelések mindig tőlem Sz-V.I.)

Spajanjem istorije Nemanjića i dukljanskih kraljeva, Orbin je učinio nasilje nad faktima

Ćirković konstatuje da su tobožnji Nemanjini sinovi Tihomil i Simeon plod krupne zabune. Brat Tihomil nastao je usljed greške u latinskome prijevodu istorije Nikite Honijata, a Simeon od monaškog imena Nemanje. Ćirković, takođe, naglašava da je Orbin morao da spaja ono što je objavio od Dukljanina sa onim što je pisao u nastavku, pa je Desu učinio Nemanjinim ocem "i na taj način spojio istoriju Nemanjića i dukljanskih kraljeva", a to je nasilje nad činjenicama. Zaista, da su Nemanjići potomci dukljanskih (zetskih) kraljeva, zašto bi se: a) mučili da dođu do kraljevske titule i udvarali Rimu, i b) zašto bi spaljivali svoju zemlju Zetu? Dalje, Ćirković veli da je Orbin bio "prilično bespomoćan kad je pokušavao da rekonstruiše Nemanjine rodbinske veze. On ne zna za dva Nemanjina brata, Tihomira i Stracimira, ali zato ima Konstantina, koji inače nije poznat. Uostalom, ni srpski rodoslovi ne znaju tačne podatke o Nemanjinom ocu i braći. "Tek moderna nauka je upoznala Nemanjinu braću, dok o Nemanjinom ocu ni danas nema saglasnosti među istoričarima", piše Ćirković. Ostaje nam samo da zaključimo da ignorisanje oca može da se tumači samo njegovom beznačajnošću.

NEMANJA, I VAZAL I PROTIVNIK VIZANTIJE:

Kad se analiziraju srpski izvori o Nemanjima, uočavaju se dva početka. Prvi gospodin (gospodar) je Nemanja, kao u gornjem citatu, a prvi krunom ovjenčani kralj je njegov sin Stefan Nemanja, nazvan po tome Prvovenčani. Uz to se akcentuje Sava (Rastko) kao prvi arhiepiskop, ali sa poremećenim redoslijedom, kako bi Sava postao crkveni poglavar prije nego je njegov brat krunisan, da bi mogao da stavi kraljevsku krunu na glavu svojega brata, iako je papa Honorije III poslao krunu za Prvovenčanoga 1217. godine, a Sava je uzvukao pravoslavnu eparhiju u Raškoj ispod jurisdikcije Ohrida, na nekanonski način, neđe oko 1220/22, u svakom slučaju poslije krunisanja svojega brata! Evo redosljeda tih događanja u mlađem srpskom rodoslovu: "Godine 6647 (1139) nazva se Nemanja gospodin Srba i careva (?) 42 godine. Godine 6727 (1219) Sava bi postavljen za arhiepiskopa Srbima i pomorskim stranama... Godine 6729 (1221) postavi se za kralja Stefan župan, drugi sin Nemanjin, i vlada 40 godina..." Stefan Nemanja je postao veliki župan tek 1166. godine i vladao je, s prekidima, do 1196, kada se zamonao. Osnivač je dinastije Nemanjića. Umro je 1198. godine u Hilandaru kao monah Simeon. Za Nemanju piše S. Ćorović: "Čitav život Nemanjin pokazuje ga kao čoveka sposobna i bistra, ambiciozna i preduzirljiva, ali i potpuno bezobzirna." Nemanjina politička djelatnost do početka osvajanja ka Nišu, Skoplju, Prizrenu i Zeti spada u vrijeme vizantijskoga cara Manojla I (1143 - 80). Manojlo je, po Ostrogorskom, bio vladar velikih sposobnosti, hrabar vojskovođa, vješt diplomata, a iz kontakata sa krstašima zavolio je zapadne običaje i uvodio ih na svome dvoru. Oba njegova braka sa zapadnim princzama doprinijela su proširenju zapadnih navika na Vizantiju. Ukočenost koja je do tada vladala na Vlahernskom dvoru Komnina zamijenjena je viteškom elegancijom zapadnoga tipa. Sam je car učestvovao na viteškim turnirima, što je za Vizantince bio neobičan i neugodan prizor. Stranci su zauzimali visoke položaje u Carstvu, na veliko nezadovoljstvo Romeja (Grka). Još za očeva života oženio se rođakom Konrada III, Bertom od Zulbaha, koja je u Vizantiji dobila ime Irina. Time je pokušao da učvrsti savez sa Njemačkom, protiv Normana, ali je u Drugom krstaškom pohodu (1147) njemački kralj ipak pošao zajedno sa francuskim, pod uticajem propovijedi Bernarda od Klervoa. Konrad je upao u Svetu zemlju i potpuno izolovao vizantijskog cara od Zapada. Koristi od ovoga pohoda imali su samo Turci i normanski kralj Rožer, koji je osvojio Krf, Bortint i Tebu, najbogatije gradove Grčke. A to je ipak dovelo do približavanja Vizantije i Njemačke. Tako su zajedno Njemci, Grci i Venecija (koja se priključila) očerali Normane sa Krfa (1149).

”Amikor a Nemanjityok történelmét összekapcsolta a duklyai királyokkal, Orbini erőszakot követett el a tények felett

Nemanja vazalusa és ellensége is volt Bizáncnak:

A Nemanjityok tanulmányozásakor szerb forrásokban kétféle adat szembevetendő. Az első uralkodó Stefan Nemanja, de az elsőnek koronázott király az ő fia Stefan Nemanja (helyesen a Nemanjity). III.Honorije pápa koronát küld 1217-ben, és itt Szent Száva tevékenységén van a hangsúly, Száva jogtalanul kivette a Rašcia pravoszláv eparhiát – egyházat Ohrid (bolgár) fennhatósága alól, a kanonjog nem betartásával, valamikor 1220/22-ben, ami mindenképpen bátyjának a koronázása után történt. ...

Arról van szó, hogy Száva nem koronázhatott 1217-ben, ha még nem volt érsek, és az egyházat sem különítette el Ohrid fennhatósága alól. ... I.Manuel császár érdekel itt minket aki a nyugattal egyre szorosabb kapcsolatokat tartott, mindkét házasársra nyugati uralkodóleány, nyugati eleganciát vezet be a Komnin császári udvarba, a Császárságában idegeneknek magas pozíciókat adományozott, a

Rómaiak (Görögök) nagy elégedetlenségére ”na veliko nezadovoljstvo Romeja (Grka)”

Innen ennyi érdekel minket a legjobban, I.Manuel idejében ”Romeja” – Rómaiaknak neveztek magukat Konstantinápolyban. F o n t o s – zárójelben jelezve, hogy kikre vonatkozott a ”Romeja”

Amikor III.Konrád leányával Bertával házasodott, aki Konstantinápolyban az Irina nevet kapta (akár Szent Piroska, I.Manuel édesanyja) ezzel a szövetségét Németországgal akarta erősíteni, a Normanok ellen, de 1147-es keresztes háborúban a német király mégis a francia királlyal indult, talán Bernard von Klervoa hatására. Konrád betört a Szentföldre és teljesen elhatárolta a bizánci császárt Nyugattól. Hasznuk ebből csak a Törököknek és Rožer-Roger normann királynak volt aki elfoglalta Korfut,

Korintot és Tébát, Görögország leggazdagabb városait. Bizánc és Németország azonban mégis közelebb kerültek, 1149-ben Németek, Görögök, és Velenceiek elzavarták a Normanokat Korfuról.

navikávi se da diže ustanke, hitro zagazio u rat, ali je uskoro, nešto štrahom a još više ranama, prevaspitan na dobro, pa sad i sam učestvuje u trijumfu. I on, koji beše odbegli rob i sakrivaše se od gospodara, sada bi radije odabrao svako zlo nego se lišio njegovog pogleda. I doista, on sada užurbano traži da vidi cara, kao neko koji iza mraka stiže na sunce i blagonaklono je primljen, i zadobija milost gospodara svoga, i on, kojemu pre toga ne beše dozvoljeno da bezbedno gazi ni po sopstvenoj zemlji, sada stiže do carice gradova, sav radostan što se nalazi pred željenim carevim pogledom, i o njegovoj ropskoj pokornosti ne pruža jemstvo neko iz porodice, nego je on sam tu prisutan kao istinski jemac i svedok."

Ovde je, naravno, literatura pomiješana sa istoriografijom.

"Posle ovog lošeg iskustva", piše S. Čorović, "Nemanja više nije preduzimao nikakve akcije protiv Vizantije dok je bio živ car Manojlo. Staviše, bio je ispravan vazal; god. 1176. učestvovali su i srpski odredi u vizantiskoj vojsci u Maloj Aziji, u borbama protiv Turaka... Pravi zamah Nemanjine snage došao je tek posle smrti cara Manojla (24. septembra god. 1180)"

SMRT JAKOGA VIZANTIJSKOGA CARA MANOJLA (1180) OLAKŠALA JE NEMANJI PRODOR I NA VIZANTIJSKE I NA ZETSKE TERITORIJE:

Poslije Manojlove smrti na prijesto je formalno stupio njegov 12 - godišnji sin Aleksije II; regentstvo je preuzela carica - majka Marija, antiohijska princeza, rodom Francuskinja, a vladao je, u stvari, caričin ljubimac Aleksije Komnin, sinovac preminuloga cara!

Po smrti grčkog cara Manojla, Nemanja pustoši Beograd, Niš i Serdiku; put ka Zeti je otvoren

Aleksije je bio sujetan i nesposoban i narod nije volio ni njega ni njegovu latinsku majku, a polagao je nade u Manojlova brata od strica Andronika koji je upravljao jednom oblašću. U Carigradu je došlo do prevrata, a Andronik je maja 1182, dolazeći iz Male Azije, ušao u Carigrad oduševljeno pozdravljen. Ali on se u početku pokazivao kao branilac mladoga cara, pa je, tobože na molbu dvora i sveštenstva, pristao da od septembra 1183. bude suvladar. No samo dva mjeseca docnije njegovi ljudi su udavili Aleksija, a Andronik se, da bi zadovoljio princip legitimiteta, oženio njegovom 13 - godišnjom udovicom Anom, ćerkom francuskoga kralja Luja VII. No Manojlova autoriteta više nije bilo. Bela III je već 1181. ponovo zavladao Dalmacijom, Hrvatskom i Sremom, a dvije godine docnije su Srbi i Ugri upali u Vizantiju i "opustošili Beograd, Braničevo, Niš i Serdiku". Time je bio ponovo otvoren put ka Zeti, koja je bila ošamućena unutrašnjim sukobima, ranijim napadima Dese o kojima piše Dukljanin i vazalskim odnosom prema Manojlu. Nemanji su indirektno pomogli Normani koji su 1185. osvojili Drač i ostrva Krf, Kefalonija i Zakintos a ubrzo su kopnom i morem stigli i do Soluna, koji je pao 24. avgusta 1185. A 12. septembra stradao je u svome Carigradu i car Andronik, kojega je zvjerski rastrgla na ulicama ista ona masa koja mu je nekoliko godina ranije klicala kao spasiocu Carstva. Dakle, jasno je da se Nemanjincima nije više ko mogao suprotstaviti u Zeti. "Posle Srba, i Bugari su se konačno oslobodili suvereniteta uzdrmanog Vizantijskog carstva", piše Ostrogorski. Već citirani tekst iz Prvočenačnoga jasno kazuje kako je tekla saradnja Nemanje i ugarskoga kralja, u osvajanju Sofije (Sredec) i kako je Nemanja, rastavši se sa ugarskim kraljem, nastavio osvajanja, rušenja i paljenja. Prvo je na red došao Pernik, koji je razrušen pa Stobi koji je opustošen, kao i Zemun, Velbužd, grad Zitomitski i grad Skoplje, i grad Leški u Donjem Pologu i Gradac, i grad Prizren, i grad slavni Niš, i grad Svrlijg, i grad Ravni, i grad Kožli. Te gradove poruši i do kraja temelja ih iskoreni, jer ne osta kamen na kamenu koji se ne poruši. I ne podigoše se ni do danas", piše Nemanjin sin, slaveći oca! Zatijem se, pomalo zbrkano, nižu ostala osvajanja, pa se pominje prizrenska oblast, iako je već porušen Prizren, pa oblast nišavska i oba Pologa s međama svojim, iako je već porušen donji Polog. A onda dolaze na red Dioklitija i Dalmacija...

A történetírás és az irodalom összekevergetése és különválasztása komoly munka

Ostrogorski írja, hogy ugyanabban az évben (1149-ben) Európa országai két táborra oszdtak, az egyik oldalon Bizánc, Németország és Velence, a másik táborban a Normanok, Velfek, Franciák, Magyarok, Rašcia, a háttérben pedig - a pápa! I.Manuel-Manojlo kapcsolatba lépett az Oroszokkal, a magyar trónörököst, Bélát pedig kinevezte a saját utódának (!), hogy ezzel előkészítse a közös Bizánc és Magyarországot. Béla Carigrádban Aleksije lett, össze lett házastva a császár leányával (oženjen je carevom ćerkom) és despota titulust kapott, ami addig csak a császárt illette. Amikor elhunyt III.István magyar király, Manojlo Bélát – Aleksijt ültette a magyar trónra. Bela Uroš testvérét Dészát 1159-ben Raška nagyzsupánjának tette meg mivel ő a keleti egyház pártolója volt és odaigérte a görögöknek Dendru területét. Azonban, alig lett nagyzsupán, Dendrát magának tartotta meg és követeket küldött a Németekhez, hogy nyugaton találjon magának feleséget. Az mellett a Magyarok előtt az ő királyukat a saját uralkodójának nevezte Desa. A hatalma pedig igen erős lett Szerbiában. Srećković történész véleménye erről az, hogy a görög császár akkor megharagudott Desara ugyanakkor a környezete is akik a görög császár udvarával tartottak. A magyarok elleni harcokban, szerb katonai segílyel, a görög császár Desát Carigrádba vitte rabságra. Es "a saját emberének a szerb prinčevim-hercegek között Nemanját tüntette ki, habár nem tette meg azonnal nagyzsupánnak". Ez történt 1162-ben. Nikiti Honijat szerint Desa úgy nyilatkozott, hogy a nyelv esküszik de az ész mást gondol. Raskában voltak még mások is akik a trónt igényelték. Az elsők között Radoszláv nagyzsupán. A görögök viszont azokat segítették akikről úgy gondolták, hogy a támaszuk lehet. Stefan Nemanja 1166-ban lett Raska nagyzsupánja. de 1170-ben, Desa példáját követve, Nemanja elfordult Bizánctól. I.Manuel-Manojlonak a Magyarokkal történő hadakozása azonban elvette Raskától a magyar támogatást, és így 1172-ben Nemanja kényszerülve volt meghódolni előtte. Már 1168-ban Nikita Honijat szerint Nemanja bátrabb lett mint valaha, szabadijét rútságokra használta ki, telhetetlen vággyal fűtve, hogy minden körülötte lévő részekre kiterjedjen, a sajátjaira támadt, karddal fordult a saját törzsbeliekre, határt nem ismerve alárendeltté tette Horvátországot elfoglalta Kotort.....

Korábbi fennhézását enyhíteni akarva, Nemanja végül a császár lába elé hajtja fejét és kegyelemért könyörög

Manuelnek hadseregével sikerült elérnie, hogy Nemanja azon félelmében, nehogy leváltsák Szerbia első emberének kijáró hatalmáról, meghajolt a császár előtt, aki figyelemmel kísérte, nehogy a Német király vagy a Hunok felé hajoljon. Végül Nemanja úgy félt tőle, miként a vadállatok sem félnek az állatok királyától. Ezek után Nemanja nem kezdeményezett semmilyen hadjáratot többé Bizánc ellen, írja S. Ćorović, mitöbb, igazi vazalus volt, 1176-ban Kis Ázsiában a Törökök elleni hadjáratban a bizánci seregben szerb katonai egységek is részt vettek.

Bizánc erős császáranak I.Manuelnak 1180-ban bekövetkezett halála megkönnyítette Nemanja betöréseit Bizánc és Zeta területeire

Manuel halála után Nemanja Belgrádot, Ništ és Szerdiket pusztította, nyitott volt az út Zeta felé

Manuel örököse a 11 éves fia II.Alexiosz Komnénosz császár volt, aki gyenge a trónra, helyette a latin édesanyja Antiochiai Mária császárné szerezte meg a régensséget és a kegyencével, a férjének I.Manuelnak az unokatestvérével (egyések szerint a szeretője volt) Alexiosz Komnénosz prótoszebasztossal irányította az állami ügyeket. A helyi sanyargatott lakosság mind nagyobb gyűlölettel nézte a nyugati zsoldosokat és privilégiumokat élvező itáliai kereskedőket. Külpolitikai kudarcokban 1181 elején már, III.Béla magyar király visszahódította az elveszett Horvátországot, Dalmáciát és Szerémséget két év múlva a Szerbek és Magyarok betörték Bizáncra és "végigpusztították Belgrádot, Branicsevót, Nist és Szerdikát", ezzel újra megnyílt az út Zeta felé. Nemanját ebben a Normannok is segítették akik 1185-ben elfoglalták Drácsot, Krf és Kefalonija szigeteket, minek következtében szárazföldön és tengeren Szolunig értek amelyet 1185 aug. 24-én vettek be. Carigrádban röviddel ezután szept. 12-én Andronikus császár szörnyű halálát ugyanaz az utcai tömeg állati kegyetlensége vitte végbe amelyik pár évvel azelőtt még mint a császárságuk megmentője hajlongott előtte. Az uralkodóházon belül összeesküvésben utcai harcok robbantak ki, de Alexiosz gyermek császár féltestvérét, Komnéna Máriát és férjét, a thesszalonikéi pronoia-birtokos Monferrati Rainer kaiszar szervezőket levertek.

Nemanja fia az elsőnekoronázott Prvovéncsáni jegyezte le az apjáról, de Ostrogorski is írta, a Nemanja és a magyarok közreműködését Sofia elfoglalásában, és miután a magyarokkal szakított, hogyan fosztogatott, pusztított és gyújtogatott tovább Nemanja. Sor szerint: Pérnik, Stobi, Zémun, Vélbuszd, Zsitomitszki városa, Szkoplye városa, Donjem Pologban Lészki városa, továbbá Grádác, "Prizren és Niš dicső városa, Szvrlyig városa, Rávní városa és Kozli város. Ezeket a városokat lerombolta és alapjaiból kigyökerezte, mert kő kövön nem maradt, amit le nem rombolt. És a mai napig fel nem épültek"- írja Nemanja fia, az apját dicsőítve! Kicsit zavarosan folytatódnak a további foglalások, a prizreni terület, habár Prizren már le volt rombolva, majd a niši terület, és akkor következik a sorban Dioklétia és Dalmácia.....

MI OKOZTA A ZETÁVAL VALÓ KEGYETLEN BÁNÁSMÓDOT?

Az itt közreadott dokumentumokból látni, hogy Zeta elfoglalása a Szofia, Nis és Szkoplye területeinek elfoglalásával lett ugyanabba a sorba besorolva. Ime hogyan kezdte Ćirković-Tyirkovity (1970) a Nemanjityok országához tartozó Zetáról szóló közreadását, A duklyai hagyomány eltűnése címmel - Nestajanje dukljanske tradicije: "Nemanja családját minden kétséget kizárva, rokoni szálak fűzték az utolsó dukljai uralkodókhöz. Nemanja jogot formált magának "Diokletiára és Dalmáciára, a saját szülőhelyére, nagyapái hagyatékára." Azonban mindez mellett amikor Zetát a saját országába egyesítette (?), az megszállásnak volt tekintve mégpedig "a görög ősök" alapján akik itt a városokat felépítették és a saját hatalmukban "mint görög területet" tartották. Tyirkovity itt láthatóan enyhíteni igyekszik a városrombolásokat, kicserélte az ősöket "a pusztításokat" azzal magyarázza, hogy azt nem kell szó szerint értelmezni, mivel a Prvovéncsáni is azt írta az apjáról, hogy "a saját embereit sértetlenül hagyta arra, hogy az ő hatalmát szolgálják." Először is: Csak női ágon voltak a Nemanjityok rokonságba a Vojiszavljevityekkel amit az is bizonyít, hogy a bárí nadbiskup Grgur azt írta, hogy Mihailo knézt az 'ujak' (ab avunculis molestatus) bántalmazza, (az "uják" anyai ágon a nagybácsi, apai ágon a nagybácsi "stric"), tehát az anyja testvére és nem az apjái! Anyáról viszont a Nemanjityoknak voltak férfi-testvérei Franciaországban, Bolgáriában, Görögországban, Albániában, Zetán, Magyarországon. A rokonság anyai ágon az eltávolodás és nem a közeledés jele! Ha anyai ágon lehetne igényt tartani az anya földjére, akkor a Bolgárok igényt tarthatnának Dušan cár császárságára és Stefan Décsánszki Szerbiájára, mivel az anyjuk bolgár volt, Velence pedig Stefan Uroš Szerbiájára mivel az ő anyja Dandolo dózsé unokája volt. (számunkra fontos érvelések, ismerős hasonlatok???)

Tehát, Sima Tyirkovity előítélettel enyhít Nemanja kegyetlenségén, Zeta megszállásával kapcsolatban

Tyirkovity mind ezt, feltételezzük, jól tudja, de jól jön neki hogy a rokonság felsorolásával enyhítse azt amit a folytatásban kényszerült idézni, ugyanazon az oldalon, hogy Nemanja lerombolta Zeta városait és **”izmenio slavu njihovu u obraz zapustenija! – kicserélte dicső múltjukat irányítható, sívár, lakatlan, terméketlen, meddő, kopár, puszta arculara” (ismerős, akár a Habsburgok a Hollós-Corvinusokat!) ...** Másodszor, itt Diokletia és Dalmácia egybe lettek kapcsolva, hogy azt lehessen gondolni Diokletia a Nemanja nagyapai öröksége, holott a Nemanják családfája Nemanjának Hercegovinai származására mutat. Harmadszor, a kegyetlenkedéseket azzal igazolja, hogy a Zetai városokat a görögök építették és erőszakkal tartották a hatalmukban és azért nevezték azt görög területnek. (ismerős mifelénk is a ”turkisch-schvábia” meg a sok más török ilyen meg török amolyan elnevezés???) Azonban a görögök azt a területet a szlávok érkezése előtt alapozták. Zeta területe a görögök elleni harcban vivta ki az önállóságát. A XII. században Bizánc mindössze 30 évig uralta Zetát I.Manuel császár idejében aki Rascia területét is uralta. Akkor miért nem rombolták le Raskát is, ahol az egész XII. században és a XIII század elején is görög volt az episkop – egyházfő – aki Stefan Nemanjával együtt működött a bogumilek üldözésében. Éppen a Nemanjityok révén került Görög befolyás Zetára. A Görög hit lett államivá fogadva. Ki építette Hilándárt? Negyedszer, hogyan lehet azt állítani, hogy a nép sértetlen maradt amikor a házaikat felgyújtották. Tyirkovity hamisított ebben a részben mert kihagyta a Prvovéncsáni által közölt részt: az ő apja sértetlenül hagyta a népet, ”hogy félelemben szolgálja az ő országát és fizesse a kijelölt adóterhet....mert a nép újabb pusztítással van fenyegetve, ha nem fizet... Nadbiskup Grgur levelét kell elolvasni amit a szpliti Gvalterij kanonokhoz írt. Képtelenek fizetni a kirótt terhet, amit erőszakkal magának követel (nunc cum violentia exigit)..... Tehát Tyirkovity előzetes szándékkal enyhíti Zeta megszállásának kegyetlenségét, felnagyítja a női ágon való leszármazás jelentőségét (itt az adott kor szabályait tartjuk szem előtt – nem mai gondolkozással értékelünk- középkor – kora újkor – primogenitura – apai ág)világos, hogy a Görögök harcoltak itt 30 évig a XII. században és más területeken is, de nem építhették újra az ötszáz évvel Jézus ideje előtti tenger mellék városait a szlávokat Zetán pedig nem görögösíthették el olyan rövid időn belül, habár a hagyományban feldolgozott népdalok kizárólag az ellenük folytatott harcokról szólnak.

Ha a Vojiszlavljevityek Szerbek lettek volna akkor Prvovéncsáni nem Ráskái hanem Duklja-Zetai lett volna

VUKAN NEZADOVOLJAN ŠTO JE NJEGOV MLADI BRAT NASLIJEDIO PRIJESTO U RASU. RAT MEĐU NJIMA: Vukan je bio nezadovoljan ovim očevim izborom, jer je smatrao da je, kao prvorođeni, imao pravo na glavnu vlast velikoga župana. I ovo pokazuje sasvim jasno de je centar države. Da je Zeta bila srpska zemlja, prijestonica bi se iz zabačenoga Rasa mogla prenijeti na obalu, kad je već mogla, kasnije, da se prebacuje u Skoplje, pa bi se slobodnije koristila stara kraljevska titula Vojislavljevića. Nemanja je, međutim, mislio drukčije i logičnije. Prvorođeni sin ide tamo de je postojala međunarodno priznata kraljevina i koristice se tom titulom bez posebne potvrde o prenošenju, sve dokle to bude moguće, a Stefan je oženio vizantijsku princezu, šćer Aleksija III Anđela, koji je prethodne godine prevratom došao na carigradski prijesto, pa će tako oba sina imati izgleda na titule, jedan sa osloncem na Rim, drugi sa osloncem na Carigrad! B. Ferjančić kaže: "U politici prvih Nemanjića oblast (?) Zete ima važno mesto jer je tu još ranije postojalo kraljevstvo na čije se tradicije, prema vesti Domentijana, poziva izaslanik Metodije kada u ime Stefana Nemanjina traži kraljevsku krunu u Rimu." Dakle, po njemu je jedna oblast srpske države bila kraljevina, i ta se titula nije protezala na ostali dio države! Prudentis est nonnunquam silere. Vukan se, očigledno, nije s time mirio. Pogotovo što se i Stefan okrenuo Rimu i Ugarskoj i već 1200. ili 1201. oćerao ženu Evdokiju i oženio unuku dužda Dandola! Vukan je uciviljenu Evdokiju ispratio do Drača, a preko ugarskoga kralja Emerika uticao na papu Inoćentija III da Stefanu ne da kraljevsku krunu.

Da su Vojislavljevići bili Srbi, Prvovjenčani onda ne bi bio iz Raške nego iz Duklje-Zete

Možda je ono poznato Vukanovo pismo papi iz 1199. kojijem potkazuje bana Kulina i udovicu kneza Miroslava (!) kao bogumile, bilo preventivno, jer ga je iskoristio da istakne svoju krvnu vezu sa papom i indirektno izbaci iz sedla mlađega brata. A Stefan je isključio Kotor iz Vukanove vlasti 1201. godine, jer je Lauro Zan, građanin Venecije "položio zakletvu velikom županu Stefanu i njegovim sinovima, odnosno građanima Kotoru, da će verno obavljati dužnost kneza u tom gradu", što je svakako bilo uzrok rata. Stefan je slao svoje ljude u Rim da mu izdejstvuju kraljevsku titulu i njegova molba bila je povoljno primljena; čak je bio određen i legat koji će odnijeti tu krunu, ali je čitava operacija, na intervenciju ugarskoga kralja, odložena do 1217. godine! Ćirkovici pretpostavljaju da je do ove veze Vukana i Emerika došlo preko Huma i da je Vukan imao dva cilja: da se proglašni kraljem u Rasu i da "uspostavi vrhovnu vlast ugarskih kraljeva nad Srbijom". I zaista, od 1202. Srbija je sve do 1918. navođena u titulama ugarskih kraljeva kao njihova oblast.

Da je Vukan bio jako ozlojeđen, dokazuje činjenica da je uz pomoć mađarske vojske oćerao brata iz Raške, na što je Stefan reagovao pišući da je Vukan prekršio očev zavjet i doveo "inoplemenike na otaćastvo svoje". I ne samo to. Vukan je pustošio svoju sopstvenu zemlju, vjerovatno u toku sukoba sa Stefanovim pristalicama. Da se zaista radilo o "inoplemenim pukovima" dokazuje Emerikovo pismo papi, da je "zemlju velikog župana" ponovo prisvojio, nazivajući se i kraljem Srbije! Dakle, Vukan nije poklanjao pažnju dukljanskoj kraljevskoj tituli, kao tuđoj! Vukan je ostao bez ugarske pomoći 1204. godine, a krstaši su 13. aprila iste godine zauzeli Carigrad. Time je nestala velika vizantijska imperija. Vukan se zadovoljio Zetom, bez prava na Hvosno i Toplicu. Posljedice građanskog rata, veli Blagojević, bile su strašne, do te mjere da je u pitanje dovedeno i postojanje srpske države i srpskoga naroda.

VUKAN NINCS BELENYUGODVA? HOGY AZ ÖCCSE ÖRÖKÖLTE RASKA TRÓNUSÁT, HARC KÖZÖTTÜK, elsőszülöttként Vukan jogot tartott magának a fő nagy-zsupán uralomra. Itt nyilvánvalóvá vált az, hogy hol volt az ország központja. Ha Zeta szerb föld, akkor a székhelyet az elhagyatott Ras területéről áttették volna a tengerpartra, ha már később áttehették Szkoplyéba, és akkor a régi Vojiszávlyevity királyi titulust is szabadon használhatták volna. Nemanja azonban másképpen és logikusan gondolkodott. Elsőszülött fiát tette oda ahol már nemzetközileg elismert ország létezett és ő újabb megerősítés nélkül szabadon használhatja a Vojiszávlyevityek régi királyi titulását, mindaddig amíg az lehetséges lesz. Stefan fiát pedig összeházasította **III.Alexije Angelo bizánci császár** Eudokia nevű leányával, aki pár éve II.Izsák fivére megvakíttatása után felesége Euphroszüné Dukaina Kamaterina segítségével vette át a trónust Konstantinápolyban,

Útja a trónig [forrásszöveg szerkesztése]

Alexiosz életéről nem sokat tudunk. I. Alexiosz legkisebb lányától, Theodóra Komnénéától és az Angeloszok hatalmát megalapozó Kónsztantinosz Angelosztól származott Andronikosz nevű apja, aki tisztként szolgált Anatóliában. I. Andronikosz (1183–1185) véreskezű uralma ellen apjával és fivérével, a nála fiatalabb Iszaakiosszal együtt fellázadt, de a felkelés leverése után menekülnie kellett. Keleten, különböző muszlim fejedelmeknél bujkált. Eközben 1185-ben a népharagot meglovagolva Iszaakiosz megdöntötte Andronikosz hatalmát, és II. Izsák néven megszerezte a császári trónt. Alexiosz **szebasztokrator** rangot kapott fivére udvarában, azonban többre vágott. 1195. április 8-án a bolgár hadjáratra készülő Izsákot elfogta, megvakíttatta és bebörtönöztette. A hatalomátvitelt megszervezésében és lebonyolításában energikus felesége, **Euphroszüné Dukaina Kamaterina** segítette Konstantinápolyban.

Uralkodása [forrásszöveg szerkesztése]

Alexiosz gyenge, éhvhajász és pazarló uralkodónak bizonyult. A külpolitikai kihívásokkal képtelen volt megbirkózni: mivel a bizánci sereg szétesett, jobb híján diplomáciai megoldásokkal próbálkozott. Ezek azonban nem hoztak sok eredményt. A bolgárok 1195-ben és 1196-ban feldűlték Szerhész környékét, mire a császár tárgyalásokba kezdett velük. Mivel nem jutottak eredményre, Alexiosz kormányzata jobbnak látta meggyilkoltatni a balkáni nép vezetőit, **Pétert** (1196), majd **öccsét, I. Iván Aszent** (1197). Péter gyilkosát, **Ivanko bojár** azonban nem tudta trónhoz juttatni a sereg gyengesége miatt, így miután Konstantinápolyba menekült, inkább elismerték Philipopolisz (a mai Plovdiv) helytartójának és a balkáni hadsereg parancsnokává tették. Ivanko azonban rövidesen inkább átállt az Aszen meggyilkolását követően cáni címet szerző **Kalojan** oldalára. Haddal nem is lehetett vele leszámolni, végül cselel fogták el, így sikerült visszaszerezni a területeit.

A bolgárok függetlenedésekor egy **Dobromir** **Hzir** (Khrüszosz) nevű bojár a **Vardar** vidékén önálló területet hasított ki magának. III. Alexiosz megpróbálta Dobromirt a terület bizánci helytartójának elismerni, és még Iszaakiosz nevű fia lányát, Theodórárt is hozzáadta. Hzir azonban hozzá csatlakozó bizánci tisztekkel inkább a teljeskedést választotta: **Makedónia** jelentős részét elfoglalta (**Bitola**, **Prilep**), és **Hellaszba** is betört. Hzir szintén Kalojan mellett foglalt állást, aki 1202-ben meghódította területeit. Az elerőtlenedett bizánci rezsim a másik balkáni dinasztikus kapcsolatot sem tudta hasznosítani: hiába volt az 1196-ban trónra lépő szerb **I. István** Alexiosz veje, a császártól nem remélhetett segítséget a fivére, **Vukan** és a magyarok elleni harcban.

Száműzetésben [forrásszöveg szerkesztése]

Hamarosan megpróbálta visszaszerezni trónját: a lázadó **Murtzuphosz** hadvezérével vette fel a kapcsolatot, de nem járt sikerrel. **Görögországban** jártában időközben hozzá csatlakozott feleségével, **Eufrozínával** együtt a Balkán nagy részét uráló thesszalonikéi királynak, **Montferrati Bonifác**nak megadta magát, majd az **épeirosz** despotához, **Dukász Mihály**hoz, végül pedig vejéhez, **Laszkanisz**hoz menekült, aki Kis-Ázsiában harcolt a latinok ellen. Az ikóniumi szeldzsuk szultán támogatásával követelte Laszkanisz koronáját, aki leverte és foglyul ejtette őt. Kolostorba száműzve élte le élete hátralévő részét. Halálának időpontja nem ismeretes.

Házassága, gyermekei [forrásszöveg szerkesztése]

Bizánci császár	
Uralkodási ideje	1195. április 8. – 1203. július 17.
Elődje	II. Izsák
Utódja	IV. Alexiosz, II. Izsák
Életrajzi adatok	
Született	1153
Elhunyt	1211 (58 évesen)
	Nikaia
Házastársa	Euphroszüné Dukaina Kamaterina
Gyermekei	1. Eiréné 2. Anna 3. Eudokia

(itt a wikipediából, **’’1196-ban trónra lépő’’ de még nem koronázott veje ’’I.István’’ - azaz a Stefan Nemanjity aki III.Alexije-től nem remélhetett segítséget Vukan és a magyarok elleni harcban, felesége volt Eudokia)**

Stafan Nemanja terve szerint tehát, - folytatjuk Dr Radoslav Rotkovity Montenegrói tanulmányából:

így mindkét fiának kilátása van a királyi titulára, az egyiknek Rómára támaszkodva, a másiknak pedig Carigrádra támaszkodva!

B. Fernjančić írja: ’’Az első Nemanjityok politikájában Zeta (?) területének fontos szerepe van, mivel itt már régebben királyság volt, amelynek -Domentijan szerint- a hagyományára hivatkozott a kiküldött Metohije Rómában, amikor ott Stefan Nemanja részére kérte a koronát. Tehát, szerinte Szerbia egy része már királyság volt, amelyik titulus nem volt érvényes az ország többi területére! Prudentis est nonnunquam silere. Vukan ezzel azonban láthatóan nem volt megelégedve. Főként mivel Stefan is Róma és Magyarország felé fordult és már 1200-ban vagy 1201-ben elzavarta Eudokia nevű feleségét és Dandolo dózsé unokáját vette feleségül! Vukan pedig Eudokiját Drácsig kísérte, Imre magyar királyon keresztül pedig odahatott III.Inocentija-Ince pápára, hogy Stefannak ne adjon királyi koronát.

(– III.Ince 1198-1216, pápa vajon mennyire hallgathatott a magyar királyra – vagy akárki másra?)

Ezen felül 1202 májusában Ince elküldte *Venerabilem* című **dekrétumát** Zähringen hercegének, amelyben a pápa leírja a német hercegeknek az egyt dekrétum öt pontban foglalta össze Ince gondolatait, amelyek kifejezik a pápa pontifikátusának egész filozófiáját.

- Elsőként a pápa elismeri, hogy a német hercegeknek joguk van megválasztani a német királyt, aki később német-római császár lesz.
- Ezt a jogot a hercegek az Apostoli Széktől kapták, amikor a **bizánci** császár jogait a pápák átruházták **Nagy Károlyra**.
- A megválasztott király személyének tüzetes vizsgálata és annak eldöntése, hogy a király valóban méltó a császári címre, a pápa joga. Az egyház hogy a király egyházi átokkal van sújtva vagy **eretnek** tanokat követ, joga van megtagadni ezeket.
- Ha a pápa nem találja méltónak a királyt a császári koronára, akkor a hercegeknek új királyt kell választaniuk, vagy ha ezt megtagadják, akkor me
- Ha a hercegek két királyt is választanak, akkor a pápának először meg kell próbálnia egyezsége bírti a hercegeket. Ha ez nem sikerül, és egy b döntson a jelöltek között. A pápa hivatalának szentségéből fakadóan dönt a két király között, amelynek alapját nem a törvényesség képi, hanem

Ince dekrétumát a hercegek nagy része elfogadta, hiszen Ottó hatalma akkorra nem csupán az egyház támogatását nyerte meg, hanem a hercegek r személyisége, és közvetlen politikája során még legközvetlenebb barátjai közül is álltak át Fülöp oldalára. Az egyházat is megsértette, ezért Ince trónról Fülöp javára. 1208. június 21-én azonban Wittelsbach Ottó meggyilkolta Fülöpöt, és ezzel eldönt a hatalmi vetélkedés. November 11-én a frank Ince is meghívta őt Rómába, hogy fejére helyezze a császári koronát.

1209. október 4-én Ottót a Szent Péter-bazilikában császárrá koronázták, azonban a ceremóniát hosszas tárgyalások előzték meg a Lateránban. Inc végleg le kellett mondania Spoleto, Ancona és a matildi javak birtoklásáról. Ottónak ígéretet kellett tennie, hogy Szicília trónját nem tekinti sajátjának, **”a bizánci” császár jogait Kr.u. 800-ban! ”átruházták” Nagy Károlyra ... és a német hercegek ezzel bibelődtek 1202-ben 1208-ban Wittelsbach Ottó meggyilkolta Fülöpöt, de Szicília trónja mégsem lehet az övé...hatalomharcokban ... hatalmi vetélkedésekben ... de 1202 májusától ha a pápa nem találja méltónak a királyt – még királynak sem – nemhogy császárnak... a lényeg itt talán, 1202-ben a bizánci császár jogai alapján működtek, vagy akartak működni 1202-ben, - de a pápa dönt 1202-ben – tehát 1202-ben Imre magyar király milyen alapon dönt..?...a pápa pedig a ”bizánci” császár jogai alapján dönt 1202-ben. De hol volt Hieronymus Wolf meg az ő ”bizánca” akkor még...**

Hieronymus Wolf – Wikipedia

1

Hieronymus Wolf

aus Wikipedia, der freien Enzyklopädie

Hieronymus Wolf (* 13. August 1516 in Oettingen; † 8. Oktober 1580 in Augsburg) war ein deutscher Humanist und Philologe. Er gilt als Begründer der deutschen Byzantinistik.

Inhaltsverzeichnis

- 1 Leben und Werk
- 2 Charakter und psychische Störungen
- 3 Literatur
- 4 Weblinks
- 5 Einzelnachweise

Hieronymus Wolf.

Leben und Werk

Hieronymus Wolf wurde 1516 in Oettingen geboren. Schon im Kindesalter verlor der hochbegabte Junge seine Mutter, die an einer wahrscheinlich erblichen Geisteskrankheit litt und in eine Anstalt eingewiesen wurde, wo sie noch lange Jahre in geistiger Umnachtung lebte. Wolf besuchte die Schule in Nördlingen und war bereits mit 14 Jahren Schreiber auf der Burg Harburg.

Schon früh zeigte sich seine Neigung zu Philosophie, Geschichte und Humanismus. Einflußreiche Personen wurden auf das Talent aufmerksam und förderten es. Besonders in Nürnberg fand er wohlgesinnte Mentoren und Förderer. 1536 starb sein Vater an den Folgen eines Unfalls. Wolf kehrte pflichtbewusst nach Oettingen zurück, um sich um den vier Jahre jüngeren Bruder zu kümmern, der später ein bekannter Arzt in Nürnberg wurde. Von 1537 bis 1539 studierte er in Wittenberg, dem Zentrum der reformatorischen Aufklärung und des Humanismus in der Renaissance. Zu seinen dortigen Lehrern gehörte unter anderem Melanchthon.

Von 1543 bis 1545 war er Rektor in Mühlhausen, kehrte für kurze Zeit als Lehrer nach Nürnberg zurück, von wo er vor vermeintlichen Mordversuchen in Panik floh, reiste bald nach Tübingen, dann nach Straßburg. 1548 wurde er in Basel immatrikuliert, wo er seinen Freund und späteren Herausgeber seiner Werke Johannes Oporin

(1516 – 1580)

kennenlernte. 1550 bis 1551 betreute er begabte deutsche Studenten als Präzeptor in Paris, das er in einem erneuten Anfall von Verschwörungswahn und Todesangst fluchtartig verließ.

Er lehnte eine angebotene Stelle als Geschichtsprofessor in Basel ab und wurde 1551 Sekretär und Bibliothekar bei Johann Jakob Fugger in Augsburg.^[1] Der Nachkomme der berühmten Handelsdynastie war selbst der Literatur und Geschichte mehr zugetan als dem Handelsgeschäft. In seinem Bestreben möglichst alle bedeutenden Werke der klassischen Literatur zu sammeln, fand er in Wolf einen eifrigen Bundesgenossen. Wolf lebte in seinem Haus und erhielt ein sehr großzügiges Gehalt. Dieses nutzte er nahezu ausschließlich, um seine eigene Büchersammlung zu erweitern, deren erste Anschaffungen er sich buchstäblich vom Munde abgespart hatte. Einige Jahre später war Fugger mangels Geschäftssinns so hoch verschuldet, dass er inhaftiert wurde.

1557 nahm Wolf, seines Förderers verlustig, die Stelle als Rektor des St.-Anna-Gymnasiums an und wurde damit zugleich Augsburger Stadtbibliothekar. In dieser Funktion erwarb er sich große Verdienste. Er erweiterte die Bestände um wichtige Werke. Unter seiner Leitung erhielt die Augsburger Stadtbibliothek ein eigenes Gebäude, den ersten eigenständigen Bibliotheksbau Deutschlands.

Bereits in frühen Jahren hatte Wolf begonnen, griechische Schriften bedeutender Gelehrter der Antike und Spätantike ins Lateinische zu übersetzen. Zusätzlich versah er seine Transkriptionen mit zahlreichen Erklärungen, Kommentaren und Hinweisen. 1548 und 1549 veröffentlichte *Oporin* Wolfs kommentierte Übersetzungen wichtiger Werke von Isokrates und Demosthenes. Wolf hatte sich vorgenommen, systematisch Isokrates' gesamte Werke zu übersetzen. Ebenso fasziniert war er von der Kultur und Wissenschaft des über 1000 Jahre lang bestehenden Oströmischen Reiches, das als Nachfolger des antiken Römischen Reichs bis zum Spätmittelalter das dominierende Imperium des Abendlandes war. Seiner Arbeit ist es zu verdanken, dass viele Schriften dieser Zeit erhalten sind und späteren Historikern als Grundlage für die detaillierte Rekonstruktion jener Epoche dienen konnten. Wolf prägte auch den bis heute gängigen Begriff Byzanz bzw. Byzantinisches Reich, der auf dem Namen der vorchristlichen Siedlung Byzantion basiert, auf deren Resten die Metropole Konstantinopel errichtet wurde. Weder Kaiser Konstantin der Große noch seine Nachfolger bezeichneten ihr Reich jemals so; in ihrer Vorstellung repräsentierten sie das Römische Reich, und dementsprechend nannten sie sich selbst auch Römer (griech. *Romaioi* bzw. Ρωμαῖοι). Auf Wolfs Vorarbeiten beruhen die Forschungen vieler späterer Gelehrter, aus denen sich der eigene interdisziplinäre Wissenschaftszweig der *Byzantinistik* entwickelte.

Wolf vezette be a mai napig hatályban lévő Byzanz – Byzantinisches Birodalom elnevezést. Nagy Konstantine császár az ő utódait viszont az ő Római Birodalmában hagyta hátra, hagyatékában az ő népe a RÓMAI Birodalom népe volt, akik magukat RÓMAIAKNAK nevezték, görögül *ROMAIOI* – *Romaioi* – *rómaiak voltak*. Wolf előmunkája csak sokkal később került az irodalomba amiből aztán a Byzantika tudományt formálták – ki-ki a saját szája íze szerint de mindenki alapos megtévesztésére, aki csak egy kicsit is akar EURÓPA középkori történetéről tudni.

Szállóigévé teszem Dr Rádoszláv Rotkovity elismert és kiváló akadémikus egyik mondatát:

”A tények felett elkövetett erőszakot.”

Hieronymus Wolf lehet nagy történelmet írt, de a tény felett nagy erőszakot is elkövetett.

Nach jahrelangen inneren Kämpfen und Verhandlungen mit potenziellen Käufern, rang sich Wolf 1572 zum Verkauf seiner privaten Büchersammlung durch. Es lag ihm daran, dass diese vollständig blieb und nicht auseinandergerissen würde. Er akzeptierte den Kaufpreis von 600 Gulden, die er als jährliche Rate zu je 30 Gulden erhielt.

Hieronymus Wolf starb 1580 in Augsburg. Die verbliebenen Reste (ca. 600 Bände) seiner Privatbibliothek, die nach Schätzungen über 1000 Bände umfasste, befinden sich heute in der Staatlichen Bibliothek Neuburg an der Donau.

Charakter und psychische Störungen

Wie oben beschrieben, hielt es Wolf anfangs nie lange an einem Ort. Anhand seiner Autobiographie und erhaltener Notizen schließen Historiker auf eine erblich bedingte, wahrscheinlich von der Mutter ererbte Veranlagung zu psychischen Verhaltensstörungen. Er wurde zeitlebens von Depressionen, Selbstzweifeln und Verfolgungswahn geplagt. Obwohl er Kontakt zu bedeutenden Persönlichkeiten seiner Zeit hatte – neben den oben angeführten *Melanchthon*, *Oporin* und *Fugger* gehörte dazu beispielsweise auch Tycho Brahe – beklagte er sich stets über mangelnde Akzeptanz und Spott seiner Mitbürger. Seine Verschwörungsfantasien verursachten u. a. die panikartige Flucht aus Nürnberg, wo er sich eigentlich wohl fühlte und gerne geblieben wäre. Er bildete sich ein, man wolle ihn vergiften, sah Spinnen im Essen (das angeblich verhext war) und zeigte sogar klinische Symptome. Diese Störungen dürften verstärkt worden sein durch den festen Glauben an Magie und Astrologie, dem Wolf, wie viele seiner – auch gebildeten – Zeitgenossen anhing.

Er lebte zurückgezogen, in seine Arbeit vertieft und mied möglichst gesellige Runden mit Studien- und Fachkollegen, die tatsächlich über seine Weltfremdheit spotteten. Zudem hielt er sich selbst für hässlich. Zeitgenössische Porträts lassen in der Tat auf nicht sehr vorteilhaftes Aussehen schließen. Wolf schielte stark auf einem Auge, was seine Sehkraft in späten Jahren sehr beeinträchtigte. Gegenüber Frauen verhielt er sich stets zurückhaltend und scheu – über sexuelle oder auch nur platonische Beziehungen liegen über lange Zeit keine Indizien vor. Erst spät, nachdem er Fuggers Haus verlassen und einen eigenen Haushalt gründen musste, näherte er sich seiner Haushälterin und verliebte sich schließlich in sie. Eine Heirat wurde ihm von den Verantwortlichen der Stadt Augsburg – seinem Arbeitgeber – jedoch wegen des Standesunterschiedes verwehrt. Er lebte bis zu seinem Tode mit ihr zusammen, hinterließ aber keine Kinder.

Einer seiner Förderer war Jakob Degen.

**Verschwörungsfantasien szenvedéseiben ... meg a boszorkányságok ... a verhext-ek
.... üldöztetési mániája Oporin meg Fugger után... a betegsége**

Jakob Degen egyike azoknak aki folytatta az ő munkáját.

Te meg magyar forogj és vesződj csak azon, hogy miért volt "római" a Corvinus-Hollós

Tájékozódásunknak nincs itt még a vége, néhány ritkaság még ezután következik

a Montenegrói akadémiával folytatjuk itt a tudnivalókat 1202-ből:

indirektno izbaci iz sedla mlađega brata. A Stefan je isključio Kotor iz Vukanove vlasti 1201. godine, jer je Lauro Zan, građanin Venecije "položio zakletvu velikom županu Stefanu i njegovim sinovima, odnosno građanima Kotora, da će verno obavljati dužnost kneza u tom gradu", što je svakako bilo uzrok rata. Stefan je slao svoje ljude u Rim da mu izdejstvuju kraljevsku titulu i njegova molba bila je povoljno primljena; čak je bio određen i legat koji će odnijeti tu krunu, ali je čitava operacija, na intervenciju ugarskoga kralja, odložena do 1217. godine! Ćirković pretpostavlja da je do ove veze Vukana i Emerika došlo preko Huma i da je Vukan imao dva cilja: da se proglasi kraljem u Rasu i da "uspostavi vrhovnu vlast ugarskih kraljeva nad Srbijom". I zaista, od 1202. Srbija je sve do 1918. navođena u titulama ugarskih kraljeva kao njihova oblast.

Da je Vukan bio jako ozlojeđen, dokazuje činjenica da je uz pomoć mađarske vojske očerao brata iz Raške, na što je Stefan reagovao pišući da je Vukan prekršio očev zavjet i doveo "inoplemenike na otačastvo svoje". I ne samo to. Vukan je pustošio svoju sopstvenu zemlju, vjerovatno u toku sukoba sa Stefanovim pristalicama. Da se zaista radilo o "inoplemenim pukovima" dokazuje Emerikovo pismo papi, da je "zemlju velikog župana" ponovo prisvojio, nazivajući se i kraljem Srbije! Dakle, Vukan nije poklanjao pažnju dukljanskoj kraljevskoj tituli, kao tuđoj! Vukan je ostao bez ugarske pomoći 1204. godine, a krstaši su 13. aprila iste godine zauzeli Carigrad. Time je nestala velika vizantijska imperija. Vukan se zadovoljio Zetom, bez prava na Hvosno i Toplicu. Posljedice građanskog rata, veli Blagojević, bile su strašne, do te mjere da je u pitanje dovedeno i postojanje srpske države i srpskoga naroda.

SIN STEFANA NEMANJE, I SAM STEFAN NEMANJA, POSTAJE 1217. PRVI SRPSKI KRALJ, PRVOVENČANI: Konačno je sin Stefana Nemanje, i sam Stefan Nemanja, postao kralj godine 1217. godine. Domentijan, Savin učenik i biograf piše da je Sava molio papu: "Da vjenčaiet brata svojego kralievstvo po prvomu otačstvu kralievstva ih, v niemže i otac ih rodi se po božstvovnomu smotreniju v meste rekomem Dioklitii iže zovet se veliko kralievstvo otrpva".

Poslije izvjesnoga vremena naređeno je Teodosiju da preradi Domentijanov životopis sv. Save i izostavi pomen pape i miroljubiv stav prema katoličkoj crkvi, jer to poslije propasti Latinskoga carstva 1261, "više nije odgovaralo zvaničnome stavu srpske crkve". Ali nije urađen samo taj jedan falsifikat nego je prvo navedeno da je Sava osamostalio srpsku pravoslavnu crkvu pa onda krunisao svojega brata, iako je papa poslao krunu 1217. a Sava se otrgao ispod jurisdikcije Ohrida dvije - tri godine kasnije! Mnogi istraživači smatraju da Sava nije ni prisustvovao krunisanju svojega brata, jer se nije slagao sa njegovim osloncem na papu! "Kad su ti pregovori (oko krunisanja - p.n.) privedeni kraju, Sava je ljut otišao iz Raške." Blagojević ponovo falsifikuje istoriju pa veli da je "kraljevsko dostojanstvo pripadalo i srpskim vladarima u Duklji znatno ranije (1077), ali je ono bilo teritorijalno ograničeno na "Duklju i Dalmaciju" i personalno vezano za dinastiju Vojislavljevića"! Da su Vojislavljevići bili Srbi, Nemanjići bi koristili njihovu kraljevsku titulu! A Stefan, Nemanjin sin, ne bi bio Prvovenčani, već bi Prvojenčani bio Mihailo Vojislavljević!

SAVA JE OSAMOSTALIO PRAVOSLAVNU CRKVU U RAŠKOJ NA NEKANONSKI NAČIN, ALI U DRŽAVNOM INTERESU, KORISTEĆI IZGNANSTVO VIZANTIJSKOGA CARA I PATRIJARHA, KOJIJEMA JE BILA POTREBNA MATERIJALNA POMOĆ!

Poslije falsifikovanja Stefanovoga krunisanja, kao da je bilo prije odvajanja pravoslavne crkve u Raškoj od Ohrida, uslijedilo je i falsifikovanje toga osamostaljanja.

Tvrđi se da je Sava bio arhiepiskop prije no je Prvovenčani krunisan - zaista mnogo falsifikata!

Latini su 1204. osvojili Carigrad i u Aja Sofiji je 16. maja krunisan za cara Latinskoga carstva grof Balduin Flandrijski, kojega je podržavao mletački dužd. Mlečanin Toma Morozini postao je prvi latinski patrijarh u Carigradu. Teritorija Vizantije podijeljena je među saveznicima

már a küldött is ki volt jelölve, a koronaküldés mégis el lett halasztva 1217-re, amiben Tyirkovity megállapítása szerint is, Hum lehetett a kapocs Vukán és Imre király érdekében. Vukán Ras királyává akarta magát kinevezni, Szerbia fölé pedig a "Magyar királyi felsőbbiséget akarta létrehozni". A valóságban is 1202-től egészen 1918-ig a Magyar királyok titulái között Szerbia mint az ő területük van megnevezve. (csak nem a Magyar királyi titulusában, mert ilyen 1490 után nincs, nem volt)

Vukán sérülékenységét bizonyítja, hogy a Magyar király hadseregének segítségével elzavarta az öccsét Raškából, és Vukán is pusztította a saját földjét, támogatói segítségével. Imre király levele a bizonyíték itt amit a pápához írt " a nagyzsupán földjét újra elfoglalta, és Szerbia királyának nevezte magát!" *(felettébb érdekes és elgondolkodtató ez, csak egy gondolatnak, nem, nem biztos, hogy a magyar lelkiségnek felel meg mások földjének a kisajátítása, erre nem vagyunk büszkék, sohasem voltunk, ezt a továbbiakban élő példával bizonyítjuk is – a Kurvingrád példájával - DE AKKOR MI VAN A HOLLÓS-CORVINUSOK FÖLDJÉVEL, már pedig ők a mai történelmet-mese-mese-mátkáktól bizony TÖBBET, SOKKAL TÖBBET ÉRDEMELENEK, mindenkitől....)*

1204-ben Vukán magyar támogatás nélkül maradt, a keresztések pedig abban az évben április 13-án elfoglalták Carigrádot. Ezzel eltűnt a nagy Bizánci birodalom, Vukán megelégedett Zetával. A polgárháború amelyik kitört, kegyetlenségében a szerb állam és szerb nép fennmaradását is fenyegette. **STEFAN NEMANJA FIA ÉS MAGA STEFAN NEMANJA IS 1217-ben LETT AZ ELSŐ SZERB KIRÁLY, az ELSŐNEKKORONÁZOTT:** Szent Száva tanítványa és életrajzának megírója, Domentijan írta le hogyan kérte Száva a pápát: "Da vjenčaiet brata svojego kralievstvo po prvomu otačstvu kralievstva ih, v niemže i otac ih rodi se po božstvovnomu smotreniju v meste rekomem Dioklitii iže zovet veliko kralievstvo otrpva."

Bizonyos idő után el lett rendelve, hogy Teodosije dolgozza át Szent Száva életrajzát, és hagyja ki belőle azt a részt ahol a pápa és a katolikus egyház iránti barátság van említve mivel az, a Latin császárság 1261-es pusztulása után, "többé nem felelt meg a szerb egyház hivatalos

állásfoglalásának.” Azonban nem csak ez az egy falsifikáció-hamisítás lett elkövetve, hanem úgy van előadva, hogy Száva először függetlenítette a szerb pravoszláv egyházat és utána koronázta meg a bátyját, mindzmellett, hogy a pápa 1217-ben küldte a koronát, Száva pedig Ohrid joghatósága alól csak két – három év múlva vonta ki magát! Számos kutató szerint, Száva jelen sem volt a bátyja koronázásán mivel nem támogatta annak a pápára való támaszkodását! ”Amikor ezek a megbeszélések (a koronázás körül) befejeződtek, Száva dühösen távozott Raskából.”

Blagojevity – Blagojević ismét hamisítja – falsifikuje – a történelmet amikor azt véleményezi ” a szerb uralkodók Dukljaban már viselték a királyi méltóságot jóval korábban (1077-ben), de az területileg ’Dukljára és Dalmáciára’ volt korlátozva és személy szerint a Vojiszávlyevity dinasztiahoz volt kötve”! Ha a Vojiszávlyevityek szerbek lettek volna, a Nemanjityok használták volna az ő királyi címüket – titulájukat! Stefan Nemanja fia a Stefan Némányity pedig nem lett volna Elsőnekkoronázott, mert az Elsőnekkoronázott Mihailo Vojiszávlyevity lett volna!

SZÁVA RASKÁBAN A KÁNONJOG ELLENÉBEN FÜGGETLENITETTE A PRAVOSZLÁV EGYHÁZAT, DE AZ ORSZÁG ÉRDEKÉBEN, KIHASZNÁLVA A BIZÁNCI CSÁSZÁR ÉS A PATRIÁRKA SZÁMŰZETÉSÉT, AKIKNEK ANYAGI SEGÍTSÉGRE VOLT SZÜKSÉGÜK!:

Stefan koronázásának a meghamisítása után, mintha az a Pravoszláv egyház Ohridtől való elszakadása előtt történt volna meg, következett annak az elszakadásnak a meghamisítása.

Állitva van, hogy Száva archiepiszkóp volt Elsőnekkoronázott koronázása előtt – igazán számos hamisítások!

Tvrđi se da je Sava bio arhiepiskop prije no je Prvovenčani krunisan - zaista mnogo falsifikata!

Latini su 1204. osvojili Carigrad i u Aja Sofiji je 16. maja krunisan za cara Latinskoga carstva grof Balduin Flandrijski, kojega je podržavao mletački dužd. Mlečanin Toma Morozini postao je prvi latinski patrijarh u Carigradu. Teritorija Vizantije podijeljena je među saveznicima.

NIKEJSKO CARSTVO, PREMA OSTROGORSKOM:

I sama Grčka bila je izdijeljena. Atikom i Beotijom zavladao su Burgundi, a Ahajom i Morejom Francuzi. Grci i bjegunci, nezadovoljni Latinima, zasnovali su nove države: Nikejsku i Epirsku despotovinu. Despot Teodor Laskaris krunisan je 1205. za cara u Nikeji, a Mihailo Anđeo je osnovao Epirsku despotovinu. Zato novi centar u Nikeji nije obezbjeđivao punu državnu i crkvenu vlast, jer mu je konkurisao Epir. I po St. Stanojeviću epirski despotat je bio "takmac Nikejskom carstvu". A ovo je važno zbog položaja Teodora Laskarisa, koji se poslije petnaestak godina saglasio da se pravoslavna crkva u Raškoj privremeno izdvoji ispod jurisdikcije Ohrida. Ne zna se ni kada je to bilo niti zašto se Laskaris s time složio. Bila su nesigurna vremena a blago odneseno iz Carigrada svakako je bilo pri kraju. I nema drugoga objašnjenja nego da je Sava donio u Nikeju zlato, koje se i inače često pominje uz Nemanjiće i uz njihove zadužbine. Dakle, Laskaris je sklopio sa Savom nekakav usmeni dogovor o privremenom preskakanju kanonskih propisa, po kojima se pravoslavlje u Raškoj ne bi moglo osamostaliti bez saglasnosti ohridskoga patrijarha. Upuštajući se u takvu akciju, Sava je radio u interesu svoje države, a ignorisanje kanona može se jedino tumačiti kao za njega manje važno pitanje. No zbog toga on nije dobio tomos, to jest dokument o toj saglasnosti, pa se zato i ne zna kada je to bilo. Da je Sava dobio tomos, u njemu bi bio i datum i ime patrijarha. U odsustvu tomosa i Domentijan nagađa, ili prikriva istinu, pišući da je Sava otišao na Istok, ne navodeći ime grada. Teodosije je, izostavljajući papu, i zamjenjujući datume, napisao da je Sava pošao u grad Konstantinov, da ga je car Laskaris bogato obdario, a patrijarh German posvetio za arhiepiskopa. I sve je to, navodno, bilo prije nego je Prvovenčani krunisan, kako bi Sava mogao da ga kruniše! Zaista mnogo falsifikata od božjih ljudi na zemlji.

SMRT U ZETI NEZAPAZENOGA VUKANA. NASLJEĐUJE GA JOŠ MANJE ZAPAZENI ĐORĐE:

Vukan je imao tri sina: Đorđa, koji je živio u Ulcinju, Stefana koji je podigao Moraču i Dmitra, monaha Davida, koji je imao unuka kneza Vratka, oca knjeginje Milice. O Vukanu ima u Zeti malo tragova. Nema ni Žitija. Uglavnom, pominje se u vezi sa Vatikanom. Ali Dragoje Živković s razlogom veli da se Vukan držao pape kako bi udovoljio zetskoj vlasteli i crkvenim vlastima. Zemlja je bila katolička i on nije mogao da to smetne s uma. Pravoslavlje će se javiti tek oko 1233. u Zeti a kasnije na primorju. Dakle, djelovao je "u službi zaštite dukljanskih vjersko - političkih tradicija". Katolički sinod u Baru 1199, na kome su donesene odluke o ozdravljenju katoličke crkve u Zeti, pomagao je Vukanu da se približi papskoj kuriji, u isto vrijeme dokle Sava i Nemanja stvaraju srpski centar u Hilandar. Skadar je bio u rukama Stefana Prvovenčanog. Kad ga je Mihailo Anđeo iz Epira osvojio, 1214, bio je ubijen pa je Stefan ponovo zadobio taj važan saobraćajni centar koji je neko vrijeme (1080 - 1150) bio zetska prijestonica. Vukan se ne pominje poslije 1207, u ugovoru između Kotora i Dubrovnika, da je signiran uz brata, velikoga župana Stefana. Istina, novootkriveni natpis u manastiru Studenici bilježi ga kao živa 1209, sa titulom veljega kneza, koju mu pripisuje i Sava, ali od 1208. u Zeti ga je ipak naslijedio Đorđe, koji je u julu te godine položio zakletvu vjernosti mletačkome duždu i njegovoj vladi. U zakletvi stoji: "Da ćemo zemlju koju sada posedujemo i onu koju ćemo ubuduće steći čuvati za istog gospodina dužda i njegove naslednike" (et quod terra quam nunc habemus et illam, quam nos acquiremus in antea, per eundem dominium duces suosque successoribus tenebimus)!

Ako je neko 1241. sa Kosova bježao od Tatara nije mogao stati u Zeti jer su Tatari bili i tu

Teodor Laskaris despotát 1205. Nikejában császárrá koronázták, Mihailo Anđeo-Ángyéo megalapította az Epiri despotátust. S.Stanojevity szerint Epir a "Nikeja császárság vetélytársa volt". Ez fontos Laskaris helyzete miatt aki beleegyezett, hogy úgy tizenöt év után a pravoszláv egyház ideglenesen kiváljon Ohrid fennhatósága alól. Nem tudni, sem azt, hogy mikor történt ez és azt sem hogy miért adta beleegyezését ehhez Laskaris. Bizonytalan helyzet járta, a Konstantinápolyból-Carigrádból elhozott kincs bizonyára fogyóban volt. Nincs más magyarázat mint hogy Száva aranyat hozott magával, ami amúgy is emlegetve van a Nemanjityokkal kapcsolatba. Tehát Laskaris valami

szóbeli egyességet köthetett Szávával a kanonjog előírásának ideiglenes átugrására, ami szerint az Ohridi patriárka beleegyezése nélkül ez nem lehetett volna kivihető. Dokumentumot erről Száva nem kapott amit Domentiján is találgat, vagy az igazságot takarja el, azt írva, hogy Száva keletre távozott, de nem nevezte meg a várost. Teodoszije, kihagyta a pápát, kicserélte a dátumokat, és azt írta hogy Száva Konstantin városába ment ahol Laskaris gazdagon megjutalmazta, és Germán pátriárka archiepiszkopnak avatta – German posvetio za arhiepiskopa. És történt mindez állítólag mielőtt Elsőnekkoronázottat megkoronázták, azért hogy őt Száva koronázhassa meg!

Igazán sok hamisítás Isten embereitől ezen a földön.

ÉSZREVÉTELLEN VUKÁN HALÁLA ZETÁBAN, ÖRÖKÖSE A MÉG ÉSZREVÉTELENEBB FIA ĐORĐE:

Ha valaki 1241-ben a tatárok elől szökött Koszovóról, nem állhatott meg Zetán mert ott is Tatárok voltak

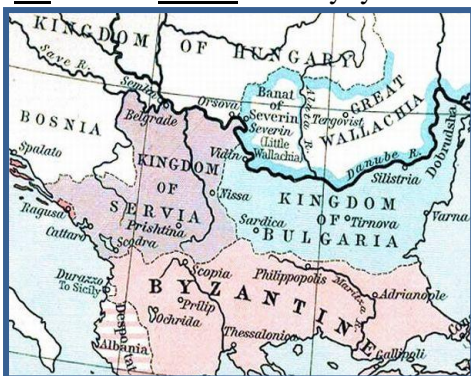
Zetán a pravoszlávlye csak 1233 körül volt jelenség, addig katolikusok voltak, 1199-ben Vukán a pápához közeledik éppen akkor amikor Száva és az apja Nemanja Hilándárban a szerb egyházat alapozták. 1207 vagy 1209 az utolsó őt említő év, Száva 1208-ban említi mint velikít aki knez -. Utóda György fia volt aki ugyanazon év júliusban hűség-esküt tett a velencei dozsé és az ő uralmának ” A földet amely most a tulajdonunk és amit a jövőben is megszerzünk, megőrizzük a dozsé uralmának és az ő utódainak.” (et quod terra quam nunc habemus et illam, quam nos acuiremus in antea, per eundem dominium ducem suosque successoribus tenebimus”!) (kikindai Latin nyelvet előadó Вујановић Вера professzornóm büszkeségére, a latint ma is úgy szeretem, mint szerettem akkor régen, az ő óráin – bár csak néhai Kulcsár Péter színvonalán tudhatnám)!

11. Vukán Némányity nagyzsupán (csak 1202-1204 között),

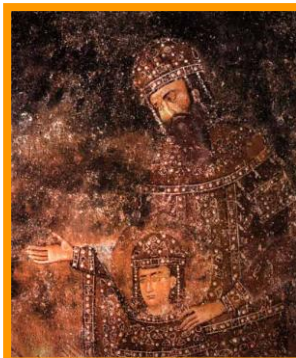
12. Sztéfán Rádoszláv király (1228-1234),

13. Sztéfán Vládizsláv király (1234-1243),

14. Sztéfán **I.Uroš** Némányity született 1220 körül, szerb király 1243-1276,

Balkán 1265-ben.

Sztéfán I.Uroš és a fia Dragutin 1273 körül, freskó a Szopotjáni monostorban.

14.ez az I.Uroš – a Prvovencsáni Sztéfánnak (1165-1228) aki 1217-ben a szerbek Elsőnekkoronázott Stefan király - és Ana Dandolo legfiatalabb fia volt, és Henrik Dandolo unokája volt. Amikor VIII.Paleolog Mihajlo 1261-ben megerősítette a császárságát, I.Uroš baráti jóviszonyt eszközölt ki vele és ezzel egyben Magyarországgal is. Amikor a szerbek megtámadták a Macsói bánságot I.Uroš fogságba esett, de IV.Béla magyar királyt támogatta a II.Ottokár cseh király elleni háborúban és 1261-ben a bécsi békekötésen is jelen volt. Akkor házassította össze az idősebb Sztéfán Dragutin nevű fiát a későbbi V.István magyar király leányával Katalinnal és megígérte, hogy nekik engedi át a szerb trónt. Amikor ezt az ígéretét teljesíteni vonakodott a fia fellázadt ellene és I.Urošnak Humba kellett menekülnie ahol monostorba lépett és 1277-ben meg is halt. (**Bokor József és a Pallas nagy lexikona szerint**). Miután a fiatalabb Milutin nevű fiát sikertelenül próbálkozott VIII.Paleolog Mihájlo Ana nevű leányával házassítani, I.Uroš akkor Paleolog ellenségeivel Szicília királyával Anjou Károllyal szövetkezett. Duklya és Hum nagyzsupán uralkodói tituláit

(tekintettel arra, hogy jelen adatgyűjtemény a középkorral és általában a régmúlttal foglalkozik, az eddig használt és valakinek a rangjára utaló ”cím” jelölést elhagyjuk és a világosabban értelmezhető ”titulus – titula(nem csúfnév) - titulál” szót használjuk

majd. Címet inkább tartózkodásunk helyének, postai küldemény adatainak vagy szellemi munkát megjelölő és tartalmára való utalásnak tartjuk. **A rangokra való utaláskor tituláltak-(nak), jellemeznek-(tek) valakit, ezért itt ezt az iránymot használjuk),**

tehát a nagyzsúpán titulákat beszüntette és központi uralkodását vezette be. Dragutin fia akkor magyar katonai segítséggel legyőzte 1276-ban. I.Urošnak az Anjou Károly – Charles D’Anjou (1226-1285) egyik rokonával Jelena Anzsujszka – Anjou Ilona (1236-1314) úrnővel kötött házasságából három gyermekük született: Dragutin, Milutin és Brnjacsza – Brnča akinek a férje 1269-ben IV.Béla magyar király fogságában volt. (ezek szerb forrásokból, annyi magyar megjegyzést még, hogy Wertner Mór nem nevezi meg sem Brnjacsza lánynak sem a férjének ?Gjorgje zsupánnak a nevét, az általa ismert forrás nevet nem tartalmazott 1891-ben 56-58 old). Érdekes még tudni Anjou Károly keleti ambícióit, a Balkánon akart terjeszkedni amihez a Konstantinápolyból elűzött II. Balduin latin császár személyében talált támogatót akinek megígérte, hogy visszaszerzi a császárságát. 1267-ben meghódította Durazzo vidékét és Albánia királyává proklamálta magát. 1269-ben a keresztes háborúra készülve Anjou Károly békét kötött a restaurált Kelet-Római Birodalom szövetségeseivel a genovaiakkal, flottája Konstantinápoly ellen támadásra indult azonban a szörnyű időjárás elpusztította a hajóhadát. 1280-ban Anjou Károly 8000 katonát menesztett az erős Kelet-Római erőd Berat ellen. VIII.Mihail, unokaöccsének Tharkhaniotésznek a vezetésével, szétverte a támadókat. A helyzeten már az sem segített, hogy IV.Márton pápa kiátkozta VIII.Mihailt aki éppen Anjou Károly törekvéseit megcsáklyáznának mondta ki a katolikus és az ortodox egyház egyesülését 1274-ben. (magyar Wikipédiából).

A két egyház egyesülésének sikertelenségéről: IV.Márton pápa francia volt, így Anjou Károly 1280-ban szabad kezet és a teljes pápai apparátust elkapta Kelet-Róma elleni intézkedéseire. Elálltak a két egyház egyesítésétől, Anjou Károly megkapta a pápa jóváhagyását a Latin császárság megújításához. A pápa kiátkozta VIII.Mihailót.

Anjou Károly Kaláabriában gyűjtött hadsereget, megszállta Mesinát. A szicíliaiak akkor **III.Pedro Aragón** királyhoz fordultak segítségért aki 1282 augusztusban partra szállt Trapanimnál, Palermóba masírozott és 1282 szeptember 4-én Szicília királyává kiáltotta ki magát. Október végéig Sziciliát Károly utolsó hadereje is elhagyta, ezzel az Anjouk végképpen elvesztették Szicília területét. Habár Kalábria területére húzódott Anjou Károly a rokonaira számított, elsősorban III.Fülöp francia királyra, III.Pedro Aragón azonban Kaláabriában is sikeres volt ami Anjou Károlynak gondot okozott. A pápa kiátkozta III.Pedro-t és keresztes hadjáratot hirdetett ellene. Ez volt az Aragón keresztes háború. Anjou Károly fia II.Károly Nápolyi király és az Aragón uralkodó közötti háborúk végülis Aragón győzelemmel végződik, II.Károly rabságba kerül. Nápolyban a franciák ellen lázadtak. (szerb Wikipédiából)

I.Uros uralkodása alatt a Mongol támadásoktól szöktek a szászok Erdélyből Szerbiába ahol fellendítették a bányászatot. A magyar királysággal és felesége által Anjou Károly rokonságához tartozásával kapcsolatban került Cárigrád ellenes magatartásra. Idejének jó részét Cárigrád megtámadásának a tervezgetésével töltötte, amiből végülis semmi sem vált valóra. Nem tudta magát a cselekvő lépésre szánni. 1276-ig tartó uralkodása ezzel némileg befejezetlenül végződött.

Sztéfán Drágutin Némányity (1252-1316):

(A koronája valahogy nagyon ismerősen hasonló)

Csáki, Kőszegi, Kun László és általában a Magyar királyság területe és Sztéfán Drágutin Szerémi-Сремска királysága

15. Stefan Dragutin – Stefan I. Uroš szerb király és Anjou Jéléna szerb királyné fia volt.

Dragutin felesége Árpád-házi Katalin hercegnő volt akivel négy gyermekük, két fiú és két leányuk született. Vladisláv fiuk szerémi király, Sztéfán Urošity Némányity fiuk a későbbi Sztéfán szerzetes volt, *Jeliszavétá (1270-1331) leányuk I. Sztéfán Kotrománity felesége lett*, - (szerb adat szerint pedig amit fontos tudnunk) – még egy leányuk Urošica-Ursa-Urszulá pedig I. Pávlé Šubitynál volt férjénél. Jó ezekre odafigyelnünk, mert miként azt prof. **Željko Fajfrić** – ejtsd: Zsélykó Fájfrity a Kotrománityok című tanulmányában megjegyezte, *valóságos keveredése volt ez a későbbi válságos konfliktusoknak.*

eks Raški kralj vladao nad Mačvom sa Beogradom, Usorom i Soli, ali i nad nekim srpskim zemljama noseći naziv "sremski kralj": "i ustavši ode u oblast države svoje, u zemlju zvanu Mačva, koju mu je dao tast njegov kralj ugarski. Tamo došavši sa ženom svojom blagočastivom kraljicom Katalinom i sa jednim delom vlastele svoje..." (Danilo Drugi). Samim tim dobio je odlučujući uticaj nad onim delom Bosne kojim su vladali ban Prijezde I, a kasnije i njegovi sinovi. Za razliku od svojih prethodnika Dragutin je bio veoma revnosta u prekrštavanju bogumila. "Mnoge od jeretika bosanske zemlje obrati u hrišćansku veru i krsti ih" (Danilo Drugi). Taj njegov rad na prekrštavanju bogumila nije bio praćen nasiljem, tako da nije poznato da ih je on progonio. "Njegovom blagodaću koja sve daje, dođe u tu zemlju da je prosveti, i da narod, koji je bio u tami i mraku neznanja, po učenju božanskoga pisma privede ka svetlosti spasonosnoga života" (Danilo Drugi). Negde tokom 1291. godine prešao je i sam u katoličku veru.

Kako su Dragutin i ban Prijezda I bili smotreni političari to su ubrzo uvideli da im je jedini način za opstanak zajednička saradnja. Ta se saradnja ubrzo završila rodbinskim vezama tako što je Prijezdin sin, Stjepan I oženio Dragutinovu ćerku Jelisavetu (1284.). Ova rodbinska veza sigurno da je daleko više godila Stjepanu I negoli Dragutinu. Zahvaljujući ovoj ženidbi došao je Stjepan I u najbliže rodbinske veze preko tašte Kataline (ćerka ugarskog kralja Bele IV) sa ugarskom kraljevskom kućom, ali i sa napuljskom kraljevskom kućom budući da je Belina druga ćerka, Marija, bila udata za napuljskog kralja Karla II. Te su se rodbinske veze još više razgranale kada je druga Dragutinova ćerka, Urošica (Ursa) udata za moćnog hrvatskog bana Pavla I Šubića. Naravno, tu je bila i rodbinska veza sa kraljevskom kućom Nemanjića, preko tasta Dragutina. Ove rodbinske veze kasnije će da imaju velikog udela u unutrašnjim previranjima u Ugarskoj, ali i mnogo kasnije kada se Tvrtko I bude krunisao za kralja.

Dakle, bila je tu čitava zbrka rodbinskih veza sa Arpadovićima, Anžuvincima, Šubićima i Nemanjićima. To je svakako razlog za kasnije legende o poreklu porodice Kotromanić i o njihovom

Željko Fajfrić: Kotromanići

Magyar Árpád-háziak, nápolyi Anjouk, horvát Šubityok, szerb Némányityok, luxemburgi Zsigmondék, celjei Cilleiek, bécsi Habsburgok, I. Tvrtko, II. Tvrtko meg a többiek rokoni szárlainak keveredéseiből sok zúr-zavar származik még majd Közép-Európa Közép-Korának a történelmében. Összeházasodunk és ami a te családod földje az mind az én vagyonom lesz, jó példa erre Hollós-Hunyadi János családi fészke meg a birtokai. A történelmet meg legfeljebb meghamisítjuk, Mátyás az igazságos már ügyis meghalt, jöhetünk a hazugságainkkal, ha a magyarok hagyják.

Azonban aki Közép-Európa Közép-Korának történelmét elhamisítja, magát a világnak történelmét elhamisítja, Közép-Európa Közép-Korának emberi méltóságát tiporja. **K-E K-K** fontos betűközös.

K-E K-K Közép - Európa Közép - Kora

Közép-Kor nélkül - nincs Közép-Európa.

Sztéfán Dragutin Némányity szerb király uralkodott 1276-1282 között. Apja I. Uroš sikertelenül támadott a Magyar királyságra 1268-ban.

Ennek a támadásnak az eredménye lett Árpád-házi V. István jövendő magyar király Katalin nevű leányával történő házassága. Amikor az apja I. Uroš Dubrovnik elfoglalására készült, Dragutin a Magyar királyság és a Dubrovnik Köztársaság segítségével sereget gyűjtött és 1276-ban ledobta apját a trónról. Királyságát akkor három részre osztotta: Anjou Jéléna királyné Zeta, Trebinje, Plava és Poibarja területén, Dragutinnak az öccse Milutin az ország déli részét kapta míg maga Dragutin a nagyobb északi országrészen uralkodott. Szicília királyával Anjou I. Károlyal szövetkezett a Kelet Római Birodalom ellen. Lovaglás közben a lábát törte minek következtében átadta a trónját Milutinnak azzal a feltétellel, hogy annak halála után Dragutin gyermekei öröklék a szerb trónt. 1284

Dragutin István szerb király - Wikipédia

2

Gyermekei

- Feleségétől, Árpád-házi Katalin (1256/57–1316 után) magyar királyi hercegnőtől, 3 gyermek:
 - Erzsébet (1270 körül–1331), férje Kotromán István (1242 körül–1314) bosnyák bán, 4 gyermek, többek közt:
 - Kotromanić István (–1353) bosnyák bán (*II. István*), felesége Piast Erzsébet (1302–1345) kujaviái hercegnő, 1 leány:
 - Kotromanić Erzsébet magyar királyné (1340 körül–1387), férje I. Lajos magyar király (1326–1382), 4 leány, többek közt:
 - Anjou Katalin (1370–1378)
 - Mária magyar királynő (1371–1395)
 - Hedvig lengyel királynő (1374–1399)
 - Kotromanić Ulászló (–1354), felesége Šubić Ilona bosnyák anyakirályné (–1378 körül), 4 gyermek, többek között:
 - Kotromanić Katalin (1336 körül–1396 körül), férje I. Hermann cillei gróf (1332/34–1385), 2 fiú, többek között:
 - Cillei Hermann (1360 körül–1435) horvát és szlavón bán, felesége Schaunbergi Anna (1358 körül–1396 körül), 6 gyermek, többek között:
 - Cillei Borbála (1392–1451), férje Zsigmond magyar király (1368–1437), 1 leány:
 - Luxemburgi Erzsébet magyar királyné (1409–1442), férje Albert magyar király (1397–1439), 4 gyermek
 - I. Tvrtko bosnyák király (1338 körül–1391), felesége Sisman Dorottya (1355 körül–1382/1390) bolgár királyi hercegnő, 1 fiú+1 természetes fiú, többek közt:
 - II. Tvrtko bosnyák király (1382 előtt–1443)
 - Ulászló (1280–1324) szerémi és macsósi bán, címzetes szerb király (*II. István Ulászló*)
 - Uroš, szerzetes

Uralkodóház	Nemanjić-dinasztia
Született	1252
Elhunyt	1316. március 12. Đurđevi stupovi kolostor
Nyughelye	Đurđevi stupovi kolostor
Gyermekei	II. István Ulászló szerb király
Édesapja	I. István Uroš
Édesanyja	Anjou Ilona

után az igazgatása alá kapta a Macsói-bosnyák bánságot, Belgrádot, Bosznia északkeleti részét Uszora és Szoli területét. Uszora kivételével ezek a területek a középkorban Szerémség területének számítottak. Alsó és felső Szerémség Dragutin uralmához a "Szerémi föld- Сремска земља" néven tartozott. Ezért néha forrásokban Dragutint mint Szerém királyát említik. Belgrád Dragutin király idejében lett először a Szerb királysághoz tartozó városként említve. 1290-ben Dragutin a Branicsevói területre tört de Drmán és Kudélin a tatárak segítségével legyőzték őt majd Mácsvára támadtak és végigpusztítottak rajta. Dragutin akkor öccséhez Sztéfán Milutinhoz fordult segítségért. Közösén támadtak Drmánra és Kudélinra, akik a tatár Arany horda tuménbasájának Hogájának a védelme alá húzódtak.

Milutin szövetsége a Kelet Római Birodalommal sértette Dragutin király érdekeit ezért a két testvér között polgárháború zajlott az 1301-1312/13 években. Mivel a magyar Károly Róbert királlyal is háborúzott, kibékült Milutinnal 1312-ben. Visszaállították a régi határokat, ám hamarosan megbetegedett és Teoktiszt néven Monostorba vonult. A nemesek és papság száborán először Vladisláv fiára hagyta uralmát. 1316-ban bekövetkezett halálával országát egybekötő részek kapcsolatai megszűntek létezni.

16. ez a Sztéfán II. Uroš Milutin (1253-1321), I. Uroš király fia és Dragutinnak az öccse volt. Dragutin halála után Károly Róbert (1301-1342) magyar királlyal került konfliktusba Mácsva és Belgrád területének elvesztése miatt. Az első olyan szerb király volt aki negyvenéves uralkodása alatt a térségben komoly politikai tényezővé vált. Házasságaival sikerült biztosítani a Bulgáriától és a Kelet-Római Birodalomtól nyert háborús szerzeményeit. Milutin kegyetlen uralkodó volt, fia Sztéfán Décsánszki apja elleni sikertelen fellázadását azzal büntette, hogy megvakította őt. A saját raškai szerény udvartartását, a ceremóniákat és titulákat a konstantinápolyi fényűző berendezésre cserélte át. Ötször házasodott. Legutoljára 1299-ben az 5 éves Szimonidával nősült. Ő 46 éves körüli lehetett. Uralmával egyidőben a Szerb Egyházat is

erősítette. Számos templomot és kolostort épített. Halála után két és fél évre, szentté avatták. Halála után polgárháború tört az országára. Házasságaiból 2 fia és 2 leánya született. (a koronája viszont egy kicsit ismerős)

17. Sztéfán III. Uroš Décsánszki, Szerbia királya (1321-1331),

Apja II. Uroš Milutin sikeresen megvédte az országát a tatárjárástól, a területét is tovább növelte Nyugat-Makedónia meghódításával. Halála utáni trónviszályokban a fia III. Uroš került ki győztesen. Bolgária mellett Szerbia a térség legerősebb állama volt. Az 1330-as velbudzsi ütközetben aratott győzelme biztosította Raška számára, hogy a Balkán-félsziget vezető állama legyen. Ezt az időt tekintik Szerbia fénykorának. "Bizánc" gyengélkedett, a Magyar királyság a saját belső ügyeivel volt elfoglalva. A Bolgárok a velbudzsi vereségük hatása alatt álltak. III. Uroš fia akkor fellázadt az apja ellen és magához ragadta a hatalmat.

Két hónapra miután Zvécsán várába zárták "ismeretlen körülmények között" az életét vesztette írta róla Tyirkovity, D. Pavlovity pedig azt, hogy: (Décsánszki) "Stafán a börtönben a valóságban meg lett fojtva, özvegy felesége pedig Jovan Oliverhez ment férjhez."

Szerb adatban itt az áll, hogy III. Stefan Uroš Décsánszkit 1331-ben a fia IV. Stefan Uroš Dušan Silni - ütötte ki a hatalomból, monostorba zárta majd megölte. A kor szerb legendája úgy tartotta, hogy Stefan Décsánszki megátkozta a fiát és annak minden utódát amikor a hóhérok érte jöttek, hogy megöljék, az átok utána valóra vált.

Stefan Uroš II. Milutin – NEM "Milutyin" (1253-1321) felesége Simonida (1294-1345) szerb királyné II. Andronikus Paleologus leánya, és Stefan Uroš II. Milutin ötödik felesége volt.

A fia: **Stefan Uroš III. Décsánszki (1276-1331)** apjának első vagy negyedik házasságából született ezért egyesek szerint 1276-ban Jelenától, vagy 1284 után miután az apja elűzte a második feleségét a magyar Erzsébet királyleányt, és harmadszor egy Anával házasodott. 1299-ben negyedszer is házasodik ez a

Décsánszki ... Stefan Uros II. Milutin harmadszor a Bolgár Simonissal házasodott.....”Er heiratete viermal. In dritter Ehe war er mit bulgarischen Princessin Anna von Terter verheiratet. Mit ihr hatte er einen sohn, Stefan Uroš III. Dečanski.....” (német történelemírásból és a német wikipedia szerint is) Magyar forrásból: a Wikipediában a Pallas nagy lexikonából és Luczenbacher (1848-tól Érdy) János (1796-1871) adataira hivatkozva többek között ez áll: ” Milutin II.Uros István (1281-1321 uralkodott) első neje Anna, János tesszáliai helytartó leánya volt, ettől elvált és hogy a magyarok támogatását az ingatag Dragutin ellen megnyerje, elvette III.András magyar királynak leányát Erzsébetet, kitől egy fia született: István Décsánszki.”

???

Német adat szerint: Stefan II.Uros Milutin szerb király négyszer házasodott és a fia tehát Stefan III.Uros Décsánszki, a bolgár Anatól született.

Magyar adat szerint: (Luczenbachra hivatkozva)

Stefan II.Uros Milutin király első nejétől Annától elvált és

III.András ??? magyar király Erzsébet leányát vette el , tehát

Stefan III.Uros Décsánszki, a magyar Erzsébet hercegnőtől született

???

Magyar történet írások szerint: III.András (1265-1301) király (1290-1301 között uralkodott) és neje Fenenna kujáviai hercegnő egyetlen leánya Árpád-házi Erzsébet (Buda 1292-1338 a svájci Töss) magyar királyi hercegnő 7 éves kora tehát 1298 óta neveltetése miatt Bécsben élt. Svájcban a tössi domonkos apácák kolostorában halt meg. Stefan III.Uros Décsánszki született 1276-ban, vagy 1284-ben legkésőbb amikor III.András király leánya még meg sem született és amikor III.András még nem is volt király.

De itt a magyar Árpád-házi Erzsébet királyi hercegnővel való házassággal valami baj lehet, ha már a német irodalom egyszerűen semmibe vette és csak nekik megfelelő kényelmesen Milutin szerb király márpedig igenis **5** öt házasságát leegyszerűsítették 4-re, ily módon elkerülendő Milutinnek harmadik a magyar királyi hercegnővel való házassága. (ha nem én lehetek akkor te se legyél...)

Annnyit azonban megjegyeznek, hogy Lilie, szerint: Byzanz – Das zweite Rom.

Árpád-házi Erzsébet királyi hercegnők: a korból amelyek minket érdekelnek.

Árpád-házi Szent Erzsébet (1207-1231)

II.András magyar király és merániai Gertrúd leánya

Wartburgban 20 éves özvegy korában megfosztották vagyonától és férje birtokainak a jövedelmétől, fonással tartotta fenn magát és 3 gyermekét

IX.Gergely pápa avatta szentté 1235-ben

Árpád-házi Erzsébet (1236-1271) IV.Béla király és nikaiai Laszkariss Mária hercegnő 5-ik leánya, Ottó magyar király édesanyja

Árpád-házi Erzsébet (1292-1338) III.András és Fenenna kujáviai hercegnő egyetlen leánya hároméves korában meghalt a 19 éves édesanyja. 7 évesen eljegyezték II.Venzel cseh király és Habsburg Jutta fiával. 1301-ben Vencel herceget királlyá választották, de a házasság elmaradt.

A svájci Töss városa jelenlegi címere a jellegzetes Árpád-házi kettős keresztrel. Valószínűleg először a kolostor, utána a város eisajátította Erzsébet után.

Apjának 1301. január 14-én bekövetkezett halála után mostohaanyja Ágnes magával vitte Bécsbe. Erzsébetet 1310-ben a tössi domonkos apácákhoz adta, aki utolsó éveiben teljesen béna volt.

III.András apja István, II.András utószülött fia, anyja velencei előkelő családból Morosini Tomasina.

(a Görög császári családhoz tartozást amiről átíratok átíratának átíratából tudunk és a találgatott Morosinai névnek itt is utánna lehetne nézni, de az nem feladatunk, csupán egy gondolat volt, igen széleskörbe való tekintéssel)

Árpád-házi Erzsébet (1255-1313) hercegnő, V.István magyar király és Kun Erzsébet leánya lássuk ki és mit tájokoztat erről a magyar királyi hercegnőről:

elsőnek a magyar Wikipedia:

Kun Erzsébet magyar királyné – Wikipédia

2

Gyermekei

- Katalin (* kb. 1256; † 1314 után), Dragutin István szerb király felesége, II. Ulászló István szerémi bán anyja
- Mária (* 1257; † 1323), II. (Anjou) Károly nápolyi király felesége, Károly Róbert nagyanyja
- leány
- Boldog Erzsébet özvegy (* 1262 előtt; † 1323-1326 között), Falkenštejn (Rožmberk) Závís cseh főúr felesége
- Anna (* kb. 1260; † kb. 1281), II. Andronikosz bizánci császár felesége
- IV. László (* 1262; † 1290), felesége Anjou Izabella nápolyi királyi hercegnő
- András (* 1268; † 1278)

tud egy Boldog Erzsébet özvegyről, születése bizonytalan, cseh főúr felesége, második házassága nincs tudomásul véve, magáról a herceglányról sehol semmi.....

a német:

Nachkommen

- Maria (* 1258; † 1323), ∞ Karl II. von Anjou, König von Neapel (* 1254; † 1309)
- Anna (* 1260; † 1331/32), ∞ Andronikos II. Palaiologos, Kaiser von Byzanz (* 1259/60; † 1332)
- Ladislaus IV., König von Ungarn, Kroatien und Dalmatien (* 1262; † 1290)

tudomást sem vesz róla, szerintük nem is létezett???

francia:

Élisabeth la Coumame — Wikipédia

2

Enfants

- Catherine (en) (environ 1256 - après 1314), épouse du roi de Serbie Stefan Dragutin et mère du ban de Syrmie Stefan Vladislav II
- Marie (1257 - 1323), épouse du roi de Naples Charles II d'Anjou et grand-mère du roi Charles Robert de Hongrie
- une fille
- bienheureuse Élisabeth la Veuve (en) (*boldog Erzsébet özvegy*, avant 1262 - entre 1323 et 1326), épouse du grand seigneur tchèque Závís de Falkenštejn (de) (de Rosenberg)
- Anne (environ 1260 - environ 1281), épouse de l'empereur byzantin Andronic II Paléologue
- Ladislas IV de Hongrie (1262 - 1290), qui épouse la princesse royale de Naples Isabelle d'Anjou (es)
- André (*András*, 1268 - 1278)

igenis tudomást vesz róla és tudja, hogy de Rosenberg felesége volt

angol:

She and her husband Stephen V of Hungary were parents to six known children:

- Elizabeth of Hungary (c. 1255 - 1313). Married firstly Zavis Vitkovci, Lord of Rosenberg, Skalitz and Falkenstein. Married secondly Stefan Uroš II Milutin of Serbia.
- Catherine of Hungary (c. 1257 - after 1314). Married Stefan Dragutin of Serbia.
- Maria of Hungary (c. 1258 - 25 March 1323). Married Charles II of Naples.
- Anna of Hungary (c. 1260 - 1281). Married Andronikos II Palaiologos.
- Ladislaus IV of Hungary (August, 1262 - 10 July 1290). Married Elisabeth of Hungary
- Andrew of Hungary (1268 – 1278), Duke of Slavonia.

Az angol történet kutató tudja, hogy Elizabeth-Erzsébet c. 1255 – 1313 között élt, kétszer volt férjnél, először Lord Rosenbergnél, másodsor **Stefan Uroš II Milutin Szerbia királynál** volt férjnél. itt csak arra figyelek oda, hogy kiktől érdemes és kiktől kell semmibe vennem az adatokat (azoknál veszem semmibe természetesen ahol a sajátjaimról elsősorban semmit sem találok)

holland:

- Elisabeth (1255 – 1313/1326), die huwde met Zaviš van Falkenštejn en met koning Stefan Uroš II Milutin van Servië,
- Catharina (1257-), die huwde met koning Stefan Dragutin van Servië
- Anna (1260-1281), die huwde met keizer Andronicus II van Byzantium,
- Maria van Hongarije (1257-1323), die huwde met Karel II van Napels,
- Ladislaus IV van Hongarije (1262-1290), die huwde met Elisabeth van Anjou, de zuster van Karel II van Napels,
- Andreas, hertog van Slavonië.

A Holland történet kutató utánanézett és tudja, hogy Erzsébet királyi hercegnő (1255-1313/1326) édestestvére Catharina (1257-) a "Stefan Dragutin van Servië" – Szerb király felesége volt. Édestestvére volt özvegy Erzsébetnek még többek között IV.László (1262-1290) magyar király is akinek felesége volt Anjou Izabella nápolyi királyi hercegnő. értékelni kell a Hollandok történet-tudományát

OROSZ:

Елизавета и её муж Иштван V, король Венгрии, были родителями шести известных детей:

- Елизавета Венгерская (ок. 1255—1313) в первом браке с Завишем из Фалькенштейна, во втором с Стефаном Урошем II Милутином королём Сербии^[5].
- Каталина (Екатерина) Венгерская (ок. 1256— после 1314) супруга Стефана Драгутина, другого короля Сербии.
- Мария Венгерская (ок. 1257 — 25 марта 1323) супруга Карла II короля Неаполя.
- Анна Венгерская (ок. 1260—1281). супруга Андроника II Палеолога.
- Ласло IV король Венгрии (август 1262 — 10 июля 1290).
- Андраш, герцог (бан) Славонии (1268—1278).

<https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%95%D0%BB%D0%B8%D0%B7%...> 2/02/2015

az orosz akadémikus szakma embere tájékoztat, Kun Erzsébet és V.István Vengrii királynak hat gyermekéről, közöttük Magyar Erzsébetről (ok. 1255-1313) akinek első férje után, ВО ВТОРОМ с Стефаном Урошем II Милутином Кралjem Szerbii (5) volt brake-ban – férjnél volt Milutin szerb

királynál - ha érdekel nézd meg az 5 számú forrást és utánna olvashatsz. Katarina pedig Stefan Dragutinnek, Szerbia második királyának volt a felesége.

Igazán kár, hogy a magyarok a történelemben annyiszor voltak az oroszok ellen uszítva.....

bolgár:

Ишван V и Елизабет имат поне шест деца:

- Елизабет Унгарска (* ок. 1255, † 1313), омъжена I. за Завиш фон Фалкеншайн (* ок. 1250, † 1290), II. за Стефан Милутин (и за двамата втори брак);
- Каталина Унгарска (* ок. 1257, † сл. 1314), омъжена за Стефан Драгутин;
- Мария Унгарска (* 1258, † 1323), омъжена за Карл II Анжуйски, крал на Неапол;
- Анна Унгарска (* ок. 1260, † 1281), омъжена за император Андроник II Палеолог;
- Ласло IV (* 1262, † 1290), крал на Унгария, Хърватия и Далмация, женен за Елизабет Анжуйска;
- Андраш (* 1268, † 1278), *херцог на Славония*;

Ne nézzük le a Bolgárok tudományát, ők is tudják és tájékozotnak.

szerb:

Jelisaveta Arpad

Из Википедије, слободне енциклопедије

Jelisaveta Arpad bila je, treća po redu, supruga srpskog kralja Stefana Uroša II Milutina.

Poreklo

Jelisaveta je bila kći mađarskog kralja Ištvana V Arpada (1270—1272), i sestra mađarskog kralja Vladislav IV Arpada. Bila je sestra srpske kraljice Kataline, odnosno svastika bivšeg kralja Stefana Dragutina. Pre sklapanja braka sa Milutinom, Jelisaveta je bila u monaštvu, pa je svojom udajom stekla veliki broj protivnika na srpskom dvoru, naročito među krugovima srpske Crkve.

Bračni život

Jelisaveta je bila treća, po redu, Milutinova supruga. Pre nje, Stefan Milutin je bio u braku sa Jelenom, pripadnicom nekog od srpskih vlastelinskih rodova i grčkom princezom iz Tesalije, čije ime nije poznato. Nakon što je svoju drugu suprugu vratio njenom ocu, sebastokratoru Jovanu I Anđelu, srpski kralj se, mimo crkvenih propisa, oženio svastikom svoga brata. Prema Georgiju Pahimeru, vizantijskom istoričaru, Stefan Milutin je zaveo Jelisavetu, i ona je, skinuvši rizu, postala srpska kraljica, 1283. godine. Međutim, brak nije potrajao dugo. Verovatno pod snažnim pritiskom Crkve, kralj Stefan Milutin bio je primoran da, već naredne, 1284. godine, vrati Jelisavetu u Ugarsku. Ipak, kao večna uspomena na ovu bračnu avanturu, srpskom kralju je ostala kći, neobičnog krštenog imena - Carica (Zorica), koja je, nakon majčinog proterivanja iz zemlje, ostala da odrasta uz oca.

Literatura

- Čorović, Vladimir (1997). *Istorija srpskog naroda* (http://www.rastko.rs/rastko-bl/istorija/corovic/istorija/index_1.html).

	Немањин	[сакриј]
Главни владари	Стефан Немања • Стефан Првовенчани • Стефан Радослав • Стефан Владислав • Стефан Урош I • Стефан Драгутин • Стефан Урош II	

http://sr.wikipedia.org/wiki/Jelisaveta_Arpad

2/02/2015

Jelisaveta Arpad – Árpád-házi Erzsébet
Erzsébet királyi hercegnő Stefan Uroš II. Milutin-nak *sorrendben a harmadik felesége volt.*

A szerb történész érthetően, részletes: Árpád-házi V.István király (1270-1272) között uralkodott.

Vladimir Tyorovity 1997-es kiadott munkája alapján: Szerbia kiránynéjének Katalinnak a testvére volt. Első férjének halála után kolostorba vonult Erzsébet. **Milutinnak** a harmadik felesége volt. Előtte Milutin felesége egy a szerb főemberek közül rokon Jelena volt, második felesége egy ismeretlen nevű Tesaliai hercegnő volt. Miután a második feleségét visszaküldte apjához Jovan I. Angelo sevastokratorhoz, a szerb király, az egyházi előírás ellenében megnősült saját bátyjának a sógornőjével. Georgij Pahimer történész szerint, Stefan Milutin elcsábította Erzsébetet aki kivetkőzött a kolostori ruhából és szerb királyné lett 1283-ban. A házasság nem tartott sokáig, a szerb Egyház erős befolyására is, - a szerb Egyház nem engedélyezte a házasságot mivel mindkettőjüknek édestestvére már házasetet élt, (erről: a Római Katolikus Egyházban III.Ince pápa rendelete szerint az egyik rokonság nem vonja maga után a másik rokonságot is, tehát házasodhatnak a testvérek testvérei) a Szerb Egyház rendeletében viszont ezért már a következő 1284. évben Stefan Milutin király kényszerítve volt, Erzsébetet visszaküldeni Magyarországra. Mégis, ennek a házassági kalandnak emlékére a szerb királynak egy leánygyermeké – Carica (Zorica) maradt Szerbiában aki az anyja elkergetése után az apjánál maradt és ott nőt fel.

Sok türelem kell mire kibogozni ennek a kornak Stefan szerb uralkodóit, és még nem is említjük a magyar irodalomban mindnek az Istvánra való magyarosítását, pontosan mind a hatot, különösen mivel egy "szent István" is lesz közöttük, ami magyarul keresésnél elég megtévesztő lehet, de a mi témánkhoz tudnunk kell ezeket. Fontos. Feljebb a 78-79 old. láttuk Elsőnekkoronázott Stefan-nak a fia I.Uroš Stefan, az ő fiai Dragutin és Milutin. Milutin a trónról lemondó Dragutin után jutott a trónra.

Dragutinról: Stefan Dragutin szerb uralkodó Szerbia királya 1276-1282 között, Szerém királya 1282-től a haláláig 1316 –ig. Szerbia királyságáról 1282-ben betegsége miatt mondott le, de Szerémi királyként uralkodott élete végéig. A szerb trónon az öccse Milutin követte. Kolostorba is vonult és Teokist szerzetes nevet vette fel. Nevét a szerb szentek között November 12-én vagy 30-án tisztelik. Stefan I.Uroš Nemanjity szerb király és Anjou Heléna első fia volt. **V.István magyar király** leányával Katalinnal házasodott és mint ilyen a szerb politikában vezető személy is volt ami a szerb-magyar jóviszonyt illette (angol történetírás *leading Hungarophile*-nek nevezi) ami miatt konfliktusba keveredett az apjával. A konfliktus végül oda vezetett, hogy 1276-ban magyar segítséggel ledöntötte apját és a Gackói ütközet után elfoglalta a szerb királyi trónt. "Bizánra" is hódító támadást indított, de nem járt sikerrel.

1282-ben egy vadászaton a lábát törte, azt követő betegsége miatt a Dezsevói országgyűlésen 1282-ben a trónt átadta öccsének Stefan Milutinnak, de országának északi területeiből megtartott magának területeket. Mivel a fia Vladisláv-László a Magyar király rokonával házasodott, 1284-ben Dragutin **IV.László magyar királytól** elkapta Mačva-Macsó területét Belgráddal és a Boszniai Soli és Usora területeit, ahol 1316-ig uralkodott. Ott a bosnyák I.Stefan Kotromanityokkal került családi kapcsolatba. Országát *Szerémi királyságnak* nevezte, első székvárosa Debrc volt ahonnan Belgrádba költözött át. Ő volt az első szerb uralkodó akinek Belgrád volt a székhelye. Abban az időben Szerém két területet jelentett: felső Szerém (a mai Szerémség) és Alsó Szerém (Macsó). Stefan Dragutin valójában Alsó Szerém területének volt az uralkodója. Történelem írások Stefan Dragutint Felső Szerém és Szlavónia uralkodójaként is emlegetik. Ennek a térségnek helyes története az, hogy azokat a magyar területeket a magyar Csák nemzetség bírta. A 13-ik század végére, Stefan Dragutin újabb területeket foglalt, Branicevót és Kucsevót is a sajátjának vette. Milutin testvérével konfliktusba került amikor ellenezte annak Bizánc felé való szorosabb kötődését és amiért Milutin nem akarta a trónt átadni Dragutin fiának Vladislavnak miként arról korábban megegyeztek. A két testvér konfliktusát az egyházuk emberei csitították le. Élete vége felé, Dragutin eltávolodott a magyar baráti körétől, kolostorba vonult ahol Teokist szerzetes nevet vette fel 1316-ban hunyt el, Gyurgyevi Sztupovi kolostorban temették el, Novi Pazar mellett. Halála után a fia Stefan II.Vladislav uralkodott a Szerémi királyságban. Egyházi hagyatékában több pompás kolostort épített.

1268 körül házasodott V.István magyar király és kun Erzsébet, Katalin nevű leányával három gyermekük született:

1 Stefan II.Vladisláv, Szerém királya (1316-1325 között)

2 Erzsébet szerb hercegnő 1284-ben I.Stefan Bosnyák bánhoz ment férjhez, és II.Stefan bosnyák bán anyja volt

3 Urošic - szerzetesként hunyt el

Dragutin was the eldest son of king Stephen Uroš I of Serbia by Helen of Anjou. He married Catherine, daughter of Hungarian king Stephen V. He was the leading **Hungarophile** in Serbian politics, and because of this he came in conflict with his father, from whom he then usurped the throne in 1276 with help of Hungary, after a clash with his forces at **Battle of Gacko**. He began to attack the **Byzantine Empire** but had no success.

In 1282 he broke his leg while hunting and became ill; he passed the throne to his younger brother **Stefan Milutin** at the council at **Deževó** 1282, while keeping for himself some northern parts of the country. Since his son **Vladislav** married the relative of a Hungarian king, Dragutin in 1284 gained from **Ladislav IV** of Hungary areas of **Mačva** with **Belgrade**, and the **Bosnian** areas **Soli** and **Usora**, which he ruled until 1316, establishing family relations with **Bosnian ban** **Stephen I Kotromanić**. His new state was named **Kingdom of Srem**. The first capital of his state was **Debrc** (between **Belgrade** and **Šabac**), and later he moved his residence to **Belgrade**. He is the first of the **Serb rulers** who ruled from the capital of **Belgrade**.

In that time the name **Srem** was designation for two territories: **Upper Srem** (present day **Srem**) and **Lower Srem** (present day **Mačva**). Kingdom of Srem under the rule of **Stefan Dragutin** was actually **Lower Srem**. Some historical sources mention that **Stefan Dragutin** also ruled over **Upper Srem** and **Slavonija**, but the other sources mention another local ruler who ruled over **Upper Srem**. The name of this ruler was **Ugrin Csák**.

Dragutin története angol forrásban

Dragutin István szerb király – Wikipédia

1 Dragutin István szerb király – Wikipédia

2

Dragutin István szerb király

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

IV. Dragutin István (szerbül: *Драгутаин*) (1252 – Szerémség, 1316. március 12.^[1]) szerb király 1276-tól 1282-ig, szerémségi király 1282-től haláláig. I. István Uroš szerb király és I. Ilona szerb királyné legidősebb fia.

Tartalomjegyzék

- 1 Élete
- 2 Gyermekei
- 3 Jegyzetek
- 4 Lásd még

Élete

Fellázadt édesapja, I. István Uroš ellen^[2], de trónra jutván hamar megbánta, amit édesapjával tett^[2]. Emellett lováról leesven lábat kifélcantott^[2], valamint a görögöktől is vereséget szenvedett.^[2] Ezek ama az elhatározásra bírta, hogy – kiskori fia, **Vladislav** trónörökösödési jogának fenntartásával^[2] – lemondjon a koronáról öccse, **István Milutin** javára^[2]. Viszont megtartotta magának Szerémet és a macsói bánságot^[2], és felvette a "szerémi király" címét^[2]. Később tettét megbánta és fívetét elűzte^[2], majd megint lemondott öccse javára^[2] és – mint szerémségi – a Szerémségbe vonult vissza^[2]. Itt imádsággal, alamszínalkodással, bűnbánattal és vezekléssel töltötte hátralévő napjait^[2].

István Dragutin (Szent Akhilleusz templom freskója, Arijje közelében)

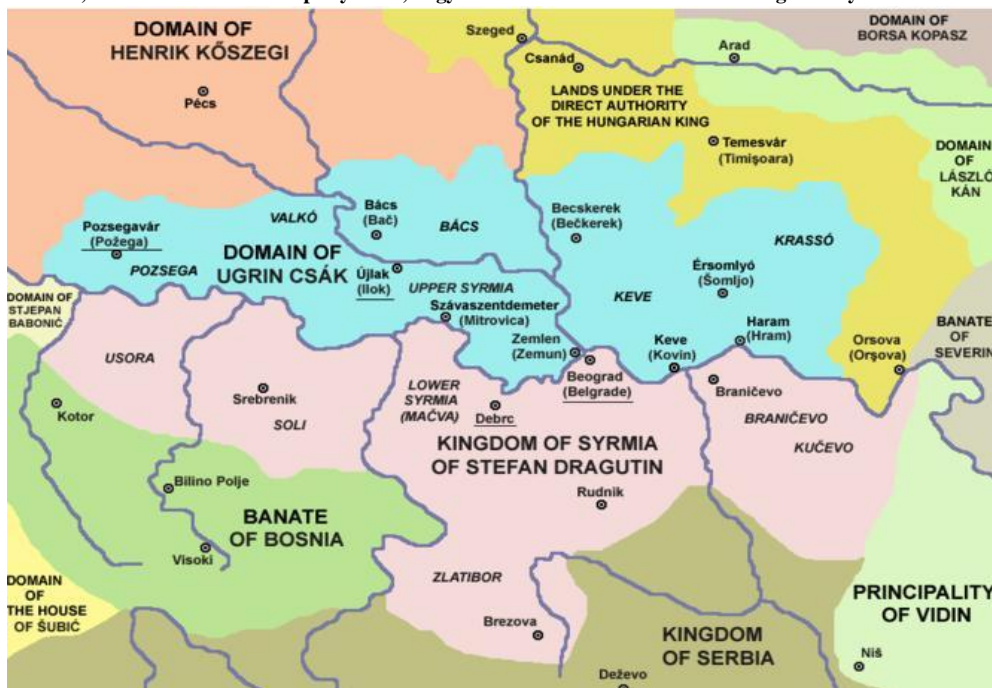
Szerbia királya
Uralkodási ideje
1276 – 1282
Elődje
I. István Uroš
Utódja
II. István Uroš
Szerémség királya
Uralkodási ideje
1282 – 1316
Elődje
<i>nem volt</i>
Utódja
II. István Ulászló
Életrajzi adatok

Gyermekei

- Feleségétől, **Árpád-házi Katalin** (1256/57–1316 után) magyar királyi hercegnőtől, 3 gyermek:
 - **Erzsébet** (1270 körül–1331), férje **Kotromán István** (1242 körül–1314) bosnyák bán, 4 gyermek, többek közt:
 - **Kotromanić István** (~1353) bosnyák bán (*II. Zrnovo*), felesége **Piast Erzsébet** (1302–1345) kujáviai hercegnő, 1 leány:
 - **Kotromanić Erzsébet** magyar királyné (1340 körül–1387), férje **I. Lajos** magyar király (1326–1382), 4 leány, többek közt:
 - **Anjou Katalin** (1370–1378)
 - **Mária** magyar királynő (1371–1395)
 - **Hedvig** lengyel királynő (1374–1399)
 - **Kotromanić Ulászló** (~1354), felesége **Šubić I. Ilona** bosnyák anyakirályné (~1378 körül), 4 gyermek, többek között:
 - **Kotromanić Katalin** (1336 körül–1396 körül), férje **I. Hermann** cillei gróf (1332/34–1385), 2 fia, többek között:
 - **Cillei Hermann** (1360 körül–1435) horvát és szlavón bán, felesége **Schaunbergi Anna** (1358 körül–1396 körül), 6 gyermek, többek között:
 - **Cillei Borbála** (1392–1451), férje **Zsigmond** magyar király (1368–1437), 1 leány:
 - **Luxemburgi Erzsébet** magyar királyné (1409–1442), férje **Albert** magyar király (1397–1439), 4 gyermek
 - **I. Tvrtko** bosnyák király (1338 körül–1391), felesége **Sisam Dorotty** (1355 körül–1382/1390) bolgár királyi hercegnő, 1 fiú+1 természetes fiú, többek közt:
 - **II. Tvrtko** bosnyák király (1382 előtt–1443)
 - **Ulászló** (1280–1324) szerémi és macsói bán, címzetes szerb király (*II. István Ulászló*)
 - **Uroš**, szerzetes

Uralkodóház	Nemanjić-dinasztia
Született	1252
Elhunyt	1316. március 12. Đurđevi stupovi kolostor
Nyughelye	Đurđevi stupovi kolostor
Házastársa	Magyarországi Katalin szerb királyné
Gyermekei	1. Erzsébet (1270 körül–1331) 2. Ulászló (1280–1324) 3. Uroš
Édesapja	I. István Uroš
Édesanyja	I. Ilona szerb királyné

Milyen szerencse, a Cilleiek is a családba pottyantak, hogy 1443-ban lehesen követelőzni... meg a Hunyadi hadvezért vádolni...

Lássuk hova tartozott Csanád, Temesvár meg Keve 1284-ben és hova tartozott Niš

<p>II. István Uroš</p> <p>II. István Uroš freskója a Studenica monostorban</p>	<p>Stephen Uroš II Milutin Nemanjić Стефан Урош II Милутин Немањић</p> <p><i>King of all the Serbian and Maritime Lands</i></p> <p>King Milutin, (founder's portrait (fresco) in "King's Church" of the Studenica monastery, painted during his lifetime, around 1314)</p>	<p>Стефан Урош III Дечански</p> <p>Фреска из манастирске цркве у Дечанима, око 1350. године</p>
<p>Szerbia királya</p> <p>Uralkodási ideje 1282 – 1321</p> <p>Elődje István Dragutin</p> <p>Utódja III. István Uroš</p>	<p>Reign 1282–1321</p> <p>Coronation 1282</p> <p>Predecessor Stephen Dragutin</p> <p>Successor Stephen of Dečani</p> <p>Issue Stephen Constantine, Stephen Uroš III Dečanski</p>	<p>Датум рођења око 1276/после 1284.</p> <p>Место рођења непознато</p> <p>Датум смрти 11. новембар 1331.</p>

I.István, II.István, III.István Uroš, IV.István, V.Istvánokkal nem sokra haladunk, eredeti történetben sehogy a II.Milutin, a III.Décsánszki Stefan Uroš Nemanjity

Milutin: közel negyvenéves uralkodása (1282-1321) alatt Szerbia megkezdte jelentős dél felé való terjeszkedését "Bizánc" számlájára az addig általuk tartott Ohrid-Prilep-Štip vonalon. Ezzel a szerb államhoz kötötték a mai Albánia északi részét és a mai Macedónia nagyobb területét. Azon felül sikeres hadjáratokat vezetett Bulgária ellen akiktől tartósan elfoglalta Branicevót és Kucsevót (lásd a fenti térképen). Harcolt a tatárok ellen. Bátyjának Dragutinnak a halála után konfliktus a Magyarok királyával Károly Róberttel (1310-1342) mivel elfoglalta annak területeit és akkor elvesztette Macsói és Belgrád területeit (1319), de sikerült neki megtartani Rudnikot és Branicevót. Ő volt az első szerb király aki komoly politikai tényező a térségben, támadó hadjáratokban szövetkezik, de a környező országok erős ellenfelét is kiváltja. Házasságaival sikerült biztosítani a győzelmeket Bulgária és "Bizánc" felett, ahol betörték egész a Szvéta Gora-Szent Hegyig egész az Égei tengerig, a Tatárokhoz pedig túsznak elküldte fiát és utódát Stefan. Szerény királyi udvarát a Konstantinápolyi fényűző szintre emelte, a szerb Egyházban valamint a külföldi Hilándárban számos jelentős felújításokat végzett. Ötször házasodott, legutóljára 1299-ben, ezekből a házasságokból két fia és két leánya született: Stefan, Konstantin, Ana (Néda) és Carica (Zorica – magyarul Hajnalka – ő lenne magyar feleségétől Özvegy Árpád-házi Erzsébettől). Habár jelentősen bővítette és megerősítette a Szerb államot, az ország belsejében nem volt egyetértés. Halála után polgárháború tört ki. Törvényes fiatalabb Konstantin fia ellen fellázadt Stefan az idősebb fiú. A királyi trónért való harchoz csatlakozott Dragutin fia Vladisláv aki az 1282. Dezsevi egység szerint Milutin utóda kellett volna hogy legyen. Az országban a széthúzás oda vezetett, hogy egyes főurak egyszerűen elszakadtak mint például a Branivojevityek Zahumljéban, a rablások méretét bizonyítja, hogy a Milutin holttestével Banyszki monostor felé haladó gyászmenetet is kirabolták.

Érdekes adatok itt: Milutin utódainak Dragutin leszármazottainak kellett volna lenni és nem a Milutinok.

Milutinra maradt örökségül a Dragutin által megkötött korábbi nagy szövetség I. Károly szicíliai királlyal abból a célból, hogy megdöntsék VIII.Mihailo Bizánci császárt és felújítsák ott a Latin császárságot amelyet VIII.Mihailo vert szét 1261-ben. Ez a szövetség még 1267-ben jött létre amikor Mihailo Konstantinápolyi császár I.Uroš támogatását kereste, a tetőpontját akkor érte el miután elhunyt III.Miklós pápa (1277-1280) aki támogatta VIII.Mihael császárt és a lyoni zsinat amely összehívásának a legfőbb oka az volt, hogy VIII.Manuel bizánci császár ígéretet tett arra, hogy nyugati katonai segítség fejében egyesíti az 1054. óta kettészakadt keresztény Egyházat és elismeri a pápa

fennhatóságát. Lyon városában gyülekeztek a küldöttek több mint ezren, a főbb résztvevők között volt I.Jakab Aragónia királya, Európa szinte minden nemzet képviselői aminek az lett a vége, hogy Gergely pápa 1276-os halála véget vetett az általa előírt előkészületeknek, a Német-Római Birodalom új császárának kinevezését I.Jakab Aragón király magának akarta de a pápa ellenezte és a helyére Habsburg Rudolfot koronázta a rómaiak királyának aki 1273-tól már német király volt.

Szerb források tovább: A higgadt és hidegfejűen politizálás nagymesterének III.Miklós (1277-1280) pápának aki támogatta VIII.Mihailo görög császárt és a lyoni zsinat határozatát, a halála után, IV.Márton került Szent Péter trónjára. Pontifikátusa jelentős változásokat hozott itália politikai viszonyaiban. Presbiter, kanonok, kincstárnok és a francia trón egyik legközvetlenebb barátjaként IX.Lajos király tanácsadója, kancellárja majd a pecsétőr hivatala voltak hivatalainak útjai. Már 1266-ban IV.Kelemen pápa követeként érkezett Anjou Károlyhoz, hogy tárgyaljon vele a szicíliai trón elfoglalásáról. III.Miklós pápasága ideje alatt Márton tevékenysége háttérbe szorult mivel a bíborosi kollégiumban közismert volt, hogy a francia származású Simon de Brie – Márton pápa eredeti neve – Lajos király és általában az Anjou ház elkötelezett támogatója volt. Miklós pápa viszont épp az ellenkezője volt, ő igyekezett kiszorítani a Szicília trónján ülő Anjou Károlyt Itáliából és a korábbi Pápai Állam területéről. Miklós pápa halála után Anjou Károly seregeivel elfogatta a bíborosokat akik a franciabarát klérus ellen foglaltak állást, a fél évesre húzódó konklávé végül Simin de Brie-t választotta IV.Márton néven fellépő pápának. A rómaiak lázongtak a gyűlölt francia ellen. Viterbot város segített és ott tartották fogva a bíborosokat ott a klérus egy része hátat fordított a pápának. Rómába nem mehetett a nép haragja miatt. Végül Orvietóban koronázták 1281.3.23. Hamarosan kiserült, hogy a pápai trónon hasznavehetetlen ugyanis mindenben Anjou Károly akaratától függött. A kemény *uralkodásáról ismert Anjou Károly király kieszközölte, hogy IV.Márton pápa változtassa meg a Miklós által hozott törvényeket, miszerint idegen nem viselhet Római hivatalt.* Az egyházfő mindenben támogatta a francia származású uralkodót, így azokat a terveket is amelyeket Anjou Károly Konstantinápoly ellen szövögetett az egykori Latin Császárság újjáélesztésére. (a magyar wikipédia értelmes szövege ezekről) IV.Márton pápa 1282-ben egyházi átokkal sulytotta VIII.Mihailo Bizánci császárt. Ezzel egy csapásra véget vetett a két keresztény egyház közeledésének, amin pedig több előde évtizedekig munkálkodott. Nem csoda, hogy a KELET RÓMAI CSÁSZÁR sem a keleti rítusú egyház többé nem akart Róma primátusáról-felsőbbségéről hallani.

1282-ben azonban a pápa minden igyekezetének ellenére lázadás tört ki Sziciliában. Anjou Károly katonáinak és adminisztrációjának túlkapásai és kegyetlenkedései gyűlöltté tették a szicíliaiak szemében. A királyság lakosai 1282 húsvétján az úgynevezett *szicíliai vecsernyén* véget vetettek Anjou Károly uralkodásának lemészárolták a sziget franciáit és elűzték Károlyt az ország trónjáról. **A helyére Petru III d'Aragona - III.Pétert, Aragónia királyát hívták meg.** Az Anjou ház trónfosztását a pápa minden erejével igyekezett visszafordítani. Azonnal kiátkozta III.Pétert és Európaszerte keresztes hadjáratot hirdetett ellene. Azonban törekvései kudarcba fulladtak. A francia seregek is kudarcot vallottak III.Péter Aragon király hadai ellen. IV.Márton erőltlenül vonult vissza Perugia városába ahol 1285.3.28. hunyt el. Dante poklában szerepel, a purgatóriumban találkozik vele a költő ahol a volt egyházfő falánkságát említi mivel az élt-halt az angolnáért és a borért.

A szerb Milutin királynál olvassuk a **Keleti ambícióhoz Anjou Károly** szövetkezett **Dragutin és persze Milutin** mellett az 1264-ben elűzött konstantinápolyi latin császárral II.Balduin- **Philipp Kurten** nevű fia – mivel Balduinnak megígérte hogy visszaszerzi neki konstantinápolyi császárságot. 1267-ben meghódította Durazzo vidékét és Albánia királyává proklamálta magát.

Velencei köztársasággal- amely 1279-ig békeszerződésben Mihailo oldalán volt

II.Mihailo (1237-1271) Epir despotájának törvénytelen fiával Jovan I.Angelos-sal aki Tesália ura volt I.Georgie Terter, bolgár cárral - aki megdöntötte a Kelet-Római császársághoz hű II.Jovan Acent.

Anjou Károly terve az volt, hogy Milutin és Jovan Makedóniára csapjanak le. Károly, Philipp meg a Velenceiek pedig magára a Császárvárosra Konstantinápolyra ütnek.

VIII.Mihailo unokaöccse Takhaniotész vezetésével a bizánci sereg 1281 májusban sérverte a támadókat.

IV.Márton pápa gyorsan kiátkozta VIII.Mihailo konstantinápolyi császárt.

Milutin tovább foglal Bizánc területeiből.

Anjou Károly letörése után VIII.Mihailo a Balkán félsziget rendezéséhez Milutin és Jován leveréséhez kezd ám 1282.12.11. életét vesztette. Utóda a fia II.Andronikusz aki felbérelte a Tatárokat és azokat küldte a Balkánra de inkább rablóhadjáratra mintsem hódításra.

Konstantin Nemanjity (1282/1283-1322/23) a nemkoronázott. Milutin királynak és a teszáliai Jovan I.Angelos (1271-1296) uralkodójának leányával való második házasságából született. Anyja neve nem ismert. Stefan Décsánszki 1314-es sikertelen lázadása és Dragutin halála után 1316-ban a fiatal király titulust és Zeta területének vezetését kapta. Ezzel talán mint trónörökös jelölt lett elismerve. Milutin azonban sehol sem nyilvánította trónörökösnek, így 1321-ben bekövetkezett halála után megnyílt a lehetőség a második fia Décsánszki számára valamint Dragutin fiának Vladiszlávnak is, hogy kinyilvánítsák Szerbia királyságára a trónigényüket. Az egyház támogatásával 1322-ben Décsánszkit Szerbia királyává koronázták aki felajánlotta Konstantinnak, hogy fogadja el a második fiúnak járó előljáróságot amit Konstantin visszautasított. 1323-ban összeütközött kettőjük serege, ahol Konstantin számos katonája átpartolt Stefan oldalára, ő maga is vagy rabságba vagy a visszavonulásban esett el.

III. Péter

III. Péter aragón király portréja, 1586

Ragadványneve Nagy Péter

Aragóniai Királyság királya

Pere III/Pedro III

Uralkodási ideje

1276. július 27. – 1285. november 11.

Pietro III d'Aragona, dipinto del 1885

Константин Немањић

Константин Немањић, детаљ фреске „Лоза Немањића”, из манастира Грачаница

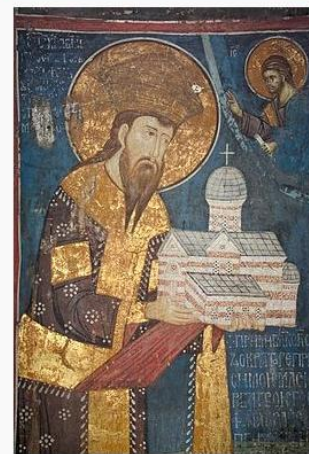
Пуно име

Стефан
Константин
Немањић

Датум рођења

1282/1283

Стефан Урош III Дечански

Фреска из манастирске цркве у Дечанима, око 1350. године

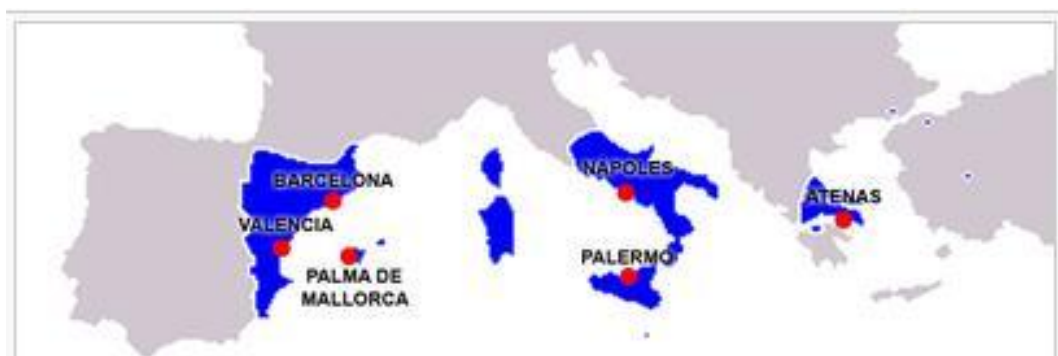
Датум рођења око 1276/после 1284.

Место рођења непознато

Датум смрти 11. новембар 1331.

III.Pietro d'Aragona királlyal kezdődött az Aragónok uralkodása Itáliában

Stefan Uroš III.Dečanski Nemanjić az általa emelt Viszoki Décsáni kolostor után kapta a nevét a Szerb Egyház mint *szent királyt* kanonizálta

Mappa anacronistica di tutti i possedimenti della Corona d'Aragona lungo la sua storia

Aragón királyság területei

Stefan III.Uros Décsánszki (szül.1276 vagy 1284 után? – 1331.11.11.) szerb adatokban – Apjának Milutinnak az első vagy negyedik házasságából született. Az ötödik felesége II.Andronikusz Palaeologus leánya Simonida volt. – Kicsit bonyolult helyesen kibogozni Milutin házasságait:

1 a szerb **Jelena**

2 thesszáliai **Helena Dukaina Angelina** (apja John I.Doukas (1240-1289) of Thessaly aki II.Michael Komnenos Doukas-nak Epirus despotájának, a szeretőjétől Gangrénától házasságon kívül született fia volt amiért őt John the bastard – fattyúnak is nevezték. Ez a John Doukas a Thessalian Vlach Taronas leányával házasodott aminek révén a seregét is nagyban **Vlach** harcosok alkották. Ezt csak azért fontos tudnunk mert számunkra bizonyítja, hogy a középkorban **Vlachok** – 'Oláh'ok- nak neveztettek a mai dél-Románia területén és máshol is a Balkánon szlávok között élő és a latin nyelvből származó nyelveket beszélők) **Helena** Stefan II.Uros Milutin **szerb király felesége volt kb. 1275-1282 között**. Nem tisztázott, hogy gyermektelen, vagy Stefan Konstantin (1282-1323) **vagy Stefan III.Uroš Décsánszki (1285-1331) ebből a házasságból született, talán már 1276-ban???**

3 Árpád-házi Özvegy Erzsébet

4 Ana Terter_szerb királyné 1284 és 1299 között. Milutin öt felesége közül ő volt legtovább szerbiában. A magyar Erzsébet elkergetése után házasodott Milutin, miután az előző házasságot érvénytelenítették, ami nem volt nehéz mivel az a szerb egyház beleegyezésének ellenére jött létre. Talán mindig ott is marad a királyné, ha Milutin nem fog újabb politikai fogáshoz, ugyanis a Bizánctól elfoglalt területeket most diplomáciai úton akarta megtartani. A régi jól bevált módszerhez folyamodott és újra házasodott. II.Andronikus Paleolog a túlerőtől kényszerítve beleegyezett, hogy az öt éves kisleányát a negyvenöt éves Milutinhoz adja férjhez. A csere úgy történt, hogy a Vardar folyónál Solun közelében Milutin átadta addigi feleségét az újdonsült apósnak, aki viszont odaadta a kisleányát. A szerb királyi család nem helyezte ezt a cselekedetet amin Milutin nemigen aggódott. Kieszközölte Ana Terterrel való házasságának a semmissé tételét, **ami maga után vonta a tőle született Stefan Dečanski egyik napról a másikra történő "törvénytelen születését"**. A volt Bolgár hercegnő élete így vált a politikai kereskedelem áldozatává. További élete ismeretlen.

5 Simonida Nemanjity – Öt éves korában 1299-ben történt férjhez adása, a Szerbia és Konstantinápoly közötti békét és barátságot volt hivatva szolgálni. 1294-ben született II.Andronikus Paleolog és Irine (Jolanda) Monferata gyermekeként. Három férfitestvére volt. Anyjuk több születendő gyermeket pedig elveszített. *Simonida* születésekor az udvarhölgyek a tizenkét apostol előtt egyforma nagyságú gyertyákat gyújtottak, mintegy könyörgésül, hogy a csecsemő életben maradjon. Konstantinápolyi egyedüli különös szokás szerint, amelyik apostol előtt marad legtovább égve a gyertya, annak nevére keresztelik a gyermeket. A gyertya leghoszabban Szent Péter iconja előtt maradt égve, akinek első neve *Simon* volt. Andronikus leánya a Kelet Római császárság történetében soha azelőtt meg nem történt módon kapta a *Simonida* nevet.

Csak természetes volt, hogy Milutinnak és Simonidának nem születtek gyermekei amit az anyja arra próbált kihasználni, hogy a szerb trónt a saját fiai közül valamelyik számára próbálta biztosítani. Két fiát is elküldte Szerbiába de sikertelenül, mindkettő elutasította a lehetőséget.

A mind nagyobb Kelet ellenesség és Nyugathoz való fordulás valamint az miatt, hogy apja házasságának érvénytelenítésével a királyi trón jogától elesett, Stefan **Décsánszki** támadást indított az apja ellen. Milutin király sereggel indult a fia ellen. Időközben azonban meggondolta magát és tárgyalást ajánlott a fiának. Décsánszki meghatódottan ment bocsánatot kérni apjától. Milutinban azonban nem volt semmi kegyelem a fia iránt, bilincsre verette és Szkopljeba küldte, hogy ott vakítsák meg onnan pedig Konstantinápolyba száműzte. Állítva van, hogy a parancs végrehajtói meg lettek fizetve és a megvakítást nem teljesítették habár a szemeit mindig bekötözte.

Konstantinápolyban Andronikus császár részvétellel volt a fiatal királyfi iránt, akinek fiatalabb gyermeke Dušic ott hunyt el. **Décsánszki ezekben az időkben Smilac Bolgár cár leányával Teodórával élt házaseletet, legalább három gyermekük született:**

1 Dušan (1308-1355) szerb király utána császár (1331-1355)

2 Dušic fiuk Konstantinápolyban hunyt el

3 Jelena Šubić, aki Mladen Šubićnál volt férjnel, 1355 után hunyt el

Milutin király halálának a hírére (1321. október 21.), Décsánszki kijelentette, hogy csoda történt és visszakapta a szeme világát, erős hadsereget gyűjtött a szerb egyházat is a maga pártján tudta. Apja első házasságából született féltestvérének a trónörökös Konstantinnak felajánlotta, hogy osztozzanak

meg az uralmon amit az elutasított. A kettejük közötti háborúban Konstantin életét vesztette, 1322-ben Décsánszki Stefan Szerbia királyává koronázták.

Teodora 1322 októberben meghalt, Stefan származású volt. Décsánszki akkor az Anjou házhoz közeledési tervvel, Tarent Philipp leányát akarta elvenni nyilván a nagybátyjának Dragutinnek a politikáját tartva szeme előtt. Azonban az Anjouk nem engedélyezték ezt a házasságot több mint valószínű az időközben elüldözött Vladislávra való tekintettel ahol az Anjou kötődés sokkal mélyebb volt, Vladisláv édesanyja Katalin, a magyar király leánya Anjou származású volt. 1324-ben Stefan Décsánszki a görög császári udvar felé fordult és Maria Paleologot, Joannis Paleolog leányát vette feleségül. Két gyermekük született Simeon Siniša (1324/26-1369/71) és Teodora (1330-1381).

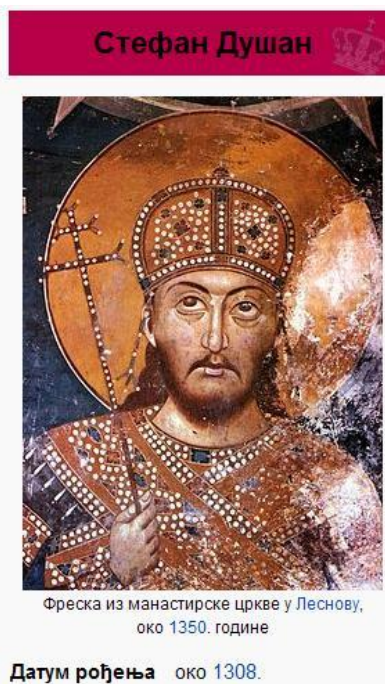
Részletezés nélkül, harc a Dubrovnikiak ellen, területfoglalások Bulgáriával szemben.

Décsánszki király halálának két változata: Az első változat szerint halála előtt és második feleségének befolyására, Décsánszki megváltoztatta a gondolatát és utódának nem elsőszülött fiát Dušant hanem a második házasságából született Simeont tette meg. Dušan jó fiú akarván lenni, nem akart ellenkezni a szülők határozatával és egész Cárigrádig elment ahol azt tanácsolták neki, hogy harcoljon a jogaiért. Porodimlyi helységnél háborúztak ahonnan Stefan III. Uroš Zvécsánba vitték ahol egy idő múlva természetes halállal halt meg.

A másik változat szerint és amit a Szerb Egyház is elfogadott 50 évvel Dušan halála után kelt lábra ahol igen Dusanellenes hangnemben arról írt Grigorije Camblak, hogy a szerb király erőszakos halállal halt meg, a saját fia kezeivel végzett apjával. Décsánszkira az áll a Pravoszláv egyházban, hogy "az apjától megvakítva és a fiától megölve" – "od oca oslepljen od sina udavljen".

Az átok legendája arról szól, hogy Décsánszki halála előtt megátkozta fiát és annak minden utódát. Erre az átokra leginkább akkor emlékeztek amikor knéz Lázár elesett a Koszovói ütközetben és amikor a Szerbia Török uralom alá esett.

Következik a következő: **Stefan Uroš IV. Dušan Nemanjity (1308-1355) a Dusán cár (1346-1355)**

Konstantinápolyi kettős kereszt Szerbiában 1346-ban.

Apa és fia az első és utolsó szerb császár: Dušan cár és V. Uroš Nežak

18. **Sztéfan IV. Uroš Dušan Nemanjity** a "hatalmas" – szerbül "Silni" (1308-1355) szerbia királya (1331-1345) császára (1345-1355)

Büntetteikkel a Nemanjityok nemcsak új területeket és titulákat hanem szent dicsfény glóriákat is szereztek

A szerb királyok tudatában voltak annak, hogy Zeta nem az ő földjük, hanem elfoglalt ország
Habár a Nemanjityok 170 évig tengerparton tartózkodtak, szárazföldiek maradtak

Décsánszki ugyanolyan kegyetlen volt mint Milutin az apja, 1330 vagy 1331-ben, Décsánszki sereggel jött Skoplye felől, Stefan IV.Uros *Dušan* Nemanjity Zetában húzta meg magát, Dubrovniktól kért tanácsot. Akkor érkezett Zetába Bijeli Pavle akinek érdeme volt Dusán apjának Décsánszkinak a megtévesztése, a feladata viszont többek között a pravoszlávlé terjesztése volt. (Dr Radoslav Rotkovitytal itt)

DUŠAN HÓDÍTÓ POLITIKÁJA: OSVAJÁČKA POLITIKA DUŠANA – ezen a címen van feldolgozva Dusan drang nach Osten, az Istorija Srpskog naroda 1981:511) A szerb nép történelme c. kiadásban 1981-ben. "Hatalomra kerülésétől és dicső uralkodásának egész ideje alatt, új területek bekebelezésére, Dusán volt ennek a hatalmas szerb óhajnak a végrehajtója." –Ostrogorski írja ezt róla.

Ezért 1333 jan. 22-én Dubrovniknak eladta Stonski rit területet mivel Kis Ázsia és Görögország elleni harcokra kellett neki a pénz. Dusán tervéhez hozzásegített és jól jött a belső viszálykodás Bizáncban.Ohrid, Prilep, Strumica, Kostur sorban estek, egyedül Solun állta útját a győzedelmesen előrehaladó szerb királynak. Azonban, északról a magyarok támadása fenyegetett, 1334 augusztusban békét kötnek de Dusán magának követelte az elfoglalt területek nagy részét. 1341-ben meghalt III.Andronikus császár, utóda a kilenc éves V.Joannis. Joannis Kantakuzen ellene való árulás miatt 2000 emberével Dusánhoz szökött, aki Pristinában ünnepélyesen el is várta. Azonban már a következő évben, Dusán eljegyezte a saját fiát IV.Urost, a fiatal Jovan Paleolog császár testvérével, így a Kantakuzen szövetséges helyett ellenséget kapott magának. A Szeldzsukok (!) segítségével pedig Trákia ellen indult. A szövetségekben nem volt válogatás. Kantakuzen pedig Teodora leányát hozzáadta Urhán szultánhoz, és ílymódon segítve Ázsiától, védelmezte magát Európától, 1346. V.21-én császárrá koronázták, 1347.II.3-án bevonult Carigrádba.

DUSÁN A SAJÁT TÖRVÉNYKÖNYVÉBEN A LEGRÉSZLETESEBEN IRTA LE A CSÁSZÁR ÉS ISTEN KÖZÖTTI "BIZÁNC"(?) KAPCSOLATOT – Dušanov zakonik. Nem lehet háborzongatóbban előadni az ő bizánci császárságának Istennel egybekötő kapcsolatát amikor azt írja, hogy Mihailo Bolgár cárt az ő kezével valójában Isten keze ölte meg amikor sajátkezűleg vágta le annak a fejét. Ő csak az igazságot teljesítette azaz Istennek az akaratát. Apja ellen fellázadó tettét is azzal magyarázta, hogy "Oh, oh, az ördögi gonoszság és annak rossz fegyvere nem engedélyezte a jót és nyugalmat az ő életükbe.

A Bibliái Jákob és annak gyerekei történetét hasonlította a saját apa és fia közötti rosszviszonyhoz, és hogy végül ő lett Nagy Konstantin császár birodalmának uralkodói székébe ültetve, minden földjére, a tengermellék minden városára és a görög császárság minden nagy városára. Ő az úr Krisztus legodaadóbb szolgája, Isten által koronázott..... Amin. Minden cselekedetét Isten parancsának tolmácsolja. A véres területfoglalásokra, Mihailó császárnak levágott fejére, a csendes és békés életre való óhaja ihlette. És mi volt az apjával? Arról egy szó sincs. Magához ragadott minden elragadhatót ezen a földön, miközben az égi örök életre gondolt. Azonban uralkodásának a végét értékelve, inkább úgy látszott, hogy Isten nem vele hanem ellene dolgozott.

Elutasított és elátkozott:

"Mivel nem kapott koronát sem Rómától, sem pedig Cárigrádtól, kinevezte saját magát Dusán tituláját nem ismerte el sem a pápa sem pedig a "Rómaiak" császára Nyugaton, sem azok az uralkodók akiknek a német-római császár volt "a törvényes császárunk". Tehát, az helyett hogy erősítse a saját országát, ő rombolta a másét és ily módon uralma alá vette "a Dunától a Korinthiai öböl – és az Adriai Tengertől az Égei Tengerig terjedő területeket. Ebben a logikátlan államában nem volt sem Athén, sem Spárta sem Solune de még Belgrád sem! "Az egy félig-meddig görög császárság volt amelyik magába foglalt több, a görög kultúra és görög nyelvhez tartozó területet és éppen ezek a területek tették ki újdonsült császárságának nagyobb részét – Ostrogorski szerint is.

Dr Radoszláv Rotkovity viszont szükségesnek látja itt újonnan feltenni a kérdést: miért kellett Zetának minden városát felégetni, (Kotor kivételével), állítólag, hogy kiirtsa a görög befolyást, hogy görög-szerb császárságot formálhasson és kiirtsa a görög befolyást, hogy szerb-görög császárságot hozzon létre ahol ahol Görögország lesz a központ! A válasz világos, Zeta nem a görög befolyás miatt lett felégetve, mert az a befolyás éppen a Nemanjityok által tört be Zetára, hanem azért mert az egy különálló állam volt, és mert ott a Nemanjityok szerint "latin jerejek" éltek. A Nemanjityok egyedül az önálósított pravoszláv egyházuk és a pravoszlávság mint új állami vallásuk által tudták "nekanonski" a kanoni jog ellenében azt tenni amit akartak, kiválva a világtól, ami azt jelentette, hogy az ökumenikus köteleességüktől is szabadulva, saját uralkodóikat szentté avatni, amiről ők földi életük előtt egyedül gondoskodtak, így építve nagy alapot maguknak.

A bizánci eseményeket Dusán arra használta ki, hogy 1345.IX.24-én elfoglalta SER fontos területét, és kinevezte magát a Szerbek és a Görögök császárának – "Ez a titula világosan mutatja azon szándékát, hogy végleg megdöntse a Bizánci császárságot és kicserélje azt a Szerbek és Görögök új császárságával " - írja róla Ostrogorski.

A NEMANJITYOK A MÁSOK TERÜLETEINEK ELFEGLALÁSÁRA VALÓ FEJETLEN ROHANÁSÁNAK AZ ÁRÁT A SZERB NÉP FIZETTE MEG.

Igaz, a Vojiszlávyevityek, a Palaeologok, a Komninok, a szultánok is a hatalomért ölték egymást is, de sehol sem lehettek olyan könnyen szentté avatni mint Szerbiában. Fejük körül a szent aurólával a templomok oltáira és falaira festve, kitalált csodáikkal és életükkel biztosították maguknak a túlvilági életüket. Ez volt az egyetlen arra használható kötősejt, hogy népet alkossanak maguknak, de nem mint történelmileg összetartozó etnikum fészekből, hanem csak a vallásból! Az ami a történelem folyamán megfelelő körülménynek mutatkozott, az újabb időkben már mint probléma jelenkezik, mivel a szerbek közé különböző más népek keveredtek akik nem szerb származásúak, hanem a XIX. században a Balkán különböző területein mint a szerb valláshoz tartozóak találták magukat.

I Tyirkovity szerint: "Az egyház és ország elválaszthatatlan egysége miatt a Nemanjityok idejében lehetővé vált a pravoszlávságot tenni a szerbség fontos meghatározójának. A valláshoz való tartozás lett a szétágazás kritériuma.

P.A. Rovinski szerint: "Imja serb označalo pravoslavnago." A szerb név pravoszlávot jelentett.

Felettéb tanulságos lenne tudni Dr Radoslav Rotkovity ezen dolgozatának teljes szövegét – 16 oldal - de a mi adatunkhoz haladni kell tovább.

a Szerb Egyház-építő Décsánszki Nemanjity szerb király (1322-1331) az önállóságot jelentő kettőskereszttel
 Žitije Stevana Dečanskog, Grigorije Camblak írta: "od oca oslepljen od sina udavljen"
 " az apjától megvakítottatott a fiától megfojtattott"
 a koronája is valahogy ismerős

ezt senki sem vizsgálhatja, vajon milyen romboló szegecseléssel került a kereszt a korona tetejére
 Dušan Nemanjity 1345-ben a **Szerbek, Görögök-Romeja** (azaz a **Romeja-Roméjek-Rómaiak**) és **Bolgárok császárává** kiállította ki magát, a szerb egyházat az érseki-arhiepiskopije rangról felemelte patriárhális – patrijarsije – rangra, hogy az első szerb **patrijánh Joanikije 1346-ban megkoronázhassa** az önkoronázottat – a szerbek **Dusán császárat**. Dusán Velbuzsdnál igen kitént az apja mellett, aki abból a meggondolásból, hogy ez a harci győzelme és a főembereinek kedveltjeként talán eszébe juthat az apja kezéből még az ő életében kiragadni a királyságot, odaadta Dušannak Zetát ami hamarosan az elégedetlenség fészkevé és lázadásává vált. A Dusánt körülvevő főemberek szüntelenül próbálták rábeszélni, lázadjon fel az apja ellen és vegye el tőle a hatalmat amit már idős kora miatt úgysem tud vezetni, ily módon aztán kibiztosítja magát Szinisa – Siniša ellen is aki apjának a második házasságából született (Mavro Orbin). 1331-ben mialatt Décsánszki király vadászaton volt, Dusán kis számú seregével apja várára támadt. Décsánszki megfélemezve a gyerekeiről és feleségéről is lován menekült, Dusán emberei azonban egész családjával elfogták és Zvécsán várába zárták. **1331.9.8-án volt Dusán királyságának koronázása**, 1331.11.11-én éjszaka Mavro Orbin szerint Dusán küldte oda az embereit akik a várban fogvatartott apját az ő parancsára megfojtották.

"Privolevši se sin njihovim opakim savetima, posla neke ljude spremne da izvrše takvo zlo delo, te ga oni udaviše usred noći u rečenoj tvrđavi. (Mavro Orbin)

1345-ben a Szent Hegyen is intézkedett Dusán, megvádolta az ottani görög protu Nifon vezetőt, és a saját szerb vezetőt tenni a helyére. Elfoglalta Epirt, Teszáliát, Boszniába tört, a görög uralkodók között ellentétet szított.

1354-re a török előrenyomulás a Balkánon érezhető volt.

Dusán küldötteket menesztett a pápához, nevezné ki őt a török elleni hadvezérnek aminek fejében ő elismeri a pápa keresztény egyház feletti fennhatóságát. A küldöttei hazafelé találkoztak a cseh királyi udvarával aki azért indult Rómába, hogy a pápa német-római császárrá koronázza. Nagyon örült a hírnek, hogy a katolikus vallás lesz elismerve az 'egyetlen szent' vallásnak és, hogy a szláv nyelv megmarad az istentiszteletben ami a két népet összeköti. A pápa mindenbe beleegyezett azonban Dusánt királynak titulálta, ami nemigen tetszett emennek, tervében Dusán nem is akarta elhagyni a pravoszláv vallását, csak elismeri a pápa fennhatóságát. Azonban 1354 nyarán a magyar király támadást indított északi területére amire Dusán meggondolta magát hisz ő csak politikai érdekből és nem teológia alapján fogadta volna el a pápát. A pápa küldötteinek ezt Skopljeban adta a tudatukra, akik erre Magyarországon átutazva, megüzenték Lajos magyar királynak, hogy a "schizmásokhoz" legyen könyörtelen. Dusán 1355.12.20-án fiatalon hunyt el, halálának oka néhány találgatás.

A bolgár Helena-Jelena császárné feleségétől Dusán cárnak egy fia volt: V.Uros Nemanjity

19. Sztéfán V.Uroš (1337-1371), car - cár (1355-1371), V.Erőtlen Uros – Uroš V. Nejadi

Стефан Урош V Нејаци

Фреска из манастирске цркве у Псачи, између 1365. и 1371. године

Симеон Немањић

Симеон (Синиша) Немањић на Лози Немањића у манастиру Дечани (око 1345)

Датум рођења	1337.	Датум рођења	1326.
Место рођења	непознато	Датум смрти	1371.
Датум смрти	4. децембар 1371.	Титула	Цар Ромеја, Срба и целе Албаније
		Период	1359. - 1370

**Stefan Uroš V.Nejaki, Simeon Nemanjity a "Rómaiak császára", Dušan cár-Jelena és fiuk V.Uroš Nejadi
Цар Ромеја = a Rómaiak Császára**

Dusán cár után egyetlen fia - Stefan V.Uroš "Nejadi" Nemanjity az "Erőtlen"-nek nevezett - uralta apjának egyik területét, a félttestvére Simeon (1326-1371) Nemanjity a "Rómaiak-Szerbek és Albánia császára" titulával uralta a széteső többi részeket.

A középkor bevett szokása szerint Nejadi V.Urošnak is meg kellett küzdenie a saját örökösödési jogáért. Legkomolyabb ellenfele apjának Décsánszkinak a második házasságából Paleolog Maria-tól született fia Szimeon-Sziniša Nemanjity (1326-1371) volt. Ez a Maria szerb királyné, Jovan Paleolog leánya és VIII.Mihail Paleolog császár unokája volt. Simeon Nemanjity 1359 elhagyta Nejadi V.Urošt és kinevezte magát a "Rómaiak, Szerbek és az egész Albánia császáranak" és önálló uralkodóként Tesalia, Epir és Albánia felett uralkodott. 1371-ben hunyt el. **Bizonyíték itt arról, hogy 1371-ben NINCS "Bizánc" csak Róma volt.**

Szerbia tehát két részre osztdott, Néjáci Uroš és Simeon császárságára.

Stefan V.Uroš Nemanjity 1371. december 2-án vagy 4-én mint a szerbek utolsó császára hunyt el.

Uralkodásának ideje alatt **1365-ben koronázták Vukašin Mrnjávcsévityet** társkirállyává, olyan elvárással, hogy majd Vukašin utóda – Márkó Mrnyávcsévity – **Marko Mrnjavčević – a szerb népi epikák Kraljević Marko - Krájevity Márkója** - öröklje a császárságot mivel Urošnak nem volt utóda. Abban az évben Vukašin bátyja Uglyeša Mrnjávcsévity vette át Jelena császárnétól (Uroš anyjától) Ser-Szer területének uralmát. Dusán cár nagy hódításai most az előljáró főemberek kapzsiságának az áldozatává lettek, ugyanis ezek rohamosan gazdagodtak a háborúzásban és rablásokban, olvassuk, attól függően, hogy az adott betűvetők éppen az önkoronázott Nemanjity királyi-császári-ház pártján állnak, vagy az ellenkezőjét, ha éppen nem állnak az ő pártjukon és tájékoztatnak, hogy a Nemanjityok – "Nincstelenek" csak nagyon ügyesen a saját hasznukra használták ki a keresztény Kelet Római császárság ellen indított Nyugati keresztény hadjáratokat.

Nejadi Urošt halála után 211 évre szentté avatták. Ő lett a szerbek V.-ik 'szent Istvánja', azok számára akik 'magyarosítanak'.

3 Braća Mrnjavčevići – 3 Браћа Мрњавчевићи – a 3 Mrnjavcsévity testvér Vukašin, Uglješa és Gojko

Вукашин Мрњавчевић

Краљ Вукашин, фреска из манастира Псаче (између 1365. и 1371. године)

Урош са својим савладарем Вукашином Мрњавчевићем

Gojko Mrnjavčević

Gojko, in the artwork "Coronation of Emperor Dušan", by Paja Jovanović.

Titles and styles	<i>Detail</i>
<i>logothete (Logotet)</i>	
Family	Mrnjavčević
Father	Mrnjava
Died	?
Religion	Orthodox Christianity

balról Vukasin király, középen V.Uroš és a társkirálya Vukasin, jobbról Gojko Mrnjavcsévity

Манастир Симонопетра, Српски деспот Угљеша a Simonopetra kolostorban balról: Uglyešá Mrnyávcsévity despota ikonja

Despot a császár utáni második ember, ezért volt Uglješa, a szerb császár Nejaki V.Uroš despotája, Vukašin pedig a királya.

A XIV. század közepén új hatalom jelentkezik Európában amelyik évszázadokon át a balkáni népek sorsának a meghatározója lesz. Kevesen gondolhatták akkor, hogy az Oszmánokat majd csak Bécs falai alatt tudják megállítani. Egyedül csak a szerbek látták előre a felduzzadt török veszedelmet. Habár maguk is gyengék voltak, megindultak a saját országuk határain túlra, hogy elszánt harcban egyszer s mindenkorra leállítsák az Oszmánok folytonos támadásait és visszküldjék őket Anatóliába.

PROPAŠT SRPSKOG CARSTVA (1371-1389)

gospodara. Uostalom, kao prvi na udaru, on je zajedno s braćom Dragašima, bio primoran da posle Maričke bitke postane turski vazal.

Sredinom XIV veka na tlu Evrope se pojavila jedna nova sila, koja će, kasnije, vekovima odlučivati o sudbini balkanskih naroda. U to vreme retko ko je mogao da pomisli da će se Osmanlije zaustaviti tek pod zidinama Beča.

Jedini su Srbi predvideli sudbinsku opasnost od nabujale turske maticice. Iako i oni slabi, krenuli su van granica svojih zemalja da odlučnom bitkom preduprede neprestane nalete Osmanlija i jednom za svagda ih vrata u Anadoliju. Ipak, pod okrijem noći, između 25. i 26. septembra 1371. godine (po starom kalendaru), Turci su izveli prepad na neopreznu srpsku vojsku i potukli je do nogu.

Strahoviti poraza na Marici imao je dalekosežne posledice. Označio je početak propasti Srpskog Carstva. Pogibijom kralja Vukašina i despota Uglješe Mrnjavčevića, nesposobni car Uroš izgubio je oslonac svoje vlasti. Državu je zahvatilo bezvlašće, zemlja je opustela, zvladala je glad, strah i panika. Ne dugo posle bitke, decembra iste godine, umro je i car Uroš. Njegovom smrću ugasila se dinastija Nemanjića. Bio je to kraj Srpskog Carstva.

Državu su razdrobili oblasni gospodari: Kraljević Marko, braća Jovan i Konstantin Dejanovići (Dragaši), Đurađ Balšić, Vuk Branković, Nikola Altomanović, Lazar Hrebeljanović i drugi. Još uvek zvaničnog kralja, Marka Mrnjavčevića, nijedan srpski velikaš nije hteo da prizna za vrhovnog

Mégis 1371. szept. 25. és 26. közötti éjszakáján a Törökök váratlan támadást intéztek a figyelmetlen szerb seregre és leverték a lábaikról őket. A Maricai félelmetes veszteség messzire hatott. A szerb császárság végének a kezdetét jelentette. Vukašin király és a despota Uglješa Mrnjavčević harctéren vesztett életével a képtelen és alkalmatlan V.Uroš elvesztette uralmának a támaszait. Az országot a jogtalanság vette hatalmába, a földet pusztítás rombolta, eluralkodott az éhínség, félelem és pánik. Nem sokkal a maricai veszteség után, ugyanabban az év decemberében meghalt V.Uroš császár. Halálával kialudt a Nemanjityok dinasztiája. Ez volt a Szerb Császárságnak a vége. Az országot a területek urai vették át: Králevity Márkó, A Déjánovityi (Dágási) Jován és Konsztantin testvérek, Gyurágy Bálsity, Vuk Bránkovity, Nikola Altománovity, Lázár Hrebélyánovity és mások. A még hivatalos királyt, Mrnyávcsévity Márkót, egy szerb főúr sem volt hajlandó elismerni az ország uralkodójának. Többek között, mint első a frontvonalon, a Drágás testvérekkel egyetemben, Márkó kényszerülve volt beállni török vazallusnak.

Српско царство

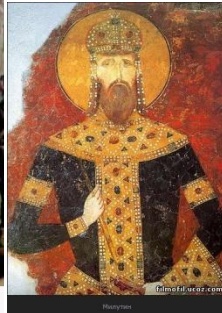

Српско царство 1360. године, у време цара Уроша, са територијом обласних господара

Belgrád alatt a szerbek Dusán cárjának nagy császársága, 1371 után ön-szétesésre ítélve

Krunisanje cara Dušana, rad Paje Jovanovića

(striko Uglješa se preselio na freske)

néhány ritka kép, köszönettel mindenkinek aki elérhetővé tette, mert a tudás akkor tudás ha tudjuk balról Dusán cár koronázása, középen Milutin király, jobbról még egy, nehezen található Ugljesát ábrázoló kép

Marko Mrnjavčević

kraljević, kralj

Vladavina	1371 - 1395
Krunidba	kralj Srbije i Romeje
Supruga	Jelena
Dinastija	Mrnjavčevići
Otac	Vukašin Mrnjavčević
Majka	Alena
Rođen	oko 1355
Preminuo	17. maj, 1395 Rovine, Vlaška

"CAR DUŠAN": Slika Paje Jovanovića

Tri istorijske kneževine na području današnje Rumunije: Vlaška, Transilvanija i Moldavija u 16. veku

Carigradska crkva je anatemisala srpsku kada se ova samovoljno uzdigla u rang patrijaršije. Zaslugom kneza Lazara skinuta je anatema, dve crkve su izmirene, a srpskom patrijarhu je priznata titula.

Carigrád-Konstantinápoly Egyháza kiátkozta az önkényesen önkinevező szerb Dušan cár patriárhátusát
 Márkó Mrnyávcsevity – a szerb epikák krályévity Márkója Vlaškában halt meg 1395-ben. Ha esetleg nem tudnánk hol volt 1400/1500/1600/1700-ban Vlaška, a tékép megmutatja, Wallachiát – Oláh országnak a magyarok nevezték a középkorban.

A "hagyományban" és innen kifolyólag számtalan történelem írásban **Vukasín** (? – 1371), aki 1365 és 1371 között volt király, igazságtalanul, mint Dusán cár trónbitorlója és gyilkosa van megítélve. A Dubrivniki Köztársaság 1362-ben a békeszerződés megkötésének érdekében, Jelena császárnénak és Vukasinnak is megküldte az erről szóló okmányt, ami annyit jelentett, hogy akkor Vukasín Mrnyjavcsévity volt a királyi udvar egyik legbefolyásosabb személye. A Mrnyjavcsévityek ekkor házasságaik révén is tekintélyes családokhoz kötődtek. Vukasín a maricai ütközetben vesztette életét. Hadászati tehetsége maradt az emlékezetben, míg Uglyesa testvérét a diplomáciájában kifejtett tevékenysége jellemezte.

Ugljesa Mrnjavcsévity: 1364-ben a vasseljenski zsinaton Cep-Ser-Szer-ben, minden igyekezetével azon dolgozott, hogy a kiátkozásuk után kibékítse a két egyházat a szerbet és a görögöt, és hogy politikai szövetséget hozzon létre "Bizánccal". Ebben a munkájában Grigorije, Ohrid archiepiskópja volt a segítségére miként több más egyházi személy is akiknek nem volt mindegy a Dusán cár

császársága miatti Konstantinápolyi kiátkozásuk. Ugljesa nem gátolta saját magát sem abban, hogy Dusán cár önkikiáltott császárságát és patriárhátusát a kanoni joggal ellentétesnek ismerje el, annak a ténynek valóságában, hogy nincs szükség védelmezni egy olyan császárságot amelyik már úgyis szétesőben van. Különösen mivel egyes akkori szerb értelmiségi-lelki körök emberei ugyanúgy gondolkoztak mint ő. Daniló arhiepiskop munkájának folytatója is azt jegyzetelte, hogy Dusán cár az említett kinevezést ”nem a helyes módon” hajtotta végre és ”sem törvényes jogi úton, sem a carigrádi patriárka áldásával, ahogyan azt helyesen kell.” Ugljesa békülékenysége minden gyanú felett a politikai szükségéből eredt. Ő tisztán látta az egyre növekedő Török veszedelmet és a mind közvetlenebb veszélyt tőlük. A szerb főurak közül ő volt az első aki ellenük indult. Carigrádban viszont a békülékenységet nem politikai bölcsességnek hanem inkább mint egy gyengéségnek tolmácsolták, ezért a tárgyalások lassan haladtak. A görögök úgy gondolták, hogy nehezebb feltételeket is kérhetnek. Csak 1371 májusában történt meg a végső megegyezés. Vissza lett állítva a két egyház közössége, természetesen a szerbek által felállított Peć-i (Pétyi) patriarhia veszteségére, de az az egyesség nem kötelezett minden szerbet, hanem csak Ugljesa alattvalóit. Azonban, fölöslegesen lett visszaállítva, négy hónap múlva eltűnt Ugljesa és az ő munkássága is, megmaradt viszont a meggyőződés, hogy a dolgokat rendezni kell.

Зато је и не питајући цара Уроша уокоро прогласио свога сина Марка за "младог краља", чиме је припремао збацавање и укидање власти лозе светих Немањића. Уза све ово, Вукашин беше у сукобу и са свјатјејшим патријархом Српским Савом IV, јер већма слушаше Охридског архиепископа, пошто га патријарх Српски укореваше да не ради и поступа по правди Бога истинитога.

Овакво стање и понашање насилника Вукашина није могао дуго да издржи млади и нејаки цар Урош. Под тим и таквим невољама и озлобљењима он ускоро изгуби земаљско царство, своје, али зато задоби вечно и непролазно Царство Боже на небесима. Блажени цар Српски Урош V пресели се најзад душом својом ка Господу, у четвртак дана 2. или 4. децембра 1371. године, не напунивши још ни 35 година живота. По његовом животописцу патријарху Пајсију и неким од каснијих Српских летописаца, цар Урош је био убијен руком безаконог Вукашина, али ако то и није било тако, Вукашин је ипак био посредни убица Урошев, као што то кажу најстарији Српски летописци и родослови. О томе најстарији летопис пише овако. Цар Урош, "свргнут је са царске части у отачаству своје, но ипак усред земље своје и у царском достојанству славно пређе к Богу, године 6880. (то јест 1371.), месеца децембра, четвртога дана, а те исте године, пре његовог престављења, синови Исмаилови (тј. Турци) убише на реци Марици краља Вукашина и дестона Угљешеу, који су га збацили са престола". Стари летописац, упоређујући свргнуће законитог Уроша са неправедним свргнућем законитог цара Јудејског Ровоама (сина Соломонова), од стране Јероваома, или свргнуће законитог цара Византијског Михаила III од стране његовог коњушара Василија Македонца, додаје још и ово: "Као што онај цар Ровоам, или да кажемо Михаило цар Грчки, који од свога слуге пострада, тако и овај (благочестиви цар Урош) многа озлобљења и тегабе и мучења прими од својих слугу Вукашина и Угљешеу".

Вукашин и Угљеша погибоше у боју са Турцима на реци Марици, код места Черномена, 26. септембра 1371. године. Турци су изненада били угрозили крајеве где је владао сам деспот Јован Угљеша (пошто се царица Јелена — Јелисавета, после 1365. године, била повукла из Сера и отишла своје сину Урошу или у своју задужбину манастир Матејчу).

Az ellentábor írásai szerint Vukašin meg sem kérte V.Uroš Nejkai cár engedélyét és kinevezte a saját Márkó fiát "királyfinak", amivel elő akarta készíteni a szent Nemanjity ág hatalmának a leváltását, tanácskozásaival nem a szerb patriárka hanem az Ohridi arhiepiskopra hallgatott, mivel a szerb patriárh megpirongatta, hogy nem az isteni igazság szerint cselekszik. Ennek a helyzetnek és erőszakosságnak a fiatal és gyenge Uroš nem tudott sokáig ellentállni. Ezekben a bajokban veszítette el földi császárságát, de megkapta azért az örökös elmúlhatatlan égi isteni császárságot. 1371 dec. 2. vagy 4. költözött át lelke a szerb V.Urošnak az ő urához amikor 35-ik életévét sem töltötte még be. Egy néhányan életrajz-írói közül, mint Pajsziye patriárh és később is más Szerb írók szerint, Uroš császár a törvényt nem ismerő Vukašin kezétől lett megölve, de ha még nem is úgy történt, Vukašin akkor is Uroš közvetett gyilkosa volt, miként azt a legrégebb krónikák, nemzedékrend írások mondják. A legrégebb ezt írja: "...a hazájában távolították el a császári trónjáról, dicsőségesen tért meg Istenéhez 6880. azaz 1371-ben december hónapban.... de ugyanabban az évben, az ő távozása előtt, Ismail fiai azaz a Törökök a Marica folyón megölték Vukašint és Uglješát akik őt ledobták a trónjáról." (ledobták-e ugyan a trónjáról – nem találok rá bizonyítékokat....)

V.Uroš császár sok viszontagságot, rosszindulatot és szenvedést kapott a saját szolgálótól Vukašintól és Uglješától. Vukašin és Ugljesa halála után a török veszedelem Ugljesa despota Ser területét érte ahol Jelena császárné – V.Uroš anyja- 1365 után elhagyta Szer területét és vág a fiához vagy kolostorba vonult.

Arról elfelejtettek a régi krónikák elmélkedni, ki adott többet a hazáért, aki önkoronázgatott vagy akik a szülőföldért az életükkel fizettek, amikor arra az ellenség tört rá..és hol volt a fiatal Uroš akkor?...

Erőtlen V.Uroš mellett emelkedett fel Vukasin Mrnjavcsévity. Származásukat Hum területére teszik. Az ősapát 1280 körül Trebinje környékére teszik, ahol egy MRNJAN nevű nemes Ragusa dokumentumban volt említve. Ugyanez a **Mrnjan** újra 1289-ben mint Anjou Helena (Milutin szerb király édesanyja) királyné kincstárnoka van említve.

A szerbek délre Makedónia területére való terjeszkedésük alatt a helybeli Görög feudális urakat – a szerb jövevényekkel helyettesítették. **Dusán cár kb. 1350 körül Vukašin Mrnjavcsévityet Prilep és Macedónia zsupánjának nevezte ki. Attól kezdve Vukašin gyorsan emelkedett és Dušan cár halálakor Szerbia egyik legbefolyásosabb nemese volt 1355-ben. Dušan cár utóda Stefan V.Uroš Nejaki 1365-ben Vukasint a Szerbek és Görögök királyává koronázta a saját társuralkodójának.** Prizren, Skoplje és Prilep is az ő uralma alá kerültek és jó viszonyban volt a testvérbátyjával Jovan *Ugljesa despotával* aki Ser környékén uralkodott. Hatalmából kifolyólag megengedhette magának, hogy engedetlen legyen Uros felé.

1370-ben a Szent Athos Hegyi kolostoroknak küld adományokat. Bátyjának a támogatásával az Oszmán Birodalom elleni harcot készítette elő. 1371 júniusban Vukasin által előrelátott Trebinje támadása elmaradt. 1371 szeptemberben bátyjával szövetkezve az előretörő Ottománok ellen indultak. A Marica folyón érte őket a szörnyű vereség, amelyikben a két Mrnjavcsévity az életével fizetett.

Вукашин је тада са својом војском пошао брату Угљеши у помоћ, али су обојица доживели страшну погибију од Турака на споменутој реци Марици. Ова турска победа отворила је широм врата најезди бесних и безбожних Исмаилћана на хришћанске народе у тима крајевима, чије страдање овако описује савременик и очевидца њихов, старац Исаија Светогорац: "И толика невоља и зло љуто захвати све градове и крајеве западне, колико нити уши икада чуше, нити очи видеше. А по убијању мужа овог, храброг деспота Угљеше, просуше се Исмаилћани и полетеше по свој земљи, као птица по ваздуху, и једне од хришћана мачем клаху, друге у ропство одвођаху. А оне који су остали, њих смрт прерано поже. Они пак који смрт преживеше, глађу погубљени бише. Јер таква глад би по свим крајевима, каква не би од постанка света, ни потом таква, Христе Милостиви, да не буде. А оне које глад

Vukašin király a saját seregével bátyjának Ugljesának a segítségére sietett, ám mindketten szörnyű vereséget szenvedtek a Törököktől a Marica folyónál. Ez a török győzelem szélesre nyitotta az utat a kereszténység ellen törő kegyetlen török veszedelem előtt. A hős Ugljesa halála után olyan szenvedés, halál, éhinség uralkodott el minden területen amilyent addig nem láttak.

20. **Jován Uglyésá Mrnyávcsevity-Mpъавчевућ**, (?1346 – 1371 szeptember 26) a szerb földek, Görögök és a tengermellék ura, Szer-Serres-Siris-Szerész terület dészpotája (1356-1371), Vukasin Mrnyávcsevity fivére. A Mrnyávcsevity nemesi család őse Mrnyává, aki Anjou Heléna kincstárnoka volt.

Despota tituláját a Nemanjity dinasztia utolsó császáranak V.Urošnak az édesanyjától Bulgária Helena-Jelena császárnétól vette át 1365-ben. 1368-ban megkísérelte az Uroš cár okozta széthúzást enyhíteni Konstantinápoly-Cárigráddal- a Császárvárossal. Elítélte Dusán cselekedetét aki "jogtalanul szakított el földeket és városokat Kostantinápolytól, önhatalommal nevezte ki az önjelölt pátriárkát és ezzel egyházától szakította el a saját népét".(ezt lásd: Dr Radoslav Rotković, ZETA U DRŽAVI NEMANJICA (1186-1356) dolgozatában.) **Vukasin** nevű

bátyjával együtt próbálták megakadályozni a Törökök betörését a Balkánra és Vukásinnal együtt esett el a Maricai ütközetben 1371-ben. A cárigrádi patriárh 1371-ben kelt levelében említette, hogy az al-Sztrumá-Strumica területe Uglyésá tulajdona volt.

21. Sziméon Szinisá Némányity, Epir és Teszálijé császára (1359-1371)

22. Jován Uros, Epir császára (1371-1372), Szimeon Szinisá császár fia

23. **Vukásin Mrnyávcsevity - Mrnjavčević király (1365 – 1371 szept. 26) Márkó Mrnyávcsevity nevű fiával (a szerb epikák Krályevity Márkójával) a középkori Prilepi királyság uralkodója volt. A Prilepi királyság a mai Macedón köztársaság nyugati területén, Dusán cár birodalmának szétesésekor jött létre. Fővárosa Prilep volt. A 14-ik század végén esett a Törökök uralma alá. Vukásin a fivérével Jován Uglyésával együtt esett el 1371-ben a Maricai ütközetben.**

Hogyan került a szerb monda a Bojana partjáról a Boszna vizéhez, biztosan meg nem mondhatom. Annyi bizonyos, hogy a lakosság egy törzshöz tartozott; ezenkívül a Mernyavcsevicssek (Vukasin, Uglyesa, Gojko) rokonok voltak kortársukkal, Tvrtko bosnyák királylyal (1353—1391); a bosnyák király pedig a Nemanjakkal és magyar Anjoukkal.

[A Mernyavcsevicssek rokonok voltak a bosnyák királylyal, Tvartkóval: Tvartko anyja Subič Ilona volt; udvarában nevelt rokonát, Subič Gergely leányát pedig Vukasin megkérte 1370-ben egyik fiának, Marko vagy Andrásnak feleségül. — A bosnyák király rokona volt a Nemanjáknak: Tvartko nagyapja, Kotromán István bán Erzsébettel, Dragutin István szerb király (1272—75) leányával kelt egybe. Ez alapon vette föl Tvartko 1376. a szerb királyi címet, mint a Nemanják örököse, a kiknek utolsó férfisarját, Urost Vukasin 1367-ben kivégeztette, de 1371-ben maga, 1376-ban családja is

Vukasin, Uglyesa és Gojko helyett a bosnyák mondában Rado, Petro és Gojko testvérek szerepelnek, mint a tesányi vár építői. Történeti személyek-e, nem mondhatom meg. A bosnyák hasonlóan miként Hunyadi Jánost valami Radul meg Magos meg miegymásokkal a Serbával szerepeltették valakik

A tosányi vár építése.

Nagy mesterek Tosány várát rakják,
Egy anyától való három testvér;
Radó mester a legnagyobb köztük,
Péter mester utána középső,
5. Gojkó mester a legkisebb testvér.

A mi falat nappal építettek,
Lerombolták éjjel azt a Vilák,
Radó mester így szólt öccseihez:
»Megépíteni nem birjuk a várat,
10. Áldozatot kell belé falaznunk.

Ha majd este szállásunkra térünk,
Egyikünk se szóljon hitvesének :
A ki holnap reggelinket hozza,
Azt belé kell falaznunk a várba.«

ÚJABB ADATOK KÓMIVES KELEMENNÉ MONDÁJÁHOZ.

15. Amint este szállásukra tértek,
Szobájába kiki ment nejével,
Radó mester így szólt hitveséhez :
»Hallgass reám, kedves hitestársam,
Ha te hozod a reggelit holnap,
20. Befalazunk tégedet a várba!«

Péter is így szólt a hitveséhez :
»Ha te hozod a reggelit holnap,
Befalazunk tégedet a várba.«

Gojkó hallgat, árva szót sem szól ő.

A fontosabb görög feldolgozások közül a zakynthosi nem tud a gonosz szellemről (a pallér úgy álmodja meg a falbeomlás váltóságát), a kerkyrai ellenben szerepelteti (στοιχεζό). Legszorosabb tehát a kerkyrai monda összefüggése a bosnyákkal.

A felfogásban, motivációban már különbség van, de mégis a *bosnyák monda* fogja fel önállóan a görög ballada tárgyát, s fejleszti részleteiben, és nem megfordítva. A kerkyrai balladában *egy* gyűrűt vesztett el az építőmester, a bosnyákban *két gyűrűt és aranyalmát*. Ez a két gyűrű semmi más, — és ez a megrendítő Gojko beszédében — mint az ő és a felesége gyűrűje, melylyel egymást eljegyezték; az aranyalma pedig az a lakodalmi alma, melyet a násznagy viselt botjára tűzve, vagy a házastársak közösen elfogyasztottak. Ez a természetes értelme a helynek előttem s nem holmi napkorong, vagy gömb, szóval égitest vagy tünemény.

Részvétünk annál bensőbb a legifjabb testvér, Gojko iránt, mert vele együtt mi is azt hisszük, hogy az egyezés őszinte, utógondolat nélkül való; hogy tehát Gojko helyesen cselekedett, mikor beleállt s megtartotta. Ha szószegő lesz, mint bátyjai, megmenti talán feleségét, de elveszti becsülésünket; hitvány lesz, mint Rado és Petro, tehát szintén elbukik. Ez a végzet, a kikerülhetetlen *τύχη*; akármit cselekszik, el kell vesznie; így van felőle elhatározva! Görög észjárás és világnézet ez, akárki mit mondjon, a melyet feltalálunk »Kómives Kelemennében« is:

AZ OLÁH MONDÁK.

A leghevesebb praetensióval találkozunk az oláh mondákat illetőleg. Horger ezt mondja 1902-ben: »Az igazság pedig ebben a kérdésben az, hogy a monda sem szerb, sem latin közvetítéssel nem került a székelyekhez, hanem *egyenesen és közvetlenül az oláhoktól*«. Előtte öt évvel, 1897-ben Alexics a »Vadrózsapörben« két helyen nyilatkozik hasonlóan: »Az oláhság, mint balkáni nép; a befalaztatás szokását magával hozta őshazájából, a Balkánból; tőle ez áterjedt a székelyekhez, vagy valamely székely ember hallván az »Ardzsesi kolostor« mondáját, azt Déva várára alkalmazta« (8. l.); fontos körülménynek tartja e következtetésnél Alexics, hogy az oláhoknál, a székelyek szomszédjainál most is él a befalaztatás symboluma, hogy t. i. az épülőben levő ház előtt elmenőnek árnyékát falazzák az alapba. Ezen egybevetés után tartózkodás nélkül kijelenti Alexics is, hogy »A Kómives Kelemenné (Kriza-féle var.) eredetiie szerintünk Manole mester« (41. l.).

Annát, a főpallérné fokozatosan rakják be bokáig, ikráig, oldalaig, melléig, — mint Gojkonét Skadar építésénél.

Ezek görög, szerb és bolgár motívumok, ügyesen beszöve.

De contaminálva van görög és szerb motívum egyetlen cselekedet magyarázatára is. Arra tesznek esküt a mivesek, hogy akár *huga*, akár *felesége vagy édestestvére* lesz bármelyiküknek, a ki az ebédet hozza, befalazzák. A görög monda csak *egy* asszonyt szerepeltet, a pallér feleségét; a szerb és a többi szláv változatokban három sógorasszony, a főpallér *hugai* fordulnak elő. Alexandrinál hűg is van, feleség is; keveri tehát a görög és szerb monda személyeit.

De megtetszett neki a szerb monda hatásra számító részletezése (bokájáig, ikrájáig, csipőjéig, melléig rakják be Annát), hátrálatja tehát a pallérné útját záporosövel, azután viharral.

temették el Langenfeld *katholikus* egyházában. Az állítólagos honalapítás idejében tehát egy fia oláh ur se volt Hosszumezőn.

De »Oklevéltanúság szerint Radul Negru 1290 tájban nem lehet *Fogaras*nak knéze, mert az Ugrinnak és elődjeinek birtoka vala, természetesen, mint más birtokos, magyar királyi alattvaló lévén.« (Hunfalvy Oláhok Tört. I, 389.). U. így *Omlás* 1319-ben Talmácsi Konrád fiai kezénél volt; 1322-ben pedig Konrád fia, Miklós, Róbert Károly királynak engedi által.

A honalapító Radul Negru története tehát mese, melynek forrását is kimutatja Hunfalvy; Engel Keresztélynek 1804-ben Halleben kiadott műve ez »Geschichte der Moldau und Wallachey«. Engel pedig Filstich János 1743-ban meghalt brassói rektor munkájából merített: »Schediasma historicum de Valachorum historia,« stb.

A 13. századi oláh honalapító meséje tehát a 18. században kelt szárnyra Brassóban.

Volt ugyan Bassarab házából egy Radu Negru vajda 1372—82, de a magyar királynak, Nagy Lajosnak kegyelméből! (L. Hunfalvy, *Oláhok Tört. II, 16.*)

lassan előjönnek a Radult kitalálók

özvegyét és fiát aztán a magyar király fogadta oltalmába.

Mondom, találhatott utat Erdélybe az oláh monda. Hisz már a tatárjárás óta rajzottak fölfelé az oláhok a Zsil és Olt völgyén. Ha volt ilyen oláh monda, magukkal hozhatták Erdélybe, Szebenbe, Brassóba, Hunyadba stb. De ily mondája a 18. századig nem volt az oláhoknak, tehát nem is hozhatták magukkal. Ha Erdélybe hurczolt oláh mondákat emlegetünk, csak a 18. századi tömeges telepítésre gondolhatunk; Rákóczy harcaiban kiveszett a színmagyarság, oláhokkal pótolták. Ezek az oláhok ismerhették a havasalföldi mondát Neag vajdáról, ha ugyan nem úgy fogta rájuk Filstich rektor. Mert 1517-ben még szláv volt az oláhok míveltsége; az argisi zárda felirata is, Schuller saját szavai szerint, *ószláv nyelven* van! (L. Schuller, »Kloster Arg.« 17. l.). »A rumun vagy oláh irodalmi bokornak legeslegelső szála« Luther kis kátéjának fordítása oláhra 1546-ból! (L. Hunfalvy *Ol. Tört. II, 331.*)* Ez csak-ugyan Nagy-Szebenben jelent meg, a honnan való Br. Schaguna oláh variansa.

¹ A bibliát is csak I. Rákóczy György fordította oláhra 1648-ban (Réthy Oláh Nyelv és Nemet, 151. l.).

Görög, szerb és bolgár papjai voltak az oláhoknak, a kiknek révén ama nemzetek műveltségének elemei az oláhokhoz jutottak.

Nem tulajdonítok különös fontosságot annak a kettős jelenségnek sem, hogy a fal beomlásakor kakaskukoritást hallottak. Semmi rendkívüli nincs ebben a képzetkapcsolatban, különösen mióta az oláhok a bibliával megismerkedtek a maguk anyanyelvén, 1648 óta. Péternek mondotta a mester: »Mielőtt a kakas kétszer szólna, háromszor tagadsz meg engem!«

Még egy *moldvai oláh* változatot kell szóvá tennem, Schladebach után. *Borcan várának építéséről* szól ez; megjelent A. Wellmer folyóiratának »Über Land und Meer« 1874. évf. 76. számában, Jargoran oláh balladagyűjteményéből.

Borcan falai éjjel mindig beomlanak. A kilencz kőműves közül csak Manojla nem árulja el otthon, hogy az angyal hirdetése szerint be kell falazni azt a nőt, a ki ebédet hoz. M. feleségét éri a balszerencse. A nő befalazása után a vár a felhőbe emelkedik; a

Gondolkodóba ejt Borcan várának mondája azért is, mert Borcan a moldvai Aranyos-Beszterczének partján emelkedik, a gyergyói havasok keleti oldalán, nem messzi a tölgyesi szorosától. A gyergyói havasoktól északnyugatra *Kelemen* Izvor nevű hegységet találok a térképen, mely hegyek vízvásztói a Szamosnak, Beszterczének és Marosnak. Ez a *Kelemen* hegység és a székely ballada Kelemen kőművese valamiképp összefügghetnek. Ez az egész vidék pedig, a melynek közelében a moldvai oláh monda eseménye lejátszódik, t. i. Besztercze-Naszód megye, valamikor a Hunyadyaké

ÚJABB ADATOK KŐMIVES KELEMENNÉ MONDÁJÁHOZ,

307

volt; V. László adományozta Hunyady Jánosnak a beszterczei grófságot 1452-ben, mikor trónralépett s Hunyady letette az országkormányzói méltóságot. A Hunyadyaknak pedig fontos szerepe van a balkán eredetű mondák elterjesztésében, annyira, hogy családi viszonyaik ismerete nélkül e mondák elterjedését a székelyek közt meg sem is érthetjük.

A Hollós-Hunyadiaknak Mátraverebélyről szóló mondáik voltak elsősorban a Templomépítésük hagyománya, és Erdélyben a vicecomes alvajda – sókamara ispán - vajda – gróf- kormányzói – hadvezéri tevékenységük

A SZÉKELY BALLADÁK.

Ideje levonnom a fejtegetések következményeit. Most sem dicsekedhetem azzal, hogy minden varianst megvizsgáltam; nem ismerem ugyanis a Miklosichtól (Mundarten der Zigeuner, III., 12.) közölt cigány változatot; nem ismerem Lazar Şăineanū értekezéseit; a miket szemügyre vehettem is, egyik-másik töredékes, vagy csak másodkézből vettem a tartalmát. Mégis azt hiszem, hogy lényeges adatot nem hagytam vizsgálatlanul s a mely feldolgozások kezem ügyébe kerültek, azoknak egymáshoz való viszonyát logikusan rendeztem. Így elég gazdag anyagból építék, a mennyiben mintegy 20 mondát vettem egybe, melyek legtöbbje a Balkánról származik; a Schaguna-féle n.-szebeni, erdélyi változat; a Coronini-féle körülbelül az a Pisesd vidéki oláh változat lesz, melyről Majland értekezése (Az argesi zárda mondája) 3. lapján megemlékezik, tehát szintén balkáni.

Vikár szövegének se tulajdonít nagy becslet, mint a mely szintén a pürkereczieken alapuló romlott töredék.

Értékük szerint aztán ily sorba állítja valamennyit: Szabó-féle, Deák Farkasé, Benedeké, pürkerecziek, Vikaré. Krizáénak e sorozatban nem jut hely.

Hozzátehetem, hogy Aigner Lajosénak sem, a melyet ismertet Schladebach, a kinek értekezését pedig Horger olvasta. Erről az 1873-ban (Ungar. Volksdichtungen) megjelent szövegről állítja pedig Schladebach, 10 évvel a Vadrózsák megjelenése után, hogy első magyar közleménye a mondának. Egybe is veti Krizának szövegével, melyet Heinrich 1883-iki gyűjteményéből ösmer s annyiban talál tőle eltérést, hogy egy szolgáló (nem kocsis) beszél el álmát asszonyának. Mikor pedig Kőmivesné megtudja sorsát, még hazamegy, búcsut venni szolgálótól, kicsi fiától.

Igy hát már tízféle szövegét ösmerjük a székely balladának.

Lappangania kell a háromszékmegyei Bodola vidékén is, mert Keserves Sinosné egy Bodoláról Pürkereczre származott öreg asz-

A szövegek száma hát korántsem végleges. Deák Farkas is azt írja a Nyelvőr XV. évf. VI. füzetében, hogy »a ballada annyira ismeretes a Székelyföldön, különösen Marosszéken, hogy majd minden faluban tudják«.

Ennyi variáns mellett is érdekes, hogyan igyekszik Horger úr, a nagyokat utánozva, a maga érdemeit eltelekkönyvezni.

Gyulai a Szabó Samu szövegét tartja legrégebbnek, mikor így jellemzi a székely balladákat (Népkölt. Gyűjt. III., 543.) ».. az epikai formák uralkodnak, versszak- és rímnélküliek s megelégesznek a sormetszet, hangsúly, betűrím s gondolatrhythmusával. Ez utóbbi körülmény régiségük mellett bizonyít.«

A mily óvatos és tartózkodó Gyulai Krizának ószékely »kápóna virágával« szemben, annyira kíméletlen Deák Farkas, mikor úgy vélekedik Kriza szövegéről, hogy agyon van modernizálva s nem lehet régebb, mint e (19.) század első negyedének vége (nyilván az I. Ferencz idejében, 1817—29. tartó restauratiót is figyelembe véve); meg van győződve, hogy az ő Nyomáton, Maros-

úgy vélekedik Kriza szövegéről, hogy agyon van modernizálva s nem lehet régebb, mint e (19.) század első negyedének vége (nyilván az I. Ferencz idejében, 1817—29. tartó restauratiót is figyelembe véve); meg van győződve, hogy az ő Nyomáton, Marosszéken szerzett szövege van legközelebb az Erdélyi Jánostól közölt, ifj. Almási Sámuel által Kolozsvárott (?) följegyzett töredékhez, mely »leghívebben tartotta meg eredeti alakját«. Mivel a nyomáti szövegben Kelemennét »az a vágy lepi meg, hogy az ő életéről valami festmény készíttessék«, »ilyenek pedig a XVI-ik században voltak nagy divatban«, a részlet a költemény korára is tájékoztat.

Igy szorúl hátra a legszebb és legeredetibb kidolgozás, a Krizáé!

Deák szövegének azt a khronologiai adatát azonban Horger utólagos toldaléknak mondja, a mely nem jöhet számba az eredet

1775 után mindent romboltak ami a Hollós-Hunyadiak dicsőségével volt kapcsolatban

Izlés dolga, ha az ember Sipos *Jánosné* helyett *Józsefnét*, Fóris *Ferencz* helyett pedig *Mihályt* ír s aztán forgalomba hozza a más fölfedezését a magáé gyanánt. Aztán mit gondolhat az a jámbor pürkerezci Siposné, ha egy dolgot annyiszor elkérdeznek tőle? Ha élelmes, tőkét gyűjt a közléseért kapott díjakból s titkon a markába nevet, hogy egyet annyiszor eladhat.

Ily körülmények között is elősmerem, hogy Horger megvilágított némely részletkérdéseket, pl.

hogy Kelemenné búcsujának megokolása »Mert a halottnak is hármat harangoznak, Én árva fejmenek egyet sem kondítanak«, — Bodrogi Ferenczné vagy Bátori Boldizsár hatása alatt jutott Kriza szövegébe;

hogy az elégetés, a kis fiú sorsa motívumok pedig Kriza szövegéből kerültek a Szabóéba.

Még azon is megnyugszom, hogy az út akadályainak egyezése miatt Szabó szövege áll legközelebb a Theodorescuéhoz, Deáké pedig Alexandriéhoz.

a cardinalis dolgokról azonban egészen másként vélekedem, mint Horger úr.

Nem fogadom el a székely balladák forrásául egyáltalán a Novaku Zgircea várhelyi oláh meséjét, melyet Mailand 1884-ben följegyzett s vázlatosan közölt már idézett értekezésében.

A hunyadmegyei oláh mese általán igen szegényes, legalább azon vázlatból ítélve, melyet Mailand értekezéséből össze lehet állítani.

A cselekvény egy zárda építése körül forog, melylyel a mesterek nem tudnak addig elkészülni, míg a pallér jóslatához képest el nem határozzák, hogy azt a nőt, legyen az feleség vagy nővér, ki legelőször jön ki az ebéddel, be nem falazzák. A sors Manoli,

1. *A vareputes mondaja* (Kriza 1—16. sor). Déva varat akarják felépíteni a kőművesek; de a mit nappal raknak, éjjel összeomlik; ezért elhatározzák, hogy a kinek felesége legelőbb odajő, befalazzák vagy megégetik s hamvát a mész közé keverik.

2. *Utazás a négy pejlovas hintón* (Kriza 17—36). Az asszony befogat négylovas hintójába és elindul Déva vára felé. Rossz idő van; a kocsis vissza akarna fordulni, mert azt álmodta, hogy Kőműves Kelemen kis fia behalt a kútba, de az asszony csak tovább hajt.

3. *Az asszony útjának akadályai* (Kriza 37—46). Mikor Kelemen feleségét közeledni látja, azért imádkozik, hogy az Isten hirtelen támasztott akadályokkal térítse vissza útjából.

4. *Kelemenné búcsuja* (Kriza 47—70). Mikor az asszony megérkezik az építés helyére, Kelemen tudára adja, hogy megégetik s hamvát a mészbe keverik, hogy a falat megállíthassák. Kelemenné csak azt kéri, engedjék meg neki, hogy búcsut vegyen fiától és asszonybarátitól. Megengedik neki, hazamegy, vissza is tér.

5. *Kelemenné befalazása* (Kriza 71—77). Az asszonyt csak

nokat a ref. pap fizetése alól, minek következtében a reformatus gymnasiumot Déván becsukják (1774), az oláhok pedig, összefogva a beköltözött bolgárokkal, gyarapodni kezdenek. (L. ez adatokat Szőcs Sándor »Az oláhok letelepedése Déván«. Hunyadm. tört. rég. Társ. Évk. 1881—83.)

Görög város 1712-ben alakult Déván s külön autonómiával 1848-ig bírt. Bolgárok lakták, de a kereskedők, kikről a várost elnevezték, görögök voltak. Jöttek pedig ezek a bolgárok, görögök 1710. és 1711-ben, Oláhországból, Bredecshén, Krajova, Tírguzsil stb. községekből, a Vulkán-szoroson át, előbb Hátszegre, innen Steinville generális engedelmével Dévára, a fiscus földjére. 1712-ben Pater Marinovich Balázs, P. Jovecherin Lukács, P. Gungich Antal vezetése alatt előbb 43 bolgár család költözik Dévára Bredecshén és Krajova vidékéről, utóbb még 18. E családok 1715-ben engedélyt kapnak Antalfy János r. kath. vicariustól, hogy saját bolgár szerzeteseik lelki gondozása alatt legyenek. (L. ez adatokat Issekutz Antalnál »Adatok Déva XVIII. századi történetéhez«, Hunyadm. T. R. T. Évk. 1902. évi 2—3. füzetében.)

HOGYAN KERÜLT A BALKÁNI MONDA MAGYAR FÖLDRE?

A szerb és bosnyák monda tárgyalásánál említettem, hogy az 1371—76. tartó harcok alatt kiveszett Szerbiából a Mernyavcsevics családja. A három testvér, Vukasin király, Uglyesa János despota és Gojko nagylogothetos halva maradtak a Maricza melletti csatatéren, 1371-ben. Hová lettek a Mernyavcsevics Szerbiából? Magyarországra jöttek s díszes állásokat töltöttek itt be. Wertner Mór említi (»A Hunyadiak«, Hunyadm. T. R. T. Évk. 1900-ról), hogy Vukasin fia, Dömötör, 1404—1407. zarándi főispán és világosi várnagy. Ez a Dömötör inkább unokája lesz Vukasinak, mert Klaić, mint említettem, két Vukasin-fiúról tud, Markoról és Andrásról s az egyiknek számára Vukasin 1370-ben feleségül kéri Tvartko bosnyák király rokonát, Szubics Gergely leányát.

Gojko nem halt meg sehol sincs említve, hogy harcolt a Marica folyón, hanem csak Vukašin és Uglješa haltak meg 1371-ben Vukašinnak Jelena feleségétől legalább 5 – öt gyermeke született:

Markó Mrnjávcsévity

Andrijáš Mrnjávcsévity

Dmitar Mrnjávcsévity – a ”Dömötör”

Ivaniš Mrnjávcsévity

Olivera Mrnjávcsévity leánya volt Jelisanta

az ő unokája volt Jelena

Jelena, III. Balša egyik főemberének Rajko Monetának volt felesége
Ugljesa Mrnjávcsévity despota uradalma 1368 óta Kostantinápoly Ökumenikus Patriárchátusa alá tarozott. A patriárka egy levelében 1371-ben Ugljesát Raska urának nevezte. Ugljesának feleségétől Jelenától egy fia Jovan Mernjávcsévity született, Jelenának kolostorba vonulása után Jefimija volt a neve. A szerb irodalom remekművének tartják Jefimija kézimunkáját a szemfedőt – knéz Lázár

dicséretére – Pohvala knezu Lazaru - .

Egyes irodalomban Ugljesának 3 gyermeke is volt.

A Mrnjávcsévityek Montenegróban 1371 után a nemes ”Stari-Kući” az ősi Kuchi-házak ősapái voltak

Uglyesa János despota utódjairól nincsenek adataim. Gojko fia, II. Gojko 1392-ben van említve. A II. Gojko fiai közül György 1443—48. Nis, Zvornik és Vojnica ura s viseli a szerb despota címet. A másik fiúnak, Jánosnak fia, Tamás, 1458-ban ura Nisnek, nagybátyja után.

Ugyancsak Wertner említi föl azt az adatot, hogy Mátyás király egy, 1458-ból származó oklevelében magát bolgár czárok utódjának nevezi, Ivanovics Györgyöt pedig és nisi Marnovics Thomkát rokonának.

Ki ez az Ivanovics György? Skender bég a mellékneve Wertnernél. Csakhogy Skender bég Castriota György volt, ugyanaz, a ki Hunyadyt 1444-ben 30.000 emberrel akarta támogatni Várnánál a török ellen. Hogy lehet akkor Skender bég Ivanovics is? Nagyon egyszerűen, úgy, hogy az apja Iván = János volt, t. i. Castriota János, krojai despota, Albánia északi részén.

Ezt a rész kerestük, kedves olvasó.
Adatainkhoz elkerülhetetlenül tudnunk kell arról, hogy 1443-ban
Nišnek valami köze volt a Mrnjavcsévityekhez. Ennyi!

FONTOS részletek majd a továbbiakban.

hogy Albániának és Bulgáriának mi köze van egymáshoz és milyen
”utódlásban”, érthetetlen... sem Albán sem Bolgár történet erről nem tud

Ki ez az Ivanovics György? Skender bég a mellékneve Wertnernél. Csakhogy Skender bég Castriota György volt, ugyanaz, a ki Hunyadyt 1444-ben 30.000 emberrel akarta támogatni Várnánál a török ellen. Hogy lehet akkor Skender bég Ivanovics is? Nagyon egyszerűen, úgy, hogy az apja Iván = János volt, t. i. Castriota János, krojai despota, Albánia északi részén.

Ennek az 1468-ban elhalt Ivanovics György Skender bégnek felesége Arianiti-Kommenos albán hercegnő volt, mely családnak egyik tagja, Dorka hercegnő, anyja volt Hunyadi Buthi-Vojknak.

A Komnenosokkal való ezen rokonság révén érthetőbbé válik, mért volt megigérve Hunyady Jánosnak 1444-ben, a várnai csata kedvező kimenetele esetére, a bolgár korona.

Konstantinápoly ostroma idején pedig Selymbriát és Mesembriát ígérte Palailogos Konstantin Hunyady Jánosnak örök tulajdonául, ha az ostromtól fölszabadítja. (L. Lázár »A török birod. tört. 187. l.) Általán a törökök ingerültségét a magyarok iránt nagy mértékben fokozta az a körülmény, hogy a magyarok szerettek szövet-

Dorka hercegnő és a Buthy-Vojk változattal itt nem foglalkozunk, nem érdekünk akár helyeselni akár cáfolni ezt a valótlanságot.

ezt a ”családfát” a megnevezett uralkodóházak történetében sehol
senki még csak nem is említette

Tribalit ”princének” Iván Castriotnak felesége Voisava akinek anyját
Todorának hívták, anyai ágon ő volt Skenderbég nagyanyja, erről ennyi

Jelen korunk nagy nevé, Albánia középkorának kutatóját kérdeztem, találkozott-e vajon Corvin - Hunyadi
János nevével az Albán származású híres emberek névsorában, aki igen érdekesnek találta a ’Dorka’
hercegnő mesét, de halvány fogalma sem volt ezekről a , már a humoros határos mesebeli állításokról.

említi (»Az oláh nyelv és nemzet« 145. lapján). Ki volt ez a Thomka, Nis ura 1458-ban? János fia, Tamás; mert Thomko kicsinyített alak Tamásból. Marnovics pedig Mernyavics, további leszármazóknál Mernyavcsevics.

Míg így a Hunyady-családot rokonságban találjuk albán, görög, szerb fejedelmi családokkal, hunyadmegyei osztályos atyafiaik, a Mozsanák (Hunfalvynál Musana; Werthnernél Morzsina) közt ismét olyan személynevekre akadunk, melyek a szerb mondában szerepelnek.

Wertner 1360. júniusban kelt oklevelet közöl, mely Péter, erdélyi alvajda és hátszegi porkoláb ítéletét tartalmazza Murk fia, Myk panaszos ügyében, Musana fiai és Koszta unokái ellen. Az ítélet meghagyja Musana fiait, Nyires, Koszta unokáit pedig Reketya birtokában, melyet kenézségi jogon bírtak.

Musanából Mozsanák, csak Wertnernél Morzsina..... sehol sem bizonyított állítások a szerb fejedelmi családdal való rokonítás egy külön borzalom, arról is a továbbiak között. Hunfalvynál – Hundsdorfennél – Musana, és ebből lett a ”Morzsina” – nem csodálkozunk

Ugyánežen nyiresi Mošina fia 1380-ban Polonicát és Babócsmezőt a Csernaviz mellett kéri és kapja Lajos királytól adományul. (L. Hunfalvy Oláhok Tört. I., 305.)

Mosina (Musana, Morzsina) egyik fia az oklevélben Stoján (1360—80. nyiresi kenéz), a másik Bolján (Bolyin). Stoján és Stojánát keresett Vukasin király Skadar várának építésénél. Bolján pedig a Bojana folyó nevével függ össze.

Ezen Bolján leányát, Morzsina Erzsébetet veszi nőül Hunyady János atyja, Vojk s kapja vele a demsusi (dömsusi) uradalmat hozományul.

Előbb említettem, hogy Vojk anyja Dorca hercegnő volt, az Arjaniti-Kommenos házból. Vojk atyját Sorbnak nevezi Wertner, az említett oklevél alapján; Sorb nagyatyját pedig, a ki Musanával együtt betelepítette Reketyát és Nyirest, Kosztának (Konstantin).

Ezen Sorb (Serb, Serban) fiának, Vojknak és atyjafiainak (Magas meg Radul = László, carnalibus: Radul patrueli, Johanni

Tehát a ”Musinából” tákolták a ”Morzsina” – romantikus! ezeket a bizonyíthatatlan valótlanságokat Fráter Lénárt 1935-ben tette a helyükre

Ezen Sorb (Serb, Serban) fiának, Vojknak és atyjafiainak (Magas meg Radul = László, carnalibus; Radul patrueli, Johanni filio) adományozta Zsigmond 1409. Hunyad várát (L. Hunfalvy Oláhok Tört. II., 59.) új adomány címén.

Beszterczét 1452-ben és Görgényt meg Dévát 1453-ban már Hunyady János kapta.

Megemlítem még, hogy a Koszta s Szerb közt hiányzó ízt Sólyom Fekete Ferencz tölti ki Wertner értekezésének bírálatában (ugyancsak a Hunyadm. T. R. T. Évkönyvében), úgy, hogy Koszta fia hihetőleg Dobrota volt, esperes 1411-ben.

Kostát 1360-ban a reketyai (ma Reketyefalva) kenézség birtokában találjuk Hunyad megyében, a Farkadin folyó völgyében. Bevándorolt pedig hihetőleg 1330—1360. táján, Bassarab Mihály és fia Sándor vajda elől menekülve, magyar érzelmei miatt. Mihály vajda t. i. fellázadt Róbert Károly ellen; 1330-ban Károlyt Argis

egyiket bírálták, helyébe sokszor még nagyobb képtelenséget képzelve 1409-ben nincs!!! nem létezett ”Hunyad vára” !!! – csak Hunyad nevű terület volt!!! ja igen, mert azt is a Paul Hundsdorfer találta ki.... 1880 körül???

Utánanézett-e már valaki komolyan a sok hamisított oklevél-adományoknak??? Igen. Legalább egy MTA professzor igen, utánanézett. Majd a továbbiakhoz megtaláljuk a dolgozatát.

Megemlítem még, hogy a Koszta s Szerb közt hiányzó ízt Súlyom Fekete Ferencz tölti ki Wertner értekezésének bírálatában (ugyan csak a Hunyadm. ,T. R. T. Évkönyvében), úgy, hogy Koszta fia hihetőleg Dobrota volt, esperes 1411-ben.

Kostát 1360-ban a reketyai (ma Reketyefalva) kenézség birtokában találjuk Hunyad megyében, a Farkadin folyó völgyében. Bevándorolt pedig hihetőleg 1330—1360. táján, Bassarab Mihály és fia Sándor vajda elől menekülve, magyar érzelmei miatt. Mihály vajda t. i. fellázadt Róbert Károly ellen; 1330-ban Károlyt Argis táján szörnyen megverte. A kik hát a magyar király hívei voltak, mint Koszta, azoknak 1330 után nem volt maradása Oláhországban.

Mik voltak a Hunyadyak ősei a Balkánon, Magyarországra telepedésük előtt? biztosan meg nem mondhatjuk. Közölöhök, azaz

a Hunyadiak ősei Mátraverebélyen vannak! az "Ad fontam Vereb" körül

ÚJABB ADATOK KÖMIVES KELEMENNÉ MONDÁJÁHOZ.

315

pásztorok semmiesetre, mert mint menekülők is bírtak annyi vagyonnal, hogy Hunyad megyében két falut betelepítettek s annak kenézei lettek. Rokonaik balkán fejedelmi családok; Mátyás épen bolgár királyok ivadéknak nevezi magát. A legfontosabb pedig, hogy oláh műveltség 1546-ig nem is volt, hanem az oláh (= pásztor) foglalkozású vegyes lakosság szláv papok vezetése alatt állott.

Ily körülmények közt a balkáni monda betelepítését magyar földre így képzelem magamnak:

1330—60 közt a hunyadmegyei Cserna (Eger-ügy, Feketefolyó) völgyébe, a mai Nyíresfalva, Reketyafalva községekbe költözik a később Hunyady néven ismert fejedelmi család, szláv (szerb) és görög (vallása miatt) műveltséggel, a magyarok iránti meleg rokonszenvvel. Szerb és albán, talán eredeti görög nyelven is ösmerhette az »artaí hídról« szülő népballadát s ennek ismeretét magával hozhatta. A család azután Hunyad megyéből mind tovább

ha már a "közölöh" műveltség 1546-ig nem is volt, akkor honnan az Európa szerte legnagyobb könyvtárral rendelkező Corvina – Hollós műveltség? Verebélyről!

Mátyás király a házasságával bizonyította, hogy "hova tartozik", csak nem figyeltünk jól oda.

magával hozhatta. A család azután Hunyad megyéből mind tovább terjeszkedett, kormányzót, uralkodót adott Magyarországnak s 1453-ban birtokába vette a történeti nevezetességű Déva várát is. Hunyady 1456-ban már elhalt; Déva helyreállítását pedig neki tulajdonítják; — így hát a székely balladák tárgyául szolgáló történeti esemény a várnak Hunyady János által történt helyreállítása volt 1453—56 között.

Hogy csakugyan szerbek s nem oláhok hozták magyar földre, első sorban a mai Hunyad megyébe, Déva vidékére a balkáni mondat, most már biztosan szerb feldolgozásban (Skadar várának építése), még jobban bizonyítja az a körülmény, hogy épen a Skodra várát építő Mernyavcsevics fia (vagy unokája), Dömötör 1404—7. Zaránd megye (a mai Hunyad felső része, a Maros és Fehér-Körös vidéke, meg Arad keleti fele) főispánja volt. Dömötör és környezete minden bizonynyal ösmerte a szerb mondat, hiszen az ő családjáról, közvetlen elődjeiről szólt.

Mrnjávcsévityek létezésén kívül, több más állítás innen, nem bizonyítható

Igazán sajnálatos, de a család nem lakott Hunyad megyében, Hollóson lakott és Temesváron lakott a Hunyadi kastélyban, no meg az ősapa Torontálszigetváron is, meg Déván is lakott

Verebi Péter vice-comes Erdély alvajdája.

De ha a Hunyadyak őseivel meg Dömötörrel esetleg kevés szerb költözött be arra nézve, hogy nemzeti hagyományait fönntartsa, Szerbia török kézre jutása, 1459 után mind sűrűbb rajokban költöznek be a szerb menekülők. Mátyás vezére, Kinizsi jókora tömeget telepít meg a déli határokon. Felfrissül ez a contingens az ipeki patriarcha, Csernovics vezetése alatt 1699-ben érkező 40.000 szerb családdal s megszakítás nélkül éli nemzeti hagyományait mind a jelenkorig.

Oláh nemzeti műveltséget pedig 1546-ig sem Erdélyben, sem a Balkánon feltételezni sem lehet, mert a mennyiben műveltség volt az oláhok közt, ez szláv (szerb) és görög műveltség lehetett csak.

Hunyad megyében a Marostól északra (Dömötör, zarándi főispán környezetében) ismeretes volt az 1356—76 közti időnél nem előbb keletkezett szerb monda Skadar várának építéséről; a Marostól délre a Hunyady-család Balkánról beköltözött ősei megismerhették az artai hídról szóló görög mondát akár görög eredetiben, akár szerb vagy albán fordításban. Déva várának 1453—56

316 ÚJABB ADATOK KÖMIVES KELEMENNÉ MONDÁJÁHOZ.

között történt helyreállítása azután alkalmat adott a székelyeknek a görög-szerb monda önálló kidolgozására.

A székely mondából el nem vitatható oláh hatás, t. i. Kőművesné útjának akadályai, 1546 előtt nem kerülhettek egyáltalán a mondába. Ha csakugyan a *várhelyi* oláh variáns hatott a székelyekre, akkor az az epizód nem juthatott beléjük 1715—64 előtt, t. i. a dévai zárda építése előtt.

Hogy az a latinos műveltségű ember, pap vagy főúr író-deákja, a ki az idegenből vett várépítési mondát a székelyek közt elterjesztette, az elősorolt adatok után hol kereshető, könnyű eltalálni: Dömötör zarándi főispánnak vagy a Hunyadyaknak udvarában.

SARUDY GYÖRGY.

SARUDY György (Cselej, 1866. nov. 29. –Pápa, 1934. júl.) tanár, író. Sarudy Ottó testvére.

Élete

A középiskolát Szekesfehervárott járta majd beiratkozott a budapesti egyetemre, de anyagi okok miatt nem tudta befejezni tanulmányait. 1888-ban, Sopronban tanított, egy évig ismét egyetemi hallgató, 1894-ben pedagógiából szakvizsgát tett. Közben Rimaszombatban és Nagyszalontán, 1895 után Pápán, a Református Kollégiumban tanár. Aktívan működött közre a pápai Petőfi Kör munkájában, írásai jelentek meg a kör évkönyvében. A klasszika-filológia mellett Rákóczi Ferenc korával is foglalkozott. A fejedelem harkótenyi emlékiratait franciából magyarra fordította. A magyar helységnevek eredetét is kutatta. Tanulmányai olvashatók a Szalontai Lapokban, az Irodalomtörténeti Közleményekben és a Pápai Lapokban is.

Művei

- Horatius methodikájának tervezete. Pápa, 1897.
- Kőműves Kelemenné mondája. = Irodalomtörténeti Közlemények, 1898.
- Görög lyrai antológia középiskolák számára. Budapest, 1902.
- Alkman női kardalja. Budapest, 1902.
- Pápa várának visszafoglalása a töröktől 1597-ben. Pápa, 1927.

valamennyien olyan anyaggal foglalkozunk, amilyenhez a kor hozzájutni engedett,

Sarudy György (1866-1934) tanár úr érdeme a Mrnyávcsevity testvérek létezésének bizonyítása magyar nyelven 1898-ban,

Niš környékére terjedő uradalmuk ismerete a jelentős számunkra itt.

Hunyadiakat összeházasítani a Skender beg - Castriota György meg Arianiti-Kommenosok családdal, vagy abból való származtatásuk gond ...nagy gond ...

Donika Kastrioti

From Wikipedia, the free encyclopedia

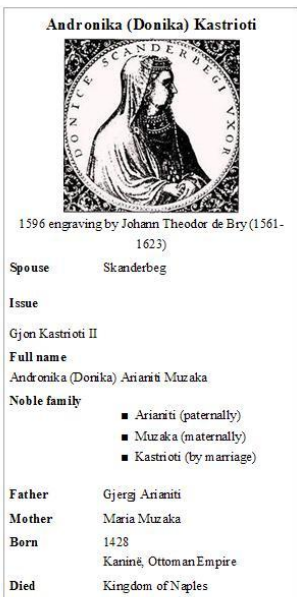
Donika Kastrioti (née **Arianiti** Muzaka)^[4] was an Albanian noblewoman, the daughter of Gjergj Arianiti, one of the greatest leaders in the war against the Ottoman Empire for more than two decades, and his first wife Maria Muzaka. Donika is known as the spouse of George Kastrioti Skanderbeg.

Life

Donika was born in Kaninë, in 1428. Her father was Gjergj Arianiti, of the Arianiti family, whose domain stretched across the Shkumbin valley and the old Via Egnatia road and reached to the east today's Bitola.^[1] Her mother was Maria Muzaka, of the Muzaka family, whose domain was the Myzeqe region.

A month after the Treaty of Gaeta (in which Skanderbeg became a vassal of Alfonso the Magnanimous in exchange for military aid^[2]), on 21 April 1451, Skanderbeg married Donika, and thus strengthened the ties with the Arianiti's,^[3] in the Eastern Orthodox Ardenica Monastery,^{[4][5]} in Fier, present-day southwestern Albania.

Her sister, Angelina, was married to Serbian ruler Stefan Branković, and is venerated as a saint in the Serbian Orthodox Church.^[6]

1596 engraving by Johann Theodor de Bry (1561-1623)

Spouse	Skanderbeg
Issue	
Gjon Kastrioti II	
Full name	Andronika (Donika) Arianiti Muzaka
Noble family	<ul style="list-style-type: none">■ Arianiti (paternally)■ Muzaka (maternally)■ Kastrioti (by marriage)
Father	Gjergj Arianiti
Mother	Maria Muzaka
Born	1428 Kaninë, Ottoman Empire
Died	Kingdom of Naples

After the Ottoman conquest of Albania, the Kastrioti's were given peerage in the Kingdom of Naples.^[7] They obtained a feudal domain, the Duchy of San Pietro in Galatina and the County of Soleto (Province of Lecce, Italy).^[8] Gjon Kastrioti II, Donika's and Skanderbeg's only child, married Irene Branković Palaiologina, the daughter of Lazar Branković, Despot of Serbia.^[9]

Notes

- ↑ Her name is mentioned as *Andronica Commentata* in Gjon Muzaka's work about the Muzaka family.^[9] Oliver Jens Schmitt names her *Andronika Arianiti* in his biographical work on Skanderbeg.^[10]

References

- ↑ Anamali, Skënder (2002). *Historia e popullit shqiptar në katër vëllime (in Albanian) I*, Botim et Toena, pp. 255–257, OCLC 52411919 (https://www.worldcat.org/oclc/52411919)
- ↑ Frashëri 2002, pp. 310–316
- ↑ Frashëri 2002, p. 181
- ↑ Elsie, Robert (2000). *A dictionary of Albanian religion, mythology, and folk culture* (http://books.google.com/books?id=aAtZQ0vjf5gC&printsec=frontcover&source=gbs_sli_d_r_thumbnail&v=onepage&q&f=false). New York University Press. p. 14. ISBN 0-8147-2214-8.
- ↑ Gjika, Ilirjan. "Manastiri i Ardenices" (http://www.shqiperia.com/arkologjia/ardenica.php) (in Albanian). Retrieved 28 July 2010.
- ↑ Elsie, Robert (2001). *A dictionary of Albanian religion, mythology and folk culture* (http://books.google.se/books?hl=el&id=N_1XHrXIIsYkC&q=Angelina&v=stripped&q=Angelina&f=false). C. Hurst. p. 9. ISBN 978-1-85065-570-1. Retrieved 26 November 2010.
- ↑ Gibbon 1901, p. 467
- ↑ ^[a] Runciman 1990, pp. 183–185
- ↑ John Musachi: Brief Chronicle on the Descendants of our Musachi Dynasty (http://www.albanianhistory.net/text/6-18/AH1515.htm)
- ↑ Schmitt Oliver, Skanderbeg, Der neue Alexander auf dem Balkan, Verlag Friedrich Pustet, 2009, o. 45

Ez lenne a Dorka – Donika a Buthy – Vojk Vajk? --- Wertner meg a Hundsorfer is itt melléfgotak Donika née Arianiti Muzaka a Skender beg felesége volt és az ő fiuk volt Gjon Kastrioti II. Donika testvére Angelina a szerb Sztéfán Bránkovity felesége volt akit a Szerb Ortodox Egyház szentté avatott.(6). Lásd 6. Elsie Robert 2001-es tanulmányát.

Arianiti family

From Wikipedia, the free encyclopedia

The **Arianiti** were an Albanian noble family that ruled large areas in Albania and neighbouring areas from the 11th to the 16th century.^[1] Their domain stretched across the Shkumbin valley and the old Via Egnatia road and reached to the east today's Manastir.^[2]

Names

The first attested surname of the family in various forms is Ar(i)aniti, which was also used as a personal name.^[3] In documents contemporary to its members *Arianiti* is the most prevalent form, from which almost all placenames of the areas of their domains that were named after them derive. *Arianiti*, a rare form from the first definite documentations of the family in the late 13th and early 14th century to the extinction of its male line in the mid-16th century, became prominent in early modern era works and eventually reached a common surname status in historical discourse. The etymology of the surname is unclear; it may ultimately derive from the Indo-European word *arjā* (noble), derivations of which can be found as placenames, denonyms or ethnonyms in many areas ranging from western Europe to Iran and northern India (cf. Aerieae, the Greek name for eastern Iran) or the Albanian word *arë* (field).^{[3][4]}

If the placenames in Albania that are akin to *arjā* are related to the Arianiti family and don't derive from the rule of the family over those areas, their presence as a clan could be traced back to the late 9th century in the theme of Dyrrhachium, however, its members until the late 13th century are disputed as the surname appears to have been adopted by unrelated to each other low-born individuals after they came to positions of power. An unlikely theory links the surname with the Illyrian tribe of the Arimistae/Armistae that lived around Dyrrhachium in the Hellenistic and Roman era.^[5]

A secondary surname used by the Arianiti family since the 14th century was *Komneni* surname, which derives from the Byzantine imperial house of Komnenos. The first of the family to bear was possibly married to a female descendant of Golem of Krupa and could be related to a *Comneni Budareci principis*, who lived around 1300 in central Albania, although any connection to any member can't be verified as all Arianitis used *Komneni* as a second surname by the mid to late 14th century as a means to strengthen their noble status and territorial claims.^[6]

The surname *Sipata* appears in Latin sources of the late 14th and early 15th century in reference to a *Comiti Spata*, who could possibly be Komnen Arianiti, father of Gjergj Arianiti, who was also mentioned in contemporary documents as *Araniti Spata*. It is unclear whether the Arianitis adopted it through intermarriage with the Spata family of central Albania or as a toponymic that derives from the region of Sapat, which they held in the Middle Ages. If the intermarriage theory is correct, the adoption of the surname must have happened in the 14th century.^[7]

Golemi was used as a byname by some members of the Arianiti family. It first appears in a 1452 document of the chancery of Alfonso V of Aragon, where Gjergj Arianiti is mentioned as *Araniti Golem de Albania*, while Marin Barleti mentions him as *Arianites Thopia Golemus*. The word itself may come from the Slavic *golem* (grand) or as a distortion of the name *Gulielm*. Attempts to relate it to Golem of Krupa or personalities named *Gulielm Arianiti* are resultless as no archival evidence exists.^[8]

History

David Arianites is generally considered to be the first member of the Arianiti clan that is attested in historical documents, although the connection to the late 13th century Arianiti family can't be verified due to lack of sources.^{[2][9]} As attested in the works of George Kedrenos, in the 1001–1018 period he served the Byzantine Emperor Basil II as *strategos* of Thessalonica, and later *strategos* of Skopje. David Arianites fought against the Bulgarians in Strumica, Skopje and the area of Skrapar. Constantine Arianites, a son or close relative, is also mentioned in the years 1049–1050 as being in the military service of the Byzantine Empire against the Pechenegs.^[9] Other members of the 11th and 12th centuries may include a *Johannes Carianica* mentioned by William of Tyre.

The first undisputed member of the family is *sebastos* Alexius Arianiti mentioned in 1274 in an agreement between Charles I of Naples and some Albanian noblemen, who swore allegiance to the Kingdom of Albania.^[10] The Arianiti last name has also been mentioned in other 14th century documents: In 1304 two documents, one from Philip I, Prince of Taranto, and the other from Charles II of Naples between several names of Albanian noble families, to whom are recognized prior held privileges, include the name of the Arianiti family. In a 1319 letter, Pope John XXII sent to some Albanian nobles, the name of *protogogator* Gulielm Arianiti (*Guillermo Arianite protogogatoro*) is included. In the Epitaph of Gllavariça, embroidered in 1373, the name of George Arianiti, the embroiderer is documented.^[2]

Not necessarily all the Arianiti people mentioned in various 11-14th century sources belong to the same family tree, however from them it is safe to assume that the Arianiti family was an important noble family of Medieval Central Albania. The

Hunyadi seholt még csak említve sem, de Alfonso V. of Aragon igen, ami FONTOS

importance of such family stemmed from the possession and control of important segments of the Royal Road (Via Egnatia) which served multiple convoys trading grain, salt and other products. The Arianti family must have had the collaboration of the Pavle Kurtik, whose domain were in the provinces middle course of Shkumbin, and with *župan* Andrea Gropa, ruler of the city of Ochrid. The dominant position of the fortress of Ochrid, on the whole area of a very rich lake with high quality fish, had made his possession was the focus of political and military actions of the gods of the areas nearby.^[2]

Arianti's political activity is better reflected in 15th century documents, when following Ottoman conquests, they lost the rich eastern regions of their dominions and began to pursue more active and aggressive foreign policies, especially since 1430 when Gjergj Arianti had a series of victories over the Ottoman armies.^[2]

The Arianti family members are several times mentioned by their last name along other last names, which include Komneni, Golemi, Topia, Shpata, and Çermenika, as well as nobility titles. The inherited titles and the other names testify that the Arianti had established family ties with other noble families, including those of the Byzantine Empire, as indicated by the surname Komneni/Komnenos. The Arianti family also had their coat of arms and other heraldry signs. The double headed eagle emblem was on their heraldic symbols. A document shows that Gjergj Arianti had commissioned his flag to be designed in Ragusa.^[2]

The genealogical tree Arianti cannot be built exactly, since the earliest periods, when they are first mentioned. According to Marin Barleti and Gjon Muzaka Gjergj Arianti's father was Komnen Arianti. Komnen Arianti had married the daughter of Nikolle Zaharia Sakati, ruler of Budva. Komnen Arianti had three sons (Gjergj, Muzaka, and Vldan), and one daughter who married Pal Dukagjini.^[2]

Muzaka Arianti had one son, Moisi Arianti, a warrior that fought the Ottoman Empire along Skanderbeg. Moisi Arianti is primarily known as Moisi Golemi. Moisi Golemi had married Zanfina Muzaka, first wife of Muzaka Topia. Muzaka Topia, after his marriage with Zanfina Muzaka, married Skanderbeg's sister, and oldest daughter of Gjon Kastrioti, Maria Kastrioti, also called *Mamica*.^[2]

The younger brother of Gjergj Arianti, Vldan, married the daughter of Gjon Kastrioti, Angelina, long before that Skanderbeg appeared on the top of the Albanian war against the Ottoman Empire. Their son, Muzaka (described as *Muzaka of Angelina*, in order to distinguish him from his uncle) participated in the creation of the League of Lezhë in 1444.^[2] After Arianti family together with Dukagjini family left the League of Lezhë in 1450, members of Dukagjini family concluded a peace

Saint Angelina of Serbia

From Wikipedia, the free encyclopedia

Angelina Branković (Serbian Cyrillic: Ангелина Бранковић; ca. 1440–1520) was the despotess consort of Serbian Despot Stefan Branković (r. 1458–1459), and a daughter of Albanian nobleman Gjergj Ariant Komneni. For her pious life she was proclaimed a saint and venerated as such by the Serbian Orthodox Church as **Venerable Mother Angelina** (Serbian: Преподобна мати Ангелина^[4]).

Venerable Mother Angelina, Despotess of Serbia

Serbian Orthodox icon depicting Saint Angelina

Saint, Venerable

Born	15th century Berat (present day Albania)
Died	Beginning of the 16th century Krušedol monastery (present day Serbia)
Venerated in	Serbian Orthodox Church
Major shrine	Krušedol monastery
Feast	July 30 or December 10

Contents

- 1 Life
- 2 Annotations
- 3 References
- 4 Further reading

Life

Angelina was the sixth

daughter of Albanian nobleman Gjergj Ariant Komneni^[1] (1383–1462) in a time when most of the people of Albania were Orthodox Christians.^[2] Angelina was married to Serbian ruler Stefan Branković (r. 1458–1459), son of the former Serbian Despot Đurađ Branković (r. 1427–1456).^[3] Angelina was the sister of Donika, who married Skanderbeg.^[4]

Despot Gyurágy Bránkovity (uralk.1427-1456) és fiának Stefanak idejében Hunyadi János hadvezér neve Európászerte az első helyen szerepelt. Ha ezekhez a családokhoz tartozott volna, gondolkodjunk kedves olvasó, ezek mit cselekedtek volna? Hunyadit egyszerűen csak elhallgatták volna, vagy az égig ugrálnak a kérdésükkel. Inkább a másodikat cselekedték volna.

Gjergj Arianti

From Wikipedia, the free encyclopedia

Gjergj Arianti or **George Araniti** (1383–1462) was an Albanian lord who led several campaigns against the Ottoman Empire. He was father of Donika, the wife of Scanderbeg, as well as great uncle of Moisi Ariant Golemi. Gjergj Arianti is enumerated in Albanian folk tellings. Gjergj Arianti was Skanderbeg's ally within League of Lezhë only for a short period of time because he abandoned their alliance after the defeat in Berat in 1450.^[2] Robert Elsie emphasizes that Arianti was often Skanderbeg's rival who allied with the Kingdom of Naples in 1446, left his alliance with Skanderbeg by 1449 and allied with Venice in 1456.^[2]

	Gjergj Arianti
	
	Bust of Gjergj Arianti found in Librazhd
Spouses	Maria Muzaka Pietina Francone
Issue	
See family-section	
Full name	George Araniti Thopia Comneni
Noble family	Arianti
Father	Kommen Arianti
Born	1383
Died	1461
Occupation	1423—27 or 1433: hostage at Ottoman court 1433—35: Leader of the revolt against Ottomans ^[2] 1444—50: Member of the League of Lezhë 1451—?: Neapolitan vassal

Contents

- 1 Name
- 2 Life
 - 2.1 Campaigns against the Ottoman Empire
 - 2.1.1 Revolt of 1432–36
 - 2.1.2 1443–1444
 - 2.1.3 1449–51
 - 2.1.4 1460–62
 - 3 Possessions
 - 4 Family
 - 5 References

tactics. Arianti was known as the "protector of freedom" throughout the European kingdoms. During the Ottoman campaigns of 1435 and 1436 Ali Beg, together with Turakhan Beg, effected a partial submission of the Albanians^[1] led by George Arianti.^[4]

1443–1444

In August 1443 Arianti again rebelled against Ottomans, probably urged by pope Eugene IV or instigated by the news of defeat of Sihab ed-Din Pasa.^[1] During the fall of 1443 and the winter of 1444 he led an army deep into Macedonia. During the same time, the Ottomans were routed at Niš and Skanderbeg deserted the Ottoman army and began another rebellion. Skanderbeg eventually allied with Gjergj Ariant and some other nobles from Albania and Zeta through the League of Lezhë.

1449–51

At the beginning of 1449 Skanderbeg and Arianti approached to Venetians requesting their protection from Ottomans. Venetians opted for neutral approach, not to jeopardize peace with Ottomans, and refused their request.^[12] By 1449 Gjergj Arianti left his alliance with Skanderbeg.^[2]

When Krujë was besieged by the Ottomans, the sixty-seven-year-old Gjergj Arianti joined the battle and fought fiercely. Along with 3,000 warriors, he joined the anti-Venetian force which eventually defeated the Venetian army at Drin. He was one of the main commanders during the short siege of Durrës and the siege of Dagno. Some of his troops went as far as the gates of Shkoder. Thus, his interests were not harmed by Venice, who wished to incorporate the bay of Vlorë into its dominions.

Arianti supported the recapture of Svetigrad with 4,000 men. During the two main engagements of the siege, Arianti showed great bravery. During the siege, his brother was killed. The experience of Arianti convinced Skanderbeg to marry Donica, Arianti's daughter. The strong connections between the Kastrioti and Arianti families were of great benefit to the Albanian cause.

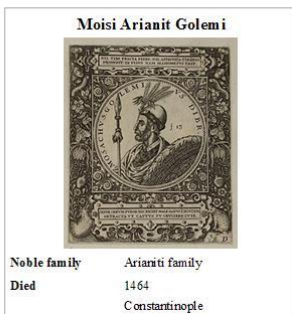
In 1451 after Alfonso signed the Treaty of Gaeta with Skanderbeg, he signed similar treaties with Gjergj Arianti and other chiefs from Albania: Peter Spani, Ghin Musachi, George Stresi Balsha, Pal III Dukagjini, Thopia Musachi, Peter of Himara, Simon Zanebisha and Carlo Toco.^[13]

1443-1444 telén Skanderbeg neve igen nagy jelentőségű Nišnél – Hunyadi hosszú hadjáratánál

Moisi Arianit Golemi

From Wikipedia, the free encyclopedia

Moisi Arianit Golemi, (also, **Moisi Gip dabishëci** or simply **Moisiu i Dibres**) was an Albanian nobleman and a commander of the League of Lezhë. In 1443-4 he captured all Ottoman holdings in the area of Debar. For a brief period in the 1450s he joined the Ottomans, but soon abandoned the empire and returned to the league. He died in 1464, when he was executed publicly in Constantinople after being captured by the Ottoman army. In Albanian folk tradition, Golemi became a popular hero mostly through the *Song of Moisi Golemi* (*Kënga e Moisi Golemit*).

Contents

- 1 Family
- 2 League of Lezhë
- 3 Domains
- 4 Folk tradition
- 5 References
- 6 See also

Family

Born in the vicinity of modern Debar he was the only son of Muzakë Arianiti, son of Komnen Arianiti and brother of Gjergj Arianiti. In 1445 he was married to Zanfina Muzaka after her divorce with Muzakë Thopia, who was married to Skanderbeg's sister Maria. They had two sons and four daughters, two of which died at an early age.

^[1] His firstborn son Çezar Arianiti (Cesare Comnino Arianiti) had one daughter named Giovanna Comminata, who lived in Naples and was married to patrician Paulo

Despots of the Palaeologus dynasty

The sixth one was Lord Andrew, Despot of Risa. The seventh one was Despot Andronicus, Despot of Salonika. The eighth one was Despot Theodore, Despot of Silvera. The ninth one was Despot Demetrius, Despot of Mistra. The tenth one was Despot Thomas, Despot of Patras.

The first five aforementioned despots were the sons of the Emperor Emanuel of the house of Palaeologus. Thereafter came John Cantacuzene and there were other despots, too, but I don't remember their names.

Know also that Lord John Castriota, the father of Lord Scanderbeg, was married to Lady Voisava Tribalda, with whom he had four sons and five daughters.

The first son was called Repposio, the second Stanisso (Stanisha), the third Constantine, and the fourth George. The said Repposio was a religious man and journeyed to Mount Sinai where he became a monk and died. The other three were given by their father to the sultan, as you learned earlier.

The first daughter was Lady Maria, the second Lady Yela, the third Lady Angelina, the fourth Lady Vlaica and the fifth Lady Mamiza (Mamica).

77 Also known as Charles Tocco, Despot of Cephalonia (1381-1429).

50

Moisi Arianit Golemi volt Skanderbeg, Maria nevű testvérének a férje. Az Ottomán sereg 1464-ben foglyul ejtette és Konstantinápolyban nyilvánosan kivégezték. Miként 3 évvel előtte Mátyás király nagybátyját Horogszegi Szilágy Mihály hadvezért is. Jobb oldali hasábon: Lord John Castriotának, Lord Scanderbeg apjának a felesége Lady Voisava Tribalda volt (tehát nem Dorka Arianiti-Kommenos!!!) akivel négy fiuk és öt leányuk született. Hunyadi János családjával való rokonságról itt sem tudnak. Ezekről olvashatunk többek között:

The Emergence of the Albanians

* * *

Orthodox and Byzantine Sources

187 Extract from: Robert Dankoff and Robert Elsie (ed.): *Evliya Çelebi in Albania and adjacent regions (Kosovo, Montenegro, Ohrid)*, Leiden 2000, p. 101-127, 161-193. Translated from the Ottoman Turkish by Robert Elsie and Robert Dankoff.

- A. ^ In the documentary acts of the time, Scanderbeg's father is variously called *Juanum*, *Johanni*, *Ivanus*, *Ivani*,^[52] *Iohannes*, *Janus*, *Iouan*, *Ioannis*, *Yuan*, *Ivan*, *Yuvan*, etc.^[53] Gjon Muzaka – or Giovanni Musachi, in his *Breve memoria de li discendenti de nostra casa Musachi*, written in Italian, calls him *Giovanni*. *Giovanni* is also used by Demetrio Franco Barleti, who wrote in Latin, calls him *Iohannes*. In the few acts of his own chancellery, his name results *Ivan* or *Ivanъ*. It is possible that these acts were written by Ninac Vukosalić.^{[54][55]} Besides the acts in Slavonic, *Ivan* is used by some Byzantine chroniclers, like Laonicus Chalcocondyles^[56] and many works written by the

Scanderbeg apjának nevei: Joanni, Ivanus, Ivan, Yuvan.... de Jánost ne keressünk, nincs

Voisava Tripalda

From Wikipedia, the free encyclopedia

Voisava, also known as **Voisava Tripalda**^[k] (fl. 1402–1405) was a noble woman, possibly a daughter of a lord from Polog (in modern Republic of Macedonia). Through her marriage with Gjon Kastrioti, she had nine children, one of whom was the most powerful Albanian nobleman in history, proclaimed national hero George Kastrioti "Skanderbeg".

Voisava	
	
Other names	Vjosava, Vojsava, Tribalda ^[k]
Ethnicity	Disputed
Known for	Mother of Skanderbeg
Religion	Christianity ^[B]
Spouse(s)	Gjon Kastrioti
Children	9 children, see <i>Family</i>

Contents

- 1 Early sources
- 2 Modern sources
- 3 Family
- 4 Annotations
- 5 References
 - 5.1 Sources

Early sources

The first works providing information on Voisava's origins are:

- Marin Barleti (1450–1513), the Albanian-Venetian historian, wrote in his biography of Skanderbeg (published between 1508-1510), that she was the "daughter of a lord of the Triballians"^{[1][2]} In another chapter, when talking about the inhabitants of Upper Debar that defended Svetigrad, he calls them "Bulgarians or Tribali"^[3] However, the term "Triballians" (Triballoi) appears frequently in Byzantine and other European works of the Middle Ages, referring exclusively to Serbs.^{[4][5][6]}

(2009) supported that she was a Serbian noblewoman of the Branković family and a close relative to Mara Branković.^[18]

Family

Voisava married Gjon Kastrioti, the "Lord of a part of Albania" (dominus partium Albanie). She bore 9 children with Gjon, 4 sons and 5 daughters:

- Stanisha (†1445),
- Reposh, later took monastic vows
- Konstandin,
- Mara, married to Stefan I Crnojević
- George - Skanderbeg (1405–1468), Albanian national hero; Ottoman *subaşı* of Krujë, *sarıakçısı* of Dibra, later organizer of the League of Lezhe, and Napolitan vassal as of 1451
- Jelena, married Pavle Balšić^[19]
- Mamica Kastrioti, married Musachio Thopia in 1445^[19]
- Angelina, married Vlatin Arianites, brother of Gjergj Arianiti
- Vlajka, married Ghin Musachi,^[19] secondly Stefan Strez Balšić^[20] with whom she possibly had sons Ivan Strez Balšić and Gojko Balšić^[21]

Annotations

- A. ^ **Name**: Barleti gives her name as simply "Voisava" (Latin: *Voisava*),^[1] without any surname. According to Muzaka her name was "Voisava Tripalda".^[22] According to Potter,^[23] and Hahn, the surname added by Muzaka is a corruption or derivative from Barleti's quote on the Triballi.^{[24][25]} The given name is also rendered as Vojsava, and her possible surname as Tribalda. The name "Voisava" is Slavic,^{[26][27]} derived from Vojislava.^[28]
- B. ^ **Religion**: The religion of Gjon Kastrioti, Voisava's husband, was directly influenced by the international balance of political powers. When he was an ally of Venice, in period 1407–1410, he was Roman Catholic. After he allied him self with Stefan Lazarević, despot of Serbian Despotate in period 1419–1426, he converted to Orthodoxy, and in 1431 he was converted to Islam due to his vassalage to the Ottoman Empire.^[29]

1508-ban Marin Barleti munkájának a kiadásában - Triballians családhoz tartozónak tudták Skanderbeg – George Kastrioti anvját Voisavát. Byzantine és más dolgozatokban a Triballians jelző kizárólag a szerbekre utalt.

Gjon Kastrioti or John Castriot

^[k] (13?? – 4 May 1437^[5]) was an Albanian nobleman, member of the Kastrioti family, and the father of Skanderbeg. He governed the territory between Cape of Rodon and Debar and had at his disposal an army of 2,000 horsemen.^[6] His different titles used in sources include *Lord of Emathia and Vumenesia* or simply *Lord of Mat*. In Venetian sources he was also referred to as "dominum in Albania" (English: lord in Albania).^[7]

Contents

- 1 Family
- 2 Life
- 3 Administration
- 4 Religion
- 5 Notes
- 6 References
- 7 Sources

Family

Gjon Kastrioti was born in Debar.^[8] Gjon's father was nobleman Pal Kastrioti, who held two villages as "segni or de Signa et de Gardi-ipo stesi".^{[9][10]} These two villages were located on the mountain of Qidhna northwest of Debar.^[11] Gjon Kastrioti managed to expand the territory of Kastrioti's domain consisting of a couple of villages in the region of Debar by capturing the region of Mat.^[12]

Gjon Kastrioti	
Lord of the part of Albania	
(Latin: <i>dominus partium Albanie</i>) ^[1]	
1407–1437	
Spouse	Vojsava Tripalda
Issue	
1385–1407: Ottoman vassal	
1407–1410: Venetian ally	
1415–1417: Ottoman vassal	
1419–1426: ally of Stefan Lazarević, despot of Serbian Despotate	
until 1437: Ottoman vassal	
Noble family	Kastrioti
Father	Pal Kastrioti
Born	Debar ^[2]
Died	4 May 1437
Buried	Serbian Orthodox monastery Hilandar in Mount Athos ^{[3][4]}

Gjon – Ivan Kastrioti a – Mount Athos – Szent Hegyen a Hilándár kolostorban van eltemetve összes Ottomán elleni küzdelmükben, Hunyadi János nincs a családtagok között megnevezve ezzel pedig BUKOTT a "MOSINA – MORZSINA" házasság Hundsdorfer féle kitalációja is.

Podaci izvora ukazuju na to da je srpski car i pre 1354. godine pomišljao na pregovore s papskom kurijom. Početkom 1347. skadarski episkop Marko obavestio je papu Klimenta VI (1342-1352) da je Stefan Dušan, "nadahnut Duhom svetim, a brinući se za spas svoje duše i svoga naroda, spreman da napusti šizmu i da se prikloni svetoj katoličkoj veri". Marta 1347. godine papa Kliment VI uputio je pismo srpskom caru, ali i nekim uglednim ljudima na njegovom dvoru - protovestijaru Nikoli Bući iz Kotora, kesaru Grguru Golubiću, kao i kneževima Kotora, Bara i Skadra, moleći ih da utiču na svoga gospodara da prihvati crkvenu uniju.

IAKO od daljih pregovora s papom tada ništa nije ostvareno, car Stefan Dušan je možda pokušao da se preko francuskog dvora približi zapadu. Prema priči Mavra Orbina, on je 1351. godine poslao u Francusku protovestijara Nikolu Buću sa zadatkom da zaprosi kćerku kralja Šarla od Valoa (1350-1364) za njegovog sina Uroša. Francuski suveren je srdačno primio Dušanovog poklisara. Budući da mu se veoma dopao, darovao mu je lilijan da ga stavi u svoj grob, a što se tiče planiranog venčanja, odgovorio je da "bi to više nego rado učinio kad bi Stefan Dušan i njegov sin bili rimskog obreda".

Pošto je pomenuti plan s francuskom nevestom propao, Stefan Dušan je za sina Uroša zaprosio Jelenu, ćerku vlaškog kneza, i to venčanje je obavljeno.

a szerb Dušan cár hitvilágáról:

Levéltári adatok bizonyították, hogy a szerbek (önkoronázott) Dusán cárja már 1354 előtt is folytatott megbeszéléseket a pápai hivatallal. 1347 elején Szkadár episkopja Márkó értesítette VI. Kliment (1342-1352) pápát, hogy Stefan Dusán "a Szent lélektől átitatva, és a saját lelkének és a szerb népének a megmentésére hajlandó elhagyni a schizmát (a Kelet-Nyugat egyházszakadást) és a szent katolikus hithez hajol. 1347 márciusban VI.Kliment pápa kedvezően válaszolt is , de a további tárgyalások elmaradtak.

Dušan cár akkor bizonyára a francia királyi udvar által próbálkozott nyugathoz közeledni. Mavro Orbini elmondása szerint, 1351-ben Franciaországba küldte Nikola Buty küldöttét a feladattal, hogy kérje meg Charle Valoa (1350-1364) király leányának a kezét az ő Uroš fia számára. A Francia uralkodó szívélyesen fogadta Dušan követét. Mivel elnyerte a tetszését, egy liliumot ajándékozott neki amit majd a sírjára tegyen, de ami a tervezett házasságot illetve, azt válaszolta:

"azt több mint örömet jóvá hagyná, ha Dusán és a fia Római vallásúak lennének."

Mivel az említett terv a francia menyasszonnyal nem sikerült, Stefan Dušan a saját Uroš fia számára megkérte a **Vlaška** – wallachiai knéz Jelena leányát, és az esküvőt megtartották.

Vége talán érthető lesz, miért volt fontos a korban **a Rómához tartozást hangsúlyozni, és hogy az mit jelentett. Ugyanazt jelentette akár Kelet akár Nyugat érdekéről volt szó.**

Ha már a hova tartozásokról van szó:

Egy kis felvilágosítás azok számára akik még mindig nincsenek tisztában Hunyadi János szerb származtatásaival. Morzsina meg Román meg Oláh mendemondákat majdcsak felfogjuk már annak amik: mendemondáknak. De van itt még egy "elmélkedés" féle. Ha a Mosina elesett, akkor mégis maradt a "márpedig a Hunyadi-Sibinjanin Jankula a szerb Stefán Lazarevity despotának a fia volt" mendemonda.

Jung Károly, Hunyadi János származáslegendájának kérdéseire c. írásából , az idevonatkozó rész:

Epski junak Sibirjanin Janko (istorijski Janoš Hunjadi) bio je otac kralja Matije Korvina (epski kralj Matijaš).

Epski kontekst

Sibirj se ni u jednoj hrišćanskoj pesmi ne pominje drukčije nego kao mesto Janka Sibirjanina i njegovog sestrića Sekule Banovića (Banović Sekula). U muslimanskim pesmama jednom je pomenut Sibirjanin Janko (od Sibirja Janko – MH III, 1), a dva puta ban od Sibirja / Sibirilija ban (KH I, 17; EH 7).

Legenda o Sibirjaninu Janku

„Osim onoga što se u našijem narodnijem pjesmama pjeva o Sibirjaninu Janku i o njegovu nečaku Sekuli, ja ću ovdje da kažem samo šta se o njima pripovijeda. Visoki Stefan idući s vojskom iz Moskovske u Srbiju dođe u Budim na konak, i ondje Madžarska gospoda videći ga onako visoka i lijepa zažele imati od njega poroda, i u razgovoru zapitaju ga dali bi se u vojsci njegovoj mogao naći dobar ždrijebac da opase njihovu kobilu da bi i oni zapatili tako lijepijeh i dobrijuh konja, a on im odgovori: 'bi, za što ne bi?' Kad bude u veče oni mu pošalju lijepu djevojku da noći s njime. Kad se on stane izgovarati, kaže mu se da je on to obrekao učiniti; tako on djevojku primi i prenoći s njome, i sjutradan ujutru na rastanku dade joj prsten i reče joj: ako rodi muško da mu nadjene ime Janko, ako li rodi žensko, Janja, i pošto dijete odraste da mu da onaj prsten. Odatle se on krene i otide u Srbiju, a djevojka poslije devet mjeseci rodi dvoje i muško i žensko, i po njegovoj naredbi nadjenu muškome ime Janko a ženskome Janja. Pošto Janko malo poodraste i stane se s djecom igrati, gdje se skače on odskače, gdje se rve, on obara, gdje se kamena meče, on odmeče, gdje se trči, on utječe: za to mu stanu djeca zavidjeti i kao podsmijevajući mu se govoriti da on nema oca nego da je kopile. Kad se to Janku dosadi on jednom navali na svoju mater da mu kaže ko je njegov otac; na to mu mati dade onaj prsten, a kad on unj zagleda i prouči šta se na njemu piše, on reče: 'međer sam ja jednoga cara sin!' i za to je poslije išao u Srbiju i bio se s Turcima kao tražeći svoju očevinu. Janja se uda i rodi sina Sekulu, koji je u narodnijem pjesmama ponajviše sa svojijem ujakom. Pripovijeda se da su ih Turci jedan put tako razbili da se nijesu mogli vratiti pravijem putem u Madžarsku, nego da su nekuda preko Srbije i preko Hercegovine samo sa dvanaest ljudi pobjegli u Dubrovnik, i da su ih Dubrovčani ondje obojicu izmolovali i da se je govorilo da dva ljepša čovjeka ondje nijesu došla.“*

Ime, a zsdrebác meg a kobila alkotta Sztefán Lázárévitytől ”származáslegenda”:

vitézévé. A mondai Jankulának Hunyadival való azonosítása a 16. század történelmi énekeiben is felbukkan, nyilván Bonfini vagy Heltai nyomán. A 20. századi kutatás egy része úgy véli, hogy a származáslegendát, benne a gyűrűt tartó holdról szóló címermondával együtt Heltai Krónikája terjesztette el, tehát azóta kering a Hunyadi-nemzetség, s annak részeként Mátyás király királyi vérből származásának tudata.

Van azonban e származáslegendának egy balkáni, szerb ága is.

Sándor István említi egyik írásában, még 1802-ben, miközben arról értekezik, hogy Kralovits Marko emlegetése énekeikben „könyveket” csal a rácok szemébe: „emlegetik Énekeikben a Rátzok Hunyadi Jánost Jankula név alatt...”⁶ Ez igen korai adat, hisz akkor még nem jelentek meg Vuk Karadžić szerb hősdalai, s a Karadžić munkálkodása előtti délszláv verses epikai gyűjtemények (az Erlangeni Daloskönyv⁷, a Bogišić-féle antológia⁸) még Karadžić előtt is ismeretlenek voltak. A művelt magyar értelmiségiek között tehát már a 19. század legelején tudtak a szerb verses hősepika jeles alakjáról, a későbbi publikációkban felbukkanó Sibirjanin Janko (és ennek változatai) nevet azonban még nem emlegetik. De nem sokáig.

1836-ban Székács József egész kötetnyi szerb népdalt és hőskölteményt adott ki magyar fordításban⁹, ezeknek legnagyobb része Karadžić addig megjelent

(Erlangeni rukopis = Erlangeni kézirat - valójában a kiadott kézirat szerb neve)

(az előző kötetben foglalkoztunk anyagának mondanivalójával)

Nem a humanista Antonius Bonfinius professzor terjesztette, hanem a nagydisznódi Healt Caspar meg a cinkosok...terjesztették...

Bonfini cáfolta a Cilleiek terjesztette Zsigmond féle származást, ne szelektáljuk ezt ki a művéből.

négy kötetéből való. A hőselemek szövegében itt már fölbukkan a „Szebenvári János” név, melyet a könyv végén szereplő magyarázó jegyzetek között Székács szükségesnek lát értelmezni: „Szibiny, az erdélyországi Szeben, innen: Szibinyanin Janko, Szebeni János, azaz Hunyady János.”¹⁰ Alig két évtized múltán a Szibinyanin Janko név – Arany János tollán – Szibinyáni Jankká „magyarosodott”;¹¹ ha Hunyadi kapcsán nevének szerb változata a későbbiekben előkerül, általában így emlegetik, s ez a névváltozat ma is kísért. Csak Arany költeménye után száz esztendővel olvasható olyan – szlavisztikában is szakértő nyelvészi – elmélet, hogy a Sibirjanin Janko, Székács szerint: Szebeni János név talán inkább mégis Erdélyi János lenne.¹²

mivel az Erdélyi alvajdának Verebi Péternek volt a fia -----

nem kellene Albániába meg Bulgáriába kóborolni, csak helyben szétnézni

Székács még nem említi Hunyadi (Sibirjanin Janko) származáslegendájának szerb ágát, pedig az már egyrészt Vuk Karadžić (többnyelvű) szerb szótárában¹³ szerepelt, másrészt pedig ott olvasható ugyancsak Karadžić másik (igaz, posztumusz kiadott) könyvében, amelyben a szerbek életéről és szokásairól készült adatgyűjtései jelentek meg.¹⁴ Itt azonban Hunyadi János nem Zsigmond király fattyúgyerekeként kerül bemutatásra, hanem Zsigmond kortársa és bizalmi embere, Lazarevics István szerb despota (a szerbek szóhasználatában: despot Stefan Lazarević) törvénytelen fiaként.¹⁵ Ebben a történetben Lazarevics despota Moszkvából seregével Szerbiába tartván megpihent Budán, s ekkor keveredett kapcsolatba, nem a maga akaratából, egy ottani leányszóval. A bennünket érdeklő szövegrészlet magyar fordítása a következő:

„S a magyar urak, midőn látták, milyen deli szép legény, fattyat szerettek volna tőle. Beszélgetés közben megkérdezték, akadna-e seregében valami jó csődör, amelyik meghágná az ő kancájukat, hogy nekik is ilyen szép lovaik legyenek. Van, hogyne volna, felelte a legény. Amidőn este lett, az urak beküldtek hozzá egy csodaszép lányt, hogy vele háljon. Amikor a legény szabódni kezdett, hogy így meg úgy, emlékeztették ígéretére, úgymint a végén csak ráállt, s együtt töltötték az éjszakát a lánnyal. Másnap reggel, búcsúzóul, egy gyűrűt adott neki, mondván, ha fiút szül, Janko legyen a neve, ha pedig lányt, Janja. S ha a gyerek felnő, adja neki a gyűrűt...”¹⁶

Már első pillantásra is látszik, hogy mind a Bonfininál, mind pedig a Helntainál olvasható szövegek, pontosabban: a bennük lévő motívumok, ott szerepelnek a Karadžić által közzétett eredetlegendában is. S az az izgalmas, hogy mindhárom szöveg Hunyadi János, Arany szóhasználatával: Szibinyáni Jánk, személyéhez kötődik. Meglepő azonban, hogy Karadžić csak prózát, tehát népmondai változatot közöl, nem pedig verses epikai változatot; ebből azt lehet megállapítani, hogy ilyen saját (vagy másoktól kapott) epikus énekkel szótárának írásakor, de később sem rendelkezett. Mint kéziratban maradt könyvének anyaga mutatja, ilyen később sem állt rendelkezésre számára, ami – mai ismereteink fényében – nem meglepő, hisz Sibirjanin Janko származáslegendájának verses epikában való felbukkanása nem az ő gyűjtéseiben, hanem másutt talál-

a Sibirjanin Janko 1387-ben, a daliás Lázarevity Stefan 1377-ben született...

Stevan "Visoki" Lazarević (1377-1327) – "Magas" Sztéván 1386-ben 9 éves "csődör" bravó a 'story' pedig egy sajnálatosan beteges elferdült ész kitalációja csupán...akár a zsigmondi ...

Láss magyar csodát, a középkorban divatoztató gyűrűt-osztogató apaság bizonygatást...

Valóságos gyűrű-invázió járvány járhatta

nem is csoda, hogy még a varjaknak is jutott és rákaptak – mármint az el-lopkodására és ezt a förtelmet nevezték Hollós-Hunyadi János szerb származásának - szégyen

ható, s már itt hozzátehetjük: nagyon valószínű, hogy éppen az ő Szótárának nyomán készült „hősepikáról” van szó, kissé dűrűkösebben fogalmazva e szövegek nyilván utólagos népköltési hamisítványok.¹⁷ Ez azonban nem vonatkozik arra a sokkal korábbi, hosszúsoros énekre, amely csak jóval Karadžić halála után jelent meg¹⁸, tehát ő nem tudhatott róla, s amelyben ugyancsak Hunyadi délszláv alteregójának származáslegendája fogalmazódik meg.

Tudni lehet ezenkívül még egy forrásról, mégpedig olyanról, amely ugyan csak Karadžić (és az előbb említett hamisítók) előtti időszakból őrzött meg adatokat a Hunyadi/Sibinjanin-nemzetség származáslegendájáról. A 17. századi Savina Kolostori Évkönyv (Savinski letopis) évkönyvről van szó, melyben ez olvasható:

előtte és utána is csak elferdült gondolkozások hamisítványai...

„Istvánt tették meg despotának, Lázár fejedelem fiát. És elhozták volt számára Konstancinápoly Urának, Kantakuzénosz Palailogosznak lányát, akinek Jelena volt a neve, aki meddő volt, nem született gyermeke Istvántól. És elindult István despota főurai és nemesei kíséretében a császárhoz, és odaért egy szebeni völgyben a mondott Bogut, vagy Budimir oláhhoz, hogy annak hajlékában megszálljon. A nagyúr Lazarevics István soha nem gondolt más asszonyára, ám itt megkísértette az asszonyi bujaság Budimir szűz lányának irányából. Látván ezt István despota környezete és a főurak, elmenének a nevezett szűzleány anyjához, elmondván neki mindezt Istvánról. Az asszony magzatot kívánt tehát Istvántól, rábeszélte leányát, hogy környékezze meg a despotát, s az vele is hált. Másnapra virradván látva István magát ruhátlanul, gondterhelten álldogált. Látván így urukat a főurak és nemesek, mindent megértettek és fölöttébb örvendeztek. István magához hívatta a szűzet, gyűrűjét neki adva, majd megcsókolván őt, így szólott: Te vagy a második, és asszonyom vagy, mint ahogy Jelena is, Kantakuzénosz Palailogosz leánya. Ily módon tehát Ruta, Budimir leánya, megfogant Istvántól, Lázár fejedelem fiától, s két gyermeket szült: Jankót és Mandeljnat.”¹⁹

Jankót és a Mandeljnat – jó hogy ide van írva, holnaptól egy Mandeljna is a testvére lesz

Mint látható, ismét ugyanazok a motívumok, mint az eddig bemutatott magyar és szerb szövegváltozatok esetében. Annak semmi valószínűsége, hogy a montenegrói évkönyvíró kalugyer ismerte volna Bonfinit, Heltait pedig különösképpen nem, de az is látható, hogy Karadžić szövegével sem mutat rokonságot ez az elbeszélés, mely a történetet nem a zsigmondi Budára, hanem bizánci vonatkozásokat kiemelve (lásd a közös ortodox vonzalmakat!) Szebenbe helyezi át. Számos azonban a közös motívum mind a négy eddig emlegetett (és idézett) szövegben, ami – mint tudjuk – közös gyökerekre vall. (Ennek elemzése később következik.)

A magyar (nyelvű) Hunyadi-hagyomány – legalábbis ami az eredetlegendát illeti – nem lenne teljes, ha nem említenénk meg ezen a helyen, hogy a Karadžić közölte, természetesen szerb nyelvű, mondaszövegnek van egy nagyon korai magyarul megjelent változata, amely nem fordítás, hanem állítólag Karadžić szóbeli közlése alapján született, s attól részben el is tér. E szöveget még 1850-ben tette közzé Venczel Gusztáv.²⁰ Így hangzik:

„Az első, vagyis 1389-i rigómezei csata után, miután az ütközetben Lázár, a szerb fejedelem népe színével elesett volna, jött Budára Zsigmond magyar király udvarához az elhunyt fejedelemnek fia és utódja István, segítséget kérni a törökök ellen. Mind vitézsége, mind erős testi alkotásánál fogva közönséges bámulást gerjesztett az ifjú szerb fejedelem... Így történt, hogy mihamar egy előkelő magyar kisasszonnyal szerelmi viszonyba szövődött, a hogy ez szerelmének komoly következményeit érezte is nemsokára. Magát anyának vallván Istvántól egy gyűrűt vett, melynek előmutatása által ő megismerhette idővel születendő gyermekét. István ezután visszatért hazájába; hátrahagyott kedvese pedig elmenete után ikergyermekeket szült, egy fiúgyermeket, ki Jánosnak nevezetett, és egy lányt. János fölserdülvén, miután anyjától megtudta születésének titkát, elment a gyűrűvel Szerbiába István atyjához, s attól gyermekéül ismertetvén, a szerb hadseregben alkalmaztatott, és ott annyira kitüntette magát a török hadakban, hogy végre korának első hadvezére lőn. Húga férjhez ment idővel egy magyar úrhoz, és ezen házasságból veszi eredetét ama Szekula (Székely) nevű jeles bajnok, ki nagybátyjának, Jánosnak, vagyis Szibiniani **(utólag gyártott vagy inkább gyártatott hamisítványok – a Karadzity félektől kezdve mind...)**

folklórban több ilyennel is számolni lehet. A magyar és a szerb Hunyadi- és Sibinjanin-irodalom fényében azonban azt kell megállapítani, hogy csupán egy (hála Istennek a legkorábbi!) tekinthető ilyen szempontból (is) autentikusnak²², a többi a Karadžić-féle (először Szótárában közölt) származásmonda utánérzéséből íródott a 19. század során, tehát kertelés nélkül meg kell róluk állapítani, hogy utólag gyártott vagy gyártatott hamisítványok. Ezeket később csupán megemlíjük.²³

Az említett epikus ének címe: „Lázárevics István despota és a szebeni leányzó, Szibinyánin Jankó szülei”. E mű a délszláv verses epikának legkorábbi rétegébe tartozik, az úgynevezett hosszúsoros énekek közé, melyeknek felbukkanásáról, hanyatlásáról és eltűnéséről megnyugtató adatokkal rendelkezünk. Ezek az úgynevezett bugaršticák, melyeknek legfontosabb gyűjteményét Valtazar Bogišić adta ki 1878-ban²⁴, annak előtte az ilyen típusú epikus versformáról a délszláv kutatás nem is tudott, tehát a könyv megjelenésének pillanatában valami teljesen ismeretlen verses epikai kincs került a kutatás elé. (Mivel Bo-

Joannis Huniadis Corvinus – Hollós : Hollós-Mathia-regis-Ungaria patre
”Mit rákentek a századok, lemassuk a gyalázatot”- hol vagy Petőfi Sándor?!

Bogišić neve is FONTOS.

A Magyar Könyvesház megjelenésének híre elterjedt az országban, és nevezetesebb íróink magasztalóan írnak róla; így Szombathy János Kazinczyhoz 1805. június 4-én Sárospatakról intézett levelében fölemlíti, hogy Szenci Molnár Albert a Magyar Grammatikájának (Hannover, 1610.) előszavában azt írja maga felől, hogy „a Székely István Krónikájánál, mely 1558-ban jött, régibb magyar könyvre nem találhatott. Elhiszem nagyon elbámulna, ha láthatná a Sándor István Magyar Könyvesházából, hogy már Székely István Krónikája előtt legalább 27 magyar könyvek kijöttek volt nyomtatásban”. Kazinczy pedig így ír Nagy Gábornak 1806. április 12-én: „Tegnap estve érkezett meg inasom Patakról... Prof. Szombati úrtól elhozá a kollégiumnak következő című könyvét is: Magyar Könyvesház... Ez a munka még nincs meg az Úrnál. El ne legyen nála nélkül. Az Úr nagy hasznát fogja vehetni, s megbővítheti. Valóban Sándor István nagy hálát érdemel érte. Hiánosok a tudósításai és hibások. De ki kíván tökéletest első próbában?” Ezekből is kitűnik, hogy ezen munka megjelenése az irodalmi köreinkben is jó hatást tett és rokonszenvvel fogadtatott.

Sándor István (Luka1750 - 1815.3.29 Bécs) Nyitra megye, Luka tót falusi, tótul beszélt, magyarul igen tótosan írt, nőgyűlölőként ismerték, 1784-től Bécsben élt, 'hiános és hibás tudósításai' onnan eredtek, Hunyadi János szerb származáslegendája is, nyilván onnan az első szláv nyelvújítokat cenzurálók jóvoltából. Magányosságában és betegségében, Sándor István önkézével fejezte be életét.

Gojko Mrnjavčević

From Wikipedia, the free encyclopedia

Gojko Mrnjavčević (Serbian: Гoјko Мрњавчeвић; fl. 1355–unknown) was a 14th-century noble that held the title of *logothete* in the Serbian Empire. He is mentioned in Serb epic poetry as **Vojvoda Gojko**,^[1] commanding the Serbian army in the Battle of Maritsa against the Ottoman Empire alongside his two brothers. The Serbian army was destroyed and his brothers died. Gojko according to legend, escaped and started the Kuči clan in Montenegro.

Life

He is the third of the Mrnjavčević brothers (alongside Vukašin and Uglješa).

In the Serbian epic poem The

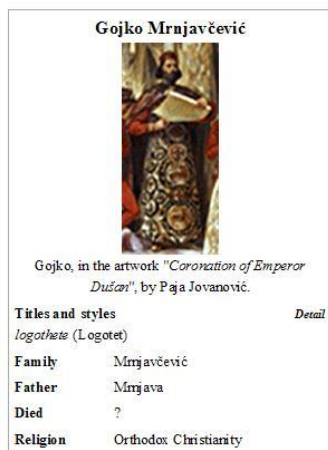
Building of Skadar^[2] the three brothers were building a fortress on the Bojana river, at Skadar, (now Shkodër, Albania), for three years, until he has buried his young wife alive within the walls of the Skadar fortress, as a sacrifice demanded by the mountain vila (nymph in Slavic mythology).^[3]

In the Battle of Maritsa, he commanded 30,000, as did his brothers.^[4] (In reality 30,000 soldiers was probably close to the total number of soldiers that marched toward their destruction at that fateful battle on the Maritsa R. in Sept. 1371)

Genealogy

He is registered as an ancestor of the Serb clan of Mrnjavčevići.

- Gojko

Gojko Mrnjavčević - Wikipedia, the free encyclopedia

2

- Nenad
 - Grča (Gavrilo) Nenadin
 - Panto Grčin (Grčić)
 - Đurađ
 - Tihomir
 - Marko
 - Aleksa (Lješ)
 - Petar Pantin (Pantović)
 - Marko
 - Andrija
 - Vuko (Vukašin)
 - Nikač (Nikola)
 - Petar
 - Andrija
 - Nikola
 - Stojan
 - Vuko
 - Stevo (Stefan)
 - Periša
 - Stefan
 - Vuk

References

- ↑ http://www.rastko.rs/kosovo/umetnost/serbepic/thefall.htm
- ↑ Zidanje Skadra (http://sr.wikisource.org/wiki/%D0%97%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D1%9A%D0%B5_%D0%A1%D0%BA%D0%B0%D0%B4%D1%80%D0%B0)
- ↑ Maja Mikula, *Nationalism and the Rhetoric of Exclusion*, University of Technology Sydney (http://www.seep.cu.hk/archives/issue31/mikula.pdf)
- ↑ *Serbian folk songs: fairy tales and proverbs*, p. 92

Akár elfogadja a történelem irodalom ennek a Gojkónak a létezését akár nem, számunkra mellékes. Mivel bizonyított, hogy Vukasin király és Ugljesa despota Mrnjavcsévity testvérek voltak és utódaik is születtek, nincs semmi okunk kételkedni, hogy 1443-ban élt közülük valamelyik leszármazottuk. Szkadár várának építése a népi epikában olyan mint a mi Kőműves Kelemenné balladánk. Amit 300 kőműves felépített nappal, a tündér lerombolta éjjel, mindaddig amíg a három testvér, Vukasin Ugljesa és Gojgó nem lettek a megpróbáltatásnak kitéve: annak a feleségét kell feláldozni és a vár falba befalazni, amelyik holnap elsőnek hozza az ebédet nekik. Vukasin király és Ugljesa megszegették a tündér feltételét, figyelmeztették asszonyaikat, ne jöjjenek holnap. A naiv Gojkó aki a Marica folyónál, talán harcolt is, de élve maradt, a szavát állja, nem szól semmit a feleségének. A kicsi gyermeküket gondozó feleségét falazzák be, előbb térdig, ő azt hiszi viccből, majd derékig, ő még

mindig viccet remél, de amikor el kell fogadnia a valóságot, könyörög a kőműveseknek, hagyják szabadon a melleit, pici gyermekének táplálékául, és a szemeit, hogy mindennap láthassa is amíg csecsemőjét szoptatja. Egy évig folyt a teje, táplálta gyermekét. És azóta is csorog a tej Skadar várának falából, a befalazott Gojkovica szabadon hagyott melleinek ablakából.

Kompozíciója pesme po slikama:

1. Tri brata Mrnjavčevića Vukašin, Uglješa i Gojko počinju zidati Skadar.
2. Što trista majstora za dan ozidaju, to vila preko noći sruši, i tako za tri godine ne mogaše ni temelj podignuti, a kamoli grada sazidati.
3. Četvrte godine javi im se vila i poruči da grad ne mogu podići dok u njegove temelje ne ugrade brata i sestricu po imenu Stoju i Stojana.
4. Kralj Vukašin šalje slugu Desimira da nađe brata i sestricu - Stoju i Stojana.

7. Međutim, Vukašin i Uglješa prekrše zakletvu i svojim ženama kažu da nikako ne dolaze na Bojanu, jedino (naivni) Gojko ne reče svojoj ženi. 8. Sutradan red je bio da ručak donese kraljica, Vukašinova žena, ali znala je šta je čeka, pa se obrati Uglješinoj ženi, žaleći se da je boli glava. 9. Uglješinica, dobro obavještena, reče da bi rado otišla, ali je boli ruka, pa kraljicu uputi najmlađoj jetrvi.

24. Marko Mrnjavčević - Márkó Mrnjávcsévity - Királyévity Márkó király (1371-1395), Vukasin Menyávcsévity királynak a fia .
25. Lazar Hrebeljanović - Lázár Hrébéljánovity knéz (1371-1389) a Rigómezei ütközetben – Kosovo poljén veszti életét
26. Vuk Branković - Vuk Bránkovity, Koszovó ura (1371-1398),
27. Sztéfán Lázárévity "Visoki"(szül. 1374/1376/1377 - 1427) , knéz (1389-1402) – dészpot (1402-1427).
Jelena feleségével 1405-ben házasodott. Házasságának ideje alatt, Jelenát megunva sem születhetett "Sibinjanin Jankó" 1405 után, a **Ruta oláh leány bujaságában...**

Stefan Lazarević

From Wikipedia, the free encyclopedia

Stefan Lazarević (Serbian: Стефан Лазаревић) known also as **Stevan the Tall** (Стеван Високи; c. 1377 / 19 July 1427) was the son of Prince Lazar Hrebeljanović (кнез Лазар Хребељановић) and a ruler of Serbia. He held a title of prince (1389-1402) and despot (1402-1427). In his time he was regarded as one of the finest knights and military leaders, and because of his literature works he is regarded as one of the best Serbian writers in the Middle ages. After the death of his father on the Kosovo Field in 1389, he became ruler of Moravian Serbia and ruled with his mother Milica Hrebeljanović (Милица Хребељановић), until he reached adulthood in 1393. His reign and his personal literary works are sometimes associated with early signs of the Renaissance in Serbian lands. He introduced knightly tournaments, modern battle tactics, and firearms to Serbia.^[1]

As an Ottoman vassal, Lazarević

<p>Stefan Lazarević
Despot of Serbia</p> <p>Fresco of Stefan Lazarević from Manasija monastery</p>	
Reign	Knez (1389–1402)
Despot (1402–1427)
Predecessor	Lazar of Serbia
Successor	Đurađ Branković

A Wikipédiából, a szabad enciklopédiából

VI. Lazarević István (szerbül: Стефан Лазаревић), (1374 – 1427. július 19.) szerb fejedelem 1389-től, despot 1405-től haláláig.

Édesapja, Lázár halála után az egykor hatalmas szerb birodalom szétmállott^[1]. I. Tvrtko bosnyák király elfoglalta a dalmát partokat (Primorje)^[1], Branković Vuk Pristina vidékét^[1] és I. Bajazid oszmán szultán adófizetője lett^[1], a Balsák családja Albániát^[1]; így Lázár özvegyének, Milicának és a kiskorú Istvánnak a régi szerb cárságból csak igen kevés maradt: azt is csak a török kegyelméből bírták^[1]. Bajazid nőül vette Milica gyönyörű leányát, Milevát – ezért kegyelmezett meg hozzátartozóinak^[1]. Szerbia függetlensége azonban véget ért, mert súlyos évi adót kellett fizetnie és mint vazallus országnak részt kellett vennie a török harcokban^[1]. Amikor Milica már azt hitte, hogy fia maga is képes az ügyeket intézni, visszavonult az általa Krusevac közelében alapított ljubosztinyei kolostorba^[1], ahova számos – az első rigómezei ütközetben özvegyesre jutott – előkelő szerb nő követte^[1]. Itt a trónról lemondva fia javára, mint apáca 1405. november 11.-én halt meg^[1]. István

III. István István freskója a Manasija kolostorból	
Szerbia fejedelme	
Uralkodási ideje	
1389 – 1405	
Elődje	I. Lázár
Utódja	nem volt

ezekkel a **III. Istvánokkal** tényleg gondunk lesz, akik már egyszer sorszámozva voltak a Nemanjáknál, knéz Lázár Hrébéljánovity 1389. rigómezei halála után a fia Sztéfán Lázárévity Szerbia uralkodója. **Stefan Lazarević 1405-ben Francesco II. Gattiluzio (1384-1404) Lesbos genovai urának és VII. Ioannis Paleolog feleségének Irina (Evgenia)-ne testvérének, a Jelena-Helena nevű leányával házasodott.**

Ioannis Corvinus 1387-ben született, 1405 után semmi esetre sem születhetett a Stefan Lazarević "második asszonyától"

Stefan Lazarevity (1377-1427) despota apja knéz Lazar Hrebeljanovity, anyja Milica Nemanjity volt.

Carigradska crkva je anatemisala srpsku kada se ova samovoljno uzdigla u rang patrijaršije. Zaslugom kneza Lazara skinuta je anatema, dve crkve su izmirene, a srpskom patrijarhu je priznata titula.

A carigrádi – konstantinápolyi egyház kiátkozta a szerbet amikor önkényből patriárkai rangra emelte önmagát. Knéz Lázár érdeme volt, a kiátkozást levették, a két egyház kibékült, a szerb uralkodónak a császár utáni despota – deszpota titulus lett elismerve.

Stefan Nemanja legidősebb fiának Vukánnak a leszármazottja volt knéz Vratko Nemanjity aki Milica Nemanjity apja volt. Knjéginjá Milica a férjéről Hrebeljanovity Milica. Férjének 1389-es rigómezei halála után a kiskorú fia, Lazarevic mellett társuralkodó volt.

28. **Durađ Branković** – Gyurágy Bránkovity, Szerbia deszpotája (1427-1456),
29. Lazar Branković – Lázár Bránkovity, Szerbia deszpotája (1456-1458),
30. Stefan Tomašević-Sztéfán Tomásévity, Bosnyák király és Szerbia deszpotája (1458-1459),
31. **Szerbia az Oszmán császárság alatt (1459-1804),**
32. Vuk Branković – Bránkovity, Szerbia deszpotája (1471-1485)
33. Đorđe Branković – Gyorgyé Bránkovity, Szerbia deszpotája (1486-1496)
34. Jován Bránkovity, Szerbia deszpotája (1496-1502),
35. Ivaniš-Ivánis Berislavić – Bérisszlávity, Szerbia deszpotája (1504-1514)
36. Sztéván Bérisszlávity, Szerbia deszpotája (1520-1535),
37. Jován Nénád, önkinevezett szerb császár (1526-1527),
38. Radoslav Čelnik – Rádosszláv Csélnik, a Szerémségi vajdaság ura (1527-1530), Jován Nénád császár fő hadvezére
39. Radič Božić – Rádics Bózsity, Szerbia deszpotája (1527-1528)
40. Pavle Bakić – Pávlé Bákity, Szerbia deszpotája (1537)
41. Stefan Stiljanović – Sztéfán Stilyánovity, Szerbia deszpotája (1537-1540),
42. **Jován Monasterlija-Monásztérlijá, Szerbek fővajdája Ausztriában (1691-1706)**
43. **Karadorđe Petrović – Kárágyorgyé Pétrovity, vožd-vozd (1804-1813),**
44. **Miloš Obrenović – Milos Obrénovity, Szerbia knéze (1815-1839) és 1858-1860)**

Útközben lehet ezeken kívül említünk még néhányat, itt csak rövid áttekintése nem utolsósorban annak is, hogyan a teljes Török katonai uralom alatt Szerbiában, a szerb nép saját főurai álltak az országuk élén. Nem volt idegen királyuk.

UNA SCENA DEL RINASCIMENTO UNGHERESE IN UN AFFRESCO DEL BATTISTERO DI CASTIGLIONE OLONA: Florio Banfi kutatómunkája nyomán

Giovanni Corvino Itáliában az első képen: jobb oldalról az első

Hunyadi János itáliai tartózkodása címen, mára a nagyközönség olvasói számára könnyen elérhető

Dr Florio Bánfi munkája. Dr Bánfi ennek az itáliai tartózkodásának, dolgozat írásának idejekor 1932-ben, még mindig tisztázatlan kérdéseit igyekezett 12 oldalt kitevő anyagban megoldani. Nem érdekünk ma sem boncolgatni és tisztázni a tisztázatlanságokat Hunyadi János tartózkodásaival kapcsolatban. Csupán néhány *de facta* tény érdekel minket.

Teljes oldalt kitevő lehető források közül Antonius Bonfinius nem annyira a *Rerum Hungaricum Decades*-t mint inkább Bonfini „*Liber de Origine Domus Corvinianae*” c. munkáját amelynek olasz nyelvű átdolgozása a firenzei Hunyadi-életrajzban állt rendelkezésére.

Zsigmond király 1430 nyarán hagyta el Magyarországot és oda 1434 végén ért vissza.

Bonfini állítja, hogy Hunyadi két évig tartózkodott Itáliában, a milánói fejedelem, Filippo Maria Visconti, szolgálatában.

1445 április 28-ik keltezésel Filippo Maria Visconti milánói fejedelem levelet írt Hunyadi Jánosnak amelyikben „*amice noster charissime*” megszólításban a legkedvesebb barátjának szólította Hunyadit, és e jogcímen béke-közvetítőül ajánlkozott Cillei gróf és a kormányzó között.

Francesco Sforza Visconti kapitánnyal Hunyadi Milánóban találkozott 1431. nov. 25-én történt koronázás után a Róma felé igyekvő Zsigmondot Pármáig kísérte.

20. Sfortiadae divi nostro dedignatur alumnus

Militia Ausonis dum Martis disceret artes

Ezeknek a soroknak értelme azt jelenti, hogy Hunyadi János beszercei gróf a hadiművészetben Sforzának, jelesül Galeazzo atyjának, Ferencnek volt a tanítványa. (39)Duca Lodovico Sforza

a teljes szöveg, Bánfi szerint, szép elismerésről szól, amelynek értékén mit sem változtat a tény, hogy László király kiskorúsága idején Hunyadi János felkínálta I. Alfonso nápolyi királynak Szent István koronáját: lásd az 1447. nov. 6-án kelt szerződést Thallóczy Lajos és Barabás Samu, *A Frangepán család oklevéltára*, (Mon. Hung. Hist. Dipl. v. XXXV.) Budapest. 1910, 350-353. I.

Hunyadi Itáliai tartózkodása idejét pedig egyaránt kitüntették: maga a fejedelem, Filippo Maria Visconti és hős condottierója, Francesco Sforza, ami azt bizonyítja, hogy a későbbi nagy hadvezér a milánói udvarban (két évig) kitüntető bánásmódban részesült.

(számunkra kedves olvasó, megcáfolhatatlan bizonyíték itt, hogy a mi Hollós-Corvinus-Hunyadi János hadvezérünk és kormányzónk nem lehetett írástudatlan, mivel kizárt dolog, hogy Milánóban írástudatlanokat képeztek volna a hadvezéri tudományokra. Bizonyíték lehet itt az is, hogy Hunyadi János tudott latinul, esetleg ha az ő kedvéért a fejedelem Filippo Maria Visconti meg Francesco Sforza meg a többiek mind a mi kedvünkért, meg nem tanulták a magyar nyelvet, hogy taníthassák a magyar Hollós-Corvinus – Hunyadit a hadvezéri tudományokra.)

Hunyadi pályájára döntő befolyással volt a milánói szolgálata, így Dr Bánfi tovább,

első ösztönzést a hadvezéri feladatra a firenzei származású nevelőjétől és mentorától, Ozorai Pipo Filippo Scolari – temesi főispántól nyerte, aki korának nagyhírű törökverő hőse volt. (44)

44) Florio Bánfi: *Hunyadi János és Filippo Scolari*, Hadtörténelmi közlemények, XXXI. (1930) évf.

De hogy Filippo Scolari tanítványa a magyar középkor legnagyobb hadvezére lön, abban semmi esetre sem volt kevésbé jelentékeny része a milánói iskolának, jelesül Francesco Sforzának.

Ezen útja mélyítette el az olaszok iránt való feltűnő rokonszenvét.

A Magyarok Nagyasszonya iránt való különös tiszteletét is a firenzei Santissima Annunziata kegyképe előtt szokta volt leróni.

Fiainak dajkáját, a római S. Croce dei Lucchesi egyházban nyugvó Elisabetta asszonyt is olaszok tartják.

Idősebb fiát a nápolyi királyi udvarban szándékozott neveltetni és olasz hercegnővel összeházasítani.

Udvartartását olaszok irányították.

A reá bízott magyar hadseregben a műszaki irányítást a Duccio-ból való Paolo Santinire ruházta. (49)

Hunyadi János a harci zaj közepette is, Poggio Bracciolini humanista írásaiban keresett üdülést,

legkedvesebb barátai az olasz Giuliano Cesarini bíboros és Giovanni da Capestrano ferences személyében találta fel – (akik mellette és nem ellene álltak, amikor a haza sorsa forgott kockán).

Hunyad jelentéktelen területén Ioannes Corvinus, itáliai tartózkodásának emlékeként építette Vajda-Hunyad-várát mint személyes élményének a visszatérő látomását.

I. Alfonsónak felajánlotta a Magyar Koronát, fiai boldogságát is Itália olasz szellemének forró szerelmétől várta. Több mint fél évszázadra ez szabott irányt a magyar szellemi élet útjának.

Egy röpke utazás nem ad ennyi alakító hatást, lelkivilágnak ilyen irányú kifejlődést miként kapta azt Franceskó Sforza személyétől.

1431. októbertől 1433. őszéig Filippo Maria Visconti milánói fejedelmet szolgált, hadvezéri képességeit Francesco Sforza condottierától nyerte. Hunyadi János "Jankó" neve Itáliában "Conte Bianco" fogalmává magasztosult, tudása pedig korának legnagyobb hadvezérévé emelte és rögzítette a régmúltak ismeretét a jövőnk számára. **Dr Florio Banfi, 1933. márciusban, Rómában**

		Trattamenti di Filippo Maria Visconti

Duca di Milano | | | |
| Duca di Milano
 | | Trattamento di cortesia Sua Altezza Serenissima Ducale | | Dati militari
Anni di servizio 1417 (prime campagne militari al servizio del padre Muzio Attendolo) - 1450 (conquista di Milano) | |
| In carica 1412 – 1447 | | Trattamento colloquiale Vostra Altezza Serenissima Ducale | | Guerre 1) 1417-1424: guerra di successione al trono di Napoli
2) 1424-1425: guerra contro Foligno per conto di Papa Martino V 3) 1425-1447: campagne militari al servizio del ducato di Milano contro gli Aragonesi, i Veneziani e i Fiorentini | |
| Predecessore Giovanni Maria Visconti | | Trattamento alternativo Eccellenza | | 4) 1447-1450: guerra di successione al trono del Ducato di Milano contro la Repubblica Ambrosiana ^[1] | |
| Successore Francesco Sforza | | Trattamento informale Signore | | I trattamenti d'onore | |

voci di militari presenti su Wikipedia

Ami minket érdekel: a firenzei nemzeti könyvtárban (R. Biblioteca Nazionale) a XVI. századból eredő, olasz nyelvű és 56 oldal terjedelmű életrajzban, Hunyadi János neve: **"Giovanni Corvino"**.

Betekintünk a kor könnyen elérhető többi irodalmába:

1. Discorsi Delle Famiglie Nobili del Regno di Napoli del *signor Carlo de Lellis*, parte terza, **In Napoli 1671.**

O CORVINO nápolyi nemes család legalább 1320 óta ismert. Tehát Bonfini meg a többiek is nem légből kapták egy "Római Corvino – Hollós" nemes család létezését. Ennyi. A Corvo nem azonos a Corvino nemesi családdal. Carlo de Lellis könyvéből 1671-ből.

2.La Ungheria antica e moderna: DI M. J. Boldenyi, PISTOJA 1852-ben, a 112-ik oldalon: ”...4 ottobre 1419, e fu disastrosa pei Turchi che perdettero pressoche tutta la loro armata. In questa occasione si distinse con gloria **Giovanni Hollos (Corvino)**

3.Antonio Bonfini RERUM HUNGARICUM DECADES, EDITIO SEPTIMA, Lipsiae Anno 1771 recensvit et praefatus est D. Carolus Andreas Bel, MDCCLXXI. – **1771-ben** ”Unicum illa tempora virum protulere, *Joannem Corvinum*, de quo supra dicere.....” 438. oldalon

4.D. Petavii Aurelianensis e Societatu Jesu, RATIONARIUM TEMPORUM, in partes duas, author: Petau Denis (1583-1552)könyvét, Published, kiadták : Franeker, Netherlands, **1700-ban** az 515-ik old. ”In Pannonia &Albania Christianam remeatem pestate sustinuit principum duorum inclita virtus, *Joannis Corvini Huniade*, & Alexandri Epirotarum regis, qui *Scanderbegus* vulgo dicitur. Prior Walacho patre, Graecia matre natus, haud obscuro genere, *in vico Corvino, indecognomen alterum habuit.*

5.Antonio Bonfinii rerum Hungaricum decades Quinque quas Illustrissimus Dominus Comes CHRISTOPHORUS ERDODY de MONYOROKERÉK, Posonii, Anno M.DCC.XLIV. **1744-ben:** a 331-ik old: ” *Quin etiam Joannem Unniadem, quo praestantiorum domi militiaeque virum In Corvino (f) vico natus, in Corvinam Romanorum familiam genus retulit.* Mater vero, e Graecis edita, e veteri & imperatori sanguine promanasse credita est. Nonnulli in Theodosii huic genus referre audent. (f) *Hollos.*”

6.Tentamen Criticum in Originem, derivationem et formam LINGUA ROMANAE, Auctore, A. Trebonio Lauriano. VIENNAE **1840-ben** XLVIII. oldalról. ”Narrat ex refutat insulsam fabulam **Joannem Corvinum** Sigismundi ex Valacha puelia nothum facientem, quam tamen optime Pray refellit”

7. Capistranus Triumphans sev HISTORIA fundamentalis de Sancto Joanne Capistrano Author: P. F. AMANDO HERMANN, ORD. Min. Strict. COLONIAE, Anno MDCC – **1700-ban** SECTIO XXIII. a 493-ik oldaltól, terjedelmesen , az 545-ik oldalon: CAPUT VI. ”De Navali utriusq; Joannis & **Corvini** contra Turcas Victoria” 556. old. ”**Corvinus** despondet animum proptec Belgradum. Capistrano conferrat Huniadem seu **Corvinum.**

566. old.

*Moenia postremus Turcarum concutit ictus
Ut pila, sed retropulsa repulsa volant.
Obstruitur quoevis Tormenti machina clavis,
Corvine ad Clavum nempe sedere cupis.
Solvitur Obsidio, pedibus sibi consulit hostis,
Diffugiens Lunae cornua sola refert*

581. old. Fortissimi isti duo *Belli Duces Joannes Capistranus & Joannes Corvinus*, parta illa solemnissima Victoria & triumphato communi Christianitatis inimico.....

582. old. **De Origine, Ortu, Natura, Indole, Moribus & Vita *Joannis Corvini***

583. old. *Joannem Corvinum* Ulricus Ciliae comes ex Sigismundi ftupro natum fabularus

Opinio verior *Joanis Huniadis seu Corvini* Genealogia & progressus

Joanis Corvinum alias Huniadem copellatum a Nativitatis loco, qui fuit *Hollós pagus* , vel oppidum, quod lingua latina *Corvus dicitur Nobilam tamen extitisse..a helyes:Joanis Huniadem alias Corvinum*

8.HUNGARIAE REPRAESENTANS REGNA , PROVINCIANS, BANATUS & COMITATUS DITIONIS HUNGARICAE. perscripta a SAMUELE TIMON e Soc. JESU Sacerdote. Anno 1734. **castrum Beche in insula Titiae habitum**, Ujfalu, Szentkirály, Bodogasszonyfalva, Szentes, Vegenye, Ekehida, Araka, Bazsalhida, Bechkereke, Torontaliensis Comitatus loca.

9.HUNGARIA DIPLOMATICA TEMPORIBUS , Pars II. Opera : Stephani Kaprinai de societate Jesu VINDOBONAE MDCCLXXI. 1771-ben Hunyad oppidum Transsilvaniae, a ferri fodinis celebre, cum CASTRO CORVINORUM insignia.....

Sigiamundo Rege oppidi hujus possessionem solum Holosii id est Corvini ab Hollós vicino Valachie,
vel potius Transsilvaniae pago.....''Hollós vicine Valachie''
''Oláh ország és Erdély szélén Hollós.''

10.Historia DELLE ATTIONI DE RE DELL UNGARIA , Appresso Leonardo Pittoni , Consacrata
LEOPOLDO I. AUSTRIACO Imperatore de Romani (??), IN VENETIA, MDCLXXXV. **1685-ben**
(innen már igen mérges, hogy ki is a ''Rómaiak'' császára, a német-római vagy csak a Római?)

45. oldalról: '' infiammato dall esserui su gli occhi proprij entrato il Coruino & prouedutala di arme, di
monitione & di vettouaglie..... Coredò Mehemeth all incendio; il Coruino, veduta l'artiglieria
abbandonata,

46.old. valeuano le calunnie date da costui a Gianni Coruino (si che piu volte ne fu a menifesto
pericolo) anzi di tutto il Christianesimo ottenute & tale fu l'internato odio del **Conte contra la
Casa Coruina**; per hauerli Giouanni vietato, che perfidamente ei non s'impadronisse della Dalmazia
.....Intrepido ne'trauagli fu MATTIA CORVINO, felice nelle grandezze, prudente verso i
cougiurati, & spauenteuole a i Redi Boemia, & di Polonia, &agl'Imperatori dell Occidente, & dell
Oriente in vn medesimo tempo & piu volte glivinse, pur fu egli pinto le Donna Aragonese & in
Napoli nutrita MATTIA CORVINO di si nobile spirito & alle sourane grandeyye destinato in
maniera, che mentr'egli era per commissione.....

11.ISTORIA GENERALE DEL REAME DI NAPOLI, O V V E R O , Stato antico, e moderno
delle Regioni, O P E R A: Del Padre ABATE D. PLACIDO TROYLI Dell Ordine
Cisterciense, Patrizio della Citta di Montalbano, e Teologo della Fedelissima Citta di Napoli
TOMOQUINTO, parte II. in NAPOLI MDCCCLIII. 1753-ban - remek, nálunk elhallgatott munka:

140-ik oldalról: ''E gionto il Caracciolo col' Armata in Otranto, die molto spauento all' efercito
Turchesco. Poco apresso vi venne il Duca di Calabria con gran numero di Signori Napolitani, e poco
dopo gionfero 1700. Soldati, e 300 Cavalli Ungari mandati da Mattia Corvino Rex d'Ungaria,
cognato del Duca , ed un Cardinale con 22. Galee de Genovesi, mandate dal Papa, come nota il
Passaro. Finalmente havendono per secreti avisi, che a 3. di Maggio del 1481. Maometto lor Signore
era morto, giudicando ch'il soccorfo , ch'aspettavano farebbe stato tardo, e re di Agosto si refere al
Duca con honorati patti'' . Az eredeti betű-szövegek több helyen nehezen olvashatóak , ezért lehetséges itt, kedves
olvasó egyes régi latin szavaknak a téves elírása.

Külön foglalkozunk majd 1481-es, Mátyás király és az apósa közötti levelezéssel, amikor Mátyás
király a magyar huszárokat küldte Otrantó, a 140 hajós Ottomán megszállás felszabadítására.

12.LA SETTIMANA ISTORICA ovvero LE FELICITA, et INFELICITA , Raccolte dal Padre Fra
PIETRO CASTRUCCI Fiorentino, nell'Ordine Sacro de Predicatori Lettore & Generale Predicatore
In TODI, Per Agostino Faostini, Anno MDCLV. **1655-ben**

447.old. ALLA TURCHIA, E TURCHI. In giorno di Giouedi. Nel 1456 l Turchi , che sotto'l.....
di Belgrado surono maltrattati da Gioanni Hunniade Coruino, Capitano valorosissimo de gli
Unghari, e con.nta

495.old. ALLA TURCHIA, E TURCHI. In giorno di Venerdi. Nel 1480. L.Armata Turchesca,
numerosa di cento, e piu Vele, in piu luoghi, fermatasi sopra d'Otranto, Citta maritima, e stimata
fortissima, della costa di Calabria.....''

13.IDEA GENERALE DEL REGNO D'UNGHERIA Sua Descrittione, Costumi, Regi, e Guerre
Al Reverendissimo Padre D. PIETRO SAGREDO Abate, e Presidente Generale della Congreg.
Casiense. DA D. CASIMIRO FRESHOT B. IN VENETIA, MDCLXXXIV. **1684-ben**

Árpád-házi királyaink és a Zsigmond király után: 24.old. ''LADISLAO figlio dell'Imperator Alberto,
ancora fanciullo, ma foftiuir al gouerno del Regno, per pericolo reso continuo dall'armi Ottomane,
Giouanni Hunniade detto Coruino dal luogo della sua nascita, il quale date tante proue del suo
coraggio 25. oldalról: MATTIAS CORVINO figlio del memorato Hunniade poco prima morto
d' una ferita 'rileuata nella difesa di Belgrado..... 27.old. Giouanni Coruino naturale
di Matthias, c'haueua il suo partito nel regno, contra Massimiliano Re de' Romani.....
FRESHOT munkái teljes magyarra fordítást érdemelnek, kár, hogy máig hanyagolják...

FRESCOT: A Hunyadi Jánosról, akinek CORUINO - HOLLÓS a neve "detto Corvino" csak nem egészen világos, hogy mikor és kik kezdték a "Hunyadi" előnevet a "Hollós" helyébe iktatgatni

14. DELLA POLITICA O VERO DOTTRINA CIVILE DI GIVSTO LIPSIO Libri VI.

TRADOTTI DAL PADRE SISTO PIETRALATA, IN ROMA – 1677-ben

476. oldalról: *Aggiungemo dell' **Ungaria Mattia Coruino Re'**, quale nato dal Padre Hunniade, chiarissimo per arte militare, ne dissimile in tale studio aggiunse quello della Dotrina Essa nazione feroce per quel tempo, e tutta dedita alle armi riceue'da Mattia la cultura degli ingegni, e di costumi: e chi non fachei fuditti imitano a gara gli Esempi de i Re' Perloche chiamo a feagl'Italiani, &Germani, che per gloria di lettere fioriuano. Istitui una libreria nella stessa Reggia di Buda, tesoro raro, & il quale ci ricordiamo con dolore effer venuto nelle mani de Barbari con essa Ungaria.*

még az is, hogy Hunyadi az Apa –Padre , nagy kezdőbetűvel írva 1677-ben. 100 év múlva, Bécsből tettek róla, hogy lépten-nyomon elmarasztalják, ősi fészüket szétverjék, meghamisítsák, a pusztá létüket is lealacsonyítsák.....

16. A következő adatnak az értékét kedves olvasó, csak eredetiben lehet érzékeltetni, csak eredetiben lehet hüen továbbadni, látni, tudni, tudomásul venni.

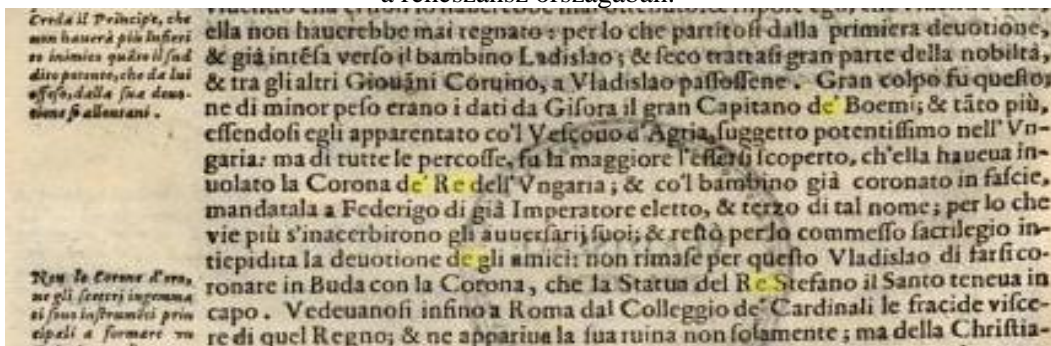
Az eredeti: Bolognában **1602-ben**, Ciro Spontone munkája

A szerző: Cavalier Cyrus Spontoniuseques (1552-1610)

Giuovanni Coruino contra i Turchi – "Hollós János a Törökök ellen" - írták 1602-ben a reneszánsz országában.

gran parti della nobilita&tragli altri Giouani Coruino – Hollós János

VLADISLAV POLACCO. 59

infin tanto, che Ladislao suo cognato poteua tenerne lo scettro in mano; & uo-
rendo questi senza figliuoli, que gli ne rimanesse l'bero Re d'apoi.

Publicata con vniuersal contento la pace; & g'itali la Regina a Giuarino a
trouare Vladislao; quau da fierissimi dolori di ventre tormentata; in tre giorni
morissi; onde tutti coloro, che prontamente, & con fedelta l'haueuano seruita;
co' medesimi affetti incominciarono a seruire Vladislao ancora, ilquale restò li-
bero parimente da gli eminenti trauagli nella Boemia; non richiedendo ei per
alhora la trasportata Corona a Federigo Imperatore. Rimaneua in lui viuace
il desiderio di vendicarsi de gli oltraggi riceuti nell'Vngaria da' Turchi; onde
a questa gloriosa impresa, Capitano generale eleffe Giouanni Coruino. Questi
adunque di nobile padre Vallacco, & di Greca madre nato, che da gl' Imperato-
ri dell'Oriente descendea, & in vn Castello, nominato Coruino; onde quiui
dalle colonie Romane, che vi habitarono passò il cognome della famiglia Cor-
uino; giouenetto venuto nella Italia con Sigismondo, padre della poco dianzi
nominata Helisbetta, & dimorato ui per alcun tempo, hebbe i primi stipendij
militari da Filippo Visconte; cresciuto con gli anni poscia il suo valore ancora;
ottenne da Sigismondo in dono certi terreni ne gli estremi termini della Tran-
siluania verso la Vallacchia, Vniade nominati; di doue egli vò agnome prese.
Ei fu di venerando aspetto, indomito nelle fatiche militari, di nobilissimi costu-
mi, religioso, giusto, liberal, & benefico, piacevole, & gran conoscitore della va-
rietà de gli accidenti, naturali nelle Corti de' Principi; si che verso essi con de-
strezza ondeggiando con le operazioni, & stimolando le emolazioni, li fu data
in dono la Contea di Biltricia, & la Transiluania in perpetuo gouerno: conoseua-
uasi in lui grandezza d'animo, & prudente, & sagace consiglio. Ei fu cortese nel
trattare con le genti, ancor che non conosciute, ma feroce, & risoluto cōtra gl'ini-
mici; non però prosperoso sempre; ma non mai per suo diletto, restò l'effercito
da lui gouernato, perditore. Essendosi Maometto secondo a forza impadroni-
to della Bulgaria; & a gran passo, giunto l'effercito suo di numerosi guerrieri nel-
l'Vngaria; il Coruino opp'oseli appresso Albaregale; lo disfece; ponendo in
fuga Isach Basca della Rachea, che n'era Capitano generale; quindi rimase vi-
ncitore nella Transiluania di Mezerò, & in altro tempo di Sciabidino, di Caram-
bo d'apoi, & d'altri Capitani al monte Sarno; & a Varni farebbe il simile aduen-
nuto, se Vladislao, il Re hauesse essequito il consiglio, datoli da lui: ma ciò non
facendo egli; rimasero sconfitte le sue genti, & lui, il Cardinal Legato, & tanti
altri Principi tagliati a pezzi. Ben molto Giouanni poscia il suo solito valore
in altre occasioni; perche morto il troppo ardito Vladislao; di comune consen-
so di tutti gli Vngari, in età di ventun'anno, creato sovrano Gouernatore di quel
Regno; intrepido mosse guerra a Federigo Imperatore, nò volendo ei restituirne
non solamente la trasportata Corona; ma ne il suo legitimo Signore Ladislao,
figliuolo d'Alberto; la onde in poco spatio di tempo, trascorrendo per l'Austria,

*Habbe gran cura di
sua salute, & si conuolse
de sua salute, & partico-
larmente offensa in
questo.*

*Chi aspira alla gloria
militare, doue per ciò
si annetta il corpo
alla fatica, & l'an-
imo a i pericoli, & agli
affliggi militari.*

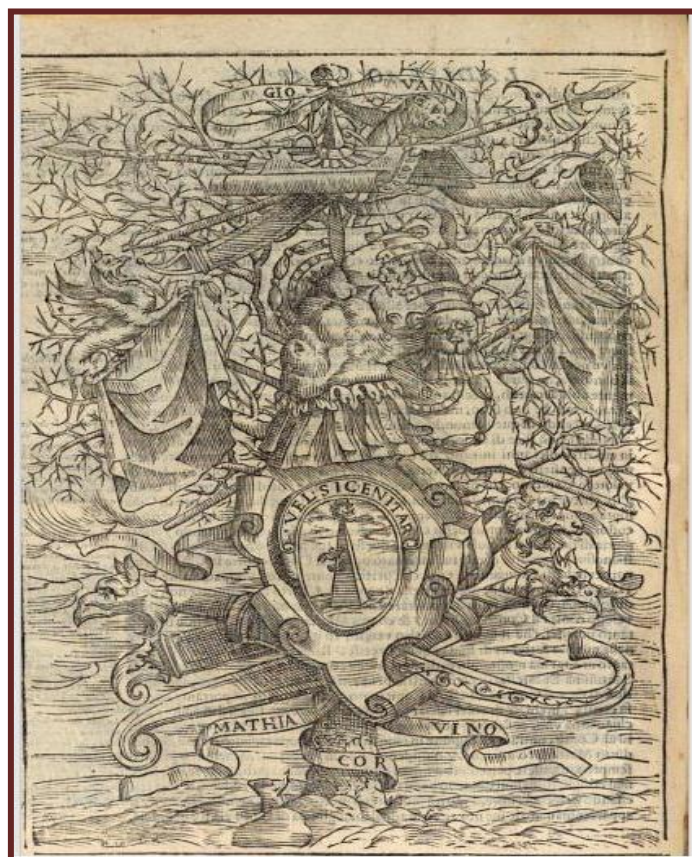
*L'arte delle guerra va
ca sua particolare con-
dizione di questo stato
giarsi.*

Capitano generale elesse Giouanni Coruino – Hollós János hadvezér, Questi adunque di nobile padre Vallacco, & di Greca madre nato (?milyen nobile-nemes lehetett az a Vallacco-oláh apa, ha a négy nemzedéken átívelő "Hollós-Corvino" családdal, sem a neve (valaki Buthi?, sem a tartózkodási helye – bevándorolt birkapásztor?, sem a címere – hol volt a juhásztornak a címere? sehol! hanem kitaláltak az anyjának a nemlétező Mosinának valami címet!, sem az anyanyelve – ha már oláh volt akkor hogyan helyezkedett olyan gyorsan be Budán meg a Verebely körüli területet védeni a huszitáktól? ott a magyarok talán mindanyian oláhhul beszéltek?, sem a vallása-hite – honnan eredt egy orthodox oláh juhásztornak a Ferencesek nagy pártfogásának és templomaik építójének a gyökere? ez az ősapa juhásztor bizonyíthatóan milyen templomépítő háttérrel rendelkezett akitől a kis Jankula gyerek előrkölhette apjának a hagyományát?, sem a szülőhelye – ha már oláország volt miért nem "Vlahos János"? vagy "Pásztor János" vagy valami "Mosinai" volt a nevük?, sem a hazája – nincs a történelemben sem előttük, sem utánuk, egy ismert orthodox Vlach-Oláh személy sem aki három-négy nemzedéken át a szomszédék országának a védelmére és egyházának Nyugat-Római építésére szánta az életét).

De maradjunk egyelőre csak a fentiednél: *che gl'Imperatori dell'O(r)fiente descendena & in un Castello, nominato Coruino, onde quiui dalle colonie Romane che vi habitarono passo il cognome della famiglia Coruino.*

Ha Bolognában 1602-ben tudtak a - Castello nominato Coruino – létezéséről, akkor 400 éven át, magyarhonban miért volt tilos Hollós – vár hol-létét megtalálni???!?

A valóságban, igazán, nem is 400 hanem legalább 500 éve tudtak ennek a Hollós-várnak a létezéséről.

Egy évszázad Életfája

GIOVANNI & MATHIA HOLLÓS - CORVINO – méltatása 1602-ben
HOLLÓS JÁNOS és MÁTYÁS (az ábra üzenetét egyszer egy magyar szív-lélek úgyis megfejti)

HOLLÓS MÁTYÁS

Országodban az utókortól többet érdemelt királyunk voltál

II. Geschichte der Reflexion über die romanischen Sprachen	
eme-
sur
tatas	et Alessandro Cortesi (1460–91), en Hongrie, et Pietro Ransano (1428–92), <i>laudatores</i> du roi Mathias Corvin, qui arrivent même à vanter la naissance romano-valaque de ce dernier sous le signe de la continuité romano-italienne:
prae-
idivi,
s est,
entis-
nant,
oma-
é par	«Romanus itaque es genere, Romanus es origine, Romanum te ac latinum hominem nos Itali asserimus, affirmamus, praedicamus» (dans une <i>Oratio</i> auctoris P. Ransanus, <i>Epitome rerum Hungaricum</i> , Budaë, 1746, cité par Armbruster 1977, 61).
maît
liquo
thes
ir de
e ci-	Antonius Bonfini (ca. 1427–1502), historien humaniste, qui passe ses dernières années à la cour de Mathias Corvin, parle des 'Valachi' (et non 'Vlachi!') de l'Europe balkanique avec intérêt et beaucoup de détails: il décrit «Daciam populi Romani provinciam et Getarum regionem» et se réjouit du fait que «inter Barbaras obrutae, Romanam tandem linguam redolere videntur». Il parle aussi de la 'Dacia antiqua' et de la colonisation faite par Trajan:

Igen tanulságos a fenti és hasonló fejtegetésekre odafigyelni. Bizonyítéka ez annak, hogy valamennyien keressük a magunk igazát, és a helyünket az annyira meghamisított múltunkban. Ha a fenti érvelést komolyan akarjuk venni, akkor nem lehet mellőzni a tényt amely szerint a Francia *Jean II. le Bon Valois* (1350-1364) király elutasította a szerb Dusan cárnak a fia számára leánya-kérését, mondván: **”nem lehet mert nem vagytok ’Római vallásúak’.** Úgy tűnik, Voltaire figyelmeztetése sokaknak a figyelmét elkerülte. A szent német-római meg másféle ’római’ birodalmat uralkodók, nem voltak ’rómaiak’, nem is nevezték a saját országukat, sem magukat soha ’romainak’, csak több más mindennel együtt bitorták és használták a ’római’ elnevezést. Erről ennyit.

Valachi vagy Vlachi – ez itt a kérdés. Vallachiában Vallachul vagy Vlachul beszéltek, ennyi.

Nem mellőzhető érdekesség itt: Ha Antonius Bonfini által a ’Valachi’ meg ’Vlachi’ kifejezésekre odafigyelt a fenti cikk szerzője, akkor milyen szelektív gondolkodás által van a mai napig mellőzve Bonfini közigévé szállt bizonyítéka: ”In Corvino vico (Hollós) natus” a Hollós hadvezér nagy családja? Ja, igen, a politikai érdek-gondolkodás sokszor szelektív. Pietro Ransano pedig 1450-ben fogalmazta meg a tudnivalónkat amit a mai napig kiszelektáltattak.

17. Petrus Ransanus, Epitome rerum Hungaricum

Bécsben 1558-ban Zsámbokynak az osztrák herceghez történő ajánlásával kiadott ezen történelmi művére azonban nekünk KÖTELESSÉG odafigyelni. Szó szerint azonos-e vajon az 1746-os, 1558-as kiadás az eredetivel? Aligha.

Ki volt P. Ransanus? Munkáját vajon hűséges eredetiben ismerjük vagy az átmásolások átmásolásolásainak különböző árnyalatait csupán, a másolatok politikai érdekének megfelelően?

Miért nem olvasunk könyvek és könyvek halmazát erről a Lucera (eltsd: Lúcsérá) humanista püspökről?

Miért nincs P. Ransanus, ez a Palermó születésű diplomata munkássága első helyen a Corvinusokat tárgyalók dolgozataiban?

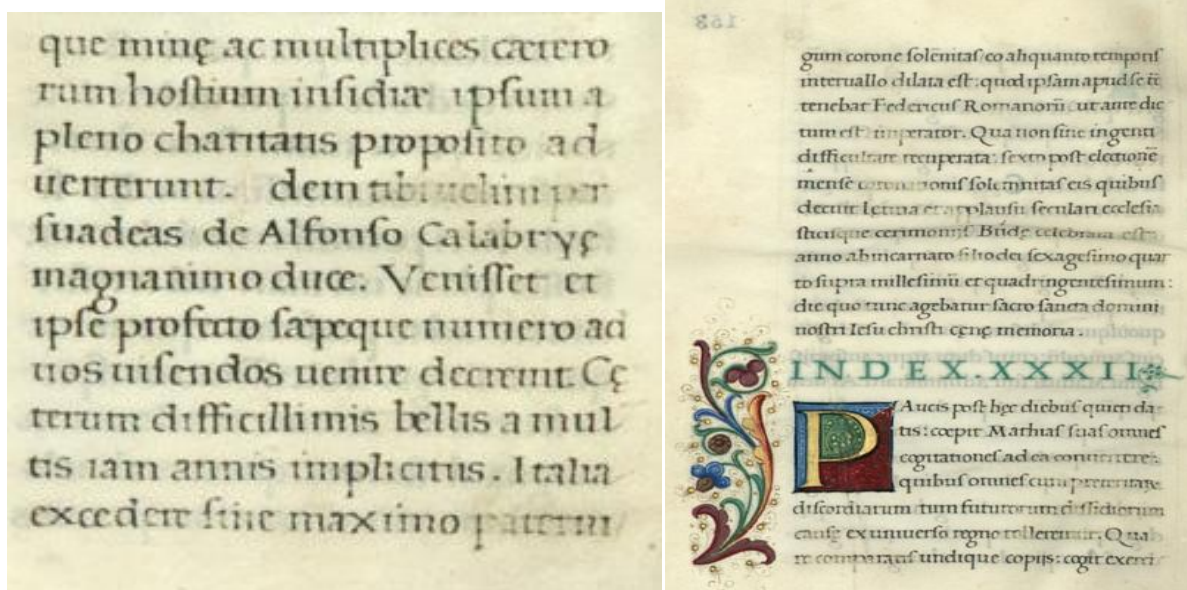
Milyen új irányt adna Ransanus elmarasztalt tevékenysége, a mi magyar középkorunknak.

Bekezdésnek, néhány tudnivalónk: *A magyarok történetének rövid foglalatóból – Epitome rerum Hungaricum*

Petrus Ransanusnál a ”Római” nem azt jelentette mint aminek azt manapság tolmácsolatni szeretnék.

Antonio Bonfini humanistánál a humanista nyelvhasználatban sem a mai Romániára céloz a

”Romanus”. **Frederici ”Imperatoris Romanorum” – akkor ez a mai Románia uralkodója volt??? ...**

Kalábriában Alfonso (FONTOS), Fredericus pedig a **Romanoru** imperatora.

Vajon ez a Frigyes római császár milyen nyelvet szívott az anyatejből? Rómaid? vagy Romániait? Egyiket sem.

QUARTO ET XX. Ostendi-
tur Ioannem Coruinū fuisse
cōstitutum summū hungararum re-
rum administratorem: qui magistra-
tus hungarorum lingua dicitur
Vainoda. Et memoratur us: quas
forater prudenterque gessit: dum
eiusdem generis magistratum.

QUINTO ET XX. De Vla-
dislao rege Alberti filio. Fitque
mentio quem ipse Ioanni Coruino
impendit.

SEXTO ET XX. Explica-
tur memorabilis illa uictoria: quā
de turcis: assecutus est apud Nádor-
bamque & Belgradum. Fit et mentio
Ioannis Caputini: uiri religiosissimi.

SEPTIMO ET XX. Narratur:
quemadmodum oppugnato a
turcis Belgrado: uirtute Ioannis
Coruini obsessi ualidissime restite-

fuerant Ioannem Coruino amicitia coniuncti:
a se deficerent: in carcerem ipsos comeat. Ce-
terum cum paucis post diebus illi a suis ad-
iuta perfugissent: metuent rex: ne quid ho-
stile in ultione illate iniurie illi molirentur:
Fretus germanorum quorundam auxiliis: re-
licta Buda: Vienna que urbs in austria est
parent imperio Frederici imperatoris Ro-
manorum profectus est. Mathiam autem
carcere eductum ad eandem urbem ducti
uoluit: ipsumque in arte regia misit man-
cipari carceri: custodique: quanta fieri
potuit diligentia. Fama tunc in hunga-
ria tota percrebuit: regem eo fuisse animo:
ut Mathiam sicut et Ladislaum decreuerit
interficere. Ad nihilominus Bude conolu-
isse ipm efficere: quod fuerit uertus: ne
qua in hungaria corruerit sedimo per-
iculosior. Dum ergo Viennę agens uer-
sar animo exequi quod cogitauerat: no-
ua occurrentia negotia ipsum cōpulere:

Ransanus 1450-ben csak Hollós Jánost – Ioannis Coruini-t ismerte, meg a 'Rómaiak' Imperátorát a Fredericít
Ioannem Coruinu, Ioanni Coruino, Ioannis Coruini – Hóllós János kormányzó hadvezérünk

nia laudem pertinentia.

QUARTO ET XXX: Traditur:
Mathiam recuperasse rebellan-
tem Moldaniam. Viciisse & stepha-
num proditorem. Gessisse preterea
regem ipsum: feliciter bellum aduer-
sus Bohemos et ad extremum ean-
dem fuisse electum. Bohemie regem
a Bohemis Catholicis.

QUINTO ET XXX: Ostendi-
tur Mathiam uicisse Casimirū
Poloniae regis filium: tētantem sibi
occupare regnum hungarie: fuisse &
ab eadem uictum regem poloniae: Tan-
dem ipsos reges pacem fuisse cōpositā.

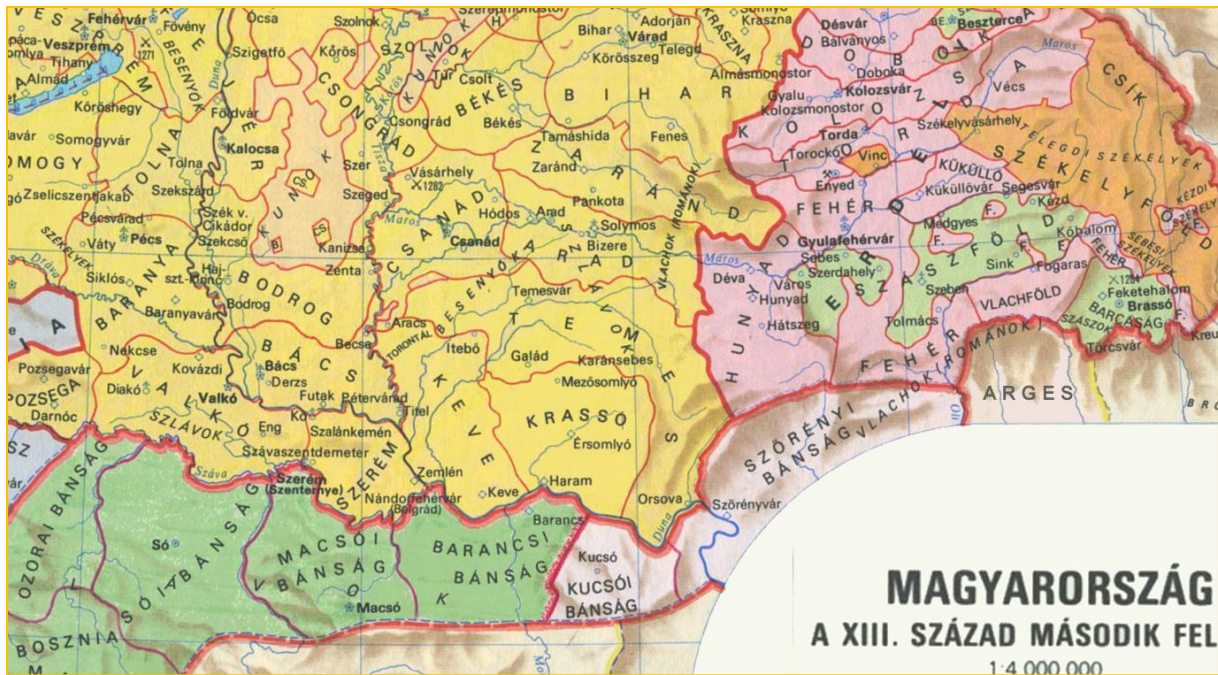
SEXTO ET TRICESI: Demon-
stratur: Mathiam expugnasse
turcarum castellum omni rerum ge-
neris minutissimum Sabacet nomine.
Gessisse & cum bellum aduersus fe-
dericum Augustum: quo euasit uic-

147

MOris regis fama uulgata: quam
primū illi quorū curare haec in-
tendit: decreuit: ut de more in
agro Pestensi ageretur opama-
tum conuentus: quo et uniuersi regni res cō-
ponerentur: et rex: pro ueteri hungarorū cō-
suetudine cōgeretur. Diuino id consilio
haecque mane iurgius prebit: cuius pa-
trivno res hungaricas: hanc Ladislaus rex
olim cōmiserat: factum haud dubie fuit.
Animos enim amicorū Ioannis Coruini
diuertit: ut longe meliora cogitaret. De-
creuerant nanque iam arma sumere: illos
omnes: quorum iniquis suggestionibus
illius filij affecti fuerat indigni: quas ex-
plicauimus iniurijs. Cōstituto itaque te-
pore: ad decretū locum: Michael Zilagus
qui: ut ante dictum ē: Ladislaus Mathisq:
erat auunculus: una cum Elisabeta Ioan-
nis Coruini olim coniuge: magna arma-
torum manu stipatus uicit. Comes eis:

*ismerte Ransanus püspök úr, Szilágyi Mihályt is (a Horogszegit) aki László és Mátyás nagybátyja
volt, és aki Hollós János hadvezér feleségének Erzsébetnek (a Horogszegi Szilágyi Erzsébet magyar
nagyasszonynak) volt a testvér bátyja, Belgrádnál hadvezért és Magyarország kormányzóját.
Michael Zilagus, Ladislai Mathiaqi cum Elisabeta Ioannis Coruini olim coniuge magna armatorum manustiparus...
Hollós Mátyás király pedig a Cseheknek a királya is volt, a Cseh katolikusoknak a királya volt.
"Bohemie regem a Bohemis Catholicis"*

Hollós Mátyás királynak másik igen érdekes nevet is adott a humanista reneszánsz kora. Arról majd a továbbiakban.

Temesvár alatt esetleg Gilád volt, nem a torontáli Galád meg Hollós

manapság rajzolt térképeken a vlachok románok – de a kor eredeti elnevezéseinek kell utánanézni Szeben városáról – a szebeni grófságról lett szlávossítva Sibinjanin a mi hedvezérünk. Hollós nevet nehezebb volt nekik a bugarsticákhoz stimelni. Annál inkább mivel Frigyeséknél Hollóst - Olosch néven forgalmazták. A szláv ezzel nem igen tudott mit kezdeni. - Olosch – szó - szlávul hitvány embert jellemez... a szávok Olusch-t is írtak

Nakladatelské údaje: [Wien : s.n., 1709]

Becse-Becs, Szentkirály, Higusk-Hegyes, Aracs - Aratka, Hollós – Olosch, 1709-ben II.Rákóczy Ferenc nagyságos fejedelem idejében a pontos földrajzi megjelölés térképenként kicsit eltérő, a térképező tájékozottságától függően Temes vármegyében a Bega folyó itt Bekié fl. Frigyesék nyelvén

A Történet-írás fogalmait át kellene rendezni, a megtevesztéseink elkerülésének érdekében

A félrevezetéseink netovábbja: szép keresni a magunk igazát, de nem a szomszéd lejárásával

ŠTA JE I DA LI JE UOPŠTE IŠTA - "VIZANTIJSKO"?

nikada nisu znali ni upotrebljavali reč "Vizantija". Oni su sebe poznavali, apsolutno ništa više i ništa manje, nego kao Rimljane. Premestivši prestonicu Imperije iz Rima na Tibru u Novi Rim na Bosforu, nazvan Konstantinopolj, imperator Konstantin I je preselio postojeći identitet Rima na novu lokaciju. Dugo pre Konstantina I, ideja "Rima" je bila dislocirana iz Večnog grada na Tibru. Jer Rimljanin je značilo biti rimski građanin, gde god čovek živeo. Pre imperijalnog perioda, 89. godine, Rimsko pravo je garantovalo rimsko državljanstvo ljudima širom Italije. Nakon toga, državljanstvo se proširilo na sve veći broj ljudi u raznim delovima Imperije. Imperator Karakala je 212. proglasio rimskim građanima sve slobodne ljude u Imperiji, koji su imali pravo da sebe nazivaju - ne samo rimskim podanicima, već - Rimljanima. U toku sledećih nekoliko decenija ljudi su počeli da nazivaju celu Imperiju sva manje "Imperium Romanorum" (Oblast Rimljana) a sve češće "Romania" - Rim(stvo).

U provincijama bližim Konstantinopolju, gde je umesto rimskog preovladivao grčki jezik, ideja Rimskog građanstva i identiteta se dopadala širem krugu stanovništva. Građani koji su govorili grčkim jezikom, ponosili su se time što su Rimljani, na latinskom "Romani" ili na grčkom "Romeji". Reč "Romeji" je tako označavala stanovništvo grčkog govornog područja u Imperiji. Staro etničko ime koje se odnosilo na Grke - "Jelini", prestalo je da se upotrebljava. Naravno, u antička vremena "Jelin" je značilo - Grk. Od VII veka pre Hrista pa na ovamo, ako ne i ranije, Jelin je značilo Grk. Iako je Homer nazivao Grke drugim imenima, Herodot, Perikle, Platon i Aleksandar su bili "Jelini", kao i stanovnici koji su govorili grčki u Rimskoj imperiji u I i II veku posle Hrista. U IV veku po Hristu, u vreme kada je

Sahasem tudták és sohasem használták az a szót: "Bizánc". Apszolut sem kevesebbnek sem többnek nem ismerték önmagukat hanem mint Rómaiaknak. A Római Birodalom székvárosát a Tevere partjáról Rómából, és ezzel a fennálló és létező római identitást is I.Konstantin a Boszporuszra a Konstantinápolynak elnevezett Új Rómába költöztette át. Már régen I.Konstantin előtt ki lett helyezve "Róma" fogalma az örökös városból a Tevere partjáról. Mert Rómainak lenni a római polgárságot jelentette, bárhol is élt az ember. Az imperializmusi (imperializmussal – más országok elnyomására, meghódítására irányuló politika) kor előtt Kr.u. 89-ben a Római jog Itália területén minden embernek garantálta az állampolgárságot. Ez után ez az állampolgársági jog a Birodalom területein mind nagyobb számú ember számára terjedt el. Karakala Imperátor 212-ben római polgárnak nevezett ki minden szabad embert a birodalomban akiknek joguk volt magukat – nem csak római alattvalóknak – hanem Rómaiaknak nevezni. A következő néhány évtizedben az emberek az egész Birodalmat mind ritkábban neveztek "Imperium Romanorum"-nak (rómaiak területének) és mind gyakrabban "Romania" – Róma (-i) –nak. Konstantinápolyban ahol a görög nyelvhasználat volt fölényben, a Római polgárságot és identitástudatot a lakosság mind szélesebb körben tette a magáévá. A görög nyelvet beszélő polgárok büszkék voltak, magukat "Romani" – "Rómaiak"-nak nevezni, azaz görög nyelven "Romeji" –nek. A "Romeji" - "Római" szó ezzel a Birodalom görög nyelven beszélő területét jelentette. Az ősi "Hellén" – "Jelini" a görögökre vonatkozó etnikai név – megszűnt a használatban. Természetesen az antik világban a "Hellén" szó azt jelentette, hogy – Görög már Kr. e. a VII.-ik századtól. Habár Homér más néven nevezte a Görögöket, Herodot, Perikle, Platon és Alexander "Hellének" voltak, miként a lakosok is akik a Római birodalomban Görög nyelven beszéltek Kr.u. I és II századokban.....

LÉTEZETT-E TEHÁT EGYÁLTALÁN A "BIZÁNCI" ?

*Clifton R. Foks (Clifton R. Fox)
Profesor istorije Tombal Koledža,
(Tomball), Teksas, SAD.*

prot. Srboľjub Miletić

Izvor:
The ROMANS

Prevod sa engleskog:

Svetosavlje.org :: Biblioteka :: Тирпилица :: Letinica

Clifton R. Fox történész professor munkáját prot. Srboľjub Miletić fordította, forrás: A RÓMAIAK

supported Wladislaw III (r. 1434–1444), who became the king of Poland and Hungary, an act that secured him a strong position among the Hungarians. John Hunyadi was catapulted to military stardom by his many crushing victories against the invading Ottoman armies in Albania, Bosnia, Bulgaria, Herzegovina, Hungary, Serbia, and Wallachia. Since he was a main defender of Christendom and called the “White Knight of Wallachia,” he was given the title of *Alena Cristi* by the pope when he undertook the defense of Belgrade on his own. (No Hungarian noblemen wanted to join this battle against the Ottomans.) Hunyadi died of the plague in 1456 in Belgrade; he was buried at Alba Julia in Transylvania, a fact that attests to his non-Hungarian origin.²⁰ During his illustrious military career, Hunyadi succeeded in maintaining most of the borders of the Danubian basin and preventing the Ottomans from invading Hungary and the Romanian lands. But the inevitable happened when the allied Christian nations could not replace their lost soldiers for another crusade against the Turks. An inexhaustible supply of replacements was available for fallen Turks, and, once again, numbers decided the outcome of wars and the course of history. With the fall of Constantinople in 1453, the Byzantine Empire came to an end. At that point, the power of the Muslim Crescent dominated the entirety of the Balkans. It was only a matter of years until the Ottoman Empire would take over the whole Peninsula and the land beyond it.

The history of this era shows that kings and monarchs trusted mercenaries for protection more than they did their own people. The foreigners had none of the impediments of inherited feelings of revenge, nor were they nationalistic or susceptible to religious pathos. Furthermore, they were in no way attached to any disputed land. When they allied themselves with foreign powers, these rulers increased their national military potential because they were counting on support that was usually more reliable than that which they would have received from domestic sources. Most of the time, alliances kept a nation from defecting to the enemy. The next best way to maintain an alliance was to exchange hostages, mainly close relatives of the rulers involved.

Kedves olvasó, ha véletlenül azt hinnék, hogy majdcsak a végére érnek a sok elmélet, kitalált származás-születési mendemondáknak, ami a nagy magyar Hunyadi János hadvezér, kormányzó és családjának életét illeti, akkor kapaszkodjunk meg egy kicsit. A fenti sorok 2010-ben láttak napvilágot, **Ion Grumeza** author-író, **historian-történész**, educator-előadó, philosopher-filozófus munkájában: *The roots of Balkanization, Eastern Europe, C.E. 500-1500*, 2010, History című művében az USA-ban. A fenti oldal a negyedik fejezetből, 77-ik oldal. Innen olvassuk a 3-iktól a 8-ik sor végéig:

”Hunyadi Jánost a hadvezéri dicsőségére, a támadó Ottomán seregek ellen Albániában, Boszniában, Bulgáriában, Hercegovinában, Magyarországon, Szerbiában, és Wallachiában elért számos megsemmisítő győzelme katapultálta a magasba. Mivel a Kereszténység fő védelmezője volt, és ”Wallachia – Oláhország Fehér Lovagjának” nevezték, a pápa *Krisztus Atlétája* titulát adta neki, amikor Belgrád védelmét egyedül vállalta el. (Egy magyar nemes sem volt hajlandó csatlakozni hozzá az Ottománok elleni küzdelemre.) Hunyadi pestisben halt meg 1456-ban Belgrádban; Erdélyben Alba Juliában temették el, amely tény a bizonyítás – igazolás az ő nem-Magyar eredetére. 20”

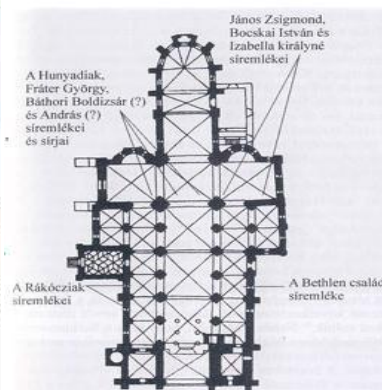
Nem találok a 20 számú forrás kibentétét – meg kellene rendelni a könyvét, ami hetekig tartó újabb késlekedést jelentene. De nem is az a fontos, hogy ki találta ki ezt az újabb ”elmélet-bizonyítást” ahol Ion Grumeza szerint: ”Hunyadi János nem magyar eredetét az igazolja”, hogy holttestét - a saját rendelete szerint - Gyulafehérváron temették el.

A székesegyház szentélye

A Szent Mihály székesegyház Gyulafehérváron

Gyulafehérvár Szent Mihály Székesegyházában nyugszanak a magyar nemzet néhány legnagyobbjai:

A Hunyadiak, Fráter György, Báthoriak, János Zsigmond, Bocskai István, Izabella királyné, a Bethlen család, a Rákócziak.

Akkor ezek mind "non-Hungarian origin" – "nem magyar származásúak", a Grumeza professzor és általa idézett 20 számú valaki forrása szerint.

Sajnálni, sírni, ordítani vagy toporzékolni kellene-e, nemzetünk legjobbjainak ilyen sértegetésére? Vagy csak szánalmasan szánni és szánni a szegénylelkűségből fakadt rosszindulatokat?

Grumeza professzor 20-as számú forrásának meg a velük azonosan gondolkodók logikája szerint akkor: ifjú Corvin János mivel Lepoglaván nyugszik, nem lehet magyar originú, a horvát felesége Frangepán Beatrix (1480 - Gyula 1510) aki a humanista műveltségű Frangepán Bernát (1452-1429) és Marzanói-Aragóniai Lujza rossanói hercegnő lánya és Aragóniai Beatrix közeli rokona volt aki V.Alfonz nápolyi király unokája volt míg Frangepán Beatrix a dédunokája volt V. Alfonz királynak. Marzanói-Aragóniai Lujza hercegnő V.Alfonz aragón és nápolyi király, természetes lányának, Aragóniai Eleonórának és Mariano Marzano rossanói hercegnek volt a leánya. Frangepán Beatrixot a lánya Erzsébet mellé helyezték örök nyugalomra a gyulai ferences templomban – akkor a Grumeza és elmélet-társainak a logikája szerint mivel a hercegné Gyulán nyugszik, bizonyíték arra, hogy nem lehet horvát originú.

Gyulafehérvár (Alba Iulia, Karlsburg/Weissenburg)

Az érseki székesegyház

Gyulafehérvár címere

Antonio Bonfini

Antonio Bonfini feltételezett portréja a Philostratus kódexben, amelyik egyik legszebb darabja a Bibliotheca Corviniana kódexeinek

Született 1434. december
Ascoli vagy Patrignone
Elhunyt 1502 (?)
Magyarország
Foglalkozása költő
történész

Gyulafehérvárnak több keresztelője is volt, így a járatlanokat könnyű félrevezetni, egészen 1920-ig könnyű....

Statue of Bonfinivs in Budapest

A magyar Mátyás király és családjának történetírója korának egyik legműveltebb Olasz humanista professzora Antonius Bonfinius Patrignone szülötte. Saját végakarátának megfelelően, Budán temették el. Ez tény.

Akkor a Grumeza és társainak gondolkozási logikája szerint ez a tény, hogy Bonfini Budán lett eltemetve, bizonyíték arra, hogy az olasz Bonfini "non-Italian Origin" – "nem-Olasz származású" – a gond kedves olvasó itt abban rejlik, hogy a nagyvilág tájékozatlan olvasói elhiszik amit olvasnak, és igen félre lesznek vezetve, félrevezetést

félrevezetésre halmozva. Még hány származás-logikátlanságot találnak ki, a magyar Hollós-Corvinusok magyar voltának a hamisítására???

Végrendeletének megfelelően Óbudán temették el a mai Szent Péter és Pál Plébániatemplom helyén állott Szent Margit kápolnában, és sirjára ezeket a sorokat vésték:

*Bonfini nyugszik e sírban alatt, Picenónak a sarja,
Tisztesség, tudomány, szép szó volt az övé.
Csontrjai fekszenek itt, de az ő történeti műve
Már a magyar földé, s ennél semmi se több.*

Műve

A kortársak igen nagy fontosságot tulajdonítottak a műnek. A tudósok és a politikusok részéről is élénk érdeklődés mutatkozott. Adatunk van arra, hogy már 1499-ben szerették volna kikölcsonózni, és Miksa császár figyelmét is felhívták léteire. A népszerűség azonban csak 1515-ig tartott.

Feledés

1515. július 19-én I. Miksa német-római császár, II. Ulászló magyar és cseh király és I. Zsigmond lengyel király a bécsi kongresszuson (részletesebben lásd. Jagelló-ház) a közép-európai nagyhatalmak uralkodói átrendezték kapcsolataikat, a Jagelló-ház lemondott magyarországi igényeiről, és a terepet átengedte a Habsburg-oknak. A megállapodás úgy szólt, hogy a magyar trónon ülő lengyel ág esetleges kihalása esetén az uralom a riválisra száll át. Mint tudjuk, erre nem is kellett sokáig várni, bár ezt

akkor még nem sejtették. Az ellenségeskedést Habsburg-főlényvel párosult barátság váltotta fel. Bonfini művének éle a visszajára fordult, ezért ezután a létéről sem akartak tudomást venni. Az 1510-es évek közepétől kezdve teljes körülötte a csönd, senki sem beszél róla, senki sem olvassa, a legtájékozottabb historikusok sem használják, nem is említik, a másolatok eltűnnek a süllyesztőben, a legtöbb mindörökre.

Újra előbukkan

Bonfini neve tehát 1541 után váratlanul felbukkan a homályból, megindul a kutatás a tizedek után, és 1543-ban Bazelben nyomtatásban megjelenik az első három decas, az a rész tehát, amely politikai tekintetben eléggé közömbösnek mondható. Ennek akkora sikere lett, hogy két év múlva németre, sőt franciára is lefordították. Az irodalmi körök is értékelték, Hans Sachs 1561-ben feldolgozta belőle Bánk bán históriáját. Tudunk olyan császári tisztviselőről, akinek a Magyar történet a kedvenc olvasmányai közé tartozott.

Közben folyt a kutatás a rejtőzködő kéziratok után, melynek során a kolozsvári nyomdászt, Heltai Gáspárt érte az a szerencse, hogy rábukkant a Mátyás-történet nagyobb részét tartalmazó IV.1–6. könyvekre, és azokat 1565-ben közzétette. A nagy hírű filológus és királyi historikus, Zsámboki János végre 1568-ban első ízben jelentette meg a teljes anyagot. Egypár szót azonban a bécsiek érzékenységére való tekintettel még ekkor is mellőznie kellett.

Rerum Ungaricarum decades

Antonio Bonfini (1427[?]-1502) vörös mészkő domborműves emléktáblája az óbudai Szent Péter Szent Pál templom déli oldalán. Alkotója: Seres János. Felirata: MÁTYÁS KIRÁLY KRÖNIKÁSA, A MAGYARRÁ LETT ANTONIO BONFINI EMLÉKÉRE, AKIT AZ EGYKORON ITT ÁLLÓ SZENT MARGIT KÁPOLNÁBAN TEMETTEK EL.

”Picenónak sarja nyugszik a magyar földben” – a Habsburg főlény Bonfinival kezdte ármányos tevékenységét. Bonfininak a létéről sem akartak tudni – nem volt ez véletlen – kedves olvasó. Beszélni sem szabad róla, olvasni még kevésbé, 1510-től teljes körülötte a csönd, művének másolatai eltűntek a süllyesztőbe, a legtöbb mindörökre – vagy helyesebben, az eredetieket tüntették el mindörökre – hova? a bécsi titkos levéltárba? – és a hamisított másolatokat forgalmazták. Ezért ne csodálkozzunk, hogy ma azon tévelyegtetnek minket, hogy az a Bonfini is ám, aki Mátyás király királyságának személyes udvari történészi feladatait volt hivatott ellátni, olyan hanyagul dokumentálta a saját királyának személyes adatait, hogy három helyen is három különböző születési dátumot tüntetett fel a Hollós–Corvin Mátyás magyar király születési dátumaként. Bonfini a közép-itáliai Piceno tartományban, Partignonében született, olasz adatok szerint. Humanista nevelést kapott, legjobb tanítói által magiszteri címet szerzett, Firenzében, Padovában, Ferrarában, Rómában legjobb gazdag családoknál tanított. Őt gyermekéből egyik fia jó nevű orvos volt. Bonfini 1473-tól Recanati iskolájában professzor ahol latint, görögöt, nyelvtant, költészetet, előadóművészetet tanított 8-9 éven át. Tanítványai közül a kor ismert tudósai kerültek ki. Amikor a magyar Mátyás király reneszánsz udvarába került, a magyar király többek között megbízta őt a görög Lucius Flavius Philostratus Athéni szofista és unokaöccse műveinek latinra fordításával. A magyar történelmi munkájáról máshol, részletesen kell majd foglalkozni (Horogszegi Szilágyi Mihály kormányzó és hadvezért illetően) de elég tudni, hogy vele egy időben Petrus Ransanus is a magyar történelem feldolgozásán dolgozott.

És akkor egy ilyen műveltségű emberre ráfogni, hogy három helyen is ám, három különböző dátumot jelölt királyának a magyar Hollós Mátyásnak a születési dátumául. *Maló morgen*. Ez olyan mintha kedves olvasó, te vagy én vagy akármelyikünk három helyen is három különböző dátumokat íránk be anyánk, apánk, házastársunk vagy a

gyerekeink születési dátumáról. Mit mondanánk rólunk körülöttünk? Csak azt, hogy nyilván amnéziában szenvedünk és össze-vissza írkalunk. Bonfini professzorról sehol sem írták le, hogy kihagyott volna az emlékezőtehetsége. Bonfini professzornak nem volt érdeke, nem ő csalt a saját magyar Mátyás királyának adataival. Személyes dátumait nem ő hamisította.

Különb, miként majd a folytatásban bizonyítunk, Hunyadi János még élt, és Mátyás király biztosan élt, amikor úgy Bonfini mint Ransanus HOLLÓS – CORVINUS –nak nevezte a családot. Ha ez nem lett volna igaz akkor garantáltan elfogadhatjuk, Mátyás király nem hagyta volna ezt szó nélkül. Miként az apja Hollós-Corvin János sem hagyta volna szó nélkül ha a nevét helytelenül dokumentálta volna korának legműveltebbje: Petrus Ransanus (1428-1492) domonkos rendi szerzetes, Lúcsérá püspöke – I.Ferdinánd nápolyi király diplomatája, történétíró, aki 1488 szeptemberében érkezett Magyarországra – de Hollós-Corvin János életrajzát – nem véletlenül – a pápa megbízásából már 1450-ben megírta-, tehát helytelen azon állítás miszerint csak Magyarországon kapott megbízásakor, hogy Thúróczi krónikáját alapul véve, készítsen a kor izlésének megfelelő humanista szellemben és stílusban írott magyar történelmi művet, 'melyben már szót ejt a Hunyadiakról' – NEM, nem a 'Hunyadiakról' hanem a CORVINUS-Hollósokról igen részletesen írt, ha ugyan az eredeti munkáját olvassuk ma, mert azzal is gond van ám. Palermóban sem biztos, hogy a teljes eredetét őrzik, a másolatokról ne is beszéljünk. Van rá példánk is!

Azt, hogy -"Hunyadi"- János, Ransanus egyszer sem le sem írta. Akkor Mátyás király miért nem szólt ebbe bele? és Aragóniai Beatrix ezt miért hallgatta volna el? Mátyás magyar királyt életében többen is többször nevezték Hollós-Corvin Mátyásnak. Ha ez nem volt helyes és igaz, akkor a magyar király miért hagyta volna őket szó nélkül??

Erről itt, ennyit.

Csak nagyon halkan jegyezzük itt meg, elgondolkodtatóul azok számára akik Mátyás király halálával meg a trónutódlási viszálykeltéssel Aragóniai Beatrixet vádoltatják: Ifj. Corvin János herceg felesége Frangepán Beatrix hercegné annak az V.Alfonz nápolyi királynak volt a dédunokája amelyik nápolyi királynak, a magyar Mátyás király felesége Aragóniai Beatrix királyné az unokája volt.

Nekik nem állt érdekükben a trónviszály, hiszen egy család voltak és az összetartásukra a kor leghatalmasabb és legelhatalmasabb eseménye garantálta a zálogot. Erről majd a továbbiakban.

Statua raffigurante l'imperatore Adriano, in veste greca, mentre offre un sacrificio ad Apollo, marmo, 117-125, proveniente dal tempio di Apollo a Cirene, attualmente a Londra, British Museum.

Publio Elio Traiano Adriano

Busto dell'imperatore Adriano

Imperatore romano	
In carica	11 agosto 117 – 10 luglio 138
Predecessore	Traiano
Successore	Antonino Pio

Hadrian
14th Emperor of the Roman Empire

Marble bust of Hadrian at the Palazzo dei Conservatori, Capitoline Museums.

Reign	10 August 117 – 10 July 138
Predecessor	Trajan
Successor	Antoninus Pius
Wife	Vibia Sabina
Issue	Lucius Aelius, Antoninus Pius (both adoptive)

Hadrianus

Hadrianus büszkje

a Római Birodalom princepsje	
Uralkodási ideje	117. augusztus 10. – 138. július 10.
Elődje	Traianus
Utódja	Antoninus Pius
Életrajzi adatok	
Uralkodóház	Antoninus-dinasztia
Teljes neve	Publius Aelius Hadrianus (születési) ^[1] Imperator Caesar Traianus Hadrianus Augustus (uralkodói) ^[2]

A humanista és Hellén orientáltságú császár, a Római Birodalom 14-ik Augustus-Császára. Apja korai halála után 14 éves kora óta a tanulás felé fordult, természetes volt korának nagyműveltségű görög irodalma iránt való szeretete. Beceneve is innen származott, "a Kis Görög" – "Graeculus". A Görögök lelkes csodálója, Athént akarta Császárságának fővárosául ahol számos fényűző templomot építtetett. Görög szerelmével Antoniuszal fenntartott viszonyát a Hellénizmusának bizonyítására használta fel, amivel az ősi idők egyik legnépszerűbb kultuszát kreálta. Számptalan órát töltött hadseregének körében, azoknak ruháiban öltözött, velük étkezett és közöttük aludt. Adoptált apjának Traján császárnak Mezopotámiát és Armeniát megszállt területeiről visszahúzódtott, és Dácia elhagyását latolgatta. Utódlását azzal oldotta meg, hogy örökbe fogadta Antoninus Piust akitől viszonzásul Marcus Aurelius és Aelius fiát Lucius Verus örökbefogadását kérte, a saját utódlásának biztosítása érdekében. Hadrián császár a művészetek és tudományok páratlan nagy értékelője volt. Költeményeit latin és görög nyelven írta. Nero kivételével (aki maga is az ókori Görög kultúra értékelője volt), bevett Római császárok viselete volt a simára borotválkozás. Hadrián császár hellénisztikus magatartásához tartozott a szakálla. Így lett a szakáll viselés divatos az ő idejében. Hadrianus császár humanista és mélyen hellenista volt. A Tevere folyó jobb partján 135 és 139 között épült fel Hadriánus császár síremlékének és a Caracalla uralkodásáig a császárok temetkezőhelyeül szolgáló mauzóleum, a Hadrian sírbolt ahol Hadriánnak, a feleségének Sabinának, első adoptált fiának a szintén 138-ban elhunyt Lucius Aeliusnak hamvait is urnákban itt helyezték el. Kr.u. 410-ban katonai erőd, amikor a Visigótok támadásakor, Alaric végigpusztította Rómát, a rablóbandája szétverte az urnákat, hamvaikat szanaszét-szórták. Amikor a Gótok támadták Rómát 537-ben az eredeti bronz díszeket és márványköveket rombolták le amiről Prokopije emlékezett meg. Későbbi századokban katonai erődé alakították a mauzóleumot. Még később már Róma erődjének számított a

vár. A pusztítások egy ritka túlélője a temetkezési urna, talán magáé Hadriáné lehetett amit átvittek a Szent Péter Bazilikába ahol II.Ottó sírját takarta.

Az ókori Róma szétprédált zsákmányainak egyik felhasználásáról a 16-ik században Giorgio Vasari emlékezett:

Giorgio Vasari (Arezzo, 1511. július 30. (?) – Firenze, 1574. június 27.) olasz építész, manierista festő, művészeti író.

Giorgio Vasari

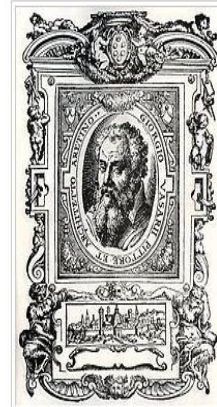
- Festőként nem volt a legnagyobbak között. Festményeiben vajmi kevés az igazi érzés és rendkívüli ügyessége a kompozícióban és rajzban sem elégt ki.

Építészként

Mint építész, maradványt alkotott: az ő tervei szerint épült az Uffizi [1] (<http://www.arca.net/uffizi/index1.htm>) Firenzében.

Művészeti íróként

- Hírnevét főleg irodalmi munkásságának köszönheti. Az olasz művészek életrajzainak nagy gyűjteménye, amelyet *Le vite de piu eccellenti pittori, scultori ed architetti* címmel 1550-ben Firenzében és második javított, bővített kiadásban 1568-ban kiadott (magyarul: *A legkiválóbb festők, szobrászok és építészek élete*; Magyar Helikon,

Giorgio Vasari önarcképe

Tartalomjegyzék

- 1 Életpályája
 - 1.1 Festményei
 - 1.2 Építészként
 - 1.3 Művészeti íróként
- 2 Források
- 3 Művei magyar nyelven
- 4 További információk

Életpályája

Fiatalon került Firenzébe, ahol Michelangelo és Andrea del Sarto tanítványa volt, de leginkább Raffaello és Michelangelo római falfestményeinek a másolásával képzezte ki magát. Tanult rajzolni, festeni, és otvosságot is. Firenzében nagyrészt a Medici-család szolgálatában állt. Tevékenykedett Arezzóban, Bolognában, Nápolyban, Velencében, Rómában, Rimmiben, Ravennában, Urbínóban. Michelangeloval közelebbi kapcsolatba került, festett képeket is a katonája szerint és az ő tanácsára építészeti tanulmányokat is folytatott.

Festményei

- A Palazzo Vecchio udvarának, nagytermének és

Született	1511. július 30.
Arezzo
Elhunyt	1574. június 17. (62 évesen)
Firenze
Foglalkozása	festő
építész
író
művészettörténész
író

Hatalmas művészettörténeti munkája 1978-ban magyarul a Magyar Helikon kiadása.

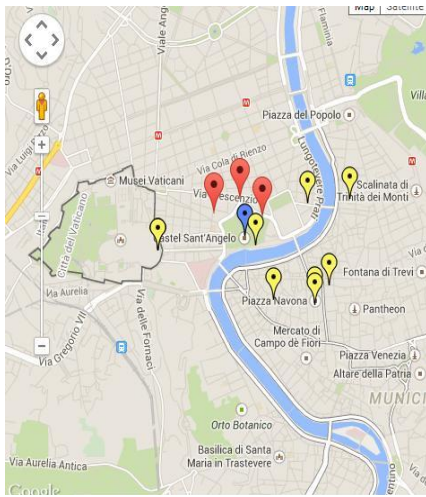
structed in public places by the genius of antiquity. Moreover, in order to build churches for Christian worship, not only did this religion destroy the most honoured temples of the pagan idols, but, in order to ennoble and adorn St Peter's with more ornaments than it originally possessed, it plundered the columns of stone on the Tomb of Hadrian, now called the Castel Sant'Angelo, as well as many other monuments which today we see in ruins. And although the Christian religion did not do such things out of any hatred for genius but, rather, only to condemn and eradicate the gods of the pagans, the complete destruction of these honourable professions, which lost their techniques entirely, was nevertheless the result of its ardent zeal. . . .*

Giorgio Vasari (1511-1574) ...a keresztény templomok építéseikor ez a vallás nemcsak szétrombolta a megbecsült és tisztelt pogány templomokat, hanem Szent Péter nemesítésére és ékesítésére kirabolta Hadrián császár Sírját, amelyeket ma Castel Sant'Angelo néven ismerünk, miként több más emlékművet is amelyek ma romokban hevernek. Habár a keresztény hit ezeket nem a lángelme zsenialitása ellen hanem inkább a pogány istenek kárhoztatására és eltörlésére cselekedte, ezeknek a megbecsült művészeteknek teljes elpusztítása, a tudományuk teljes elvesztése, mindenképpen ennek a heves buzgalmuknak lett az eredménye

The Mausoleum of Hadrian, usually known as Castel Sant'Angelo (English: *Castle of the Holy Angel*), is a towering cylindrical building in Parco Adriano, Rome, Italy. It was initially commissioned by the Roman Emperor Hadrian as a mausoleum for himself and his family. The building was later used by the popes as a fortress and castle, and is now a museum. The Castel was once the tallest building in Rome.

Mausoleum of Hadrian	
Castel Sant'Angelo	
Built in	123 - 139 AD
Built by/for	Hadrian

Szent'Angyal Vára – Hadrián császár Mausóleuma, Rómában

Stato	Italia
Regioni	Emilia-Romagna
Toscana
Umbria
Lazio
Lunghezza	405 km
Portata media	a Roma: 239 m ³ /s

A Vatikántól olyan 400 méterre a Tevere-Tiber folyó jobb partján épült Hadrián Mauzóleuma. A 13-ik században III.Miklós pápa titkos alagúttal kötötte a Vatikánhoz, így lehetővé vált, hogy ott a pápa bármikor menedéket találjon.

Roma - Castel Sant'Angelo e San Pietro

© ALLIUMIS.COM

Kr.u. 590-ben a pusztító járvány idejében, megjelent *Szent Mihály Arkangyat* a mauzóleum tetején, visszahelyezte kardját a hüvelyébe, ami a járvány végét jelentette. Róla nevezték el Hadrián császár mauzóleumát *Castel Sant'Angelo-Szent'Angyal Várának*. 1527-ben ide menekült VII.Kelemen pápa amikor Habsburg V.Károly német király hadai, akik nem kaptak zsoldot, betörték Rómába ezt hónapokon át fosztogatták, óriási rombolást végezve. A pápa testőr gárdáját lemészárolták. 1530-ban VII.Kelemen a

'megbékített' pápa, császárrá koronázta V.Károlyt. Habsburg V.Károly német-római császárságáról maradt fenn a szólás: 'akinek országában sohasem nyugodott le a nap' ami a Habsburgok hatalmának legnagyobb kiterjedésű birodalmi területére utalt.

lators render this word in Vasari as either literally 'manner', with the sense of 'style', or by the word 'style'. Vasari employs the term to indicate not only the personal style of a particular artist but also that of an entire period as well. And it is in Vasari's constant usage of the Italian word *maniera* that we may also discover the nucleus of the eventual definition of a Mannerist period style subsequent generations of art historians would employ in referring to various artists of the High Renaissance.

Quite naturally, Vasari's extensive biographies contain errors of fact that contemporary art historians have gleefully pounced upon. He knew little of Byzantine art (which he identifies as 'Greek' art) and cared little for the Gothic style (which he disparages as 'German' style). His attributions are, considering the scope of his work, amazingly accurate, but

Giorgio Vasari (1511-1576) olasz művészet-történet író munkásságáról még fontos tudnunk, hogy életében mit sem tudott a 'Byzanc' létezéséről. A művészetről amelyet róluk írt egyszerűen "Görög" művészetnek nevezte.

A Gót stílus is vajmi keveset érdekelte – amelyet lenézően 'Germán' stílusnak nevezett.

Hazánkban Magyarországon 1000 évig: Gyulafehérvár

Híres emberek [forrásszöveg szerkesztése]

- ltt született 1645. február 24-én I. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelem.
- ltt született 1676. október 13-án II. Apafi Mihály erdélyi fejedelem.
- ltt született 1742. december 26-án Born Ignác természettudós, geológus.
- ltt született 1845. augusztus 26-án Vasady Nagy Gyula muzeológus, a Székely Nemzeti Múzeum első őre.
- ltt született 1882. augusztus 17-én Zsakó István ideggyógyász, pszichiáter, orvosi szakíró.
- ltt született 1888. szeptember 7-én Karácsony Benő író.
- ltt született Szabó Béla, Gyulafehérvári (Gyulafehérvár, 1905. augusztus 26. – Kolozsvár, 1985. november 30.): romániai mag
- ltt született 1928. február 1-jén Király László magyar pedagógus, tankönyvíró.
- ltt született 1946. április 8-án Szilágyi Zsolt előadóművész, karnagy, művészeti író.
- ltt született 1957. március 15-én Veres Péter építésmérnök, muzeológus, szerkesztő.
- ltt született 1957. december 25-én Tibori Szabó Zoltán újságíró, szerkesztő, műfordító.
- ltt tanított 1653-ban Apáczai Csere János filozófus, író.
- ltt tanított 1770-ben Kereskényi Ádám jezsuita professzor, író az itteni jezsuita liceumban.
- ltt halt meg 1559. szeptember 15-én Izabella királyné.
- ltt halt meg 1571. március 14-én János Zsigmond magyar király, később erdélyi fejedelem.
- ltt halt meg 1581. február 15-én Bocskai Erzsébet, Bocskai István nővére, Báthory Kristóf felesége, Báthory Zsigmond anyja.
- ltt halt meg 1581. május 27-én Báthory Kristóf erdélyi vajda,
- ltt halt meg 1612. március 29-én Szamosközy István (latinosan *Zamosius*) történétíró
- ltt hunyt el 1629. november 15-én Bethlen Gábor erdélyi fejedelem.
- ltt hunyt el 1648. október 11-én I. Rákóczi György erdélyi fejedelem.
- ltt hunyt el 1815. március 3-án Márton József erdélyi püspök, tudós és költő.
- ltt hunyt el 1861. október 25-én Eötvös Ágoston régész, történész.
- ltt hunyt el 1980. szeptember 29-én Márton Áron erdélyi püspök.
- ltt hunyt el 1993. május 5-én Jakab Antal erdélyi püspök.

**Híres emberek: az 1000 éves magyar királysághoz tartozó Gyulafehérvár város, lakosai.
A magyar Wikipedia oldalról**

